

Denne fil er et forsøg på følgende: At undersøge om Jens Abildtrup's bog "Slægten Abildtrup II" er i overensstemmelse med de virkelige forhold. Jeg har forsket en del i diverse arkivalier, og mener at have fundet en del korrektioner til omtalte bog; men se selv, hvis du er interesseret. Det ville glæde mig om en ville gå i gang med at publicere dette i form af en bog. Med venlig hilsen Holger Hertzum-Larsen.

Ribe bispearkiv C4-894: Domkapitlets adkomster.

Jydske domme og dok. Side 15, her nævnes, at Las Michelsen i Uldbæk kan mindes i 20.

Side 71: Las Michelsen herredsfoged i Nørre herred 1537.

Side 85: Niels Hansen i Grimlund .

Side 105: Bertel Lassen i Obling, herredsfoged i Nørre herred.

Side 142: Niels Hansen i Grimlund.

Side 145: Niels Lassen i Obling 1600.

Side 155: Las Nielsen i Bindsbøl 1616, og side 162 og 170 og 180 og 182

Side 172: Niels Nielsen Obling 1620 og side 183 og side 282 samt hans hustru.

Side 179: Niels Lauridsen i Grimlund.

Side 180: Visti Lassen 1622 og 373

Side 182: Jens Iversen i Bandsbøl og hans søn Las Jensen.

Side 183: Christen Michelsen i Nør Bork, Jørgen Michelsen i Vium, Ane Ibsdatter i Sdr. Bork, Niels Lassen på Nyland. Nævnt også Michel Ibsen og Las Michelsen.

Side 200: Jens Iversen i Bandsbøl og 201 hvor nogle af hans børn er nævnt.

Side 249: Brev om flyning af tingsted, Visti Lassen og Jens Lassen.

Side 274: Michel Nielsen i Grimlund 1637 og side 394 1651.

Side 340: Hans Hansen Bager.

Side 341: Christen Nielsen Obling og hr. Peder i Aal.

Side 372: Peder Christensen i Hindsel og 379.

Side 395: Sophie Nielsdatter, Laurids Nielsen Niels Nielsen, Iver Christensen, Niels Christensen i Grimlund, Maren Christensdatter i Pabgård m. fl.

Side 408: Las Michelsen i Ulbæk 1652 og 447 1655.

Side 428: Las Vistesen i Bindsbøl 1654.

Side 430: Lisbeth Jensdatter i Vestergård.

Side 453: Las Jensen i Varde 1655 m. fl.

Side 470: Christen Nielsen Obling og Maren Jensdatter, hr. Peder Clausen i Aal.

Side 475: Salig Jens Jensen i Bandsbøl. 1666.

Side 482: Christen Nielsen Obling og Jens Jørgensen Jelling samt Lisbeth Jensdatter 1666.

Side 503: Laurids Lassen i Obling 1695

Las Lauridsen i Vestergård, dommer til Nørre [Horne] herredsting, gør alle vitterligt at år 1619 torsdag den 11. november på fornævnte ting var skicket Jens Iversen i Bandsbøl med skriftlig fuldmagt på hæderlig oghøjlerd mand mester Iver Iversen, superintendent udi Ribe stift, hans vegne med en skriftlig stævning indeholdende Jens Iversen, på mester Ivers vegne, den 7. oktober næst forleden havde da hid udi rette stævnet Mickel Jensen i Nørtarp, Ib Pedersen, Jep Ibsen, Nis Nielsen, Morten Pedersen, Niels Nielsen, Maren Olufs, Jens Sørensen, Las Ibsen, Morten Nielsen, Christen Thomsen og Hans Nielsen ibid. for de har draget ind udi Knude mark over sandemænds skel nu udi langsommelig tid, og deraf bragt meget tørv og lyng og drevet der udi med deres fæ og hjord, og ikke de skulle have haft det udi bevilling eller minde af hæderlig kapitel udi Ribe, eller de skal have haft nogen hjemmel dertil sligt at gøre. Og ikke heller de har udlagt den skyld som bør årlig deraf at gange, som

er tre ørte rug til kapitlet i Ribe. Og mener mester Iver, som nu er husband derfor på kapitlets vegne, at fornævnte mænd og folk for samme deres ulovlige brug de udi Knude mark haft har og deraf har bragt bør de igen med deres tolv mænds ed at føre på hvis åsteder, som de er deraf bortført, og bøde hver deres tre mark og derover at stande til rette. Samledes havde hidstævnet fornævnte mænd og folk at tage med dem alt hvis de udi den sag ved dem at undskylde.

Dernæst fik uden skrevet på samme stævning, at sagen den 7. oktober næst forleden er opsat udi en måned. Fremdeles fik de og uden skrevet at sagen den 4. november der næstefter er endda opsat udi 8 dage, som er nu til i dag.

H.K.Kristensen: Øster N. herred, side 37, Visti Lassen og Michel Nielsen. Side 257, gården Have 1537 som Niels Michelsen bebor, Kronens skøder.

H.K.Kristensen: Nørre Horne h., side 42 om herredsfogder. Side 44 om Jens Iversen Bandsbøl og Las Jensen i Varde. Side 69 om Chr. Nielsen i Obling med henv. til Nør H. Tingb. 1713 29/5 og 1718 12/12. Side 179, Michel Lassen og Las Michelsen i Sdr. Bork i Kjærg. Tingb. 1639 26/8 og 1640 6/11 1647 12/2, dombog C 1618 19/6. Side 190 Bertel Lassen i Bork og Las Michelsen 1556?. Side 196 sagen Mathias Olesen i Overgård. Side 222 Bertel i Overgård 1608. Side 235 Jens Jassen i Hie bror til Las Lauridsen, men dette er fejl, han er svoger til ham. Side 266 Jens Iversen i Bandsbøl og Las Jensen i Varde. Side 297 Jørgen Michelsen i Esbøl. Side 469 Las Michelsen i Ulbæk. Side 491 ff, Bindsbøl. Side 501 nævnes Visti Hansen 1573, selvejer under Koldinghus. Side 506 nævnes C. Vistisen i Odense, her står at C. Vistisen er søn af Las, men det er fejl. Side 508 nævnes J. Pedersen Kolstrup gift med Kirsten, en datter af C. Christensen i Geimlund. Nævnes også Visti Lassen. Side 509, 1592 låner S. Jensen i Tøstrup Las Nielsen i Bindsbøl 30 dl. Side 532 ff om Grimlund.

Hoven kirkebog, 1692, 8. juni:døbt Karen d.a. Niels Michelsen i Grimlund, faddere Simon Grimlund, Hans Hansen i Grimlund.

1692, 12/6: Inger i Lille Grimlund bar barnet.

1692, 24/6: fadder Simon Grimlund.

1693, 13/2 nævnes Hans Hansen i Grimlund som fadder.

Kancelliets Brevbøger 1630-1632, side 483, 17. Juni 1631:

Miss. Til hr. Uldrik Sandberg. Han har berettet, at der i Øster Herred i Lundenæs Len ikke findes nogen blandt Kronens Tjenere, som er dygtig, forstandig eller vederhæftig nok til at betjene Herredsfogderiet i nævnte Herred, siden Niels Lauridtsen i Grimlund er død, og har begæret, at denne Bestilling maa betros til en af Kronens Tjenere i Nørre Herred, som kan befindes dygtig dertil. Det tillades ham at forordne en saadan fra Nørre Herred til samme Herredsfogderbestilling. J. T. 8, 320. K.

Film M-582478 = Matriklen 1664:Hoven sogn, Grimlund. Christen Christensen og Jens Nielsen, en selvejergård.

Ejendommen hører bemeldte Christen Christensen og Hans Christensen i Heybøl til.

Mens skylden til Lundenæs. 1 fj. smør, 1/2 ørte rug, 1 svin, 7 sk. toftpenge, 1 rdl. gæsteri. 21/2 tdr. 2 skæpper, 3 fjk. På samme gårds grund er et gadehus som berettes at være fri for samme skyld..

Film M-583696, men senere i filmen M-67461 = Matriklen 1688-1691:

Hoven sogn, St. og Ll. Grimlund, Lundenes herligheden, Simen Nielsen og Niels Michelsen gl. matr. 2-6-3-0- og bondeskylden 1-4-0-0. Ny matr. 6-5-0-2.

Film M-30682 = Ø/N Horne herreds tingbog 1744-53 fortsat: 18/9 1752:

Skøde af 20. juli 1679 udgivet af Bolle Nielsdatter til Niels Michelsen i Grimlund sålydende: No 6 een mark. Kender jeg mig underskrevne Bolle Nielsdatter sal. Christen Christensens af Grimlund og gør for alle vitterlig med dette mit åbne brev, at jeg med min kære broder og rette laugværge Søren Nielsen i Ølgod by og sogn vores og samtykke har solgt og afhændet fra mig og mine arvinger til ædle og velagte karl Niels Michelsen født i Ølby og sine arvinger halveparten af den halve selvejerbondegård Grimlund jeg nu påbor, efter registrering er taxeret for 100 sldlr med 1/2 parten af halve Lille Grimlund med der underliggende og dermed iberegnet Christen Madsen på hvers? Begge dele, både med huse og bygning, ager og eng, forte og fælle, lyngslet og tørvegrøft, vådt og tørt, fiskevand og fægang, øde og bygt inden og uden al 4 markemodes, så vidt som derom tilligger og af Arilds tid tilligget har, og bør dertil med rette at ligge, intet deraf undtagen i nogen måder, for hvilke fornævnte 1/2 part af fornævnte 1/2 gård bondeejendom jeg fornævnte Bolle Nielsdatter har opbåret og annammet fuld fyldest værd og betaling efter min fornøjelse, så jeg takker ham godt for god og nøjagtig betaling i alle måder. Ydermere lover og forpligter jeg mig Bolle Nielsdatter på min egen og min arvingers vegne, at fri, frelse og fuldkommelig tilstå fornævnte Niels Michelsen og sine arvinger fornævnte partgård bondeejendom for hver mands påtale, derpå kan tale med rette i nogen måder. Men dersom så skete, imod forhåbning, det Gud forbyde, at fornævnte halve part af samme halve gård og fornævnte halve part af fornævnte 1/2 Lille Grimlund eller noget af dets tiliggende nogen sinde afvunden i nogen dom eller rettergang for..... eller mine arvingers vanhjemmelsbrøst skyld, da tilpligter jeg mig fornævnte Bolle Nielsdatter og mine arvinger at igengive og vederlægge fornævnte Niels Michelsen eller sine arvinger lige så meget og lige så godt bondegods igen inden seks uger derefter, og ham og hans arvinger lige så vel beliggende inden 6 uger der næst efter, og holde ham og hans arvinger dette forbemeldte aldeles uden skade og skadesløs i alle måder. Og ydermere tilbepligtiger jeg mig Bolle Nielsdatter for mig og mine arvinger at drage til Østerherredsting hvilken mandag det begæres med fornævnte min kære broder og rette laugværge, og gøre fornævnte Niels Michelsen eller sine arvinger en fuld fast og uigenkaldende skøde ved tingsvidne efter lovlig lovbud på fornævnte halvparten af fornævnte halve bondegård og halvparten af fornævnte Lille Grimlund, som for er meldt med dets tiliggende ejendom, som det sig bør i alle måder. Alt dette forskrevne lover og tilbepligter jeg mig Bolle Nielsdatter og mine arvinger at holde Niels Michelsen og sine arvinger aldeles uden skade og skadesløs i alle måder, og det til ydermere stadfæstelse og bedre bekræftelse har jeg ombudet min kære broder og laugværge Søren Nielsen i Ølgod by og min kære svoger Peder Ibsen i "Mindom" [Medum?], item Laurids Hansen ved Ølgod kirke og Peder Sørensen i Mosbøl med mig dette med mig til vitterlighed at underskrive, Datum Grimlund d. 20. juli 1679. B: N: D: S: N: S: L: H: S:

P: I: S: Til vitterlighed Peder Sørensen m:a:

Læst på Øster herredsting for retten mandag d. 22. marts 1680.

Læst i retten på Øster-Nør herredsting mandag d. 19. juni 1752. Test. I. Fischer

Film M-30776 = Øster Nørre Herreders tingbog 1709-21, den 25. Maj 1714:

For retten comparerede velagte og fornemme mand Hans Thomsen af Grimlund, som producerede en udtog af tingbogen på papir no 20 til fire skilling, dissen formelding

sålydende: Ao: 1714 d. 7. maj på Øster Nør herredsting for retten comparerede velagtbar Hans Thomsen af Grimlund, som producerede en skriftlig kaldelse på papir no. 18 til seks skilling, af den 30. April næst afvig, som skal findes folio =. Dernæst fremstod Frands Christensen af Keyel? Og Anders Pedersen af Ørbæk, som aflagde deres ed, det ---- kaldsseddel lovlig d. 30. April for alle ----- lovlig havde afkyndiget og talt med dem selv. Dernæst fornævnte Hans Thomsen efter kaldsseddels formelding første gang lovbød den halve gård Grimlund, som Simon Nielsen påboede og [fradøde], såvel som halvparten af den underliggende og til [samme] ejendom lille Grimlund, til fædrene og mødrene ----- som mest vil give og bedste betale, hvorefter et lovgyldigt lavbuds tingsvidne agtes at be[skrives]. Ligeledes befandt d. 14. og 23. Maj forbemeldte halve gård [og] den og vedhavende halve lille Grimlund lavbøden. Hvorefter [Hans] Thomsen var bemeldte lavbud ved tingsvidne begærende beskrevet, som og af retten blev sted. Hvor næst fremstod Hans Hansen af Nør Grene i Hoven sogn, på egne vegne, Christen Hansen af Dyrvig ligeledes på egne vegne, såvel på sin kære moder dydelskende dannekone Anne sal. Simon Niensens af Grimlund hendes vegne, og det udi hendes svaghed, og Jacob Bertelsen af Ørbæk på sin hustru Anne Hansdatters vegne. Hvilke ensstemmende på egne og interesseredes vegne, som meldt er, nu i dag her for retten compareret og tog velbemeldte Hans Thomsen af Grimlund og hans hustru Karen Simonsdatter udi hånd, gav og gjorde dem og deres arvinger på fædrene og mødrene side en fuldkommen tryk og uigenkaldende skøde for fødte og ufødte, og stod bemeldte Hans Hansen og Christen Hansen på egne og moders [vegne], og Jacob Bertelsen på sin hustrus vegne, at have opbåret og annammet fuld værd og betaling af fornævnte Hans Thomsen og hustru Karen Simonsdatter for samme halve gård Grimlund og vedhørende halve lille Grimlund, hvorfor de kendes herefter ingen ydermere lod, del, ret eller rettighed at have til eller i fornævnte Grimlund og vedhørende, eller noget af dets tilliggende, inden eller uden markeskel, være sig ved hvad navn det nævnes kan, intet undtaget i mindste optænkelige måder, og stod fornævnte Hans Hansen, Christen Hansen og Jacob Bertelsen for retten til vedermål med vilje, ja og samtykke da fornævnte Hans Thomsen æskede og begærede dette skøde ved tingsvidne beskrevet, som og af retten blev sted.

Film M-30676 = Ø. N. Horne herreders tingbog 1709-21, 21. Juli 1721:

For retten fremkom Michel Nielsen af Grimlund som fremlagde en skrivelse her af retten udstedt d. 2. juli sidst, som for retten blev læst og lyder med den påskrift: Derefter lovbød fornævnte Michel Nielsen bemeldte halve Grimlund med underliggende halve Grimlund til næste frænder, hvo der meste vil give og bedst betale.

Film M-30676 = Ø. N. Horne herreders tingbog 1709-21: 4. August 1721:

På Michel Nielsen af Grimlund hans vegne mødte for retten Iver Borch og 3de tingdag laubød den halve Grimlund med underliggende halve Lille Grimlund til næste frænder, hvo der mest vil give og bedst betale, men ingen indfandt sig. Hvorefter Iver Borch på Michel Grimlunds vegne var tingsvidne begærende, som og skete.

Film M-29825 = Viborg landstings skøde- og pantebog 1681-82, side 83b:

Gregers Ølbyes pantebrev til Simon Nielsen.

Kendes jeg underskrevne Gregers Ølbye, forrige ridefoged over Handbjerg Hovgaard med dets underliggende gods, og nu sitshaftig udi Ølby, mig af en ret vitterlig gæld skyldig at være min kære broder ærlig og velagt mand, Simon Nielsen Grimlund udi Horne sogn, et hundrede og halvtredsindstyve rdl., som han venligen lånt og med forstrakt har. Hvilke forskrevne 150 rdl. med dets pågående rente jeg bemeldte Gregers Nielsen belover for mig og mine arvinger, en for alle og alle for en, at betale bemeldte min kære broder Simon Nielsen

eller hans arvinger til først kommende snapsting, når man skrivendes vorder den 19. Marts 1682, uden skade og skadesløs i alle måder. Og på det bemeldte min kære broder forberørte penge skal være forsikret, da pantsætter jeg ham en min gård, som jeg nu udi bor beliggende udi Ølby, udi Ølby sogn, med al dets skyld og landgilde, rette tilliggelse af ager, mark og eng, intet med alle undtaget udi nogen måder, efter min adkomsters dertil videre og udførligen forklaring. Hvilket foreskrevne jeg bemeldte Gregers Nielsen belover mig og mine arvinger, endnu som tilforn en for alle og alle for en, at skal holde forberørte min kære broder Simon Nielsen og hans arvinger uden skade og skadesløs udi alle måder. Til bekræftelse efter venlig begæring æelig og velagte dannemand Christen Christensen, ladefoged udi Gimsing præstegaard dette med mig til vitterlighed ville underskrive, under min egen underskrevne hånd og hostrykte zigneter actum Viborg den 21. Marts 1681. Gregers Nielsen. Jeg Christen Christensen ladefoged efter begæring dette underskriver Christen Christensen egen hånd.

M-37245, konsumtions, familie og folkeskat 1699: Hoven sogn, Simon Grimlund. Ølby sogn, Gregers Nielsen.

Film M-37242 = Lundenæs-Bøvling amters familie- og folkeskat 1673:
Hoven sogn, Grimlund, Christen Christensen, 2 døtre. Året efter 1674 har han 1 datter hjemme.

Film M-37244 = Lundnæs-Bøvling amters familie og folkeskat juni 1696:
Hoven sogn, Grimlund, Simon Nielsen, 1 pige, Niels Michelsen, 1 pige.

Lundenæs Lensregnskab 1597:

Niels Lassen i Obling 2 ørte byg, 1 skovsvin, 4 alb. toftpenge, 4 heste gæsteri. Nok Niels Lassen af en eng på Arnager 6 mk. smør.

Endnu Niels Lassen af 3 stk. enge udi Arnager, som Bertel Lassen tilforn brugte 18 mk. smør. Forne Niels Lassen er herredsfoged og haver derfor sin landgilde kvit.

Las Nielsen i Obling 2 ørte og 4 skp. byg, 1 skovvogn, 1 skovsvin, 4 alb. toftpenge, 4 heste gæsteri, endnu særskyld 4 mk. krigs. Halvparten af denne gårds landgilde har forne Niels Lassen og kvit for han er herredsfoged.

Er det denne Las Nielsen der er far til Las Lauridsen i Vestergaard, Jens Lassen i Hie, Niels Lauridsen i Grimlund, Niels Lassen på Nyland, Ane Lauridsdatter i Sdr. Bork og (Karen Lauridsdatter i Vallund)?

B 24-558 = 1619, side 251a ff:

Var skikket ærlig og velbyrdige mand Niels Skade på den ene og havde hid i rette stævnet Karen Peders i Vallund med hendes laugværge, på den anden side for at han tvende gange til Øster herredsting skal have hende stævnet og kaldt, og formente hende pligtig at være ham landgilde at give, så også om hun ikke burde at rømme ham gården for efterdi han selv var trængt til den at besidde. Og hendes broder Niels Lauridsen i Grimlund for vild og venskab formedelst nogle kvitteringer imod hans skøde og følgebrev skulle have fradømt ham både ved skyld og landgilde og udviselse, og samme hans tvende domme her til landstinget den 13. marts sidst forleden skal være magtesløs dømt, og Karen Peders pligtig at være ham samme gård at afvige og gøre fornævnte Niels Skade den ryddelig for, og til ham at udlægge skyld og landgilde. Dernæst skulle han have været forårsaget at stævne og kalde hid til landstinget for endelig dom den 10. april lige i den mening at sagen da udi seks uger skulle være opsat, som var til Trinitatis lørdag, som retterting og herredage skulle begå om mandagen dernæst efter,

og da har kongl. mayst. og Danmarks riges råd tildømt Niels Skade samme gård i Vallund efter hans skøde og følgebrev at følge, og ikke der da for kongl. mayst. og rådet skulle være blevet anseet kvitteringer fornævnte Niels Lauridsen skulle have heden sluttet sin dom på. Mener ham uret at have dømt og burde derfor tilbørlig at stande ham til rette og hans landstingsdom burde ved magt at blive efterdi den med kongl. mayst. bestyrkes, såvel som den dom af Nørre herredsting, som og for ham skulle have været i rette lagt, og ikke ville anset. Desligeste havde hid stævnet Karen Peders og hendes laugværge med hvis breve og dom som hun forhvervet har. Så og hidstævnet hendes broder fornævnte Niels Lauridsen, som samme dom hende til vilje skule have dømt.

Derimod havde Jens Lassen i Hie udi fornævnte Karen Peders hendes nærværelse hidstævnet Niels Skade for nogle uendelige domme han her til landstinget skulle have ladet forhverve samme halve gård anlangende, over fornævnte herredstingsdom, formener samme uendelige dom burde magtesløs at være. Deslige havde hidstævnet Niels Skade med samme uendelige dom, så og Jens Nielsen i Vallund, som dem skulle have forhvervet. Så fremlagde Niels Skade en dom her af landstinget den 13. marts sidst forleden udgivet, udi hvilken Mads Nielsen er tilfundet fornævnte gård Vallund at fri, frelse, hjemle og tilstå Niels Skade, og samme skøde og følgebrev at efterkomme indtil hvem der havde udi at sige stævned påny. Derhos fremlagde en anden dom her af landstinget samme dag udgivet udi hvilken fornævnte Karen Peders er tilfundet pligtig at være samme gård at afvige og gøre Niels Skade den ryddelig for, og til ham at udlægge skyld og landgilde, og bemeldte dom magtesløs at være indtil hvem der havde udi at sige stævner på ny. Som samme domme i dem selv bemelder, og formente Niels Skade samme dom burde ved magt at blive, og derhos berattede at samme gård for kongl. mayst. og Danmarks riges råd skal være tildømt ham at efterfølge, og fremlagde herefter bemeldte kongl. mayst. og Danmarks riges råds dom dateret Antvorskov den 8. juni næst forleden, som besluttes at efterdi befandtes fornævnte Mads Nielsen at have givet bemeldte Niels Skade en fuld-kommen skøde og følgebrev på fornævnte gård i Vallund, da er derpå således afsagt for ret, at fornævnte hans skødebrev såvel som og hvis følgebrev derefter udgivet er bør ved magt at blive og gården at følge Niels Skade efter bemeldte Mads Nielsens skøde og følgebrevs lydelse. Og dermed blev fremlagt en dom af Øster herredsting dette år den 15. februar udgivet som så besluttes, at efterdi først for fogden fremlagdes forbemeldte Mads Nielsens skøde, at han har skødet, solgt og afhændet til Niels Skade den gård i Vallund som salig Peder Frandsen og Jens Nielsen påboede. Derhos med forbemeldte Mads Nielsens følgebrev bevises at han befalede dem ikke nogen anden at skulle svare eller yde deres landgilde med forne Niels Skade. Derimod fremlagdes Mads Nielsens kvitteringer og seddel, som var udgivet siden fornævnte skøde og følgebrev at han befalede fornævnte Karen Peders at hun skulle rette sig efter og ikke yde sin skyld til nogen andre uden til ham selv. Hvilke Mads Nielsens kvitteringer og befaling fandtes at være imod forbemeldte skøde og følgebrev. Da efter sådan lejlighed vidste fogden sig ikke der udi dommer at være eller om hendes gårds fæste at turde dømme medens hvem videre på [det skete?], da det at indkomme for sin tilbørlig dommer. Derhos en anden dom af fornævnte ting år 1618 den 8. juni udgivet som indeholder Niels Skade at have ladet didstævne Karen Peders med hendes laugværge for udvisels og forbydelse han vil gøre der til tinget at udvise hende fra den halve gård i Vallund hun påbor, og da iblandt andet for fogden at have udi rette lagt Mads Nielsens skøde på samme gård han til Niels Skade gjort har dateret Øsregaard den 28. december 1615, så og følgebrev til Peder Frandsen og Jens Deigaard [Nielsen] at de skulle svare Niels Skade givende og gørende ham deres landgilde og rettighed med ægt og arbejde, dateret Østergaard anden juledag 1615, som samme breve udi dommen inddraget i sig selv bemelder. Da havde fogden så om sagt, at efterdi først for ham den dag bevises med fornævnte Mads Nielsens

skøde at han har skødet og afhændet til Niels Skade den gård i Vallund som Peder Frandsen og Jens Nielsen påboede, derhos med Mads Nielsens følgebrev bevises at han befalede dem ikke nogen anden at skulle svare end fornævnte Niels Skade. At herimod bevises med Mads Nielsens brev udgivet den 27. maj år 1617, at han befalede Karen Peders, at hun retter sig efter og ikke yder sin skyld til nogen anden uden til ham. Dernæst bevistes med fornævnte Mads Nielsens brev, at han havde bevilget Karen Peders samme gård hendes livstid lige? nævnt i det fæstebrev i hendes salig husbond Peder Frandsen derpå havde. Hvilke brev findes at være imod fornævnte skøde og følgebrev. Da, efter sådan lejlighed, vidste fogden sig ikke dommer der udi at være, ikke heller Niels skade til samme udvisning at turde unde beskrevet, mens hvem der videre på esket?, da det at indkomme for sin tilbørlige dommere, som den dom videre bemeldte. Og forment det, samme dom ikke skulle være så ret at det burde at komme ham på skyld og landgilde, fæste og udvisning på samme gård til hindring eller skade i nogen måde. Dertil svarede Karen Peders at samme gård var hendes salig husbond Peder Frandsen stedt og fæstet sin livstid af Mads Nielsen. Hvilket han og har bevilget hende samme gård efter det fæstebrevs indhold at skulle nyde og beholde så længe hun lever. Og fremlagde et Mads Nielsens forseglede og underskrevne brev lydende som efterfølger: Jeg Mads Nielsen til Østergaard kendes for alle med dette mit åbne brev at jeg har stedt og fæstet til Peder Frandsen i Vallund den 1/2 gård i fornævnte Vallund som hans salig fader Frands Pedersen iboede lige så vidt udi ager og eng, forte og fællig, gård og gårdsrum? Som Frands Pedersen nogen tid over havde udi brug og de pligter? den samme efterstod? udi stolestand i Ølgod kirke, som begge hans salige forældre har haft udi brug deres tid udi. Så jeg er hans fri hjemmel dertil hans ganske livstid med så skel han årlig giver mig eller mine arvinger til skyld og landgilde 1/2 fjerding smør, 1/2 dlr. til gæsteri, 1/2 dlr. for en halv skovvogn, 1 ørte rug hver anden år, 1 skovsvin og hver anden år, "En schett faar Och inde?enn" fornævnte Peder Frandsen i laughtid udgiver det fornævnte skyld og landgilde til mig eller mine rette arvinger, da skal han ikke videre fæste sin ganske livstid og jeg eller mine arvinger ikke lægge ham eller hans efterkommere nogen videre skyld eller tyng på i nogen måder. Til ydermere vidnesbyrd trykker jeg mit signet her neden på og underskriver egen hånd datum Østergaard den 14. juli år 1596. Mads Nielsen med egen hånd.

Derhos i rette lagde et Mads Nielsens underskrevne brev lydendes som efterfølger: Jeg Mads Nielsen til Østergaard i Nærild kendes og gør hermed vitterlig, at eftersom jeg har givet Peder Frandsen i Vallund min fæstebrev på den halve Nør gård i Vallund, som han nu påbor efter fæstebrevs indhold, så lover jeg at hans hustru Karen Peders skal nyde samme fæstebrev ilige måde dersom hun overlever ham, hendes ganske livstid for mig og mine arvinger og efterkommere så Vidt samme Peder Frandsens fæstebrev om formelder udi alle ord og artikler, så jeg skal være hendes frie "in sail?" dertil i alle måder. Til vidnesbyrd underskriver jeg dette brev med min egen hånd, datum Østergaard den 7. maj 1604, Mads Nielsen med egen hånd. Og efter slig lejlighed forment Karen Peders det hun burde samme hendes livsbrev på fornævnte gård fæstet at nyde, efterdi den findes udi lang tid førend samme skøde er gjort, og fornævnte Mads Nielsen imod hans egne breve ikke kunne bortskøde den rettighed han hende på samme gård undt og forlenet har. Formener derfor smme herredstingsdom burde ved magt at være. Så og efterdi samme tvende landstingsdomme ikke lyder ydermere indtil sagen blev stævnet påny, og det nu sket er, da bør de ikke længere magt at have.

Lundenæs lensregnskab 1650:

Af Las Christensen fæstestedsmål af tredieparten udi Papgård, 25 rdl.

Jordebog 1650-51: Horne sogn, Bonum, Anders Knudsen 1 ørte rug, 1/2 ørte byg, 1 svin.

1651-52, regnskab: annammet lejermålsbøde, opbåret af Christen Christensen i Grimlund 12 rdl.

1656-57, fæstepenge, annammet af Ane Nielsdatter i Obling til fæste af 2 gadehuse hendes moder oplod for hende, 2 rdl.

Lundenæs lensregnskab.

Jordebog 1629-30, Grimlund, Niels Lauritsens hustru besidder. De 4 parter at udgive.

Jordebog 1634-35, Grimlund, Michel Nielsen.

ket ærlig og velb. mand Jens Juel til Kjeldgård, Danmarks riges råd og kongl: befalingsmand på Bøvling hans visse bud Christen Christensen i Kyvling på den ene, og havde hid i rette stævnet Christen Christensen i Adsbøl på den anden side for en dom han til Nørre herredsting den 12. juli sidst forleden dømt og afsagt har imellem Las Lauridsen i Vestergård, Michel Nielsen i Grimlund og salig Niels Lauridsen ibid. på den ene, og sin tjener Hans Jensen i Odderup sin hustru og hendes børn på den anden side, og der udi tildømt dem at betale 20 rigsdaler med sin rente og skadegæld inden 15 dage, eller derfor at lide dele til namb, som den hans sentens vitløftig indeholder. Og det efter en ofringsvidne, som er ganget 1618 den 18. juli til Nørre herredsting, hvor udi salig Niels Lauridsen i Grimlund og Visti Lassen har lovet til salig Laust Nielsen i B indesbøll, for Per Jensen i Odderup, og han til dem har lovet samme penge og forløfte, som da var 40 rigsdaler, at skulle holde dem skadesløs. Med hvilke dom han formener sin tjener at ske "møget for kort", efterdi de aldrig har bevist, at de samme penge, efter samme ofring, har betalt eller udlagt. Ikke heller samme ofring er lovlig efter talt, men skal være en "fordølt" brev, som ikke er krævet enten til 30. dag efter salig Per Jensen. Ikke heller inden år og dag, som lov og ret medfører, eftersom de burde ret. Tilmed skal befindes, at Per Jensen selv samme sin gæld til Las Bingesbøll at have betalt, og et hovedbrev fra ham at have indløst, som melder om den gæld ofring er gjort, som findes med Visti Lassens hånd bagpå skrevet, at den ganske sum med sin rente var betalt, og den forset for fogden var i rette lagt, ikke villet anseet, men ligevel tildømt sin tjeners hustru og sine børn, efter den fordølte ofringsvidne såvel som nogen sendebreve, samme gæld at betale, som salig Per Jensen selv een gang har betalt, og sit hovedbrev dermed indløst, som "'opschreffem" Visti Lassen der udenpå har afskrevet, ydermere udviser. Og aldrig for fogden skal være bevist et ord, de til Las Nielsen, på salig Per Jensens vegne, noget udlæg har gjort, eller lovlig at have været æsket. Formener, efter fornævnte lejlighed, at den hans dom burde magtes løs at blive, såvel som samme ofringsvidne og sendebreve ikke heller bør at komme dem til nogen hindring. Nok hidkaldt Christen Christensen sættefoged, som samme sin dom at "Andtuorde". Dernæst Las Lauridsen, Michel Nielsen, Las Nielsen og Niels Nielsen i Vestergård og Grimlund med dommen, ofring og sendebreve, som de til dommen har brugt, samt Visti Lassen, som slig seddel, imod sin afskrift på hovedbrevet, har udgivet. Så mødte Laurids Michelsen i Bork, og fremlagde samme dom af Nørre herredsting den 12. juli sidst forleden udgangen, som indeholder, Laurids Lauridsen, på Niels Lauridsen af Grimlund hans børns vegne, at have hidstævnet Hans Jensen i Odderup og hans hustru Maren Nielsdatter og hendes børn Jens Pedersen og Niels Pedersen, så og Karen Pedersdatter og hendes laugværge, og givet dem til sag for 20 rigsdaler.

Viborg landstings dombog C, 1619, side 103a ff:

Var skikket hæderlig og højlærd mand mester Christen Friis, skolemester udi Ribe hans vise bud Claus Knudsen, borger ibid., på den ene og havde hid i rette stævnet Niels Lauridsen i Grimlund på den anden side for en dom han til Øster [Horne] herredsting den 5. Oktober sidst forleden dømt har anlangende en ødegårds eje udi Hoddeskov mark, så fornævnte Niels Lauridsen velbyrdig Thomas Kaas til Ørndrup efter en gammel skøde, som han udi rette lagt

har tilkendt og Ribe skole gård og ejendom udi fornævnte Hoddeskov, som Hans Smed og Christen Sørensen hidindtil påboet; igen fradømt og anset ikke for ham skulle have været bevisligt samme gårds eje nogen tid at have fornævnte Thomas Kaas og hans skøde efterfulgt, men altid har fulgt Ribe skole og hendes forstander fra tid og til tid efter hendes lovlige adkomst langt over recessen og efter hendes lovlige skøde, som salig afgangne velbyrdige frue Ide til Vesterbæk, salig og velbyrdig mand Thomas Pedersens efterleverske, med begge hendes sønners Peder Thomsens og Jens Thomsens villie og samtykke dateret ano 1519, hun fra sig og sine arvinger det hæderlige og gudelige laug og broderskab Engelgilde i Ribe, og de dannemænd og præster som perpetuivicannica? i Ribe, dem og deres efterkommere til et evindeligt ejendom derpå gjort, givet, skødet og afhændet har, og som skylder årlig efter skødebrevs indhold tre ørter korn, rug og byg, et pund smør, et skovsvin og 18 skilling gæsteri, som skødebrevet videre formelder, og ikke skulle gøres bevisligt mere deraf at være ganget eller nu deraf gå til årlig skyld end som skødebrev i sig selv formelder, hvorfor fornævnte Claus Knudsen og fornævnte mester Christen Friises vegne formener samme dom uendelig og uret at være dømt og derfor burde magtesløs at være og ikke komme ham eller hans tjener på Ribe skoles vegne på fornævnte gård ejendom til nogen forhindring eller skade, men os fornævnte gård og ejendom burde herefter at følge ham og hans efterkommere skolemestre i Ribe efter deres lovlige skøde og hævde efter recessen, og at fogden burde stande ham til rette derfor, såvel for hvis skade, kost og tæring derover lidt og fangende vorder, og formener samme fogdens forsigelse ikke at kunne regnes nogen vanvittighed eller vrang undervisen, efterdi for ham ikke at være bleven bevist nogen last eller klage at være gangen eller gjort på fornævnte skolens gård udi de tyve eller 30 vintres hævde og brug efter recessen. Uanset Søren Thomsen, mester Christens fuldmægtig sig derpå beråbt har som i samme dom er indført. Samledes da hidstævnet Søren Ebbesen i Hodde, som samme dom forhvervet har med samme dom og bemeldte Thomas Kaas om han har noget dertil at svare. Så mødte Søren Ebbesen og fremlagde samme dom af Øster [Horne] herredsting som forgangne år den 15 oktober udgivet, som så besluttes, at efterdi først for fogden bevist med salig frue Ide Jensdatters skøde, at hun har skødet og solgt salig Thomas Stygge[s?] en ødegårds eje udi Hoddeskov mark, som bruges til den gård Christen Simensen [vel Sørensen] ibor. Dernæst bevises med tingsvidne, at fogden havde tilfunden Christen Simensen at gøre sin laughævde på den gård han iboede, da at have vedtaget ikke at skulle gøre nogen laughævde på den del og retlighed som Thomas Stygges skødebrev indeholder og udviser, og ikke det for fogden den sag beviste samme ejendom Hoddeskov mænd rolig at have efterfulgt. Da, efter sådan lejlighed vidste fogden ikke den sag forbemeldte Thomas Kaas samme ejendom imod fornævnte adkomstbreve at fradømme, som den dom videre bemelder, og formente fornævnte Søren Ebbesen samme dom ret at være, og burde ved magt at blive. Så og efterdi fornævnte herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som den udømt var, og sagen igen til herredsting at komme, og fogden, når det for ham lovlig indstævnes, dem endelig imellem at dømme og adskille som det sig bør.

Lundenæs lensregnskab 1599. En halv boels øde byggested i Odderup Las Nielsen i Bindsbøl og Jep Sørensen i Tøstrup bruger, skylder penge 2 mk. krigs, toftpenge 31/2 alb.

En jordegård Bindsbøl Las Nielsen ibor, smør 1 fjerding, rug 1 ørte, byg 1 ørte, skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 10 sk. dansk, hestegæsteri 8. 3 fæste byggestæder bruges til samme gård, en kaldes "fauesbøll"? skylder penge 11/2 mk. dansk, nok en kaldes Lundbye skylder penge 12 sk., endnu en ved huset? skylder penge 8 sk. dansk, nogen stug fæsteenge på Tarm Kær forne Las Nielsen bruger, skylder smør 1 pund.

Sønder Bork sogn, en jordegård kaldes Obling, Christen Nielsen og Mathis Bertelsen ibor, byg 3 ørte, penge 2 mk. dansk, skovsvin 1, toftpenge 4 sk. dansk, hestegæsteri 4. Endnu har Christen Nielsen og Mathis Bertelsen disse efterskrevne boelstugenge og jorder udi fæste, giver årligen derefter landgilde af, en halv boel i Obling penge 11/2 mk dansk, en boel i Sdr. Bork kaldes Slot penge 1 mk. dansk, nogen stugjord kaldes Hundhovedjord byg 1/2 ørte, 3 stk. agerjord i vang penge 12 sk., 2 engdele i Hønge og en på skamskifte penge 1 mk. dansk. En jordegård i Obling Niels Lassen ibor rug 2 ørte, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, tre stk. eng i Arnager Niels Lassen bruger, skyld smør 18 mk. Endnu en eng på Arnager smør 6 mk.

En jordegård i Obling Las Nielsen ibor byg 2 ørte 4 skp., skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, endnu er skyldpenge 4 mk. krigs.

Ø. Horne herred, Hoven sogn, en jordegård Grimlund Niels Hansen ibor rug 1/2 ørte, byg 1 ørte, honning 1 fjdg, toftpenge 7 alb., brendsvin 1, hestegæsteri 4.

Horne sogn, Bonum, Knud Jørgensen ibor, rug 1 ørte, byg 1/2 ørte, brendsvin 1.

Lundenæs lensregnskab 1597, Horne sogn, Bonum, Knud Jørgensen 1 ørte rug, 1/2 ørte byg, 1 brendsvin.

Sdr. Bork sogn, Bertel Lassen 4 ørte rug, 2 mk. dansk, 1 skovsvin, 4 sk. toftpenge, 4 hestegæsteri. Endnu har Bertel Lassen disse efterskrevne stugenge og jorder i fæste af Kronens, og giver årligen landgilde af en boel i Obling 11/2 mk dansk? En boel i Sdr. Bork kaldes Slot 1 mk. dansk. Hvidhovedjord, 1/2 ørte byg, 3 stk. agerjord i vang 7 sk. dansk, to engdele den ene i Høng?, den anden på skamskifte 7 sk. dansk, to stk. enge på Grobeng og Fuelkier 1 mk. dansk.

Niels Lassen i Obling 2 ørte byg, 1 skovsvin, 4 alb. toftpenge, 4 hestegæsteri. Nok Niels Lassen af en eng på Arnager 6 mk. smør.

Endnu Niels Lassen af 3 stk. enge udi Arnager, som Bertel Lassen tilforn brugte 18 mk. smør. Forne Niels Lassen er herredsfoged og haver derfor sin landgilde kvit.

Las Nielsen i Obling 2 ørte og 4 skp. byg, 1 skovvogn, 1 skovsvin, 4 alb. toftpenge, 4 hestegæsteri, endnu særskyld 4 mk. krigs. Halvparten af denne gårds landgilde har forne Niels Lassen og kvit for han er herredsfoged.

Hemmet sogn, Bandsbøl Niels Hansen i Grimlund, Visti Hansen i Vibtarp og Peder Hansen i "Paubøll" (Påbøl?) af nogen stugenge på Fulskær og Tarm enge 2 ørte rug, 2 pund smør. (Samme 3 personer i jordebog 1599).

Oddum sogn, Bindsbøl, Visti Jensen og Las Nielsen 1 fjerding smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 skovvogn, 1 skovsvin, 5 skilling toftpenge, 8 hestegæsteri. Las Nielsen af nogen stugeng 1 pund smør. Endnu 3 byggesteder bruges til samme gård, en kaldes faarsbøll 24 skilling dansk, nok en kaldes Lundsby 12 sk., en ved huset 8 sk. dansk.

Vibtarp, Visti Hansen 1 fjerding smør, 1 fjerding honning, 1 skovsvin, 5 sk. 1 alb. toftpenge, 8 hestegæsteri.

Torstrup sogn, Grimlund, Niels Hansen 1/2 ørte rug, 1 fj. honning, 2 tofte 2 sk. 1 alb., 1 brendsvin, 4 hestegæsteri. Forne Niels Hansen er herredsfoged og har derfor sin landgilde kvit. (nævnes ikke som herredsfoged 1599 og 1607).

Lundenæs lens regnskab 1607-08: Oddum sogn, en jordegård Vibtarp Jens Vistisen ibor smør 1 fjerding, honning 1 fjerding, skovsvin 1, toftpenge 6 sk. 1 alb. En øde byggested i Gråhede mærsk forne Jens Vistisen bruger rug 1 ørt, penge 1 mk. 5 sk. 1 alb.

Sdr. Bork sogn, en jordegen gård i Obling Christen Nielsen ibor byg 3 ørte, penge 2 mk., skovsvin 1, toftpenge 4 sk. hestegæsteri 4. Endnu har Christen Nielsen disse efterskrevne boelsstugjord og stugenge, en boel i Obling forne Christen Nielsen penge 11/2 mk., en boel i Sønderby kaldes Slot penge 1 mk., nogen stugjord kaldes Hundhovedjord byg 1/2 ørt, to stk. engjord i vang skylder penge 12 sk., to engdele i "Hiøeg og en på skamskifte penge 12 sk. to stk eng på Grobenge og Fuglkær penge 1 mk.

En jordegen gård Maren Niels Lassens byg 2 ørte, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4. Tre stk enge i Arnager forne Nr. 45. Maren Nielskone bruger, smør 18 mk., nok en eng forne Maren Nielskone bruger, smør 6 mk.

En jordegen gård Las Nielsen ibor, byg 2 ørte, skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4. Endnu særskyld forne Las Nielsen penge 1 mk. 5 sk. 1 alb.

Hemmet sogn, nogen stugenge ved Fuelkær og Tarm enge Nils Hansen i Grimlund bruger, rug 2 ørte, smør 2 pund.

Øster herred, Hoven sogn, en jordegen gård Grimlund Niels Hansen ibor, rug 1/2 ørt, honning 1 fjerding, toftpenge 7 alb., brændsvin 1, hestegæsteri 4.

Horne sogn, Bonum, Knud Jørgensen ibor, rug 1/2 ørte, byg 1/2 ørte, brendsvin 1.

Lundenæs lensregnskab 1611-12: Oddum sogn, en jordegen gård Bindsbøl, Las Nielsen ibor, rug 1 ørte, byg 1 ørte, smør 1 fjerding, skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 5 sk., hestegæsteri 8, to fæstebyggsteder bruges til samme gård, en kaldes Farsbøl skylder penge 11/2 mk., en kaldes Lundsbye skylder penge 12 sk., endnu 1 ved huset skylder penge 8 sk., nogen stugenge på Tarm Kær Las Nielsen bruger skylder smør 1 pund, et halvt øde boels eje i Oderup Las Nielsen i Bindsbøl bruger, skylder penge 10 sk. 2 alb., toftpenge 31/2 sk.

Sdr. Bork sogn, en jordegen gård i Obling Christen Nielsen ibor, byg 3 ørte, penge 2 mk., skovsvin 1, toftpenge 4 sk. hestegæsteri 4, endnu har Christen Nielsen og Jens Iversen i Bandsbøl disse efterskrevne stugjord og stugenge udi fæste og giver årlig den efterskrevne landgilde deraf, en boel i Obling penge 11/2 mk., en halv boel i Sønderby kaldes Slot, penge 1 mk., nogen stugjord kaldes Hvidhovedjord, byg 1/2 ørte, 3 stk. agerjord i vang penge 12 sk., tvende engdele i Høng og en på skamskift, penge 12 sk., 2 stk. eng på Grobenge og Fuelkær penge 1 mk. Se også 1615-16 hvor de begge er nævnt.

En jordegen gård Nr. 45. Maren Nielskone ibor, byg 2 ørte, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, tre stk. enge i Arnenge på Arnager Maren Nielskone bruger, skylder smør 6 mk. Se også 1615-16 hvor hun nævnes.

En jordegen gård Las Nielsen ibor, byg 2 ørte 4 skp., skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4. Se også 1615-16 hvor han nævnes.

Et gadehus Niels Nielsen Obling bruger, penge 8 sk., et gadehus forne Niels Nielsen bruger, penge 8 sk. Se også 1615-16 hvor han nævnes.

Hemmet sogn, nogen stugenge på Fuelkær og Tarm enge Niels Hansen i Grimlund bruger skylder rug 2 ørte, smør 2 pund. Se også 1615-16 hvor han nævnes.

Lundenæs lens jordebog 1615-16: (M-18484) Oddum sogn, en jordegen gård Bindsbøl Las Nielsen ibor, rug 1 ørte, byg 1 ørte, smør 1 fjerding, skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 5 sk., hestegæsteri 8, to fæstebyggsteder til samme gård en kaldes Farsbøl skylder penge 11/2 mk., en kaldes Lundsbye skylder penge 12 sk., nogen stugenge på Tarm Kær skylder smør 1 pund. Et halvt øde boels eje i Oderup Las Bindsbøl bruger skylder penge 10 sk. 2 alb., toftpenge 31/2 sk.

En halv boel i Lundsbye Jens Vistisen ibor, penge 1 mk.5 sk. 1 alb.

En jordegård Vibtarp Visti Lassen ibor, smør 1 fjerding, honning 1 fjerding, skovsvin 1, toftpenge 6 sk. 1 alb., hestegæsteri 8. En øde byggested i Gråhedemark bruges til forne Vibtarp, skylder rug 1 ørte, penge 1 mk., 5 sk., 1 alb.

En jordegård i Obling Christen Nielsen ibor, byg 3 ørte, penge 2 mk., skovsvin 1, toftpenge 4 sk., hestegæsteri 4. Endnu har Christen Nielsen og Jens Iversen i Bandsbøl disse efterskrevne jord og stugenge i fæste og giver årlig deraf dette efterskrevne landgilde, en boel i Obling penge 11/2 mk., en halv boel i Sønderby kaldes Slot, penge 1 mk., nogen stugjord kaldes hvidhoved jord, byg 1/2 ørte, 3 stk. agerjord i vang, penge 12 sk., 2 engdele i Hiønge og en på skamskifte, penge 12 sk., 2 stk. eng på Grobenge og Fuglkier, penge 1 mk.

En jordegård Nr. 45. Maren Nielskone ibor, byg 2 ørte, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, 3 stk. eng i Arn eng på Arnager Maren Nielskone bruger, skylder smør 18 mk., endnu en eng på Arnager Maren Nielskone bruger skylder smør 6 mk.

En jordegård Las Nielsen ibor, byg 2 ørte 4 skp., skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, endnu særskyld penge 1 mk. 5 sk. 1 alb.

En gadehus Niels Nielsen i Obling bruger, penge 8 sk., en gadehus forne Niels Nielsen bruger, penge 8 sk.

Hemmet sogn, nogen stugenge i Fuelkier og Tarm enge Niels Hansen i Grimlund bruger skylder rug 2 ørte, smør 2 pund.

B24-125: Niels Hansen i B24-125: Niels Hansen i Grimlund, tingholder til Ø. Herredst.1609. Med segl.

B24-558 = 1619, side 103a ff: Nævnes Niels Lauridsen i Grimlund., tingholder til Ø. Herredst.1609.

B24-574=1649, side 161a ff: Nævnes Visti Lassen i Bindsbøl og Michel Nielsen i Grimlund. Var skikket ærlig og velbyrdig mand Christoffer Friis til Astrup med en opsættelse her af landstinget i dag seks uger udganget, lydende han da at have hid i rette stævnet Visti Lassen i Bindsbøl, herredsfoged i Øster herred fordi at han den 16/2 år 1647 skal have været udi Grimlund med bemeldte Christoffer Friises fuldmægtig der at gøre udlæg udi Michel Nielsens bo i Grimlund for 6 skp. rug og 4 skp. byg, som Michel Nielsen af gammel restance skal blive bemeldte Christoffer Friis skyldig af Hoven sogns korntiende, kongl. maysts. anpart, eftersom Michel Nielsen for restancen med retten skal være forfulgt og tiltalt, som er med Visti Lassens egen dom med at bevise. Og det uanset skal han ikke have villet gøre samme hans fuldmægtig nogen udlæg, som han formener at ville gøre bevisligt, og det af den årsag, at Michel Nielsen samme tid der udlæg skulle ske, skal have frembåret en kvittering, at samme korntiende skulle være ydt, endog samme kvittering ikke skal formelde enten på udi Christoffer Friises navn eller udi deres navne som samme korntiende har sted. Hvilke han formener med ret at burde have været, om samme kvittering ellers skulle have blevet anset for nøjagtig at være. Formener efter slig lejlighed Visti Lassen der udi uret at have gjort, og bør derfor at stande til rette og samme udlæg at forferske påny igen som han den slap. Samledes da hidstævnet forne herredsfoged med samme seddel samt Michel Nielsen i Grimlund, som samme seddel frembåret har med samme seddel, om han vil have noget dertil at svare. Da for nogen lejlighed er samme sag opsat til i dag, hvilken opsættelse findes påskrevet at være læst på Øster herredsting den 19. og 26. Februar sidst forleden. Og nu fremlagde Christoffer Friis samme dom, som bemeldte Visti Lassen ikke skulle have villet gjort udlæg efter hos Michel Nielsen; udstedt af Øster herredsting år 1643 den 21. aug. som den derom i sig selv bemelder og indeholder. Og forment Christoffer Friis det Visti Lassen

derfor burde at stå til rette. Så mødte til gensvar Jep Giødsen i Galthoe på Visti Lassens vegne og derimod fremlagde hans skriftlige svar og tiende?: Bindsbøl den 12. marts sidst forleden dets indhold, det han forment sig ikke at være overbevist at have nægtet Christoffer Friis eller hans fuldmægtig, at de jo måtte få og vederfares hvis ret var efter lovlig forfølgningens indhold. Mente fordi han burde for hans stævning kvit at være. Dernæst er ingen mødt med forne indstævnede kvittering at i rette lægge. Og forment Christoffer Friis at efterdi sagen udi 6 uger er optagen, det han nu burde at have endelig dom beskrevet. Så og efterdi ikke med nøjagtig tingsvidne er bevisliggjort Visti Lassen at have været fordret til at gøre udlæg efter forne dom til Christoffer Friis udi bemeldte Michel Nielsens bo, og han det ikke der udinden havde villet efterkomme, da vidste vi efter sliq lejlighed ikke ham derfor at kunne tilfinde noget at lide medens når han lovlig eskes, da at gøre Christoffer Friis eller hans fuldmægtig udlæg i Michel Nielsens bo efter forordning, som han vil forsvare og være bekendt. Og efter forne kvittering hidstævnet er, ej er fremlagt, endog sagen udi 6 uger til i dag er optagen, så ej uden bevilling kan gøres længere forhaling, da finde vi efter sådan lejlighed den magtesløs at være.

Kancelliets brevbøger 1609-1615, 29. august 1609, side 139:

29. Aug. (Kbhvn.). Livsbrev for Niels Hansen i Grunlund [Grimlund], Herredsfoged i Øster Herred i Lundenes Len, paa nogle Stufenge i Fuelskier i Tarum Mark, i Tarum Holm og Hiortholm, nogle Stykker Eng ved Grotebæk og en Eng i Bork Enge paa Fogelskier i Lundenes Len, som han efter de i Kancelliet foreviste Fæstebreve til forskellige Tider har fæstet af Hans Lange til Brenning [Brejning] og Børge Trolle til Troldholm, medens de vare Lensmænd paa Lundenæs Slot. Han skal svare den Landgilde, Herlighed og Rettighed af Engene, som han er indskrevet i Jordebogen for. Naar Niels Hansen dør, skulle Engene igen følge Kronen. J. R. 6, 459 b.

Viborg Landstings arkiv, B24-124.

Breve og irettelagte dokumenter 1480-1600.

Heri landstingsdom af 1547.

Niels Hansen i Grimlund, tingholder til Øster herredsting, Frands Sørensen i Hessel, Laurids Jessen i Lervad, Las Jessen *ibid.*, Daniel Danielsen i Bjerremose, og Søren Sørensen kærlig med Gud gør vitterligt for alle, at år MDLXXXIX mandag efter Assumptio Mariæ var skikket for os og dannemænd flere, som samme dag ting søgte, Christen Madsen i "stendop" [Stenderup?], som der lovlig bad og fik et fuldt stokkenævn af 24 dannemænd, som var Frands Sørensen i Hessel, Laurids Jessen i Lervad, Las Jessen *ibid.*, Daniel Danielsen i Bjerremose, Thomas Jensen, Gravers Madsen *ibid.*, Thomas Hansen i Mosegård, Per Nielsen i Olling, Hans Olufsen, Mads Poulsen, Hans Nissen *ibid.*, Søren Christensen i Sig den yngre, Laurids Frandsen i Egknud, Gravers Frandsen *ibid.*, Tuor Poulsen i Bonum, Niels Christensen i Hoddeskov, Thomas Sørensen i Hessel, Hans Ibsen *ibid.*, Anders Hansen i Hodde, Morten Nielsen i Gammelgård, Hans Lauridsen i List, Per Poulsen *ibid.*, Laurids Torsen? i Asp og Jes Lauridsen i Bjerremose. Hvilke 24 dannemænd der alle endrægtelig vidnede på deres gode tro og sandhed, at de hørte og så samme dag på fornævnte ting, at Christen Madsen i Stenderup? stod lydelig inden alle 4 stokke for en besiddende tingdom og ret, og lod læse en beseglet lands-tingsdom, lydende ord fra ord, som herefter skrevet står:

Erik Skram, Jens Mogensen landsdommere i Nørrejylland, Jens Skrifer landstingshører *ibid.*, gør vitterligt, at år efter Guds byrd MDXLVII lørda-gen næst efter Vor Fruedag nativitas på Viborg landsting var skikket ærlig og velbyrdig mand Iver Krabbe, høvedsmand

til Koldinghus, på den ene, og Laurids Nielsen i Hesselho på den anden side, om et delsmål, som fornævnte Erik [fejl for Iver] Krabbe havde ladet Laurids Nielsen dele for et brev, som han havde købt af Simon Eysen?, som lyder noget på kronens ejendom i Stenderup?. Og beretter Iver Krabbe, at den tid Laurids Nielsen boede i Stenderup?, da delte han et brev Simon Chri-stensen, som lyder på alle ejere i Stenderup?. Og siden den tid er bøndergodset kommet i fald under kronen ind til kongl: mayst:, og mente brevet derpå er, burde også at følge kronen. Og fremlagde en dom her af landstinget lydende, at efterdi godset følger kronen, da bør de breve der på er, at følge Iver Krabbe på kongl: mayst:s vegne.

Dertil svarede Laurids Nielsen og sagde, at de stod i trætte om de vidnesbyrd, som de havde taget imod hverandre om samme brev, og mente for-di, at han burde ikke at deles førend den sag bliver "aardielt". Dertil sva-rede Iver Krabbe, at den sag om det delsmål, kommer ikke den sag ved med de vidnesbyrd som er taget om samme brev.

Da sagde vi så på for ret, at efterdi Laurids Nielsen er tildømt at antvorde Iver Krabbe de breve på samme gods lyder, og han det ikke gjort har, da vide vi ikke, end han bliver i samme dele indtil han antvorder ham samme breve, eller han retter for sig efter loven.

At vi den i landstinget så, hørte læse her i dag for tingdom, ord fra ord ligesom forskrevet står, det vidner vi fornævnte det med vores indsegl....

..... Christen Juel til Donslunds genpart efter Christen Madsens vidne i "Stendop".

Citat: Fru Karine Blikdatter til Ørnhoved med hendes lavvæрге, for et skøde, hun skal have givet Ove Juel til Kjeldgård på en gård i Bølling herred i Borris sogn, kaldes Sønderbygård. Hvilket skøde han [Christen Munk] formener ikke så lovlig dreven og gjort at være, at det bør ved magt at blive. Efterdi hun samme gård med al hendes gods een gang skal have afhændet, efter skiftebrevs lydelse, og efter de breve og forvaringer hende derimod på hendes ophold hendes livstid en gang gjort og givet er. Efter hvilke breves formelding, han formener hende ikke at skal have vederhæftig samme gård igen at kunne købe, efterdi hun har sig ladet fled-føre en gang til hendes børn, efter recessens formelding (som han mener). Fornævnte brev også, som hende på hendes livs ophold givet er, skal af hendes lavvæрге være beseglet, og af Christen Munk underskrevet, dateret samme dag skiftebrevet er udgivet. Og fornævnte gård med ægt, arbejde og al anden tyngde stedse, efter skiftet er ganget, har fulgt Niels Hansen i Grimlund på tolvte år, efter skiftebrevs indhold dateret Anno [15]83, indtil nu, hun skal have solgt Ove Juel den, efter samme hendes skøde-brevs lydelse dateret Anno [15]95.

Hun og skal have bekendt med hendes eget brev og segl, som hr. Niels i Gødstrup med hende har beseglet og underskrevet, og er dateret mere end et halvt år førend hun skal have gjort Ove Juel fornævnte skøde, at hun venligen har ombedet fornævnte Niels Hansen, at han ville vel gøre og unde Christen Munk og hendes datter Marine Grønsdatter samme Søn-derbygård for en vis sum penge, som var 500 daler og tyve gylden i guld. Hun og derudinden iblandt andet består, at dersom Niels Hansen sælger samme gård til nogen anden end til Christen Munk, da det imod hendes vilje, råd og samtykke at ske.

Han og formener samme fri gård tilforn, efter recessen, forbrudt at være til Niels Hansens hustrus næste arvinger, hvilke han formener sine børn at skulle være. Og Niels Hansen, fordi ikke mægtig samme gård, efter sådan langsom hævd og brug, imod recessen til nogen lovlig at kunne oplade, og af de årsager samme opladelsesbrev, som Niels Hansen kunne have gjort hende, bør magtesløs at være, og det skøde, som hun derefter, såvel som efter det brev, hun tilforn til ham og hendes datter udgivet har, siden har gjort Ove Juel, bør magtesløs at være, og ikke at komme ham eller hans arvinger til hindring eller skade udi nogen måde.

At møde. Tagende med sig det livsbrev, som Anders Blik til Beg på hendes afgangne datters Marine Grønsdatters vegne, Niels Hansen i Grimlund og Seiger Andersen i Oustrup hende

givet og gjort har, og Christen Munk har underskrevet og samtykt. Med flere andre breve og bevis, hun i denne sag imod ham har. Actum Hafnia 23. august 1599.

Idem: Citat, Ove Juel til Kjeldgård at han møder i rette med samme skøde han forhvervet har. Så og Anders Blik til Beg, Jens Juel til Jullingsholm og Niels Hansen i Grimlund, som samme skøde med hende forsegleet har, at de og i lige måde møder i rette. Ut supra.

Film M-30604 = Hjerm-Ginding tingbog 1690 11/4: Er af retten opnævnet efterskrevne nemlig Gregers Nielsen i Ølby, Mads Laugesen Huamgaard, Jens Lassen i Aal, Jens Jørgensen i Shichild, Peder Nielsen i Birkild, Christen Bertelsen i Haderup, Jørgen Knudsen i Hodsager, Jens Laursen i Herrup, Niels Pedersen i Hegaard, Christen Quist i Hodsager, Anders Thomsen af Mejrup og Niels Christensen i Skadborg i Fousing til at syne, besigtige tinghuset o.s.v.

Film M-30604 = Hjerm-Ginding tingbog 1690 29/8: Gregers Nielsen i Ølby antages af Birgit Albretdatter af Lindtorp at føre hendes sag.

Viborg Landstings tingbog 1657. B24-85, side 151a ff.

1/7 1657: Niels Nielsen Obling i Sdr. Bork contra Iver Nielsen og Christen Nielsen i Bøel for et bænkebrev den 9. december til Jesper Holdst i Bøel udgivet, og den 13. januar ved deres ed bekræftet, at de skulle været hos i Bøel den dag Jesper lod ham arrestere i birket. Beskyldes for varsel ikke til ham selv eller forrige vidnesbyrd. Item cit: Jesper Hansen for han Niels Obling ladett voldsværge efter arresteringen.

Efterdi befindes bemeldte Niels Nielsen Obling for vitterlig gæld, efter hans håndskrift, at være udi Lønborg birk arresteret, og forbudt sig deraf begive førend han Jesper Holdst tilfredsstillede. Hvilke arrest af birkefogden er fuldbyrdet. Og ikke Niels Obling beviser sig af arresten af birkefogden at være "forløffued", nogen nøjagtig bevis af ham til nogen undskyldning er fremlagt. Så han, fordi er vold oversvoret, ikke imod arrest og vold at kunne sige medens ved magt. Og Obling for unyttig stævning at give Jesper Holdst til omkostning 4 rdlr.

Viborg Landstings tingbog 1660. B24-86, side 111 a-b.

30/8 1660: Niels Obling contra sandemændene i Viborg for at de den 18. juni sidst ham for vold oversvoret for han gav sig af arresten, endog ikke bevises, at han er draget af byen. Efterdi Niels Obling befindes udi Købing [Ringkøbing?] arresteret, og dog uden forlov sig af byen begivet, og ej sagvolderen tilfredsstillet, og udi så måde retten foragtet. Så han, fordi er vold oversvoret, bør den deres ære ved magt, og han pligtig at give samtlige sandemænd for unødigt stævning til omkostning fem rdlr.

Viborg Landstings tingbog 1662. B24-88, side 81a-b:

Maren Jensdatter salig hr Søren af Sdr. Bork contra Esche Lassen (Cum?) for vidne den 19. august og kvit vidner Niels Christensen i Obling, Maren Laskone, som er Esche Lassens egen moder, Christen Nielsen Koldtoft som er Klaus Christensens egen fader, Søren Nielsen Overgaard og Anders Lassen deres frænde og svoger, for tiendekorn anno 1657. Item Cit: forskrevne personer for et andet vidne den 9. august, for udi de fri vidner Niels Christensen Obling for præstens tiende, for 1659 uden? hvis de til andre for kirkens tjeneste har udgivet.

Efterdi befindes bemeldte Niels Nielsen Obling for vitterlig gæld, efter hans håndskrift, at være Jesper Hansen i Bølle [Bøel] contra Niels Obling for 249 rdlr. med sin rente i fem år, som er 75 rdlr.

Jens Høgh? mødte på Niels Oblings vegne, fremlagde skriftlig svar. Dertil svarede Jesper Hansen at han noksom var med ham til møde i Lautrup i dannemænds nærværelse, og ikke kunne komme til nogen rigtighed med ham.

Efterdi fremlægges Niels Oblings gælds-brev på forbenævnte sum penge, som ikke bevises afbetalt, og fordi dom til hjemting ganget er, bør fordi at lide rigens æskning.

Film M-30604 = Hjerm-Ginding h.s tingbog 1692 5/8:

Velagtbare Gregers Nielsen i Ølby på Hans Kongl: May: såvel og på hæderlig og vellærd hr. Christen Pedersen Hoelgaard sognepræst til Handbjerg o.s.v.

Samme dato: Velagte Gregers Nielsen Ølby på Nicolai Strauxis vegne o.s.v.

Film M-30604 = Hjerm-Ginding h.s tingbog, 4. Nov. 1707: Heri meddeles en kvittering eller bevis mod Simon Pedersen i Ølby en kvittering udgivet af Gregers Nielsen i Ølbygård af 24. Juli 1703, som forklarer at Rasmus Nielsen har betalt bemeldte Gregers Nielsen på Simon Pedersens vegne 6 rdl.

B24-556 = Viborg landstings dombog C 1617, side 90b, 91a:

Var skikket Jens Nielsen i Bølbøl på den ene og havde hid i rette stævnet Las Nielsen i Bindsbøl på den anden side for tvende domme og tre delsvidner, som han til Nørre herredsting på fornævnte Jens Nielsen og hans søster Gertrud Vistis, værende i Skindertoft og på hans søsterdatter Anne Vistisdatter den 26. Juni anno 1614 og den 15. januar anno 1615 forhvervet har for skøder og ejendom fornævnte Gertrud Vistis og Anne Vistisdatter skulle fortrykke dem udi, og ikke ville gøre fornævnte Las Nielsen på nogen anpart, som de skulde have udi den bondegaard Bindsbøl efter salig Visti Jensens forpligt, og for en sandemænds brev og laughævd og en ridemænds brev at anvorde fornævnte Las Nielsen, som skulle være gangen imellem Faarsbøl og Bølbøl klap. Fornævnte Anne Vistisdatter skal være en møebarn, som ikke må afhænde sin jordegods førend hun fanger selv en værge, og fornævnte Gertrud Vistiskone og iligemåde skulle være delt for fornævnte skøder at gøre og ejendomsbreve at anvorde fra sig. Endog der ikke skulle være gangen dom for samme dele eller til herredsting at være om kendt hvor meget hun skulle skøde og ej heller hvor af skulle være givet særlig sag, hvad de skulle være delt for. Tilmed ikke heller fornævnte Gertrud Vistis eller Anne Vistisdatter som skulle have tjent ud af boet fra sin moders og broder Jens Vistisen en tid lang, og ikke skulle findes eller bevises at de skulle have haft ejendomsbreve udi nogen gemme. Menende fordi fornævnte dom og tvende delsvidner burde magtesløs at blive og ikke at komme fornævnte Gertrud Vistis og Anne Vistisdatter til hinder eller skade i nogen måde. Samledes havde hidstævnet fornævnte Las Nielsen for den tredie delsvidne og en dom som han på fornævnte Jens Nielsen forhvervet har, for han skulle have huset og hælet forne Anne Vistisdatter hans sted "hion". Hvilken dom og delsvidne forne Jens Nielsen formener ulovlig at være drevet, og burde iligemåde magtesløs at blive og ikke at komme ham til hinder eller skade i nogen måde. Deslige havde hidstævnet fornævnte Las Nielsen med fornævnte tvende domme og 3 delsvidner og med hvis faldsdeler og alle andre delsvidner som han over dem forhvervet har, og med fornævnte salig Visti Jensens forpligt.

Så mødte Bertel Skræder, borger i Varde, og berattede på fornævnte Las Niensens vegne og berattede, at brevene på samme gård ham forholdes af fornævnte Gertrud Vistis og Anne Vistisdatter og ikke de dem vil til fornævnte Las Nielsen levere. Hvilke breve fornævnte Jens

Nielsen selv tilforn til tinge skulle have opregnet, eftersom tingsvidne derom udganget skulle formelde. Og samme breve endnu forholdes og fornævnte kvindfolk derfor er delt bleven, og fornævnte Jens Nielsen og at være delt for han huset og hælet fornævnte Anne Vistisdatter, og mente fordi samme dom og dele ret at være. Hertil svarede fornævnte Jens Nielsen og formente at fornævnte Gertrud og Anne Vistisdatter ikke burde nogen breve fra dem at lægge. Til hvilket fornævnte Bertil Skræder svarede, at fornævnte Visti Jensens forpligt skulle det tilholde, dog blev samme forpligt ikke fremlagt. Da, efter sådan lejlighed opsatte vi samme sag til i dag 14 dage og da dem da at møde og gå derom så meget som lov og ret kan sættes.

C4- 775 = Ribe bispearkiv, indberetning til biskop Block

XI). I sacristiet af Hemmet kirke var et lig indsat, som Ao 1753, da Hemmet kirke blev repareret, blev nedsat i jorden i capellet, men den på ligkisten værende løse blikplade lod præsten hænge på muren, hvorpå står følgende ord:

I denne bolig findes een bedydet Siæle boelig Hvis Rygte mindes uden Meen Hun meente Gud det troelig. Sal: Ingeborg Jacobs Daatter fød Ao 1601. Er første gang kommen i Ægteskab med sin Salig Mand Anders Jeversen Foget over Romsdahlen i Trundhiems lehn ved hvem hun avlede børn. Ao 16... er hun anden gang kommen i Ægteskab med den hæderlige, agtbare og meget fornemme Mand Jever Jensen Bandtsbil med hvem hun har levet et meget ærligt og kierligt Ægteskab; til han forgangne Aar April af Gud er bortkaldet fra Jordisk uroe til himlens hviile. Hvor hun Aprilis Wdi dette Aar MDCLXXVIII og er bleven paa Siælens Wegne opfordret. O vel evindelig O du. At leve vel og salig døe Som saa i Werden levede Det er den beste gave At hos Din Salig Husbond nu Som mand paa denne Werdens Løn Du Himmel fort? er bleved Sig ønske kand at have. At leve vel udødelig I Graven Dig kand gjøre men vel at døe det Dig og mig Til andet Liv skal føre.

NB. Data og årstal findes ej på pladen udførte.

Film M-30681 = Ø/N Horne herreds tingbog 1744-51, side 674a:

Jacob Knudsen på Østergaard, kongl. Majsts. herredsfoged over Øster Nør herred, at ao. 1720 d. 22. januar på Øster herredsting comparerede for retten velagte Laurids Christensen og Peder Pedersen af Bindsbøl, og næst leden d. 11. december på fornævnte ting fremkom for retten bemeldte Laurids Christensen og Peder Pedersen og forestillede 2.de kalds- og varselspersoner navnlig Lars Christensen af Bindsbøl mølle og Christen Nielsen i Snappenborg, som afhjemlede ved ed efter loven, at de her til tinget til i dag lovlig havde hidkaldet Lauge Christensen ved Oddum kirke, alt efter en kalds memorial, hvilken er således meldende: Med lovlig otte dages varsel fra i dag lader Laurids Christensen i Bindsbøl og Peder Pedersen ibid. lovlig incitere Lauge Christensen ved Oddum kirke til Øster Nør herredsting for dom at lide angående ...skp. rug han med resterer i nogle år af Eders påboende sted af en del jord som henhører under Bindsbøl-gaard, hvilket I efter ofte erindringer ej har villet i mindelighed levere. Og berattede kaldsmændene at de talte med indstævnedes Lauge Christensens søn og gav ham varselet tilkende. Lauge Christensen og Peder Pedersen lod bero med saggivelse og irettesættelse til næste tingdag efter jul, som var den 8. januar, hvor da merbemeldte Laurids Christensen og Peder Pedersen fremkom for retten og så til sagens rette oplysning fremlagde en dom her af retten udstedt d. 30. marts 1682 med vedhørende tingsvidner, som for retten blev læst og påskreven, og er dets indhold således meldende:

Jens Jespersen Holst udi Tarm Bisgaard, herredsfoged udi Nørherred gør vitterligt at år efter Guds byrd 1682, torsdagen d. 30 marts på fornævnte Nørherredsting for dom var

skikket ærlig og velagte mand Christen Christensen og Thomas Vistisen af Bindsbøl, som d. febr. næst tilforn her for retten havde fremført 2. stævningspersoner navnlig Tyge Mickelsen og Niels Thomsen begge af Bindsbøl, som lovlig ved ed og oprakte fingre efter recessen afhjemlede, at de samme dag 3 uger efter en skriftlig kaldsseddel stævnedes og varsel gav Anders Knudsen ved Oddum kirke for dom her til Nørherredsting at tage beskrevet på fornævnte Christen Christensen og Thomas Vistisen i Bindsbøl deres vegne. Hvorefter Christen Christensen og Thomas Vistisen da gav fornævnte Anders Knudsen til sag, jordskyld af syv agre, som han udi har, nemlig for 1679, 1680 og 81 årlig rug 5 skp. er 15 skp., og var derpå en skadesløs dom begærende. Men eftersom Anders Knudsen da ej mødte til nogen genmæle i nogen måder, blev sagen udi 6 uger opsat, som er til i dag. Igen fremkom Christen Christensen og Thomas Vistisen og forment at Anders Knudsen burde årlig til dem at betale 10 skp. rug jordskyld af syv agre han udi brug har, og dernæst fremlagde en kopi af en kontrakt sålydende: Vi efterskrevne Dorthe Skram til Voldbjerg, sal. Velbyrdige Frands Polls efterleverske på den ene og Las Nielsen i Bindsbøl på den anden side kendes og hermed vitterliggør, at nu i dag, som er den 11. sept. 1613, her ved Oddum kirke har været forsamlet udi ærlig, vis og velagte mand Otte Rasmussen, borger og rådmand udi Varde med flere godtfolks overværelse, er bleven endelig venlig og vel forligt med hverandre om nogen trætte, som sig begaves anlangende nogen ager som har været brugt til den gård og væring som Anders Frandsen påbor, så fornævnte Las Nielsen for sig og sine arvinger skal give Anders Frandsen og hans hustru Anne Nielsdatter et fæstebrev på begge deres livstid på 7 agre, som har været brugt til fornævnte Anders Frandsens gård, hvoraf Anders Frandsen skal årlig give til Las Nielsen eller hans arvinger, en vardbo ørte rug, og det at yde hver år inden Kyndelmisse. Siden skal fornævnte agre blive til fornævnte Frands Polls gård og væring for fornævnte afgift. Men når fornævnte Anders Frandsen og sin hustru ved døden afgår, skal de som samme gård besiddende vorder, samme agre beholde for en billig fæste af rette jorddrot dertil. Deslige skal den grønne ager, som ligger næst vesten ved Anders Frandsen, blive og være til fælles forte til Anders Frandsens væring og Skindertoft, dernæst skal det byggested som Skindertofts bygge før stod, følge til Skindertoft eller hvem derfor råder udi hendes tid imens det holder ved magt og skade. Derimod skal altid blive til Anders Frandsensing han nu udi bor, alt det grønne jord norden ved hansnede, og den ager og vej som løber øster på til de andre agre vedfølger, som fornævnte Las Nielsen lover at tilforhandle det så med de Odderup mænd, at de skal have deres kirkevej vester op fra kirke "Weden" [fejl for vejen?] på fælles forte og sønder om Niels Sørensens kålgårdsdige og siden nør til kirken som skal være både deres kørevej og gangsti, hvis andet Anders Frandsen og Niels Sørensen kan mage med hverandre med fælles forte hvad? de derom selv forliges. Til vidnesbyrd at dette uryggelig holdes skal som forskrevet står undertrykker vi zigneter og med egne hænder underskriver, Oddum kirke ut supra. Som samme kontraktes kopi udi sig selv indeholdte, var underskrevet Dorthe Skram, sal. Frands Polls egen hånd, Lars [Las] Nielsen egen hånd, Otte Rasmussen egen hånd. Nok fandtes påskrevet dette at være en rigtig kopi efter originalen, som Axel Nielsen i Vittarp og Jens Christensen i Rabæk af mig har været begæret, bekender jeg underskrevne Niels Gregersen og venlig ombeder Jens Terkildsen i Odderup og Niels Jensen i Sejrup med mig til vitterlighed at underskrive. Actum Oddum kirke Ao 1666 d. 12te okt. Var underskrevet N: C: S: Niels Jensen egen hånd til vitterlighed Jens Terkildsen egen hånd.

Dernæst fremlagde et tingsvidne her af Nørherredsting udstedt d. 18. marts Ao 1675 således lydende: Christen Frandsen i Tarm, tilforordnede sættefoged på Nørherredsting, Peder Lauridsen i Nørhede, Tyge Christensen i Vium og Peder Sørensen tilforordnet skriver, gør alle vitterligt, at år efter Guds byrd 1675 torsdag d. 18. marts på fornævnte ting for retten var

skikket ærlig, agt og velforstandige mand Jens Christensen i Rabæk, som der lovlig esket, bad og fik et fuld tingsvidne af otte dannemænd som var fornævnte Peder Lauridsen, Tyge Christensen, Jens Christensen i Adsbøl, Niels Lassen i Lyne, Jørgen Nielsen i Vibtarp, Jep Christensen i Nørhede, Laust Pedersen og Jens Nielsen i Lyne. Disse fornævnte dannemænd der alle endrægtelig vidnede på gode tro og rette sandhed ved deres ed, at de så og hørte samme dag på fornævnte ting, at fornævnte Jens Christensen i Rabæk for retten fremførte efterskrevne vidnespersoner nemlig og først Else Pedersdatter i Gundesbøl, hvilke der vidnede med ed og oprakte fingre efter recessen at udi 43 år som hun boede ved Oddum kirke, som Anders Knudsen nu påbor, da desmidlertid da fæstede hendes sal. Mand Frands Andersen 7 agre af sal. Visti Lassen af Bindsbøl, og gav årlig deraf til Bindsbøl rug, og siden kom hun i ægteskab med sal. Christen Tuesen, ogog fæstede han og fornævnte 7 agre af sal. Visti Lassen og gav også 10 skp. rug deraf til Bindsbøl medens han levede, årlig, og hun ikke vidste der var kommet noget jord fra samme sted. Margrete Andersdatter i Lundsby ved lovlig eds aflæggelse vidnede det samme. Niels Gregersen i Gundesbøl ved lige svoren ed vidnede at han boede på samme sted udi 4 år og det for 7 år siden, da gav han også årlig 10 skp. rug af fornævnte 7 agre til Bindsbøl, og udlagde kvartalsskat deraf. Christen Envoldsen i Lundsby ved lige svoren ed vidnede at udi 44 år han kan mindes da gav de folk der boede på samme sted årlig 10 skp. rug af fornævnte 7 agre til Bindsbøl. Jesper Nielsen ved Oddum kirke ved lovlig eds aflæggelse vidnede, at udi 2 år han boede på samme sted, da havde han fornævnte 7 agre af Bindsbøl folk, og gav årlig deraf 10 skp. rug. Peder Pedersen i Bjølbøl vidnede, at udi 20 år han tjente udi Bindsbøl, da gav de mænd der boede årlig 10 skp. rug til Bindsbøl. Oluf Christensen udi Præstbro vidnede at udi nogle år han tjente udi Bindsbøl, da gav Christen Tuesen, som boede ved Oddum kirke, 10 skp. rug årlig til Bindsbøl. Jørgen Nielsen i Vibtarp vidnede, at udi nogen år han tjente i Bindsbøl, da Niels Gregersen og Jesper Nielsen boede som Anders Skiebeld bor, da gav de årlig 1 ørte rug til Bindsbøl af det jord de brugte og deres formænd fordem brugt havde. Thue Bertelsen i Rosendal vidnede, at den tid sal. Christen Tuesen boede på fornævnte sted, da gav han årlig een ørte rug til Bindsbøl. Item hjemlede varselsper-sonerne, nemlig Gregers Lauridsen i Bindsbøl og Jens Nielsen tjenende i Oddum præstegård, hvilke lovlig med ed og oprakte fingre efter recessen afhjemlede, at de i dag 4 uger varsel gav Anders Knudsen ved Oddum kirke på fornævnte Jens Christensen i Rabæk og samtlige sal. Visti Lassen af Bindsbøl hans børns vegne for vidner fornævnte Jens Christensen Rabæk ville tage her i dag ved tingsvidne beskrevet. At så for os er ganget vidner vi med vore zigneter påtrykt eller egne hænder underskrevet. Actum Ao die loc. Ut supra. Christen Frandsen egen hånd, Peder Sørensen egen hånd.

Endnu følger tingsvidnet af 1. febr. 1678, sålydende:

Jens Jespersen Holst udi Tarm Bisgaard, herredsfoged udi Nørherred, Søren Lassen i Vium, Jens Madsen i Brosbøl, Bendix Jensen i Sønderbork, Christen Christensen i Gyris og Peder Sørensen forordnet skriver, gør alle vitterlig at år efter Guds byrd 1678 torsdag d. 21. febr. var på Nørherredsting for retten var skikket ærlig og velagte mand Christensen af Bindsbøl, som der lovlig esket og fik et fuldt tingsvidne af otte dannemænd som var fornævnte Søren Lassen i Vium, Jens Madsen i Brosbøl, Bendix Jensen i Sønderbork, Christen Christensen i Gyris og af efterskrevne Niels Jessen i Pagaard, Mickel Lassen i Kyvling. Disse forskrevne 8 dannemænd der alle vidnede på gode tro og rette sandhed ved deres ed, at de så og hørte samme dag på fornævnte ting for retten fremkom Jesper Nielsen ved Oddum kirke, Peder Nielsen i Nederby og Christen Envoldsen i Lundsby, som lovlig med ed og oprakte fingre efter recessen vidnede og afhjemlede, at Anders Knudsen ved Oddum kirke bruger det samme ejendom lige så vidt og så bredt som Jesper Nielsen og hans andre

formænd brugt har, hvorefter fornævnte Christen Christensen var tingsvidne begærende, og Anders Knudsen genpart derved. Item hjemlede Christen Ebbesen af Oddum præstegård og Poul Lauridsen af Bindsbøl med ed og oprakte fingre efter recessen, at de i dag 14 dage, på fornævnte Christen Christensen og Thomas Vistisen i Bindsbøl deres vegne, varsel gav Anders Knudsen ved Oddum kirke for vidner de agter at føre og tage her til Nørher-redsting beskrevet, at så for os er ganget vidner vi med vanlig zigneter undertrykt eller egne hænder underskriver. Actum Die et Loco ut supra. Jens Jespersen mpria, Jens Madsen Peder Jespersen m:pria.

Endnu følger et tingsvidne af 7. marts 1678, der lyder således: Jens Jespersen Holst udi Tarm Bisgaard, herredsfoged udi Nørherred, David Olufsen i Bandsbøl, Peder Graversen i Gundesbøl, Jens Madsen i Brosbøl, Hans Christensen i Kærsgaard og Peder Sørensen i Mosbøl, skriver, gør alle vitterligt, at år efter Guds byrd 1678 torsdagen d. 7. marts på Nørherredsting for retten var skikket hæderlige og vellærd mand hr. Laust Nielsen [Borch] i Oddum på sin svoger Thomas Vistisen i Bindsbøl hans vegne tilligemed Christen Christensen af Bindsbøl på sin egen vegne, på den ene side, og Anders Knudsen ved Oddum kirke på den anden side, som lovlig esket og fik et fuldt tingsvidne af otte dannemænd som var fornævnte David Olufsen i Bandsbøl, Peder Graversen i Gundesbøl, Jens Madsen i Brosbøl, Hans Christensen i Kærgaard, Christen Iversen og Iver Iversen i Uldbæk, Jacob Christensen i Østergaard og Peder Christensen i Lyne. Disse forskrevne 8 dannemænd der alle vidnede på gode tro og rette sandhed ved deres ed, at de så og hørte samme dag på fornævnte ting for retten fr..... velmeldte hr. Laurids Nielsen [Borch] af Oddum på sin svoger Thomas Vistisen af Bindsbøl hans vegne og Christen Christensen af Bindsbøl på sin egen vegne på den ene side og Anders Knudsen ved Oddum kirke på den anden side, og rakte hverandre hænder, at de venlig og vel var forligt om hvis irring og trætte dem havde imellem været om nogen agre, efter foregående tingsvidners formelding, nemlig at Anders Knudsen skal give Thomas Vistisen for forrige restance af samme agre til afvigte 1678 indgang nemlig tre tønner rug og en halv rigsdaler. Desligeste lovede Anders Knudsen Christen Christensen udi Bindsbøl af samme restance og på samme måde 9 skp. rug at betale skadesløs inden 3 uger, og siden at give årligen til jordleje af fornævnte omtvistede agre til Bindsbøl mænd nemlig Thomas Vistisen fem skp. rug og Christen Christensen fem skp. rug så længe han bruger samme agre, og er med for andre udgifter at være fri. Hvorefter de på begge sider var tingsvidne begærende, og stod fornævnte hr. Laurids, Christen Christensen og Anders Knudsen her i dag til vederståelse med hverandre, der dette gik ved tingsvidne beskrevet. At så for os er ganget vidner vi med vanlig zigneter eller egen hænder underskrevet. Actum Ao Die et Loco ut supra.

Jens Jespersen Holst: mpria. Jens Madsen egen hånd. Peder Sørensen m:pria.

Film M-30681 = Ø/N Horne herreds tingbog 1744-53 fortsat, side 663b:

Vi efterskrevne Lars [Las] Michelsen tingholder på Nørherredsting, Nis Smed i Påbøl, Nis Christensen, Peder Andersen i Pagaard, Christen Christensen i Sdr. Gundesbøl, Hermand Pedersen i Vium, Terben Pedersen i Glibstrup, Peder Cragh og Niels Pedersen vitterliggør år efter Guds byrd MDXLIII [1543] den torsdag på Viti og Modisti dag, da var skikket for os og dannemænd flere ærlig og fornuftig mand hr. Gregers Pedersen i Hemmet, som lovlig bad og fik et fuldt stokkenævn af 24 dannemænd, navnlig Nis Smed i Påbøl, Nis Christensen i Pagaard, Christen Christensen i Hemmet sogn, Peder Gundersen? ibid., Lars Mørk ibid., Jens Jensen ibid., Peder Nielsen i Oddum, Jes Hansen ibid., Nis Madsen i Torum [Tarm?], Christen Jensen ibid., Christen Ovesen ibid., Ib Svend i Barslund, Hermand Pedersen i Vium, Peder Brogaard ibid., Jes Christensen, Thomas Jensen i Meyerby, Christen Nissen i Gråhede,

Terben Pedersen i Glibstrup, Steffen Nissen i Tostrup, Herman Nielsen i Sejrup, Niels Christensen i Strellev, Jes Olesen i Gyris, Laurids Ibsen i Lyhne, Grust? Nielsen i Adsbøl og Christen Madsen *ibid.*. Disse fornævnte 24 dannemænd alle endregtelig i retten på deres gode tro, sjæl og sandhed for en besiddende dom og ret så og hørte, at fornævnte hr. Gregers Pedersen i Hemmet stod på fornævnte Nørherredsting for dom og ret 3 samfulde ting og lydelig adspurgte af dem og menige herredsmænd, som den dag ting søgte, om de nogen tid havde hørt eller spurgt, at noget af den ejendom som ligger til Hemmet præstegård har været lovlig kærret til Nør herredsting nogen tid i deres dage. Dertil svarede fornævnte 24 dannemænd og menige herredsmænd, som da ting søgte, at de aldrig har hørt eller spurgt af nogen deres gamle forældre eller af nogen mand, at der har været givet last eller kære på den jordager eller eng, forte eller fædrift, som ligger til fornævnte Hemmet præstegård nogen tid i deres dage enten i marken eller uden marken her i Nørbork mark, Bandsbøl mark, Skuldbøl mark, Nordenaa mark, Gundesbøl mark, Hemmet mark og Toftum mark eller nogen anden steds i mark eller uden mark, og har vi aldrig hørt eller spurgt andet end fornævnte jord, eng og ejendom har været brugt og endnu bruges i rolig hævd, ulast og ukæret af hver mand, til samme præstegård, og stod fornævnte Gregers Pedersen i samme 3 ting og bød i rette med for os ham at kære på samme grund og ejendom, og ej der kom nogen der ville være i rette eller havde nogen anklage på samme ejendom i nogen måde. At de så vidnede, det vidner vi med vore indsegle på dette brev. At denne copie er ligelydende med originalen såvidt jeg i nogen måde kan læse og komme efter bekræfter H. J. Lemvig.

Film M-30681 = Ø/N Horne herreds tingbog 1744-53 fortsat, side 663:

Vi efterskrevne Bertil Lassen i Obling, herredsfoged og tingholder i Nørherredsting, Termand Jensen i Tostrup, Clemend Vollesen i Kyvling, Jep Povlsen i Barslund og Christen Hansen, gør for alle vitterligt år efter Guds byrd 1578 torsdag næst efter Vistitationis Mariæ på fornævnte ting var skikket hr. Iver Gregersen i Hemmet, der lovlig bad og fik et fuldt tingsvidne af 8 dannemænd som var Termand Jensen i Tostrup, Clemend Vollesen i Kyvling, Jep Povlsen i Barslund, Iver Michelsen i Lyhne, Gregers Nielsen i Adsbøl, Kjeld Christensen i Strellev, Mickel Jensen *ibid.* og Christen Gangvoldsen? I Kyvling, hvilke fornævnte 8 dannemænd der alle lydelig vidnede på deres gode tro og rette sandhed med oprakte fingre og højeste ed, at de hørte og så samme dag på fornævnte ting der Iver Thomsen i Houm, Niels Thusen i Gundersbøl, Christen Hansen i Skuldbøl, Terben Jensen i Bandsbøl, Nis Lassen *ibid.*, Christen Ibsøn i Toftum, Christen Jensen, Clemend Christensen *ibid.*, Laurits Mortensen i Bandsbøl, Christen Nielsen og Christen Jensen *ibid.*, Mads Nielsen i Pagaard, Christen Pedersøn i Nordenaa, Christen Nielsen, Frands Jensen, Simon Jensen og Hans Nielsen i Skuldbøl; de stod alle for den besiddende ting, og de gjorde og påbyde vide og vedtægt, stedse og altid herefter udi fornævnte Hemmet sogn holdes skal ubrydelig. Herefter udi så måder, at korn skal hegnes og være udi fred for alle høvder og enge fra denog før Sct. Voldborg dag og til alle videns enge? er bjergede. Desligeste hver mands ensom vitterlig jord, og skal menige Hemmet sognemænd som har enge udi Skuldbøl, Bandsbøl og Houm enge stæde dem en markefoged årligen, som skal vogte og binde og tage i hus hvis høvder der kommer i eng eller korn, og den markefoged skal menige sognemænd stæde og lønne, og desforuden skal han for hver hest, hvert øg, hver nød, liden eller stor der findes udi korn, eng eller hegnet jord een skilling danske, så tit som de findes, for hver svin, hver får, lidet eller stort een dansk hvid, for hver to grise een dansk hvid, og der tilmed betale skadebod, og skal forskrevne kreatur som så bindes og tages i hus udi uhegnet, indsættes i den samme by som han tager det på mark, og hvis kreatur, som så indtages udi stald, fold eller hus, og udelades uden markfogdens hjemmel, give dobbelt for hver høved, end som for er rørt. Item hvem som

enten helle, tyrer eller volddriver nogen mands ager eller eng, de straffes derfor som vedbør. Item skal hver mands enge som findes udi Bandsbøl mark hegnes til de landstene, som står imellem eng og forte, og de som findes udi Skuldbøl mark til de gl. grobe som er gjort imellem eng og forte fra samme enten graver eller tyrer der inden, straffes derfor som vedbør. Og stod fornævnte Hemmet sognemænd til vederståls ting der den tingsvidne blev taget, og når markfogden ikke tilstede findes, da de som udtager, tage for hver høved som forskrevet står. Og til vidnesbyrd trykke vi vor indsegle her neden for dette brev.

Film M-582478 = Matriklen 1664, Horne sogn, Bonum, en gård Jens Andersen sidst påboede, som nu er aldeles øde. 1 ørte rug, 1/2 ørte byg, 1 svin. 21/2 tønne. et stk. kirkeeng som var brugt til samme gård og nu ligger øde skyldet 4 sk. rigs. De 3 parter af denne gård er tjener til velb. Jesper Vogensen, og fjerdeparten til Jens Lassen af Bandsbøls arvinger.

Oddum sogn, Bindsbøl: Salig Visti Lassens arvinger., 1 ejendomsgård. Er næsten øde. Ejendommen dem at tilhøre, mens landgilden til Lundenes. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 fj. smør, 1 svin, 5 sk. toftpenge. 8 heste gæsteri. 6 tdr., 4 skp., 1 fjk. Nok findes der udi samme gårds mark 3 byggesteder og en liden mølle, som "baretofsl"? At være under gårdens skyld og intet videre deraf at gå.

Oderup. Kiersten Jensdatter og Jens Pedersen, 1 selvejergård. Ejendommen bønderne tilhører, skylden til Lundenes.. 1/2 td. Smør, 1 skovvogn, 1 svin, 4 sk. toftpenge. 7 tdr. 1 skp. Kirsten Jensdatter på forskr. gård 1 gadehus

Gråhede: Søren Christensen, Thyge Nielsen og Christen Therkildsen.
Gråhede, Niels Lassen, hører til Sorø kloster.
Oderup. Axel Nielsen i Viptarp

Salig Visti Lassens arvinger af et byggested på Gråhede mark, 1 ørte rug
Nok 2 byggesteder kaldes Farsbøl 2 mk.
Et bols eje på Odderup mark Nogen stk. eng på Tarm kjer.
Karen salig Visti Lassens af noget kirkeeng og ejendom.

Film M-582478 = Matriklen 1664:.
Ølby sogn. Velb. Oberst Johan Brochenhuss gods: Gregers Nielsen ibm (Vester Ølby) 21/2 ørte rug, 21/2 ørte byg, 3 ørte havre, 32 pund smør, 1 oxer at stalde, 1 svin, 1 skovvogn. 12 tdr. 1 skp. 1 alb.
Ølbygaard stander øde.
Michel Nielsen og Laurs Kornborg i Ø. Ølby : gl. matr. 3-3-1-3/5. Henrich Linderoths.
Film M-583696, men senere i filmen M-67461 = Matriklen 1688-1691:

Ølby sogn, V. Ølby, Ejere Estvadgaard, Niels Jensen og Jens Jensen, gl. Matr. 12-1-0-1. Ny matr. 8-6-1-0
Ø. Ølby, ejer Kongl. Majst.: Grys [Gregers] Nelsen gl. Matr. 8-1-3-1, ny matr. 5-3-0-0.

Nr. 31. Film S-16/479 = Kongens retterting, stævningsbog 1623. Heri nævnes at afgangne Erich Lunge skyldte Jens Iversen i Bandsbøl 600 rdl i specie.

Nr.1.

Viborg Landstings dombog 1637. B24-568, side 227a ff.

Var skikket Thomis Pedersen i Sdr. Bork, Maren Nielsdatter og anden Maren Nielsdatter ibid. deres vise bud Anders Hansen ibid. på den ene, og havde hid i rette stævnet Las Lauridsen i Vestergaard, herredsfoged i Nørre herred, for en dom han til Nørre herredsting den 9.marts sidst forleden dømt og afsagt har imellem Niels Nielsen i Obling, hans moder og søskende på den ene, og Thomis Pedersen på den anden side, og derved dømt den bondegård Thomis Pedersen iboer under samfrænder, uanset af herredsfogden forskrevne Thomis Pedersen med hans afgangne hustru og hendes børn har brugt forskrevne bondegård langt over recessens hævd. Hvorfor Thomis Pedersen og hans medarvinger formener, at den ringe bondegård han udi bor, ikke bør eller kan regnes uden aleneste for en søsterlod hans formands moder salig Anne Lasdatter havde arvet efter hendes salig fader Las Michelsen af Obling, og sig tilkøbt af hendes salig broder Jørgen Lassen. Og formener, at dersom Niels Nielsen, hans moder og deres medarvinger vil kræve samfrænder over forskrevne ringe gård, at de da bør at kræve samfrænder over al Las Michelsens bondegods, som er først en bondegård i Obling Bertel Lassen da iboede, som er bedre end sådan fire gårde, som den Thomis Pedersen ibor. Nok en bondegård i Obling Niels Lassen da iboede, er også dobbelt så god som den Thomis Pedersen ibor. Nok en halv bondegård i Obling Terben Jensen da iboede. En bondegård i Sdr. Bork Jørgen Lassen da iboede. Nok en bondegård i Øster herred i Bonum Knud Jørgensen da iboede. Og at Niels Nielsen og sine medarvinger bør at bevise med skiftebreve og lodsedler hvor enhver salig Las Michelsens børn deres lod faldt i forskrevne bondegård.

Dernæst har herredsfogden ikke anset i sin dom, at Thomis Pedersens medarvinger i forskrevne bondegård, som er Maren Nielsdatter og anden Maren Nielsdatter med flere, som var salig Niels Sørensen, som tilforn ejede forskrevne bondegård, hans børn og rette arvinger, som ikke skal findes at være stævnet eller kaldet for samme dom, og dog har dømt deres rette arvegods under samsfrænder, uanset loven formelder når arv ganger af søskendes dele, siden kommer det ikke frænder til, første bogs 16. og 18.capitel.

Menende herredsfogden der udi uret at have gjort, og samme hans dom bør magtesløs at være.

Dernæst hidstævnet Las Lauridsen, som samme dom dømt har, så og Niels Nielsen og hans moder Maren Nielskone, Christen Nielsen, Maren Nielsdatter, Kirsten Nielsdatter og Anne Nielsdatter med deres rette lavværger med forskrevne dom og hvis skøder og skiftebreve, lodsedler med mere de i den sag vil nyde og undgælde.

Så mødte Niels Nielsen og fremlagde samme dom af Nørre herredsting den 9.marts sidst forleden udganget, som indeholder forskrevne Niels Nielsen på sin egen, sin moders og søskendes vegne at have did stævnet Thomis Pedersen i Sdr.Bork for han ikke ville "tage opneffne och holde samfrænder" med ham, hans moder og søskende den gård i Sdr. Bork, Thomis Pedersen ibor, anlangende. Uanset Niels Nielsen sig og sine medarvinger den største part i samme gård efter adkomst berettiges.

Da har fogden så om sagt, at efterdi der bevises med skøde og kontrakt at Niels Lassen havde boet i forskrevne gård, og Niels Nielsen på sin moders og søskendes vegne nu tvister med Thomis Pedersen om hvem den største lodsejer skulle være i samme gård.

Da, efter slig lejlighed, vidste fogden ikke andet derom at imellem kende, imedens forskrevne breve stod ved magt, som den dom videre bemelder, og forment Niels Nielsen samme dom ret at være.

Så og efterdi ikke befindes forskrevne Maren Nielsdøtre for samme dom at være stævnet og kaldet, endog de udi samme gods skal være interesseret. Da finde vi, efter sådan lejlighed, samme dom magtesløs at være.

Film M-30676 = Ø/N H. herreds tingbog 1709-21, 22/10 1714:

For retten comparerede velfornemme Jens Jensen Kolstrup af Oderup og producerede en købekontrakt på papir af nr.1 til en halv rdl. hvor udi formeldes? At hans fader velfornemme Jens Pedersen Kolstrup og moderen Kirsten Christensdatter i Oderup haver solgt til bemeldte fornævnte søn og hustru Mette Jensdatter den 3de partgård han påbor i Oderup, som videre skal findes i tingbogen folio ?? Dateret Oderup d. 8.sept. 1714.

Nr. 95. Film M-37228 = Lundenæs-Bøvling amts skatteregnskab, 1681, ildstedsskat:

Karen salig Visti Lassens i Oddum hendes gods: Jens Christensen, 5 ildsteder, 2 heste, 3 køer, 2 edl. 1 mk. 8 sk.

Anders Christensen, 1 ildsted, 2 hopper, 3 køer, 5 mk. 8 sk.

Las Jørgensen, 2 ildsteder, 2 hopper, 2 køer, 1 rdl. 1 mk.

Nr. 38. Kancelliets brevbøger 1655, side 243:

25. aug. (Kbh.) Otte Krag fik brev anlangende Jacob Jensen i Varde, som har ladet sig bruge som prokurator, uanset han ej er tilsat af øvrigheden el. taget i ed, hvorimod han har forårsaget Niels Pedersen, borger smst., stor vidtløftig trætte og pengespild. Han beskyldes derhos for en urigtig landstingsstævning, såvel som han er overbevist om utilbørlige ord, banden og skælden i NPs og afd. hr. Hans Baggers sag, og at have udvist HB, da han ville betale NP de omtvistede handsker. Herover er JJ af landsdommerne i Nørrejyll. tilfundet at stande en del til rette og at tiltales for en del ydermere, og sagen er endog optaget til denne herredag. OK skal advare ham, at han herefter holder sig stille, såfremt han ikke vil straffes for denne og andre forseelser. JT, 13, 396, Indl. 24. aug.

Nr. 12. Kancelliets brevbøger 1655, side 60:

7. marts (Flensborghus) Bevilling for Jens Lassen, kongens renteskriver, og hans arvinger på en jordejende gård i Lundenæs len, Nørre Bork sogn, Vestergård, som hans mor nu påbor, kvit og fri for landgilde, ægt og arbejde i 50 år, beregnet fra brevets dato. Den må ej bortskiftes fra kronen, og når de 50 år er gået, skal til kronen igen gives den ordinære årlige landgilde, nemlig 11/2 ørte rug, 1 fjdg. smør, 1 svin, 5 alb. toftepenge, 10 hestegæsteri, så vel som anden rettighed. Forbydendes etc. JR, 12, 347. K.

Nr. 73..Kancelliets brevbøger 1655, side 391:

20. dec. (Kbh.) Bevilling for Peder Svenske til at lade sin hustru begrave i Helsingør. Han må føre sin afd. hustrus lig til Helsingør og begrave hende der. Sjr, 23, 724. Indl. 20. dec.

Nr. 13.Kancelliets brevbøger 1653, side 101:

17. marts (Kbh.) Søren Madsen m.fl. i Lundenæs len fik oprejsning. Efterskrevne bønder i Nørre [Horne] h., Søren Madsen i Sønderbæk på egne og afd. bror Peder Madsens vegne, Jens Christensen i Forsum, Christen Pedersen smst., Clemend Nielsen på Nyland, Anders Nielsen i Hee, Mads Nissen, nu i Lønborg, og hans mor Maae Niskone smst., Søren Nissen i Bandsbøl, Eske Mortensen i Sønder Bork, Oluf Jonsen i Nørre Bork på vegne af Jørgen Mortensens arvinger, Christen Pedersen i Obling, Mads Skrædders arvinger i Bandsbøl, Houlig Christensen i Toftum, Las Nissen smst. og Jens Christensen i Rorup andrager, at de

må indstævne sagen og dommen afsagt ml. dem og bonden Niels Nielsen Obling i Sønder Bork til påkendelse for landsdommeren. Kongen bevilger dette, uanset den tid er forløbet, som den burde være påkendt. JR, 12, 141.

Nr. 12 Kancelliets brevbøger 1650, side 151:

2. maj (Frederiksborg) Bevilling. Lisbet Jensdatter, afd. Laurits Lauritsens enke, bevilges indtil videre at måtte beholde den gd., hun nu påbor, kvit og fri for ægt og arbejde, men hun skal svare landgilden efter jordebogen, og hvad der ellers bliver påbudt. Sj. R, 22, .3.3J. Ind). 20. marts.

Nr.13. Kancelliets brevbøger 1652, side 284:

.28. sept. (Kbh.) Peder Lange og hr. Mogens Sehested fik brev om at gennemse breve fra Anders Christensen af Norge og Niels Nielsen Obling. AC har andraget, at NNO ved adskillig underfundighed og grove praktiker vil tilegne sig arv, som er faldet i Ribe og ved herredagsdom er tilkendt ACs oldefar Niels Sørensen af Norge, eftersom han i samme sag har tjent ham som prokurator. Han begærer kongens befaling til adressaterne til at gennemse alle dokumenterne og hjælpe ham til rette, eftersom sagen ellers ikke kan udføres uden stort tids- og pengespild. De får fuldmagt til at indstævne parterne med alle dokumenter, som de skal gennemse, og efter befunden beskaffenhed gøre deres bedste for enten at forhandle med dem i mindelighed el. hjælpe til endelighed. Det, de gør, skal de under deres hænder og signeter give skriftligt fra sig til de interesserede. JT, 13, 79. Indl. sept.

Nr.33. Kancelliets brevbøger 1655, side 95:

8. april (Flensborghus) Las Jensen, borgmester i Varde, fik brev anlangende noget eng. LJ har begæret, at kongen vil bevilge hans 2 døtre, Else Lasdatter og Ingeborg Lasdatter, og deres arvinger for sædv. fæste og afgift halvparten af et stykke eng, kaldet Fogedens eng, som tilforn hr. Gregers Krabbe havde i fæste af kongen. I lige måde, at IL for sædv. fæste og afgift for sig og arvinger må nyde det stykke eng, kaldet Snævre Krog, som hun har i fæste, liggende tilhobe ved Varde. Af Mogens Sehesteds erklæring erfarer kongen, at hans begæring er kronen uden skade, og bevilger derfor LJ dette for tro og flittig tjeneste, dog begge dele for sædv. årlig afgift og fæste. Forbyndes etc. JR, 12, 354.K.

Nr. 12. Kancelliets brevbøger 1652, side 291:

1. okt. (Kbh.) Lisbet Jensdatter, enke efter Jens [fejl for Las] Lauridsen i Vestergård, fik oprejsning til at påtale en sag. Hun har andraget, at Jens Nielsen, borger i Varde, ved dom har ladet sig indføre i en gældsfordring på 130 rd., lydende på Mathias Olesen i Overgård, hvortil hun mener sig og sine børn at være berettiget. Hun mener, det ikke er sket så lovligt, som det burde, hvorfor hun agter at lade sagen tale ved retten. Da sagen er gået over den ordinære tid, som recessen taler om, begærer hun oprejsning af sagen, hvilket kongen giver. JR, 12, 101.

Nr. 12. Kancelliets brevbøger 1653, side 172:

16. maj (Kbh.) Lisbeth Jensdatter, enke efter Las Lauridsen i Vestergård, fik oprejsning i en gældssag. Hun har andraget, hvorlede Jens Pedersen i Bejstrup i 1650 bekom dom over hende og hendes umyndige børn for 60 sldl., som hendes mand var ham skyldig, hvilken dom hun har ladet indstævne til landstinget at underkendes. Tid efter anden har han ved sankevidner, som han efter indstævningen har forhvervet bagpå herredstingsdommen, villet spille hendes ret, som hun formener, så hun igen påny skal stævne. Imidlertid er dommen

blevet så gammel, at hun ikke uden kongens oprejsning kan lade den indstævne for sin overdommer. Hun begærer, at kongen vil forunde hende oprejning. Kongen oprejser sagen. JR, 12, 162.

Nr. 12. Kancelliets brevbøger 1652, side 351

27. nov. (Kbh.) Peder Reedtz fik brev om at erklære sig om noget gods, som begæres til pant af fru Anne Vind, enke efter Jørgen Krag. AV har efter kongens ansøgning til flådens udrustning i disse vanskelige tider godvilligt tilbudt at gøre undsætning og begærer til gengæld til underpant af kronens gods i Nørre Bork s. 1 gd., som Laurids Lauridsen i Vestergård sidst påboede. 1 gd., Jens Iversen og Niels Christensen påbor. 1 gd., Maren Nielskone Aabling [Obling] påbor. Deskal erklære sig om samme gods' belejlighed, og hvor nær det befindes at ligge Lundenæs, hvorom de skal erklære sig og derhos give deres betænkende om, hvad de formener, hver td. htk. kan være værd og forundes hende til pant for, og indskikke det i Kanc.; de skal også specificere, hvad der årligt gives til landgilde. JT, 13, 90. K.

C. Lindberg Nielsen: Varde Bys hist., side 29:

nr. 33: Havde man i Varde håbet, at der efter Torstenssonfejdens håde indkvarteringer skulde oprinde bedre tider for byen, bleb man skuffet; thi nu kom Kgl. Majestæts folk under kaptajn Straus med 93 soldater, og det lader ikke til, at de gav Svenskens folk meget efter. Chefen selv var en brutal herre. I begyndelsen af januar 1646 aflagde han således ledsaget af et par soldater den syge og sengeliggende borgmester Las Jensen et ubehageligt besøg og forlangte: "Jeg vil have ild og lys i djævelens navn, og du skal skaffe mig det, eller djævelen skal fare i dit hjerte!" Det kom til slagsmål mellem kaptajnen og borgmesterens søn Niels Lassen; men blodsudgydelse blev dog undgået.

Side 64: Las Jensen døde 19. oktober 1661 som en forarmet mand, hvis arvinger fragik arv og gæld. (Se tingbog 23. Dec. 1661, side 26.)

Kancelliets brevbøger, 1637-39, side 753, 9/5 1639

(Kbhvn.)- Aab. Brev om, at Kongen for nogen Tid siden har bevilget Peder Svenske og hans Hustru Anne Jensdatter to Tiender paa Livstid, nemlig Kronens Part af Korntienden af Hvidebierg Sogn paa Thyholm og Kirkens Part af Korntienden paa J egen dø land. Peder Svenske har nu begæret, at hans Datter Anne Pedersdatter efter hans og hans Hustrus Død maa beholde disse to Tiender paa Livstid. Kongen bevilger, at hun maa faa dem paa Livstid for rimeligt Fæste og sædvanlig Afgift efter deres Død; dog saafremt Kongen selv vil bruge dem til sine Slotte, Klostre eller Gaarde, forbeholder Kongen sig at overtage dem igen mod at tilbagegive det Stedsmaal, som er givet derpaa, og det Stedsmaal, som hun giver efter sine Forældres Død. Hun skal aarlig inden Fastelavn af Kronens Part af Hvidbierg Korntiende give Kronen 2 Pd. Rug, 18 Pd. Byg og 5 Pd. Havre og Kirken i Jegendøland 6 Pd. Byg som Afgift af Kirkens Part af Jegendølands Korntiende, at levere henholdsvis Befalingsmanden paa ørum Slot der, hvor han anviser, og Kirkeværgerne for Jegendøland paa de af dem anviste Steder inden Fastelavn i det seneste. Men dersom Afgiften ikke leveres inden fornævnte Dag, skal dette Brev være forbrudt. Det paalægges Sognernændene i Hvidbierg Sogn og paa Jegendøe at tiende retfærdigt og yde samme Tiende i Kærven. Saafremt nogen tiender uretfærdigt, skal Peder Svenskes Datter have Fuldmagt til at lade kaste deres Korn og dersom der da i saa Maader findes Brøst hos dem, skal de tiltales derfor, deles og straffes efter Recessen. [Derefter er skrevet følgende :] NB. Den ene af disse her oven specificerede Tiender, nemlig Hvidbierg Sognetieride Kongens Anpart, har Peder Svenske for sig og sine

Arvinger overdraget og afstaaet til velb. Caspar Gersdorff til HinseIs Anno 1653, hvorfor dette Brev er hermed kasseret, eftersom forskrevne Peder Svendske har faaet ny kongelig Konfirmation af Frid. 3tio paa den anden Korntiende, som herudi navngiven er, nemlig af Jegenøland sub dato den 6. Octobris 1653, og velbemeldte Caspar Gersdorff har og i lige Maader kongl. Konfirmation paa Hvidbiørg Tiende. J. R. 9, 366.

Kancelliets brevbøger 1637-39, side 621:
nr. 38.

Miss. Til hr. Albredt Skeel.

Hvad denne Supplikant Jacob Jendsen, Borger i Varde, har andraget om, kan han se af dennes hosføjede Supplikation. Han skal til Kancelliet indsende Erklæring om, hvorvidt samme Mageskifte kan ske uden Skade for Kronen, og om Jacob Jendsens Begæring er til Gavn for Byen og Borgerne eller om han dermed kun søger sin egen Fordel til Fortrængsel for Byen. J. T. 10, 19.

Kancelliets brevbøger 1637-39, side 284:
nr. 11

2. Jan. (Haderslev). Aab. Brev om, at denne Laurids Lauridsen i Vestergaard, Herredsfoged i Nørre Herred i Lundenæs Len, som i langsommelig Tid har betjent Herredsfogedbestillingen i nævnte Herred, for Alderdoms og Skrøbeligheds Skyld forløves fra denne Bestilling og for sin lange Tjeneste fritages for Ægt og Arbejde af den Gaard, som han bebor, dog at han i rette Tid yder den sædvanlige Afgift og Landgilde af Gaarden. J. T. 9, 482 b.

Kancelliets brevbøger 1647, side 385:
Nr. 49.

10. dec. (Kbh.) Ms. til Jørgen Seefeld. Magdalene Andersdatter har klaget over, at en Peder Christensen Nørkier, som boede og døde i Hensell(?) i Jyll., har haft hendes afd. moders arvegods under hænder, hvoraf en part ligger i Viborg, og hvoraf han har afhændet en del, og en del har PCNs arvinger endnu i brug og modtager oppebørslen deraf, hvilket hun mener at kunne bevise, hvis hun må få nogen underretning af de gamle tingbøger og rådstuebøger, som har været i brug i Viborg for 20 år siden el. derefter og findes i forvaring der. JS skal, så vidt lov og ret medfører, i egen nærværelse forhjælpe hende til underretning af nævnte bøger, så hun deraf kan erfare, hvad PCN har haft under hænder af hendes moders arvegods. JT, II, 398. Indl., udat., 1647-48 II.

Kancelliets brevbøger 1646, side 138,
nr. 40

12. maj (Kbh.) Borger i Varde Enevold Jensen fik bevill. svarende til Rasmus Jensens i Ålborg af 9. maj mod at svare 35 rd. årl. Udt. i JR, 10, 395. K.

Kancelliets brevbøger 1646, side 135.

9. maj (Kbh.) Bevilling. Borger i Ålborg Rasmus Jensen får efter akkord herom med rigshofmester Corfitz Ulfeldt mod årl. afgift på 300 rd. bevill. i 3 år fra philippi jacobi 1646 til årsdagen 1649 efter toldordinansen at oppebære tolden i Ålborg på fremmed og dansk øl, malt, most, mjød, øl eddike og dansk brændevin. JR, 10, 394. K.

Kancelliets brevbøger 1646, side 43, nr. 14

6. marts (Nyborg) Sognepræst t. Skt. Nikolaj kirke i Varde hr. Hans Hansen fik bevill. at ægte Maren Jensdatter, Gregers Lauritzens enke, som hans afd. hustru var beslægtet med i 2. og 3. led, mod at betale 50 rd. til Varde hospital. Udt. iJR, 10, 380. Indl. 26. febr.

Kancelliets brevbøger 1644-45, side 272, og 275 samt 1646, side 214, 1647, side 17 og side 310 om nr. 73 Peder Svenske.

Nr.36

Kancelliets brevbøger 1630-32, side 890, 16/10 1632::

- Livsbrev for Peder Svenske og hans Hustru Anne Jensdatter paa Kronens Part af Korntienden af Hvidberg Sogn paa Thyholmb og paa Kirkens Part af Korntienden af Jegendøe Land, hvilke Tiender Anne Jensdatter, der var Enke efter Peder Christensen i Hindsel, og som nu er gift med Peder Svenske, har faaet til Fæste af Lensmanden. Dog forbeholder Kongen sig, hvis han vil lade Tienderne bruge til Kronens Slotte, Klostre eller Gaarde, at tage dem tilbage mod at tilbagegive hende det Stedsmaal, som hun har givet, eller tilbagegive ham det Stedsmaal, som han giver efter hendes Død. De skal aarlig af førstnævnte Tiende svare Kronen 2 Pd. Rug, 18 Pd. Byg og 5 Pd. Havre, at levere Lensmanden paa Ørum Slot senest inden Fastelavn, og Kirken paa Jegendøe Land 6 Pd. Byg, at levere Kirkevængerne paa Jegendøe, alt paa de dem opgivne opgivne Steder, hvis de ikke vil have dette Brev forbrudt. Sognemændene skal rette sig efter at yde Tienden retfærdigt i Kærven. Findes nogen at tiende uretfærdigt, skal Peder Svenske og hans Hustru Anne Jensdatter have Fuldmagt til i Overværelse af Lensmanden eller hans Fuldmægtig at lade hans Korn kaste; hvis det da paavises, at nogen har tiendet uretfærdigt, skal han tiltales og straffes efter Recessen. J.R. 8,379b.

Nr.81

Kancelliets brevbøger 1630-32, side 817:

20. Juni (Kbhvn.)- Oprejsningsbrev for Borgemestre og Raad i Varde til, som om Gerningen nylig var sket, at forfølge Sagen mod Las Nielsen paa Nyland og Karl Hansen i Sedding, som for nogen Tid siden har begaaet Vold i Varde, hvilken Sag ikke er forfulgt i rette Tid. J. R. 8, 370 b. K.

Nr.25

Kancelliets brevbøger 1630-32, side 735, 8/4 1632:

Aab. Brev, hvorved Visti Lassen, Herredsfoged i Øster Herred, faar Bevilling til, at et af hans Børn for billigt Fæste og sædvanlig Afgift maa faa Kirkens Part af Oddum Sogns Korntiende til Fæste, hvilken Tiende Visti Lassen har faaet Livsbrev paa af Niels Krag til Trudsholmb.

Nr.25

Bestilling maa betros til en af Kronens Tjenere i Nørre Herred, som kan befindes dygtig dertil. Det tillades ham at forordne en saadan fra Nørre Herred til samme Herredsfogedbestilling. J. T. 8, 320. K.

Nr.43

Kancelliets brevbøger 1633-34, side 468, 23/2 1634:

- Miss. til Christopher von Gersdorff. Anne Ifversdatter, Borgerske i Varde, har for nogen Tid siden af ham købt en ved Varde liggende Gaard efter et af ham udstedt Skøde, hvilken Gaard han havde købt af Jomfru Margrette Bilde til Dunslund. Denne Gaard har sidstnævntes Arvinger siden ved Dom og Ret faaet fradømt ham, saa at den skal følge Arvingerne. Anne Ifversdatter har nu begæret Kongens Skrivelse til ham om, at hun, da Gaarden er fradømt ham, maa faa de Penge igen af ham, som hun har betalt ham for Gaarden. Da dette i sig selv er billigt, paalægges det ham at tilbagebetale Anne Ifversdatter,

hvad hun har givet ham for Gaarden, saa at hun ikke geraader i nogen vidtløftig Trætte og Pengespild derom og Kongen kan blive forskaanet for hendes videre Overløb. J. T. 9, 46.

Nr36

Kancelliets brevbøger 1642-43, side 41, 22/3 1642:

- Miss. til Christoffer Hvas. Denne Karen Engelbredtsdatter har berettet, at skønt hun nogle Gange har erhvervet Kongens Befaling til ham om at tilholde Anne Jensdatter, Enke efter Peder Nørkier i Hindsel, at overlevere til hende de Breve, som findes under Forsegling i hendes Hus, og som Karen Engelbredtsdatter mener med Rette tilkommer hende, saa har dog fornævnte Anne Jensdatter endnu ikke villet efterkomme Kongens Befaling efter Adressatens Paamindelse, idet hun indvender, at hun ikke tør gøre det uden i de andre Medarvingers Nærværelse, og hvad hun ellers kan indvende. Da en Del af de omtalte Arvinger ikke vil møde, medens man om en anden Del ikke ved, hvor de bor, gives der ham Befaling til at advare dem, som er tilstede, nemlig Hr. Christen i Saal, Erick Pedersen i Thisted og Lauridts Jensen i Varde, om til en bestemt Tid at give Møde i Hindtsel. Dersom de ikke efterkommer dette, skal han aabne den beseglede Kiste, som findes i Hindtsel, udlevere de Breve, der med Rette kan eragtes at tilkomme forskrevne Karen Engeibredtsdatter, til hende eller hendes Fuldmægtig mod nøjagtig Revers, som igen skal indlægges i Kisten, som siden igen skal besegles af Adressaten, for at Kongen en Gang for alle kan forskaanes for videre Overløb. J. T. 10, 431 b.

Nr.36

Kancelliets brevbøger 1635-36, side 541, 22/5 1636:

- Miss. til Hr. Albert Skeel. Hr. Christen Pedersen, Sognepræst i Sal Sogn i Lundenæs Len, har andraget om paa Grund af Besværingen i sit Kald at blive forskaanet for Værgemaalet for sine 2 Halvsøstre Lisebet og Kiersten Pedersdaatter, da der af dette Værgemaal foraarsages adskillig vidtløftig Trætte, som en gejstlig Mand ikke godt kan udføre. Da det berettes, at der ikke findes nogen nærmere med dem beslægtet vederhæftig Mand end deres Moders Broder Laurids Jensen, Borgemester i Varde, skal denne paatage sig Værgemaalet for dem og overtage det af Hr. Christen Pedersen. Adressaten skal tilholde Laurids Jensen straks at overtage Værgemaalet og beholde det, til de to Søstre kommer til Aar og Alder og selv kan være raadige over det. J. T. 9, 316 b.

Nr.34

Kancelliets brevbøger 1640-41, side 98, 9/5 1640:

- Miss. til Vincents Bilde. Det berettes, at han til en Bonde, ved Navn Jens Jensen, i Bandsbøl i Lundenæs Len har solgt en fri Bondegaard, hvilket er imod Recessen. Adressaten skal tage denne fri Bondegaard tilbage og tilbage. give Bonden det, som han har betalt derfor, for at Kongen ikke skal nødes at bruge anden Proces mod ham. Sj. T. 27, 34 b. K. -

Nr.29

Kancelliets brevbøger 1642-43, side 550:

21. juli (Kbhvn.). Miss. til Hendrich Lange. Lavridtz til Skrumsager har til Mageskifte begæret en af Riber Gaarde, der ligger i Henrich Langes Provsti i Nørherred i Sønderbork Sogn, som Las Michelsen paabor, hvorimod han vil udlægge en Gaard i Lundenæs Len i Nørherrit i Thorum By, som Thomas Olufsen paabor. Hendrich Lange skal erklære sig, om det Gods, Lavridtz Povish begærer, kan gives fra Provstiet, og om det Gods, han vil give, er lige saa godt. Erklæringen skal indsendes til Kancelliet. J. T. 11, 60 b.

Nr.11

Kancelliets brevbøger 1633-34, side 499, 13/3 1634:

- Aab. Brev om, at denne Las Lauritsen i Vestergaard, Herredsfoged i Nørre Herred, saa længe han betjener Herredsfogedbestillingen, fritages for Ægt og Arbejde af den Gaard, som han nu bebor. Endvidere bevilges det, at hans Hustru og Børn efter hans Død for billigt Fæste og sædvanlig Afgift maa nyde de 2 Kronens Enge, som han nu har i Fæste, af hvilke den ene ligger paa Folskierd, den anden paa Thorunkier, og at hans Hustru efter hans Død for billigt Fæste og sædvanlig Afgift maa faa Fjerdeparten af Kirkens Part af Korntienden af Nørbork Sogn og Fjerdeparten af Kirkens Part af Korntienden af Sønderbork Sogn, som Las Lauritsen nu har i Fæste. J. R. 9, 24 b. K.

Film M-29826, Viborg landstings skøde- og pantebog 1683-84, side 48:

Henrich Linderoth hans obligation og panteforskrivning til Niels Christensen og hans søn Christen Nielsen ved Struer boende. Han låner 65 rdl. og som sikkerhed pantsætter han en halvgård i Ølby sogn i Ø.Ølby hvorpå bor Michel Nielsen og Laurs Pedersen, skylder 11/2 ørte byg, 11/2 ørte rug, 2 tdr. Havre, 1 skovvogn, svin 11/2, fœnød 11/2, gås 1, høns 2, æg 2 snese, penge 1 rdl. lidet havre gæsteri 6 skp., ål 2 snese.

Film M-30677 = Ø. N. Horne herreders tingbog 1722-31, side 357 = 17/1 1729:

Laurids Christensen af Bindsbøl mødte for retten og producerede et udtog af tingbogen på papir no. 20 til 24 sk., som lyder fol.: Hvornæst fremstod for retten sr. Jens Christensen nu værende i Bindsbøl på egne vegne, hæderlig Gregers Andersen, degn for Ølgod og Strellev menigheder, på hans hustru Kirsten Christensdatters vegne, og Jens Jensen Kolstrup af Aadum som formynder for Maren Christensdatter, og tog bemeldte Laurids Christensen udi hånd, gav og gjorde ham og hans hustru Anne Ovesdatter samt deres arvinger på fædrene og mødrene side en fuldkommen tryk og uigenkaldende skøde for fødte og ufødte, og tilstod bemeldte Jens Christensen, Gregers Andersen og Jens Jensen Kolstrup at have opbåret og annammet fuld værd og betaling af forbemeldte Laurids Christensen og hustru for bemeldte bondeskyld, hvorfor de kendes herefter ingen ydermere lod, del, ret eller rettighed at have til eller i forbemeldte bondeskyld i Bindsbølgaard eller noget af dets tilliggende, være sig ved hvad navn det nævnes kan, intet undtaget i mindste optænkelige måder, og stod forbemeldte Jens Christensen, Gregers Andersen og Jens Kolstrup for retten til vedermål, med vilje, ja og samtykke, da oftbemeldte Laurids Christensen eskede og begærede dette skøde ved tingsvidne beskrevet, som og af retten blev sted.

Film M-30677 = Ø.N. Horne herreders tingbog 1722-31, side 195b = 1726:

Nr. 97. Den fra Gertrud Thomasdatter af Bindsbøl på fol. 171 producerede kaldsseddel er sålydende: Memorial for varselspersoner, Gertrud Thomasdatter med lauværge, Peder Pedersen selv myndig, Diunis? Pedersen, Anna Pedersdatter, Maren Pedersdatter, Karen Pedersdatter, Else Pedersdatter, Birgitte Pedersdatter, alle af Bindsbøl og umyndige, deres formyndere ere Peder Iversen i Sejrup og Christen Iversen i Rabæk, lader hermed ved lovlig kald og varsel fra i dag til Øster-Nør herredsting med 8, 14 og 3 ugers varsel indstævne afgangne Peder Pedersens i ovenbemeldte Bindsbøl hans næste frænder for 3. laubuder at påhøre, alt angående den halve selvejergaard i Bindsbøl med underliggende boliger, hvo mest derfor vil give og bedst betale, såvel 4de tingdag derefter for skødets givelse på forestående halve selvejergaard med dets rette tilliggende boliger og ejendomme.

Film M-30676 = Øster Nørre Herreders tingbog 1709-21, den 22. Oktober 1714:

For retten comparerede velfornemme Jens Jensen Kolstrup af Odderup og producerede en købecontract på papir af nr. 1 til en halv rdl. hvor udi formeldes, at hans fader velfornemme Jens Pedersen Kolstrup og moderen Kirsten Christensdatter i Odderup har solgt til bemeldte sin søn og hustru Mette Jensdatter den 3. part gård han påbor i Odderup, som videre skal findes udi tingbogen folio :

Nr. 98. Viborg landstings skøde- og pantebog, film M-29829 = 1689-90, side 341b:
Christen Westesen, rådmand i København hans skøde til Hans Therkildsen, forpagter på Østergaard.

Jeg Christen Vistisen, rådmand her i den kongelige residensstad København kendes og her med for alle vitterligt gør, at jeg med min fri villie og velberåd hu har solgt og afhændet, og nu med dette mit åbne brev sælger, skøder og afhænder fra mig, min hustru og vores arvinger, til min kære svoger, den ærlig, agtbare og velfornemme mand Hans Therkildsen, forpagter på Østergaard og hans arvinger, en gårdspart udi Rabech i Oddum sogn o.s.v. København d. 11. juni 1690.

Varde tingbog 15/5 1648, side ??

Et Par Dage efter Paaske 1648 paa Landevejen ved Alslev, hvor Jacob Bjørnsen og Maren Nielsdatter, der var kørende, mødte Borgmester Las Jensen, ligeledes til Vogns. "Det første vi kom Las Jensen saa nær, at han kunde tale til os, raabte han til min Husbond, Jacob Bjørnsen : "Kommer du der nu, skal der fare Djævelen i dig!" og sprang saa straks af sin Vogn med en Degen [Kaarde] i sin Haand og søgte hen imod vores Vogn, som Jacob Bjørnsen og jeg sad paa, min Husbond at overfalde, hvorfor han, sit Liv og Helbred at forsvare, blev foraarsaget at vige af hans Vogn, og eftersom han ingen Degen havde med sig, tog en Fork sig at fordædige [forsvare]. Straks kastede Las Jensen sin Degen af Haanden og greb en Fork af sin Vogn og dermed af største Iver og Vrede søgte ind imod Jacob Bjørnsen, og eftersom han ikke heller imod ham med Forken kunde fuldkomme sit Forsæt, forlod han Forken og tog til Degenen igen og dermed blot og dragen søgte imod Jacob Bjørnsen, og ikke Jacob i det ringeste lod sig mærke, han Las Jensen nogen Skade eller Ret at ville tilføje i nogen Maader, men aleneste blev bestaaendes hos sin Vogn sig at forsvare, og eftersom Las Jensen formærkede, han ikke efter sit Forsæt kunde fuldkomme sin Villie imod min Husbond, gik han med stor Raaben og Skælden til sin Vogn og ubluelig truede og undsagde hannem, at efterdi det ikke skete denne Gang, da skulde han dog faa en Ulykke og Djævels Færd af hannem, hvor de fandtes, og ikke min Husbond Jacob Bjørnsen gav eller gjorde hannem nogen Aarsag til samme Overfald udi nogen Maader. 1) Da Maren Nielsdatter laa paa sit yderste og blev berettet af Præsten, lovede hun 400 SIdir. til fattige husarme i Varde. Heraf skulde Enkemanden udrede de 200 og de øvrige Arvinger Resten. Hun døde den 31. August 1653 og blev begravet den 9. September i St. Jacobi Kirke, hvor der endnu i 1774 var et Epitafium paa Sydmuren over hende, Jacob Bjørnsen og dennes anden Hustru. 2) Da hendes Svoger, Sognepræsten ved St. Jacobi Kirke, Jørgen Pallesen Jerne, var død en halv Snes Dage før hende, blev Ligprædiken holdt af St. Nicolai Kirkes Sognepræst, Torkild Andersen, der efter Arvingernes Begæring omtalte Gaven til de fattige, Maren Nielsdatter "til en kristelig og lovlig Amindelse." Men da det kom til Stykket, vilde Jacob Bjørnsen ikke rykke ud med Pengene og fik Medhold ved Landstinget. 3)

15. Peder Christensen Holland eller Peder Munk. Var 1614 Raadmand. 4)

1) Tb. 15. Maj 1648.

2) Abildgaard.

3) Ldt. Db. C 1666 Fol. 39 f.

4) Ldt. Db. C 1617 Fol. 248 Og 255.

Hardsyssel årbog 1959, side 105: Regnskabet (Lundenæs) for 1632-33 viser, at der igen har været bud efter mestermanden. Det er Jens skarpretter fra Ribe, der henrettede Chresten Plougstou med sværdet for manddrab. Og så går der kun fem år, så er det en barnemorderske fra Nørre herred der bliver henrettet af mestermanden fra Viborg. Hun hed Karen Lauridsdatter og kaldtes Karen Badsker. Hun havde haft tilhold i Ulbæk i Lyne i Las Mikkelsens hus hvor hendes efterladenskaber blev vurderet, osv.

M- 29824 = Viborg landstings skøde- og pantebog 1677-1678, side 116a ff: Heri nævnes i en sag om oberst Jørgen Brochenhuss' efterladenskaber, hvor der i sagen nævnes side 117b: I Øster Ølby en gård kaldes Ølbygaard påbor Gregers Nielsen, fremviste sal. Velb. Jørgen Brochenhuss' overdragelseskort dateret Viborg d. 18. April Ao. 1676, som formelder om samme gård og et gadehus, hvad landgilde gården står for vides ikke, mens brevet er ikke læst eller påskrevet til Landstinget, efter beretning skal samme gård være anslagen for 8 tdr. Hartkorn.

.

B82-26 = Varde skiftearkiv. Heri findes skiftet efter Karen Christensdatter Høst. Blandt arvtagerne var Birgitte Christensdatter, gift med Claus Christensen (H.K.Kristensen: Nørre Horne h. side 241 ff.). Deres søn hr. Christen Claussøn sognepræst i Oddum kvitterer på egne og søskendes vegne for en lod.

Salig [Inger Christensdatter i Sæding hendes børn, Jep Giødssøn i Sæding på sin hustru Anna Jensdatter og hendes søskende en lod.) Mine aner.

M-29824 = Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1677-1678, side 111b:

Nr. 25. Landsting 18. Januar 1678. Kendes jeg underskrevne Karen, sal. Visti Lassens af Bindedbøl, og hermed vitterlig gør, at jeg af ret vitterlig gæld skyldig er min kære svoger, den hæderlige og vellærde mand hr. Christen Clausen, sognepræst til Odum menighed tre hundrede og tredive slette daler, og en mark danske. Jeg Karen, sal. Visti Lassens, lover for mig og mine arvinger, en for alle, og alle for en at betale velbemeldte hr. Christen Clausen, eller hans arvinger, nu til førstkommende sct. Michels dag, når man skrivendes vorder anno 1678. Og på det hr. Christen Clausen, for hans velforstragte lån og gode vilje, des bedre kan være forsikret, da har jeg af velvidendes beråd hu pantsat, så og hermed pantsætter til velbemeldte hr. Christen Clausen, noget af mit fri frelse jordegods, beliggende udi Lundenæs len, udi Nørre herred, udi Odum sogn, udi Rabæk, nemlig den halve gård Jens Christensen påbor, skylder årligen efter matriklens formelding rug fire tønder, og seks skæpper, samt anden herlighed af ægt og arbejde, samt arbejdspenge at give efter min villie. Hvilket forskrevne mit jordegods velbemeldte hr. Christen Clausen, skal og må nyde, bruge og beholde, for en fuldkommen pant, med hvis bygning, samt grund og ejendom, så vidt nu tilligger, og af Arilds tid tilligget har, intet med alle undtaget i nogen måde, i lige måde årligen at opbære skyld og landgilde, samt ægt, alle arbejdspenge, og sig udi alle måderulæselig, indtil bemeldte tre hundrede og tredive slette daler, en mark danske, bliver hr.

Christen Clausen, eller hans arvinger i hans hus erlagt, og skadesløs afbetalt, den sidste penge med den første, og lover jeg Karen sal. Visti Lassens, for mig og mine arvinger, at dersom det imod forhåbning så skete, det Gud forbyde, at enten lidet eller meget, af før omberørte halve gårds rette tilliggelse, blev forbemeldte min kære svoger, hr. Christen Clausen, eller hans arvinger afvunden, udi nogen proces, dom eller rettergang, for min vanhjemmels brøst skyld, da lover jeg Karen salig Visti Lassens for mig og mine arvinger, en for alle, og alle for en, at vederlægge, igengive og forskaffe velbemeldte hr. Christen Clausen eller hans arvinger, lige så meget, og så vel beligget, og så god jordegods, inden seks ugers forløb de næst efter. Og ydermere lover jeg Karen salig Visti Lassens på min ære, tro og love, at forberørte gods ikke er pantsat, solgt eller afhændet til nogen, ikke heller skal blive solgt eller afhændet til nogen, førend hr. Christen Clausen bkiver forbemeldte tre hundrede, tredive daler, og en mark danske, skadesløs udi hans hus, udi en samlet summa erlagt, den første penning med den sidste. Og om bemeldte tre hundrede, tredive slette daler, og en mark ikke bliver velbemeldte hr. Christen Clausen, eller hans arvinger, udi en samlet summa, til førstkommende sct. Michels dag erlagt og skadesløs afbetalt, da skal det stande hr. Christen Clausen, eller hans arvinger frit for, bemeldte halve gård at tiltræde, efter hans behag ved gode mænd, at lade sig indføre, og for sig og sine arvinger for fuldkommen pant at beholde, jeg siger for fuldkommen ejendom at beholde for mig og mine arvinger upåtal, siger upåtal og prejudicerlig udi alle måder. At dette forskrevne lover jeg Karen sal. Visti Lassens, for mig og mine sande arvinger, en for alle og alle for en, uryggeligen holdes og efterkommes skal min kære svoger hr. Christen Clausen og hans arvinger aldeles uden skade og skadesløs udi alle måder, på gode tro og love. Til ydermere forsikring og bedre forvaring underskriver jeg Karen sal. Visti Lassens med egen hånd velvidendes, og venligen ombeder jeg min kære søn Thomas Vistisen boendes i Bindesbøl, hvilken jeg til min lavværgе har antaget, eftersom mine ældre sønner uden landet er bosiddendes, hvilken min søn Thomas Vistisen, som min rette lavværgе og forsvar, dette med mig har af velberåd hu samtygt og indgået til sandheds bekræftelse, tillige med har underskrevet, og ydermere til sandheds bekræftelse ombedes hæderlig og vellærd mand hr. Laurids Nielsen Guds ords tjener til Odum menighed, så og Jens Jespersen Holdst i Tarm Bisgård, herredsfoged i Nørherred dette som overværendes til bekræftelse således passeret. Actum Bindesbøl d. 30. Nov. anno 1677. På side 116a findes igen et gældsbevis fra Karen Christensdatter, sal. Visti Lassens til Jens Mouridsen.

M-18490 = Lundenæs lensregnskab 1647, pengeskat.

Marine Nielskone i Obling ansat på rente at have hendes bortskyldige gæld penge 200 rigsdaler. Nr. 25. Visti Lassen udi Bindesbøl ansat på rente at have 400 rigsdaler.

Familien Møllers slægtetog, trykt Randers 1907 af C.J.Ryes bogtrykkeri, side 13:

Else Anchersdatter, født 1666, Tvillingsøster til Broderen Ancher. Hun var gift første Gang med Jens Madsen Skipper og anden Gang 26. Juli 1693 med Handelsmand og kongelig Kontrolør og Visitør i Randens Laurits Lassen. Han var Søn af Raadmand Laurits Lassen i Aalborg, der drev Handel og var Broder til Højesteretsassessor, Admiralitetsraad og Landsdommer Jens Lassen til Grubbesholm. Laurits Lassen sen. i Aalborg, der døde 10. August 1701, 68 Aar gl., var gift fire Gange; første Gang med Cathrine Nicolaisdatter Wichmann. der var Moder til Laurits Lassen jun. i Randers, anden Gang Laurits Lassen i Aalborg og ovennævnte Jens Lassen til Grubbesholm var Sønner af Herredsfoged Lawes Lawesen eller Las Lauritsen i Nørre Bork ved Ringkøbing og Hustru Elisabeth Jensdatter.

Ifølge "Jydsk Historie og Topografi" VII Bind, Side 21 - 25, var Las Lauritsen oprindelig Fæster af Vestergaard i Bork Sogn, der hørte under Kronens Ryttergods. Han døde 13.

Januar 1650, 67 Aar gL., og havde 6 Sønner og 6 Døtre. Han ligger begravet med sin Hustru i Nørre Bork Kirke, hvor hans Ligsten endnu findes, medens et Epitafium over ham og Hustru, der tidligere fandtes i Kirken, nu er borte.

Troels Dahlerup: Det kgl. Rettertings domme etc. bd.II, side 723:

Terckil Pedersen hagde breff aff Nørherresting, som Las Michelsenn met fler hagde vtgiffuitt 1540, lydende s at hans fuldmyndig hagde v[d]eskitt aff Nis Lausens arffuinge Las Miche[lsenn] oc a- Esge -a Michelsen huis breffue b- oc atkom -b, the haffue po thet gotts, som Nis Lausen fick aff Iosep Reckhals, som lygendes er y Obeling i Sønder Borck sogenn etc. Ther epther fick handt femten dages breff. Datum Viiborig tercia feria post trini tatis (1542 6. Juni). Item 10 dages breff. Datum ibid. quinta feria post Viti et Modesti (1542 22. Juni). Item 5 dages breff. Datum ibid. secunda feria post visita tionis Marie (1542 3. Juli).

a-a) I stedet for udstreget: Esk. b-b) Tilføjet over linien.

l) Rettet, maaske til: Nielssen ?

Poul Rasmussen: Viborg landstings skøde- og pantebøger 1624-1637:

Side 103, Landsting 30/1 1630:

1630 25/1 (Viborg). Skøde fra Christopher von Giestorph til Anne Iversdatter i Bandsbøl på 1 gd. i Varde m. sin grund og ejendom, som Iver Marqorsen tilforn har haft i brug. - Sig.: Jahann Randtzow; Albrit van Nosttitzs [?]. (122r).

Poul Rasmussen: Viborg landstings skøde- og pantebøger 1653-1657:

Side 118, Landsting 22/11 1654:

1654, 30/10 (Estvadgaard). Skøde fra Erich Rosenkrantz til Rosenholm til Johan Brochenhus til Sebberkloster på flg. gods i Hardsyssel i Hjerm h. i Ølby s. Ølbygaard (Oluf Jensen), i Handbjerg s. i Synderby 1 gd. (Peder Tygesen og Laurids Schreder).: Sig.: Frantz Randzow; Christen Skeel. (112r-112v).

Poul Rasmussen: Viborg landstings skøde- og pantebøger 1645-1652:

Side 273, Viborg snapslandsting 14. januar 1652:

(Dommere: Peder Langhe, Lauridtz Below.)

1652 [1651] 18/12 (Wiumbgaardt). Skøde fra Folmer Galtt t. Synderbyegaardt til fru Birgette Juell på flg. gods: i Bølling h. i Borids s. Synderbyegaard (Hans Mortensen og Niels Eschisenn), 1/2 gd. i Nørre Lønborig s. i Kiuffling by (Anders N.), i Wiumb s. og by 1 boelig (Peder Gregersen), 1 stykke jord, som kaldes Meden, (1/2 ørte rug). - Sig.: Axell Juell Nielsen; Giordt Galtt. (1r).

Poul Rasmussen: Viborg landstings skøde- og pantebøger 1645-1652:

Side 281, Landsting 28. januar 1652:

- 22/1 (Dedberig Lund). Pantebrev fra fru Birgete Jull t. Wiumbgaard til Christenn Lange t. Dejberig Lund på 200 rdl. at betale med 6 pct. årlig rente på Dejberig Lund til snapsting 1653. Derfor pantsat 1 gd. i Bølling h. i Boris s., som kaldes Synderbyegaard, og som Jens Madsen og Niels Eiessen har påboet. Bliver pengene ikke betalt med deres renter til for:ne tid, må C. L. havde fuldmagt til uden proces at annamme godset til evig ejendom, og B. J. skal give ham skøde derpå og forvaring med gode mænds forsegling. - Sig.: Giord Galtt. (17v-18r).

Film M-529836 = Jyske registre 1634-1639:

Side 366: Peder Svenskes datter Anne Pedersdatter fik konfirmation på en tiende i Jylland Haf. 9. Maj 1639:

G: A: W: At eftersom Vi for nogen tid siden har undt og bevilget Peder Svenske og hans hustru Anne Jensdatter tvende tiender; den ene Vor og kronens anpart korntiende af Hvidbjerg sogn på Tyholm liggende, og den anden kirkens korntiende på Jegindø land udi deres livstid at skulle nyde, bruge og beholde, og forskrevne Peder Svenske nu af Os underdanigst har været begærende, at hans datter Anne Pedersdatter forskrevne tiender efter hans og hans hustrus død sin livstid nådigst måtte beholde. Da har Vi af vor synderlig gunst og nåde undt, bevilget og tilladt, og nu med dette Vort åbne brev bevilger og tillader at Peder Svenskes datter Anne Pedersdatter må og skal for billig fæste og sædvanlig afgift efter hans og hans hustrus død årligen bekomme og lade opbjerge kronens anpart korntiende af forskrevne Hvidbjerg sogn, såvel som korntienden af kirkens anpart på Jegindø land, og det nyde, bruge og beholde udi sin livs[ti]d, dog dersom Vi nådigst bliver til sinds samme tiender selv at ville lade bruge til Vore slotte, kloster eller gårde, ville Vi os selv fri forbeholdt havesamme tiender igen at må lade annamme, og da igen at give hvis stedsmål derpå givet er, såvel som hvis stedsmål hun efter hendes forældres død givende vorder, og skal hun årlig til gode rede give Os af forskrevne Vor og kronens anpart korntiende af Hvidbjerg sogn til Os og kronen 2 pund rug, 18 pund byg og fem pund havre, i ligemåde af forskrevne kirkens anpart korntiende af Jegindø land 6 pund byg til kirken der sammesteds, og det årligen betale inden fastelavn i det allerseneste, yde og fornøje Vor befalingsmand på Vort slot Ørum udi Ørum len hvor ham af af lensmanden bliver forevist Vor og kirkens anpart korntiende og kirkeværgerne på fornævnte Jegindø land kirkens anpart korntiende samme sted på de steder som dem bliver forevist og tilsagt, medens dersom samme afgift inden den forsagte dag ikke bliver årligen ikke bliver udgivet, da skal dette Vort brev derover blive forbrudt. Bedendes og bydendes menige sognemænd udi fornævnte Hvidbjerg sogn, så og på Jegindø boende at i retter eder efter retfærdeligen at tiende og samme tiende at yde udi kærven, findes der nogen som uretfærdeligen tiender, da skal fornævnte Peder Svenskes datter udi lensmandens eller hans fulsmægtiges overværelse fuldmagt have, at må lade kaste deres korn, og dersom deres brøst da udi så måder findes, skulle de derfor tiltales og straffes efter recessen, forbydendes etc.

NB. Den som af disse foroven specificerede tiender, nemlig Hvidbjerg sognetiende kongens anpart har Peder Svenske for sig og sine arvinger afhændet og afstået til velb. Caspar Gersdorff til Hindsels anno 1653, hvorfor dette brev er hermed casset eftersom fornævnte Peder Svenske har fået ny kongelig konfirmation af Frid:3tio på den anden korntiende, som her udi navn givet er nemlig af Jegindø land sub dato den 6. oktober 1653 og velb. Caspar Gersdorff har og i lige måde kongl. konfirmation på fornævnte Hvidbjerg tiende

Film M-529836 = Jyske registre 1634-1639:

Side 24b: Las Lauridsen fik brev på Vestergaard at må nyde kvit og fri.

G.A.W. At Vi af syndelig gunst og nåde, nådigst har bevilget og tilladt og hermed nådigst bevilger, tillader nærværende Las Lauridsen udi Vestergaard, gerredsfoged udi Nør herred at må nyde den gård han nu udi bor kvit og fri for ægt og arbejde, imeden og al den stund han betjener herredsfogdens bestilling sammesteds. Udi lige måde har Vi nådigst bevilget og tilladt, at hans hustru og børn efter hans død må for billig fæste og sædvanlig afgift nyde tvende Vor og kronens stugenge, som han nu udi fæste har, den ene liggende på Folskjær og den anden på Tarm kær. Dernæst at hans hustru må for billig fæste og sædvanlig afgift efter hans død bekomme den fjerdepart af kirkens anpart korntiende udi Nørre Bork sogn, såvel

som den fjerdepart af kirkens anpart korntiende udi Sønder Bork sogn, som forskrevne Las Lauridsen nu udi fæste har. Forbydende vore fogder, embedsmand og alle andre forskrevne Las Lauridsen, hans hustru og børn herimod, som forskrevet står, at hindre eller i nogen måde forfang at gøre. Under Vor hyldest og nåde. Givet Skanderborg den 13. marts Anno 1634.

M-18487 = Lundenæs len, bilag madskat 1632:

Nr. 25. Haver jeg Visti Lassen i Bindsbøl annammet af Staffen Nielsen skriver på Lundenæs for lx [60] travet langhalm, for hver trave 11/2 sletmark kvitterende med min egen hånd underskrevet. Ex Bindsbøl 10. oktober anno 1629 Visti Lassen E hånd.

M-18488 = Lundenæs len, bilag til pengeskat 1632:

Nr. 25. Gud Allermægtigste ?? Evindeligh hos dig og bevare dig længe og vel fra al ulykke, herre Staffen Nielsen og kære broder, vi kan dig venligen ikke forholde, at der er en stor klammeri til Øster herredsting om tinget som er forflyttet, og er vel umuligt at det ikke kan ligge på det sted det nu er lagt. Hvorfor kære broder vi er venligen begærende at du påminder vores gunstige husbond, at han taler med Iver Vind, at der måtte bekommes en bevilling af hans majestæt tinget enten at lægges som den lå tilforn sønden? Vestkær, eller og ved en høj kaldes Kaarshøye. Hvis ikke så kan der da på et sted i herredet hvor lensmanden selv synes bedst belejligt at være. Lad dette kære broder intet forsømmes. Anlangende de tjener med Iver Vind har han bekommet en by kaldes "houluig" deri er 2 gårde og 3 boel, og en gård og en boel i Snarup [Snorup?]. Dette vi dig så venligen ville lade vide, og vil hermed nu og altid ønske og have dig Gud Allermægtigste befalet. Actum Vibtarp den 20. juni 1633 Visti Lassen egen hånd. Jens Lassen egen hånd.

Varde byfogeds tingbog den 16. marts 1647.

Niels Nielsen Obling et vidne. Det Niels Nielsen fremlagde en skriftlig seddel lydende ord fra ord som efterfølger. Eftersom jeg underskrevne ved byens tjener her i Varde har ladet citere og varsel give i dag til Varde byting hr. Hans Hansen Bagger præst til Sct. Nicolai kirke her sammesteds for at han ikke efter christen øvrigheds love og lands ret har holdt rigtig registrering og vurdering udi hans boe enten til 30, seks ugers dag eller nogen tid siden hans salig hustrus bortkaldelse, med hans barn, som er min søsterdatter, og til samme barn gods og gode, efter kongl. maysts. forordning med inspector, og derfor har i dag for tingdom min last, kære og klage at forne hr. Hans Hansen imod loven og kongelige forordning hemmelig og fordulgt vis nu ungefær fem samfulde år med sin og sine umyndiges bo med bo og gods har omgået, og af fuld? Fri fællig en ganske sum penge til sin egen forårsagede ----- af boet til udgift sket. Og eftersom jeg som barnets morbroder slig hr. Hans Hansens dumdristighed ikke manerlig vel kunne længere forbigå, har jeg været forårsaget provsten for kort tid sligt at forstændige lade, og hr. Hans Hansen at påminde redelig skifte at holde med sine børn. Efter hvilken tid og påmindelse hr. Hans fluks af boets midler har forset af børns middel har forset hans øksne som stod på hans stald, af hvilke ringe? Lader sig ske hvorledes hr. Hans udi sådan rum tid tilforn, med boet og det som bedre var, har omgået, som samme seddel indeholder, i dag for dom læst og påskrevet. Søren Persen Stadsbud og Laurs Thofft i Varde hjemlet 8 dags varsel på Niels Oblings vegne for vidnes klage og skifte med hans barn. Og var hr. Hans Hansen selv til vederståls ting og hørte samme vidne gik beskrevet.

Film M-18493.

Lundenæs lensregnskaber, bilag til unionsskat 3 uger efter mikkelsdag 1655:

Christen Ibsen i Strellev Kjærgaard tingholder til Nør herredsting, Gravers Persen i Gundesbøl og Poul Jensen i Tarm gør vitterligt, at år 1656 torsdagen den 1. Maj på fornævnte ting var skicket David Olufsen, delfoged til Lundenæs, på Las Vistesens tilforn boet i Rahbæk, som der lovlig esket, bad og fik et fuldt tingsvidne af otte dannemænd som var Gravers Persen, Poul Jensen, Hans Knudsen i "Fulbøell"?, Laurits Jensen i Nørhede, Jens Christensen i Ørbæk, Niels Tomsen i Dyrvig, Ebbe Christensen i Foersom og Mads Matisen i Bundsgaard. Disse 8 dannemænd, der alle vidnede på deres gode tro og rette sandhed, at de så og hørte samme dag på fornævnte ting at Jens Christensen i Foersom og Christen Sørensen ibid. stod her i dag for tingsdom og vidnede med oprakte figre og ed, at det er dem fuldt vitterligt i sandhed, at Las Vistesens, som boede i den gård Rahbæk, er så fattig og forarmet, at han aldeles intet har at udgive udi kongl: mayts: påbudne pengeskat og kornskat, som var bedaget 3 uger næst efter Michaeli at udgive af den gård Rahbæk han udi boede, medens kort tid derefter måtte slippe fornævnte gård for hans armods skyld, så den nu stander øde. Og var Axel Nielsen ridefoged til Lundenæs i fornævnte herred her i dag til vedermålsting der dette vidne gik ved tingsvidne beskrevet. Datum ut supra.

Varde bys tingbog den 1. Maj 1646.

Jens Pedersen prokurator på hr. Hans Hansens vegne et vidne. Det bemeldte Jens Pedersen stod i dag for dom og gav tilkende, eftersom hr. Hans Hansen Bagger, sognepræst til Sct. Nicolai kirke i Varde, hevde bekommet provstens, hæderlige og vellærd mand mester Jørgen Palisens påmindelse, efter hr. Hans Hansens datters formyndre deres begæring og forhvervning, til ham at han skulle skifte og dele med sit barn og datter Kierstine Hansdatter. Så, efter begæring har han ladet sit bo registrere og vurdere og hermed i dag begærer af den som lader sig kende at være sin bemeldte datters rette formynder og laugværge, at ville skifte og dele med ham på sit "Børens" vegne, endog i denne uge når de det begærer, så vil han gøre sit barn lige og ret og give den mere end den med rette kan tilkomme efter registreringen. Hertil svarede Iver Jensen Nebel, ønskede og så gerne, at hr. Hans Hansen efter loven havde ladet gøre rigtig registrering og vurdering udi hans bo efter hans salig hustrus dødelige afgang; så ville han efter såvidt som han af borgmester og råd var befalet, have indseende at barnet kunne ske his ret er, og begærede samme registrering straks måtte fremlægges, om han den havde, forment Iver Jensen at han burde registreringen at fremlægge, eller ingen tingsvidne i den sag at have beskrevet. Søren Persen stadsbud og Laurs Thoft i Varde hjemlede 14 dags varsel på Iver Nebel og Niels Nielsen Obling, at de talte mundtlig med dem og gav dem varsel 14 dages på hr. Hans Hansens vegne for tilbud og hvis vidner han her i dag ville tage beskrevet. Daniel Philipsen dømte, at Jens Pedersen burde at have den tilbuds vidne beskrevet på hr. Hans Hansens vegne, efterdi Iver Nebel og Niels Nielsen Obling havde fået lovlig varsel for samme vidne.

Varde byfogeds tingbog mandag den 27. Juli 1657:

Niels Nielsen Obling i Sdr. Bork lod læse en seddel lydende som følger: Kendes jeg Maren Jensdatter i Obling og gør for alle vitterlig, at min kære søn Niels Nielsen Obling i Sdr. Bork har nu fornøjet og betalt hvis ejendom han ved vurdering i min gælds betaling, beliggende i Varde eller Ribe, så han det skal nyde og beholde, og takker ham for god betaling for forskrevne ejendomme, des vidnesbyrd underskriver jeg min navn med bogstaver og venlig ombeder min kære svoger [svigersøn] hæderlig mand hr. Peder Clausen i Aal, Guds ords tjener til Aal kirke, og min søn Christen Nielsen Obling med mig at underskrive. Datum

Sønder Bork den 13. November 1653, Maren Jensdatter sl: N: N:, og var underskrevet til vitterlighed Peder Clausen egen hånd. Til vitterlighed Christen Nielsen egen hånd, som den medfør i dag for dom læst og påskrevet.

Viborg Landstings dombog 1624. B24-561, side 86a ff.

I denne sag stævner Peder Madsen i Sdr.Bork, Las Lauridsen i Vestergaard, angående et stk.Bork mark kaldet "'graabenge'. Der nævnes følgende i den lange retssag:

Niels Nielsen Obling. Et pergamentsbrev af Vardsyssel ting år 1530 den onsdag næst efter dominica lætare, hvori 8 mænd vidnede at P. Thamisen udi Varde for sig og sine søskende, Som han var fuld møndig , gjort af dem alle, Nis Degn på sin hustrus vegne og Morthen Thuesen på sin datterbørns vegne, de stod lydelig ind mellem fire stokke på forskrevne ting, og gjorde Niels Iffuersen og Sønck? Michelsen dem og deres arvinger fuld skøde og ejendom på en eng, Som hedder grob eng Som ligger imellem Niels Sørensen i Obling og Sdr.Bork kirke enge, som samme brev videre bemelder.

Las Michelsen i Sdr.Bork. Christen Adsersen i Obling. Salig Jens Nielsen havde boet i Samme gård Som P. Madsen. Christen Nielsen i Obling, kan mindes i en 16 års tid. Niels Sørensen i Obling, kan mindes i 30 år. Søren Ibsen i Obling, kan mindes i 30 år. Søren Madsen i Sdr.Bork kan mindes i 26 år. Niels Lassen på Nyland vidnede, .at det år Peder Madsen, salig? hustru Birgit Jensdatter i Sdr.Bork var enke, førend hun fik Peder Madsen o.s.v.

Niels Nielsen Obling på Ulrik Sandbergs vegne mener de vidner der er ført er vildige vidner, da de er Peder Madsens egne søskendebørn, og hans egen broder.

herredsfogden
eng på Sdr.

Kong Frederik den I's danske Registranter, side 174:

3. August 1528:

Las Michelsen i Obling, vor Herredsfoged i Nørherred, fik Brev for sig og Arvinger til evig Tid paa en Gaard i Sdr. Bork sogn (Nørherred), som kaldes Slot og som Peder Povlsen nu iboer, mod at give deraf den sædvanlige Tynge. Samme fik Brev til evig Tid at maatte nyde den Bondegaard i samme Sogn, som han kjøbte af Bundi Perssens Arvinger mod sædvanlig Tynge til os og Kronen, og være fri for en Mark Gjæsteri aarlig deraf. Kolding, Mand. efter S. Petri Dag ad vine. Rel. lens Hwass. III, 55; C, 194.

Kancelliets brevbøger 1632:

1632, 20/6. Oprejsningsbrev for Borgemestre og Raad i Varde til, som om Gerningen nylig var sket, at forfølge Sagen mod Las Nielsen paa Nyland og Karl Hansen i Sædding, som for nogen Tid siden har begaaet Vold i Varde, hvilken Sag ikke er forfulgt i rette Tid. J. R. 8, 370 b. K.

Kancelliets brevbøger 1632:

Nr. 25. 1632, 8/4, Aab. Brev, hvorved Visti Lassen, Herredsfoged i Øster Herred, har Bevilling til, at et af hans Børn for billigt Fæste og sædvanlig Afgift maa faa Kirkens Part af Oddum Sogns Korntiende til Fæste, hvilken Tiende Visti Lassen har faaet Livsbrev paa af Niels Krag til Trudsholmb, Landsdommer i Nørrejylland og Provst i Varsyssel. J. R. S, 338 b.

Kancelliets brevbøger 1632:

Nr. 25. 1632, 8/4. Kgl. Konfirmation paa et af Hr. Uldrik Sandberg til Kvelstrup, Befalingsmand paa Lundenæs Slot, til Visti Lassen i Bindisbøll, Herredsfoged i Øster Herred, udstedt Fæstebrev paa 1 øde Bosted i Grahede Mark, som aarlig skylder Kronen 1 Ørte Rug, 1 Mk. 5 Sk., 1 Alb., endvidere Fjerdeparten af en øde Gaards Eje, kaldet Moesgaards Hussted, 1 Bosted, kaldet Fadersbøll, og 1 Bosted kaldet ved Hus, 1 øde Bols Eje i Odderup, nogen Stubeng paa Tarm Kær, 1 Eng, kaldet Hiortholm, liggende paa Tarm Holm, 2 smaa Enge ved Gråhede Bæk, som aarlig skylder 1/2 ørte Rug og 6 Mark Smør, efter Varbo Maal og Vægt. Visti Lassen og hans Arvinger maa, for at Gaarden desto bedre kan holdes ved Magt, nyde det ovennævnte for billig Fæste og sædvanlig Afgift, saa længe han eller de aarlig i rette Tid yder Afgifterne efter Jordebogen. J. R. 8, 339 b..

Kancelliets brevbøger 1635:

1635, 28/3- Miss. til Hr. Uldrik Sandberg. Kongen erfarer, at han har sat denne Christen Ibsen, boende i Strellev Kiergaard, som ligger til Riberhus, til Herredsskriver i Nørre Herred, Lundenæs Len, dels paa Grund af hans Flid og dels fordi ingen af de til Lundenæs liggende Kronens Tjenere i samme Herred var dygtig nok til at forvalte denne Bestilling, og at Adressaten samtidig bruger ham som Delefoged til at indkræve Skatter, Restancer og andet paa Kongens Vegne. Da Christen Ibsen beretter, at han intet faar af Kongen for denne Umage og Bestilling, skal Adressaten for hans Bestilling lade ham faa Landgilden af en temmelig Gaard i Lundenæs Len, saa at der ikke afgaar Kronen alt for meget, og føre det til Regnskab. J. T. 9, 192.

K.

Kancelliets brevbøger 1610:

1610, 12. Dec. (-). Aab. Brev om, at Ulrik Sandberg til Qvelstrup, Embedsmand paa Lundenæs Slot, der af en af sine Skrivere, som var bleven ham en stor Restance skyldig paa sit Regnskab, i Betaling har maattet tage en Selvejrbondegaard, kaldet Vibterp, i Oddum Sogn i Nør Herred, maa tilforhandle sig Gaarden og tage Skøde paa den, dog skal han være forpligtet til med det allerforderligste at afhænde den til en ufri Mand efter den Forpligtelse, han har indlagt i Kancelliet, da ingen af Adel efter Haandfæstningen maa tilforhandle sig frit Bondegods uden Kongens Samtykke. J. R. 6, 491 b.

Kancelliets brevbøger 1629.

1. Okt. (Frederiksberg). Oprejsningsbrev for Jens Lassen, skriver på Lundenæs slot, til, som om gerningen nylig var sket, at forfølge sagen om drabet på hans broder Christen Lassen. Denne er natten mellem den 20. og 21. April bleven skudt af danske folk i Naiberg i Voldborg [Ulfborg] herred i Bøvling len, da fjenderne holdt det besat, men Jens Lassen, som er eftermålsmand i samme sag, har ikke forfulgt den med Sandemænd efter loven. J. T. 8. 216.

2.

Kancelliets brevbøger 1635:

1635, 28/3. Aab. Brev om, at Jens Lassen, Herredsskriver og Delefoged i øster Herred i Lundenæs Len, saa længe han er i denne Bestilling maa nyde den Gaard, som han bebor, kvit og fri for Landgilde, Ægt og Arbejde for sin Bestillings og Besværingens Skyld. K. Udt. i J. R. 9, 117 b.

Viborg landstings dombog C, 1636, side 111a ff:

Her nævnes at Jens Lassen af Vittarp er fundet død 9. Februar 1636 hos Peder Friis i Liist.

Viborg Landstings dombog C 1622. Landsting den 27. april 1622, side 151b ff.

Niels Christensen i Serup contra Las Nielsen.

Var skikket Niels Christensen i Serup på den ene, og havde hid i rette stævnet Las Nielsen i Bindsbøl på den anden side for en hoveddele og faldsmålsdele derefter, han ved sin fuldmægtig Visti Lassen i Vittarp den 7. februar næst forleden til Nørre herredsting over ham forhvervet har for 17 sletdaler, som skulle restere af 40 sletdaler Niels Christensen skulle have udlovnet Laurids Lassen, født i Sdr. Bork, til sin løn og betaling for han skulle "gange" soldat for ham udi kongl: mayts: bestilling fra påske anno 1621 og nu til næst forgangne påske, efter bemeldte Niels Christensens brev og kontrakts indhold.

Hvilket brev og 17 dalers rest forskrevne Las Nielsens afgangne søn Las Lassen skal have købt og sig tilforhandlet af Laurids Lassen. Endog han intet skulle have vandret eller været i kongl: mayts: bestilling for ham det sidste halve år, og han dog skulle have givet ham 3 dlr.: mere end halv-parten af hans løn og betaling. Og kongl: mayst: skulle have forandret slig soldaterhold med bønderne næst forgangne Sct. Mickelsdag, og Niels Christensen da skulle findes at være indskrevet i læg med andre bønder. Tilmed skulle Niels Christensen have udgivet sin skyld og landgilde og gjort ægt og arbejde til kongens slot.

Samledes havde hidstævnet Las Nielsen for en herredstingsdom han den 20. december næst forleden for forskrevne dele til forskrevne ting på ham skal have ladet forhverve anlangende det, herredsfogden skulle have tildømt ham forskrevne 17 daler skadesløs at betale og udlægge til Las Nielsen, undtagen han med kongl: mayts: tilforordnede "Commiss" deres kundskab sig derfor erklære, og ikke samme dom skulle lyde endelig.

Menende forskrevne dele og dom burde magtesløs at være, og at Niels Christensen bør for forskrevne halve års løn kvit at være.

Deslige havde hidstævnet Las Nielsen med forskrevne dele, dom, brev og kontrakt, så og Visti Lassen, som samme dele og dom forhvervet har.

Dernæst Las Lauridsen i Vestergård, som samme dom og dele dømt og udstedt har, om han har noget dertil at svare.

Så mødte Hans Christensen, tjenende i Bindsbøl, på Las Nielsens vegne, og berettede, at samme dom og dele med andre breve i sagen skulle være hos skriveren, så han ikke har dem nu at i rette lægge. Og fordi begærede, at sagen sig nogen tid at måtte bero.

Da, efter sådan lejlighed, blev samme sag opsat til i dag måned, og da dem her at møde og gå derom så meget som lov og ret kan findes, og forskrevne dom og dele imidlertid ikke at komme Niels Christensen til nogen forhindring

Viborg landstings dombog C, side 381a ff, 23// 1622:

Heri ses Las Michelsen i Sdr. Bork har brødrene Christen i Nør Bork, Nr. 101. Jørgen i Vium. Las Michelsens hustru er Ane Lauridsdatter hvis bror er Niels Lassen på Nyland. Det nævnes også at Las Michelsens far var Nr. 100. Michel Ibsen af Sdr. Bork. Det nævnes også, at Las Michelsen har et søskendebarn Ane Ibsdatter.

Koldinghus lensregnskab 1573, Horne sogn, Bonum, Jørgen Andersen 11/2 ørte rug, 1 ørte byg, 1 får, 1 skovvogn, 1 byggested under samme skyld. Las Christensen i Bonum, 1 ørte rug, 1/2 ørte byg.

Koldinghus lensregnskab 1520-21:

Jordebog 1597, Bindsbøl, Visti Jensen og Las Nielsen. 1599 Las Nielsen alene.

Jordebog 1623-24, en jordegård i Obling Niels Nielsen ibor. Tidligere den gård hans mor havde.

Ribe bispearkiv (C4-890 = Domkapitlets jordebog 1669, side 11b:

Nørre herred, Sdr. Bork, Las Michelsen, smør 1/2 td., byg 1/2 ørte, svin 1, skovvogn 1 hestegæsteri 5.

Nr. 25. Side 19a: Oddum sogn, Visti Lassen i Bindsbøl af en byggested på Gråhede, 2 ørte rug, 1 mk., 5 sk., 1 alb..

Side 19a: Sdr. Bork Christen Nielsen og Jens Iversen af en halv boel kaldes Slot 1 mk., en endeel på Hiønge? Og Skamskifte 12 sk. Item en eng liggende udi Sdr. Farup enge, kaldes Højholm, anslagen for hø 10 læs.

Side 20b og 21a: Hemmet sogn: Niels Christensen, Eske Lassen af 2 stk. eng på Gråeng og Fuelkær 1 mk, nu Niels Christensen og Maren Laskone.

Side 39a, Sdr. Bork sogn, Niels Nielsen Obling af en eng, smør 1 fjdg.

Side 41b: Horne sogn, Bonum, Simon Frandsen, rug 11/2 ørte, byg 11/2 ørte, svin 1, skovvogn 1/2, fedefår 1, gæsteri 2 dlr.

Side 46b: Sdr. Bork, Obling, Niels Chrensen? og Maren Laskone af en boel 11/2 mk., af nogle stk. jord kaldes Farsbøl, rug 1/2 ørte, nogle stk. enge i Farsbøl, Mads Madsen i Bindsbøl bruger 12 sk.

C. Lindberg Nielsen: Varde bys historie, s. 302:

1639-53. Hans Hansen Bagger. Vistnok født i Varde. Forældrene var vist Hans Bagger og Hustru Maren. Død 2/3 1653. Gift 1) med Kirstine Nielsdatter, død ca. 1641, Datter af Niels Nielsen Obling i Sdr. Bork og Maren Jensdatter. Gift 2) 2/8 1646 med Maren Jensdatter Bandsbøl, der var Datter af Jens Iversen Bandsbøl og Anna Iversdatter og altsaa Helsøster til Raadmand Jacob Jensen og Halvsøster til Borgmester Las Jensen, hun havde første Gang været gift med Gregers Lauridsen, død 1644, Ridefoged over Lundenæs Len. Hans Hansen Bagger var i 1642 i ondt Rygte for utilladeligt Forhold til Byfoged Daniel Philipsens Hustru Dorthe Madsdatter. Men ved Landemodet i Varde 1643 frigjorde han sig ved Ed fra Mistanken.

C. Lindberg Nielsen: Varde Bys historie, side 285:

Las Jensen. Søn af Jens Iversen Bandsbøl. Hans Stedmoder var Anna Iversdatter. Halvbroder til Raadmand Jacob Jensen og til Maren Jensdatter Bandsbøl, gift med Hr. Hans Hansen Bagger til St. Nicolai Kirke. Foruden her i Landet synes Las Jensen at have gaaet i Skole i Hamborg. Den 16. April 1613 fik han af Kjeld Brockenhuus til Lerbæk Lunderup i Forpagtning for en aarlig Afgift paa 39 Rdl. ringere 6 Sk. Han fik heraf Tilnavnet Lunderup. Gaarden havde han i Forpagtning til 15. November 1631. Senest i det Aar er han blevet Peder Christensens Efterfølger som Borgmester, og som saadan fungerede han til sin Død. I 1624 købte han af Fru Sophie Below til Boltinggaard, Christen Thotts Enke, Gaarden Agervig i Næsbjerg Sogn. Og samme Aar erhvervede han sammen med sin Svoger Raadmand Niels Andersen til St. Hebo af Fru Eline Stygge, Enke efter Jens Kaas til Frøstrup, en Eng kaldet Fen i Ho Sogn ned til Fjorden. Sammen med sine Brødre Raadmand Jacob Jensen og Borgeren Enevold Jensen drev han stor Studehandel. I 1646 havde de saaledes købt 65 Par Øksne paa Søndervang i Stadil Sogn for 30 Rdl. Parret. I 1634 fik han sammen med nogle Borgere i Varde Bevilling til at lægge en Søtønde i Graadyb og afmærke det med Kaber og herfor tage Tønde- og Kabepenge ligesom Borgerne i Ribe.

Las Jensen døde den 19. Oktober 1661 som en fattig Mand. Allerede et Fjerdingsaar i Forvejen var der sket Udlæg i hans Gaard for 318 Rdl. 1 Mk. 7 Sk., han var Byen skyldig, og Arvingerne gik fra Arv og Gæld. Las Jensen var gift med Borgmester Niels Thomsens Datter Else.

De havde i alt Fald følgende Børn:

- 1) Niels Lassen. Levede 1650.1) Maa være død før 1666.2) Vistnok ugift.
- 2) Ane Lasdatter. Gift 1.g med Mads Jacobsen, Borger i Varde, 2. G. med Hans Bennich, Borgmester.
- 3) Ingeborg, gift med Claus Glyssing, Borgmester.
- 4) Else, gift med Magister Laurids Ernstsens von Baden, Sognepræst til Stovby og Hornum (død 24/8 1689). I 1655 erhvervede Las Jensen for sin "tro og villige Tjeneste" et Kongebrev, hvorved Kongen bevilgede hans Døtre Else og Ingeborg og deres Arvinger for sædvanlig Fæste og Afgift Halvdelen af Store Fogedens Eng, som de tidligere havde fæster af Gregers Krabbe, i lige Maade at Ingeborg maatte nyde Engen Snævre Krog. Kort efter senest 1659 er Else død.
- 5) Lisberh, gift med Mads Jensen Thordsen, Raadmand i Vejle.
- 6) Maren, gift med Mads Pedersen, Borger i Varde. Hun døde 18/5 1652, og Las Jensen beskyldte derefter Enkemanden for i Registreringen af Boet falskelig at have ladet indføre en Gæld paa 3060 Daler, hovedsagelig til sine egne Slægtninge. Mads Pedersen er vist senest død 1656.
- 7) Maren.

Varde byfogeds tingbog 15/5 1648:

Et Par Dage efter Paaske 1648 paa Landevejen ved Alslev, hvor Jacob Bjørnsen og Maren Nielsdatter, der var kørende, mødte Borgmester Las Jensen, ligeledes til Vogns. "Det første vi kom Las Jensen saa nær, at han kunde tale til os, raabte han til min Husbond, Jacob Bjørnsen : "Kommer du der nu, skal der fare Djævelen i dig!" og sprang saa straks af sin Vogn med en Degen [Kaarde] i sin Haand og søgte hen imod vores Vogn, som Jacob Bjørnsen og jeg sad paa, min Husbond at overfalde, hvorfor han, sit Liv og Helbred at forsvare, blev foraarsaget at vige af hans Vogn, og eftersom han ingen Degen havde med sig, tog en Fork sig at fordædige [forsvare]. Straks kastede Las Jensen sin Degen af Haanden og greb en Fork af sin Vogn og dermed af største Iver og Vrede søgte ind imod Jacob Bjørnsen, og eftersom han ikke heller imod ham med Forken kunde fuldkornme sit Forsæt, forlod han Forken og tog til Degenen igen og dermed blot og dragen søgte imod Jacob Bjørnsen, og ikke Jacob i det ringeste lod sig mærke, han Las Jensen nogen Skade eller Ret at ville tilføje i nogen Maader, men aleneste blev bestaaendes hos sin Vogn sig at forsvare, og eftersom Las Jensen forrnærkede, han ikke efter sit Forsæt kunde fuldkornme sin Villie imod min Husbond, gik han med stor Raaben og Skælden til sin Vogn og ubluelig truede og undsagde hannem, at efterdi det ikke skete denne Gang, da skulde han dog faa en Ulykke og Djævels Færd af hannem, hvor de fandtes, og ikke min Husbond Jacob Bjørnsen gav eller gjorde hannem nogen Aarsag til samme Overfald udi nogen Maader.

Viborg Landstings dombog C = 1647, side 150b:

Heri nævnes at Las Michelsen i Sdr. Bork har en søn Jep Lassen.

Kancelliets brevbøger 1634:

1634, 13/3. Aab. Brev om, at denne Las Lauritsen i Vestergaard, Herredsfoged i Nørre Herred, saa længe han betjener Herredsfogedbestillingen, fritages for Ægt og Arbejde af den Gaard, som han nu bebor. Endvidere bevilges det, at hans Hustru og Børn efter hans Død for billigt Fæste og sædvanlig Afgift maa nyde de 2 Kronens Enge, som han nu har i Fæste, af hvilke den ene ligger paa Folskierd, den anden paa Tharmkier, og at hans Hustru efter hans Død for billigt Fæste og sædvanlig Afgift maa faa Fjerdeparten af Kirkens Part af Korntienden af Nørbork Sogn og Fjerdeparten af Kirkens Part af Korntienden af Sønderbork Sogn, som Las Lauritsen nu har i Fæste. J. R. 9, 24 b. K.

Kancelliets brevbøger 1608:

1608. 29. April (Kbhvn.). Aab. Brev om, at Jens Ifversen i Bandsbøl i Nør Herred i Nørrejylland nu med et af Kong Christian III udstedt Brev [af 8/3 1543, se brevet i E. Mollerup: Danske Kancelliregistranter, side 264] har gjort bevisligt, at afdøde Las Mikkelsen, en af hans Hustrus "Forældre", der før ham har boet paa den ham nu tilhørende Gaard i Obeling i Bork Sogn, ikke har været med i det Opløb i Skipper Clements Fejde. hvorfor også Las Mikkelsen af Kongens Farfader bar fået Brev paa, at han og hans Arvinger maa beholde Gaarden for samme Landgilde og Tynge, som der svaredes af den før Fejden. Ligeledes har han bevist, at der ikke er gjort Ægt og Arbejde af Gaarden, førend det nu for nogle faa Aar siden er blevet ham paalagt af Lensmændene paa Lundenes og deres Fuldmægtige. Da han nu har anmodet om at . maatte blive fritaget derfor, bevilger Kongen herved, at Jens Iversen, hans hustru og deres Arvinger maa bruge Gaarden i Obling fri for Ægt og Arbejde, men mod at svare sædvanlig Landgilde i Overensstemmelse med Jordebogen til Lensmanden paa Lundenes. J. R. 6, 369 b.

Kancelliets brevbøger 1617:

1617, 4/1. Miss. til Hr. Ulrik Sandberg. Da det er berettet Kongen, at der mangler en Herredsfoged i Nør Herred i Lundenes Len, og at der blandt Kronens Bønder kun findes en, som .er duelig dertil, nemlig .Las Lavesen i Bork, der er udskreven til at holde en Knægt, skal Ulrik. Sandberg forordne Las Lavesen til Herredsfoged og siden i Forening med Mogens Kaas, Embedsmand paa Ørum Slot, Kongens Øverste, udskrive en anden til .at holde den Knægt, som Las Laveøen hidtil

har holdt. J. .T. 6, 195 bl. . Trykt S.ml. t. jydsk Hist. Og Topogr. VII. 21.

Riberhus lensregnskab, 1641-42: Maren Nielsdatter på Fanø tingede for beliggelse med Niels Obling, borger i Varde.

Lundenæs lensregnskab 1537 (S673): Oddum sogn, Visti Petersen.

Koldinghus lensregnskab 1573 (M-18340): Horne sogn, Jørgen Andersen i Bonum 11/2 ørte rug, 1 ørte byg, 1 får, skovvogn, 1 byggested under samme skyld.

Horne sogn, Las Christensen i Bonum 1 ørte rug, 1/2 ørte byg.

Sønder Bork sogn,Nr. 100. Mickel og Ib Ibsen 1/2 tønne smør, 1/2 ørte byg, skovvogn, 3 agre under samme skyld, 12 læs eng kaldes Grubeng, 12 skar i møll eng.

Bertel Lassen af 4 stk. Eng kaldes ??

Bertel Lassen 3 ørtig byg, 2 mk??, 3 tofte under samme skyld og af 3 stk. Jord 6 sk

Nr. 96. Oddum sogn, Tomis Vistisen 1 td. Smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, skovvogne, 4 tofte, 2 byggesteder under samme skyld, af nogen stk. jord i Tarm mark 1 pund smør.

Visti Hansen 1fj. smør, 1 fj. honning, 4 tofte.

Viborg landstings skøde- og pantebøger 1624-1637, side 145:

-24/3 1631 (Varde). Brev fra Erich Juel til Visti Lassen i Bindedbøl, at han har undt og forlenet ham, hans hustru Karin Chrestinsdatter, deres børn og børnebørns arvinger enhver deres samtlige livstid og så længe, der en eller alle af dem levende er, 1 gd. i Nør h., kaldet Rabæk; men når de ved døden afgår, og ingen mere af dem igen lever, og E. J. eller hans arvinger samme gd. igen skal annamme, skal dem tilforne gives 150 spdl. - Sig: Jørgen Krag; Jens Jull Pedersøn.

Lundenæs lensregnskab 1656-57: Annammet af Ane Nielsdatter i Obling til fæste af 2 gadehuse, som hendes moder oplod for hende. 2 rd.

Film M- 18492, Lundenæs lensregnskab 1652, februar, renteskat af Las Vistesens i Bindedbøl på sin moder, sin egen og medsøskende deres vegne 600 rd.

Film M-18493 = Lundenæs lensregnskab, bilag Unionsskat 3 uger efter Mikkelssdag 1655:

Christen Ibsen i Strellev Kærgaard, tingholder til Nørherredsting, Grauers Persen i Gundesbil og Poul Jensen i Tarm gør vittelig at år 1656 torsdag den 1. maj på forskrevne ting var skikket David Olufsen, delfoged til Lundenæs på Las Vistisen tilforn boende i Rabæk, som der lovlig eskede, bad og fik et fuldt tingsvidne af 8 dannemænd som var Gravers Persen, Poul Jensen, Hans Knudsen i Skuldbøl, Laurids Jensen i "Norhie", Jens Christensen i Ørbæk, Niels Tomsen i Dyrvig, Ebbe Christensen i Forsom og Mads Madsen i Bundsgaard. Disse 8 mænd der alle vidnede på deres gode tro og rette sandingen, at de så og hørte samme dag på forskrevne ting, at Jens Christensen i Forsom og Christen Sørensen ibid., stod her i dag for tingdom og vidnede med oprakte fingre og ed, at det er dem fuldt vitteligt i sandhed, at fornævnte Las Vistisen, som boede i den gård Rabæk, er så fattig og forarmet, at han aldeles intet har at udgive udi kongl. Maysts. påbudne pengeskat og kornskat, som var bedaget 3 uger næst efter "Michelli" at udgives af den gård Rabæk han udi boede, medens kort tid efter måtte slippe fornævnte gård for hans armodskyld, så den nu står øde. Og var Aksel Nielsen til vedermåls ting der dette vidne gik ved tingsvidne beskrevet.

Samlinger til Jydsk Hist. og top. bd. VII, side 42:

Som et Vidnesbyrd om den Frygt, Bønderne nærrede for at komme fra Kronen under en Adelsmaud, en Frygt man i den sidste Tid har villet benægte Tilstedeværelsen af, meddeles nedenstående Brev fra en Mand i Obling til Sekretær Erik Krag. Brevskriveren Niels Nielsen besad en stor Gård, som nu er delt i 4, han var Sandemand i Herredet og sikkert en meget anset Bonde. Som et Bevis på den fremragende Stilling, han må have indtaget blandt sine jevnlige, kan endvidere anføres, at de 4 af hans Døtre vare gifte med Præster, den 5te, Anna,

3die Gang med Biskop Mathias Ankersen i Ribe. At han var velhavende fremgår dels af Brevet, dels af den Omstændighed, at der i Kirken har været opsat et Mindesmærke over ham og Hustru Maren Jens datter. Ægtefolkene og deres 5 Sønners og 5 Døtres Portræter vare maalede på Mindetavlen. Denne er nu ødelagt og en Ligsten, som tidligere har dækket deres Grav i Kirken, er flyttet udenfor Kirkedøren. Niels Nielsen døde 7. Juli 1654, hans Hustru 3. Påskedag 1671 på Stovgård. Som bekendt havde Bønderne dengang ikke Ret til at købe sig selv, så de kunde ikke blive Selvejere, og det er derfor, han af Frygt for at komme til at gøre Hoveri til Skrumsager eller Grubbesholm beder Erik Krag at købe ham selv, hans Moder og Søskendebarn, der hver ejede en Gård i Obling af Kongen, i det han tilbyder at betale Købesummen. Erik Krag var født på Lydumgård og har formodentlig fra Barndommen af stået i Forhold til Niels Nielsen. Brevet lyder med Nutidens Retskrivning således:

Findes afskrift i Jydske Samlinger bd. VII, side 42, originalen i

Rigsarkivet, Privatarkiv, Krag, Erik (død 1672), Samlingspakke arkivnr. 1106, pk 40

Gunstige, velbyrdige og fromme Hr. Sekretær og gode Erik Krag Gud nådelig belønne Eders Velbh. for mig meget bevist gode.

Lader jeg Eders Velb. ganske ydmygelig vide. at mig af en trofast Ven er berettet, at velb. Laurids Povisk haver hårdelig truet mig, at jeg inden Filippi Jacobi (1. Maj) skulde gøre Arbejde til Skrumsager, og er det vist, at hans Velbh. har ladet sligt Ord falde nu siden vi var i Viborg; veed mig nu ingen Råd, uden Eders Velb. vil hjælpe på mig, ti eftersom Kristen Nielsen, forrige Skriver på Lundenæs, nu nylig fra Kjøbenhavn hjemkommen, beretter, at der et åbent Brev udganger, at hans kongelige Majestæt deri begærer Penge af Adelen til Skibenes Udredning og Landets Defension og derimod tilbyder at sætte til Underpant, brugeligt Pant, ja endogså bortsælge af Kronens Gods, hver Td Hartkorn for 50 eller tresindstyve dl., befrygter jeg mig des højere for den gode Mands hårde Hjertelag imod mig fattige Mand; ti havde jeg ikke bygget såmeget her på Stedet, skulde jeg ikke tage mig det nær, hvorfor jeg skikker Eders Velbh. Kopi af den kongelige Bevilling, Eders Velbh. selv flyede mig. Dersom Eders Velbh. synes, at der kan være den aller ringeste Faute under, at samme Brev ikke kan fri mig for Ægt og Arbejde, om Lavrids Povisk eller velb. Jakob Grubbe købte min Gård, da beder jeg Eders Velb. på det aller ydmygeligste, at I cito cito og så snart, ja det allersnarest muligt er, selv køber mig; min Landgilde er ikke uden 3 Tdr. Byg, 4 Alb. Toftpenge og 4 Sk. Spændpenge. Hvad Eders Velb. for Td. Korn udlover, skal jeg selv, til hvilken Tid I Pengene udlover, aflægge uden al Eders Velb. Skade. Siden forlader jeg mig til, at Eders Velb. lader mig sidde rolig under Eders Velb. gode Gunst og Venskab. Her er i Obling mit Søskendebarn Niels Kristensen, som i lige Tilfælde befrygter sig for Arbejde, saa fremt Eders Velb. fornemmer, enten Povisk eller Grubbe vil gøre nogen Indpas på hans Halvgård, begærer i lige Måde af Eders Velb., I og vilde købe hans Halvgård, jeg skal til den Tid I Pengene udlover dem forskaffe til al Taksigelse, og forlader os nu fuld og fast til Eders Velb. at I vil bevise os dette Venskab; i alle de Dage jeg lever skal jeg beflicte mig på at tjene Eders Velb. Jeg har afsendt et eget Bud, på det jeg kunde forvente nogen Trøst skriftlig tilbage, vil og selv med det snarest besøge, Eders Velb. i Kjøbenhavn. Gud allermægtigste give, jeg måtte finde Eders Velb. glad og ved Helbred, under hvis nådige Protektion jeg med Hustru og Børn i vore Bønner Eders Velb. stedse vil have befalet. Bork, den 19. November 1652.

E. Velb. Tjener al Tid Niels Nielsen mpp.

I Brevet er indlagt 2 Sedler, hvorpå står følgende:

a) "Nu siden jeg havde Brevet indforseglet kom min Moder til mig, som og befrygter sig at blive bortforhandlet, hun lader velb. Erik Krag ganske ydmygelig ombede, om noget med hendes Gård forfalder, han da vilde have hende i Hukommelse og afværge så vidt muligt er,

eller og selv købe hende, hun vil og skal skaffe Penge frem efter Eders Velb. gode Vilje, hendes Skyld er 3 Tdr. Byg, 1 Skovsvin, fire Hestegæsteri er 4 Mk. Hendes Gård er og en Selvejergård. Niels Nielsen mpp."

b) "En Jordegengård i Obling, Jens Iversen og Kristen Nielsen, Byg 3 ørte, Penge 2 Mk., Skovsvin 1, Toftepenge 4 Sk., Hestegæsteri 4 Mk. Halvparten af denne ovenskrevne Landgilde tilregnes Niels Kristensen på Halvgården, nemlig Byg 2 Tdr. 2 Skpr., Penge 1 Mk., Skovsvin 1/2, Toftepenge 2 Sk., Hestegæsteri 2 Mk. Min egen Landgilde 3 Tdr. Byg, Toftepenge 4 Alb., Spændpenge 4 Sk.
Niels Obling.

B24-580 = 1656, side 330b ff: I en retssag hvor Niels Nielsen Obling skylder Jesper Hansen i Bøel 249 rdl. In alles. Det nævnes at: Kendes jeg Niels Nielsen i Synder Bork pligtig at være min kære svoger Jesper Hansen i Bøel o.s.v.

Viborg landstings dombog B24-573 = 1647, side 286b ff. Heri nævnes at Las Michelsen i Bork har en søn Clemend Lassen.

Viborg Landstings dombog C.

Landsting den 8. maj 1619, side 138a ff. Las Nielsen i Bindsbøl contra Mads Nielsen [Skade] i Nærild.

Var skikket ærlig og fornuftig Las Nielsen i Bindsbøl hans vise bud ærlig og fornuftig Christen Kier ridefoged til Lundenæs med en opsættelse her af Landstinget i dag måned udgivet, lydende han da at have hid i rette stævnet ærlig og velb. mand Mads Nielsen i Nærild, og beretter at han har ladet ham stævne til Nørre herredsting for noget gæld han ham, efter hans håndskrifter, pligtig er. Og derfor at være tildømt hans håndskrifter at fuldøre eller lide æskning. Og fjerde dags æskning til Nørre herredsting skal være ham overgangen, og endnu ikke har rettet for sig. Så formener Christen Kier, på forskrevne Las Nielsens vegne, at han ilige måde bør at have æskning over ham her til Landstinget beskrevet. Da, for nogen lejlighed sig den tid her ud inden begav, blev samme sag opsat til i dag. Og fremlagde Christen Kier et underskrevet brev lydende som efterfølger:

Anno 1592 den 14. september har jeg og Las Nielsen i Bindsbøl gjort klar rede og regnskab med hverandre, om hvis køb og handel som vi til det imellem været har, så al tingest er nu klar imellem os. Og er jeg Mads Nielsen nu på ny skyldig Las Nielsen 30 rdl. i rede penge at betale ham på Sct. Mortens dag nu førstkommende, eller og på samme dag "tinge" forskrevne Las Nielsen kvit for Søren Jensen i Thøstrup for 30 dlr. At så er i sandhed, og skal holdes uden al Las Nielsens skade. Til vidnesbyrd underskriver jeg Mads Nielsen med egen hånd. Datum ut supra, Mads Nielsen med egen hånd.

Dernæst fremlagde et andet underskrevet brev lydende som efterfølger:

Anno 1601 på Kyndelmesse dag købte jeg Mads Nielsen til Østergård 3 stude af Las Nielsen i Bindsbøl for 15 daler, hvilke 15 daler jeg bepligter mig Mads Nielsen, at betale Las Nielsen om pinsedag nu næst og førstkommende med gode dalere og rede penge, som forskrevet står, uden al Las Nielsens skade i alle måder. Til ydermere vidnesbyrd underskriver jeg Mads Nielsen med egen hånd. Datum ut supra, Mads Nielsen med egen hånd.

Deslige fremlagde et underskrevet brev lydende som herefter følger:

Jeg Mads Nielsen til Østergård kendes og gør vitterlig for alle i dette mit åbne brev, mig af vitterlig gæld skyldig og pligtig er Las Nielsen i Bindsbøl 20 gode fuldgørendes gamle dalere, som er for 2 grå heste. Hvilke 20 daler jeg Mads Nielsen tilpligter mig eller min arving redelig og vel at betale Las Nielsen efter hans egen gode nøje, vilje og minde, og holde Las Nielsen det

aldeles skadesløs. Til vidnesbyrd underskriver jeg Mads Nielsen med egen hånd Datum Bindsbøl den 12. februar anno 1601. Mads Nielsen egen hånd.

Nok fremlagde et underskrevet brev lydende og som efterfølger:

Jeg Mads Nielsen til Østergård kendes og gør vittelig for alle, at Las Nielsen i Bindsbøl har fornøjet og til takke betalt mig de hundrede daler jeg har hans brev på, og hans moders og søskendes brev, så det skal være død og magtesløs ihvor det fmdes. Og al tingest er nu klart mellem os uden 40 daler, jeg er Las Nielsen skyldig for 7 øksne, og så vidt som mit håndskrift på lyder, han har åf mig til vittelighed, og uden hans at betale. Til vidnesbyrd underskriver jeg Mads Nielsen med min egen hånd. Datum Bindsbøl den 11. april anno 1612. Mads Nielsen egen hånd.

Udi lige måde fremlagde en dom af Nørre herredsting sidst forgangne år den 1. oktober udgivet, som så besluttes:

Da, efter tiltale, gensvar og den sags lejlighed, vidste fogden ikke andet derom at sige, end Mads Nielsen bør jo samme sine skadesløsbreve at holde og fuldkomme, og forskrevne penge, efter hvert brev hovedstol med rente, kost, tæring og skadegæld, til Las Nielsen at betale, eller derfor at lide æskning og tiltale, imedens forskrevne breve står ved magt. Samledes fremlagde et tingsvidne af forskrevne ting den 11. februar sidst forleden udgivet, som bemelder Las Lassen i Bindsbøl, der med skriftlig fuldmagt på sin fader Las Nielsen hans vegne, at have stået der den dag for tingdom og lydelig udæsket med Rigens æskning og "Laugdag" fjerde gang af forskrevne Mads Nielsen 35 fuldgørendes daler og 70 daler hovedstol, som Mads Nielsen, efter fire sine skadesløs håndskrifter, er tildømt med rente, kost, tæring og skadegæld til Las Nielsen at betale, efter doms lydelse. Som samme dom og æskningsvidne i sig selv bemelder.

Så mødte Niels Madsen i "Udsbøll"[fejl for Adsbøl?] på Mads Nielsens vegne, og fremlagde en Las Nielsens kvitans dateret Bindsbøl den 12. november 1592, han til Mads Nielsen givet har for 60 dlr., Mads Nielsen var ham skyldig, og skulle udlægge for ham til Søren Jensen i Thøstrup og hans børn, og fordi død og magtesløs gør Mads Nielsens håndskrift som lyder på 60 dlr.

Derpå fremlagde Thyge "hiarigsen" i Kolding hans udgivne brev dateret Østergård den 25. februar 1600, hvor udi han kender sig at være skyldig Mads Nielsen 250 fuldgørendes gamle dalere, som Las Nielsen med ham for 150 daler af samme penge har lovet og underskrevet.

Samledes fremlagde Las Nielsens underskrevne og forseglede brev dateret Lundenæs den 5. oktober 1600, hvor udi kendes sig at være skyldig forskrevne Mads Nielsen 100 fuldgørendes gamle dalere, som han den dag havde givet hans husbond Børge Trolle hans brev på for ham, for hans faders krop skulle lægges i jorden.

Endnu i rette lagde Nr. 45. Maren Nielskone i Obling, Nr. 46. Christen Nielsen, Nr. 16. Niels Nielsen og Nr. 47. Jørgen Nielsen deres brev, dateret Obling den 4. september 1601, hvor udi de bepligter dem samme hundrede daler med forskrevne Las Nielsen at betale og fornøje Mads Nielsen, efter hans egen gode vilje og minde, skadesløs i alle måder.

Fremdeles et tingsvidne af Nørre herredsting 1601 den 9. juli udganget, som indeholder Las Nielsen at have taget ofring af Jep Vilsen, på Mads Nielsens vegne, til den dag otte dage for hundrede daler, efter hans brev og håndskrifts lydelse, og hvis han ikke der forinden stillede Mads Nielsen tilfreds, da bepligtede han sig at stande dele og fjerde ting den dag otte dage, uden al varsel og skadesmål i nogen måde.

Nok udi rette lagde han en dom her af Landstinget år 1604 den 16. juni udganget, udi hvilken samme et "thygi heerichsens" brev og vidne er funderet uret og løgnagtig at være, og ikke at komme Mads Nielsen til nogen forhindring eller skade, og Las Nielsen at være forpligtet sit brev at holde, som han med Thyge Herichsen til Mads Nielsen udlovet og godsagt har, og

stande ham til rette for kost, tæring, vandring, skadegæld og umage. Samledes Las Nielsen og at stande ham tilrette for hvis penge, som han til Børge Trolle og fru Else Juel udlovte har, og for hvis skade, kost og tæring han og udi slig måde lidt og gjort har; ind til hvem der havde udi at sige, stævne på ny, og lovlige kommer her og vil være i rette. Dertil fremlagde Niels Madsen en skriftlig beretning lydende som efterfølger:

Er dette mit svar og beretning mod den beskyldning, som jeg har til Las Nielsen i Bindsbø1: Først har Las Nielsen mig påskrevet, at jeg skulle have siddet over rede og regnskab med ham, og have kvitteret hvis os imellem har været, og han derpå skulle have fanget en klar kvittans af mig igen på hvis håndskrifter jeg havde af ham, og indløst af andre godtfolk på hans vegne. Hvilket jeg højlig, ved min Gud og salighed og den lod og part jeg vil have udi Guds rige, benægter at jeg aldrig har siddet over noget regnskab med ham, ej heller han med sin vilje og vidskab har bekommet samme kvittans af mig i nogen måde. Og ej heller han skal bevise med sandfærdig kundskab, af nogen som har siddet over regnskab med ham; hvilket jeg mener jeg med godtfolk vil bevise, som var i huset samme tid, både hans egen slægt og andre, at hverken Las Nielsen eller jeg talte om eller gjorde noget regnskab med hverandre den tid, andet end han begærede af mig, at jeg ville unde ham to tønner tysk øl hos en købmand i Kolding, som jeg var i køb med, og samme tid gav ham en seddel på to tønner tysk øl, som jeg mener han med hans underfundighed har nu om vendt til en kvittans, og vil mig med samme hans kvittans mig fravende mine retfærdige breve og håndskrifter, som jeg med retfærdighed har bekommet af ham og hans søskende, og jeg, på deres vegne, har indløst af andre godtfolk. Og mener Las Nielsen bør at bevise hvad gods og gode jeg har bekommet af ham for slig en stor sum penge han er mig skyldig. Og der foruden skulle Las Nielsen give mig en sum penge for en af mine tjeneres sønner han ihjelslog. Hvor udover i gode dommere selv videre kan forfare den sags lejlighed. Og mener derfor, efter slig lejlighed, jeg påskyder godtfolks kundskab, at samme dom og æskning, som efter forskrevne kvittans drevet er, burde magtesløs at være, og ikke komme mig til hindring eller skade i nogen måde. Og begærer gerne denne mit forsæt måtte læses og påskrives, og indføres i hvis i gode dommere vil for retten afsiges. Datum Østergård den 5. april anno 1619. Mads Nielsen egen hånd.

Hertil svarede Christen Kier, at Mads Nielsen lang tid efter samme gamle breve og dom er gjort og gangen, har anno 1612 gjort klart regnskab med Las Nielsen om alt hvis dem til den dag havde imellem været, både med forskrevne hundrede daler og i andre måder, og Mads Nielsen da overalt er blevet ham skyldig 40 daler med hvis videre hans håndskrifter om formelder, som nu i rette er lagt. Og forment det, samme gamle breve og dom nok siden dermed er kvitteret og kasseret, og ikke med nogen rigtig kvittans skulle bevises noget af forskrevne gæld nu af ham æskes, siden at være erlagt, og dom og æskning, og fordi til herredsting, er forskrevne Mads Nielsen overganget.

Mente fordi det, han udi lige måde, på Las Nielsens vegne, burde æskning han at have over ham beskrevet.

Da, efterdi af forskrevne Mads Nielsens underskrevne kvittans forfares det, Las Nielsen anno 1612 har betalt bemeldte Mads Nielsen de hundrede daler han havde hans moders og søskendes brev på, så det skulle være død og magtesløs hvor det fmdes; og al tingest klart imellem dem uden 40 daler, Mads Nielsen er ham skyldig blevet, og så vidt som hans håndskrifter på lyder. Så deraf forstås samme Las Nielsens forrige udgivne breve at være kasseret, og mod rigtig kvittans eller bevis imod Mads Nielsens fremlagte håndskrifter udi rette lægges, den gæld de om bemeldte, at være aflagt, og derfor dom og æskning over ham til herredsting forhvervet er, som forskrevet står.

Blev Christen Kier under æskning, så æskede han på Las Nielsens vegne her i dag til Viborg Landsting. Udi lige måde af forskrevne Mads Nielsen, som til herredsting æsket er.

Fra Ribe Amt, bd. VII = 1928-31, side 272:

Hans Hansen eller Nielsen Bager, Præst fra 1640-1648. 1646 døde hans første Hustru [Kirsten Nielsdatter Obling], efterladende et spædt Barn, der blev opdraget med stort Besvær. Saa vilde han ægte Maren Jensdatter Bindsbøll [fejl for Bandsbøl], salig Gregers Lauridsens Enke, der var beslægtet med hans afdøde Hustru i 2., efter en anden Oplysning i 3. Led. Dette blev bevilget den 6. Marts 1646, imod at han betalte 50 Rdlr. til Varde Hospital. Vielsen fandt Sted den 9. Søndag efter Trin. 1646 [i Ringkøbing]. Samtidig hermed havde Præsten en meget ubehagelig Sag, idet han beskyldtes for at staa i et utilladeligt Forhold til Byfoged Daniel Philipsens Hustru Dorthé. Han anklages, og Vidnerne fremførte graverende Udsagn mod ham. Anklagen lød paa Tab af Ære og Embede, men hvordan Dommen faldt ud, kan ikke ses, da Tingbogen slutter, inden Dommen falder, og den næste Tingbog mangler.

Præstehistoriske Samlinger, 14. Hæfte, side 77-78:

Aale-Tørring. 3. 1670-1721. Rasmus Olsen Aale. (Samsing). F. Aale 1644, søn af sp. Nr. 1 (Ole Rasmussen Samsing). Stud. Aarhus 1668. 1670 sp. I Aale-Tørring, ordineret 17/8 s. å. Død i Varde 11/5 1721, gift 1.g. 1671 m. Kirsten Hansdatter Bagger, død i Aale 1702, d.a. Hans Hansen Bagger.

Viborg landstings dombog 1639, side 11b = B24-570:

Var skikket Thomas Pedersen i Sdr. Bork med en opsættelse her af landstinget den 21. november sidst forleden udganget lydende han da at have hid i rette stævnet Christen Andersen i Obling og Las Lauridsen ibid. for et vidne de den 3. November vidnet har, at de den 3. Fredag efter Sct. Ibsdag forne år skulle have været hos Thomas Pedersen udi Sdr. Bork, og på Niels Nielsens vegne i Obling mundtlig forbød Thomas Pedersen at indføre noget af hans kornavling forne år, førend han tilsagde forne Niels Nielsen at han kunne tage kirkens anpart korntiende deraf på ageren efter recesssen eller og have det i hans minde. Hvilke deres vidne Thomas Pedersen højlig benægter at de ikke har været hos ham på de tider som deres vidne medfører. Ikke heller haft sådanne ord med ham som de om vidnet har. Ikke heller deres vidne medfører hvor de skulle have talt med ham udi hans gård eller på marken eller hvor de skulle have været og have slige ord og forbud med ham. Menende slig af had at være vidnet og Niels Nielsen til vilje. Ikke heller deres vidne at være forhvervet på ferske fod. Menende samme deres vidne usandfærdig at være og bør magtesløs at være. Samledes da hidstævnet forne vidnesmænd hver udi egen person så de og Niels Nielsen som samme vidne forhvervet har med forne vidne, som det vidne videre bemelder. Og formente Niels Nielsen samme vidne ret at være og burde ved magt at blive o.s.v.

Viborg landsting den 7. Juni 1634, side 109a = B24-565:

Var skikket E: og Welb: mand hr. Ulrik Sandberg til Kuilstrup, ridder, K: M: befalingsmand på Lundenæs hans vise bud E: og f: Niels Nielsen i Aanum med en opsættelse her af landstinget i dag måned udgivet, lydende han da at have i rette stævnet Las Lauridsen i Vestergaard, herredsfoged i Nørherred for en dom han til forne herredsting den 21. november sidst forleden imellem K: M: tjener Las Lauridsen i Obling og hans svoger Las Michelsen i Sdr. Bork dømt har anlangende noget græs forne Las Michelsen skal have revet fra velb: Niels Langes eng og græs og til hans græs. Hvilke hans sigtelse Las Lauridsen for tingdom har benægtet, som noksom er at bevise, og bemeldte, og ikke Las Michelsen samme sin sigtelse udi nogen måde skal bevise. Og bemeldte Las Lauridsen formedelst samme Las Michelsens utilbørlig sigtelse at være feld og loven fravist. Og herredsfogden dog ligevel imod

recessen skal have kvit dømt Las Michelsen for hvis tiltale bemeldte hr. Ulrik Sandberg skal have haft til Las Michelsen for samme sigtelse og beskyldning, og sin dom udi sentensen henstillet til loven, som bemeldte hr. Ulrik Sandberg formener ikke den sag vedkommer, efterdi recessen udtrykkelig formelder, at hvem som sigter den anden for tingdom for nogen uærlig sag og han ham det ikke kan overbevise, da deles den det sagt har for en løgner. Mener fordi Las Lauridsen mere at have anset svogerskab end retten, og hans dom bør magtesløs at være.

Havde og da hidstævnet Las Lauridsen samme sin dom at ansvare, så og Las Michelsen med samme dom at "tale?" og vidner og alt hvis han i den sag vil nyde og undgælde. Deslige E: og W: mand Niels Lange til Skrumsager, om han har der noget til at svare.

Da for nogen lejlighed er sagen opsat til i dag. Og nu mødte Las Michelsen i Bork og fremlagde samme dom af Nørherredsting år 1633 den 21. november udgivet, som samme besluttes, at efterdi Las Michelsen beviste med tvende af de mænd som slog Niels Langes eng, at de var til syn til fornævnte eng samme dag noget efter de havde slagen den, og da var der borttagen ved to parter af en skår, som var slagen i sønderside imellem "Medmund och bredsig" og Las Michelsen har sigtet Las Lauridsen at han havde bortrevet samme græs til sit græs, som forne syn havde om hjemlet, og loven formelder i den anden bogs 73. Cap: Om mand vides at han slår over reen og for "affslett" giver 12 mænds ed, at han mente det var hans eget, og Las Lauridsen er sigtet at han i lige sådan måde skal have revet over reen til sin græs af det græs forne gode mands tjener havde slaget som med syn bekræftes at samme græs var bortrevet. Og hvad det syn belanger som har været på Las Lauridsens eng, at der var somme steder slagen skår ind i hans eng "offer hack og stien" da kunne han, efter loven, at have talt sig til rette. Da efter slig lejlighed vidste fogden ikke for den sigtelse at tildømme Las Michelsen at lide recessens dele medens forne vidne og sigtelse stod ved magt. Som den dom videre bemelder. Dernæst mødte Laurids Lauridsen og var sin dom bestandig. Derhos fremlagde Las Michelsen sin skriftlig forsæt som blev påskrevet, sålydende o.s.v.

Viborg landstings dombog C 1653, den 30/3, side 187b ff.

Var skikket ærlig og velagte mand Niels Poulsen i Thønding og Jep Giødsen i Galthoe deres vise bud Niels Jensen i Tistrup, med en opsættelse her af landstinget den 3.februar sidst forleden udganget, lydende dem da at have hid i rette stævnet Niels Nielsen Obling i Sdr.Bork, givende ham til sag for 20 rigsdlr. med fire års forfaldne renter 5 rd. som han har skyldig været Knud Hansen i Alling (Olling) efter hans udgivne brevs indhold. Nok for femten sletdaler med 4 1/5 års forfaldne renter fire sletdaler 14 sk. Ilige måde for 10 sletdlr. og deraf fem års forfaldne renter 3 dlr. 8 sk., som han har skyldig været Rasch Hansen i Alling, efter hans udgivne håndskrifter formelding. Hvilke gæld bedrager sig udi en sum 69 sletdlr. 3 mk. 6 sk., som er forne Niels Poulsen og Jep Giødsen, af forne Knud og Rasch Hansen i deres gælds betaling udlagt, og overdraget efter følgebrevs indhold. Og forne Niels Poulsen og Jep Giødsen har været forårsaget, for hans modvillighed, dom til Nørreherredsting for samme gæld, over ham forhvervet. Og der udi er tilkendt forne penge, hovedstol med rente og interesse skadesløs til forne Niels Poulsen og Jep Giødsen at betale inden 15 dage, eller derfor at lide eskning efter Rigens rets indhold.

Hvilke dom forne Niels Nielsen endnu ikke har fuldgjort eller efterkommet. Menende forne Niels Poulsen og Jep Giødsen den lovlige og ret at være, og forne Niels Nielsen bør at lide eskning efter Rigens rets indhold.

Deslige da hidstævnet forne Niels Nielsen tagende med sig hvis han i den sag sig agter med at erklære.

Derimod havde forne Niels Nielsen, ved sin fuldmægtig Christen Nielsen i Obling, med en stævning, i dag hidstævnet Knud Hansen og Rasch Hansen i Olling for tvende overdragelsesbreve de til Niels Poulsen i Thønding og Jep Giødsen i Galthoe skal have udgivet, anlangende nogen gæld forne Niels Obling skulle være dem pligtig, og skal være dateret den 30. november 1651. Hvilke tvende overdragelsesbreve beskyldes ikke udi lov og ret at kan have nogen bistand, eftersom forne Knud og Rasch Hanssønner, såvel som deres broder Jens Hansen, tilforn udi anno 1649 den 28. februar skal være endelig dom overgangen for 20 rigsdlr. og 18 års rente, deres afgangne broder navnlig Christen Knudsen skal have været forne Niels Oblings hustrus fader pligtig, og Niels Obling skal være berettiget til at opbjerger. Efter hvilke doms dato forne tvende brødre, samme Niels Oblings håndskrifter, har afhændet til forne Niels Poulsen og Jep Giødsen; des uanset vores lands lov på adskillige steder strider der tvert imod, og dem ikke i ringeste måde mægtig at være noget deres gods og gode at afhænde, efter at de er dom overgangen, og i synderlighed efter at de var forne Niels Obling selv penge pligtig; og kan eragtes at forne Knud og Rasch Hanssønner har solgt samme breve til den henseende, de først kunne stoppe dem i pungen, og siden gå deres gang med hvis de derimod var forne Niels Obling pligtig, hvilke ikke kan være lovmæssig eller billig.

Nok hidstævnet Mads Madsen i Tarm Bisgaard, herredsfoged i Nørre herred, for en dom han til forne ting 1652 den 26. marts dømt har, der udinden tildømt Niels Obling at betale forne Niels Poulsen og Niels (fejl for Jep) Giødsen, efter samme overdragelse, inden 15 dage eller at lide eskning. Hvilken dom beskyldes, for det første, skal det ikke være forne Niels Obling eller nogen hans folk vitterligt for samme dom enten at være stævnet eller kaldet, thi enhver forstandig noksom grundelig kan eragte, at dersom Niels Obling havde vidst af samme doms forhvervelse, da kunne han enten have ladet sig indføre i sine egne håndskrifter eller blive dømt til regnskab med Knud og Rasch Hanssønner. For det andet skal Niels Obling udi samme dom være til sag givet, og derefter dømt videre rente at betale end recessen om formelder; hvilket af dommen kan eragtes. For det tredje skal omkostninger og skadegæld ikke heller udi samme dom være specificeret, og dog ligevel tildømmes at lide eskning for en uvis sum.

Nok hidstævnet forne Niels Poulsen og Jep Giødsen for de imod recessen dem på ham unødig skal have indkøbt, uanset Niels Poulsen nok som vitterlig var, at Knud og Rasch Hanssønner var Niels Obling penge pligtig, og selv har dømt dommen på det. Derfor, ilige måde, beskylder han dem at de udi landstingsopsættelse videre rente til sag giver end recessen det bevilger. De ikke heller navnlig melder hvor højt omkostning sig rejser, og hvorvidt han bør derfor at betale. Hvilke endelig ske vorde efter Rigens rets indhold "mier windes" efter forberørte lejlighed samme overdragelsesbrev, sååvel som den dom derpå funderet er, ulovlig og uret at være, og burde ved magt at blive[det må være fejl, den burde ingen magt at have], og forne Knud og Rasch Hanssønner, Niels Poulsen og Jep Giødsen, formedelst unødig trættes forårsagelse, at give kost og tæring. Samledes hidstævnet forne Knud og Rasch Hanssønner, Niels Poulsen og Jep Giødsen med samme dom og overdragelsesbrev, Mads Madsen som samme dom dømt har.

Item stævningsmænd Niels Sørensen i "blokier" og Niels Christensen i Prestbøll udi egen person, og med ed at forklare, om de ved nat eller dag har læst stævningen, som for dommen gangen er, og hvem de har talt med.

Og nu fremlagde forne Niels Jensen et håndskrift såålydende:

Kendes jeg Niels Nielsen på Lindbjerg for alle, at jeg af vitterlig gæld skyldig er Knud Hansen i Aalling 20 daler rix, hver daler beregnet til 6 mark danske. Hvilke 20 dlr. jeg bepligter mig at betale ham til næstkommende Vor Fruedag Riber marked, uden hans og hans arvingers skade i alle måder. Og er samme penge for en rødbrun og en ravnsort stud jeg

ham afkøbt har. Des vidnesbyrd underskriver jeg med egen håånd. Actum Obling den 27.april anno 1648. Niels Nielsen.

Endnu fremlagde et andet underskrevet Niels Nielsens hååndskrift sålydende:

Kendes jeg Niels Nielsen på Lindbjerg for alle gør vitterlig, at jeg af ret vitterlig gæld pligtig er ærlig karl Rasch Hansen i Aeling 15 sletdaler, som er rest af to tønner honning jeg ham bekommet har. Hvilke 15 daler jeg bepligter mig at betale forskrevne Rasch Hansen til Sct. Hansdag midsommer først kommer. Men dersom jeg vil have de skal stå længere, skal jeg give ham hans årlig tilbørlig rente, og af mig og mine arvinger at holde Rasch Hansen og hans arvinger aldeles uden skade og skadesløs i alle måder. Des vidnesbyrd med egen hånd underskrevet. Actum Lindebjerg næste tirsdag for voldemis 1647. Niels Nielsen.

Dernæst fremlagde et andet Niels Nielsens underskrevne brev sålydende:

Kendes jeg Niels Nielsen på Lindbjerg "Zitzhafftig" for alle af ret vitterlig gæld pligtig er ærlig svend Rasch Hansen i Aaling ti sletdaler. Hvilke ti dlr. jeg bepligter mig at betale ham til næstkommende pinsedag, og holde ham og hans arvinger det aldeles uden skade i alle måder. Des vidnesbyrd underskriver jeg med egen hånd. Actum Lindbjerg den 14.november 1647.

Niels Nielsen.

Desligeste fremlagde et underskrevet overdragelsesbrev sålydende:

Kendes jeg mig Knud Hansen i Aaling og vitterlig gør, at eftersom jeg har skyldig været Niels Poulsen i Thynding og Jep Giødsen i Galthoe nogen penge, så har jeg til dem og deres arvinger, fra mig og mine arvinger, udlagt og overdraget, i deres gælds betaling, et, velforstandig mand Niels Nielsen Obling hans hååndskrift og bevis på 20 rigsdaler han mig pligtig er. Hvilke gæld Niels Poulsen og Jep Giødsen skal have fuldmagt af ham at annamme og opbjerge med sin forfaldne rente siden brevs dato. Og dem det så nyttig gøre, som de bedst kan i alle måder. Des til vidnesbyrd har jeg min egen hånd nedenunder skrevet. Actum Aaling den 30. november 1651.

Rasch Hansen egen håånd.

Nok fremlagde et andet overdragelses-brev sålydende:

Kendes jeg Rasch Hansen i Aaling og vitterliggør, at eftersom jeg har skyldig været Niels Poulsen i Tynding og Jep Giødsen i Galthoe nogen penge, så har jeg udlagt fra mig og mine arvinger, til dem og deres arvinger, og i deres gælds betaling, overdraget Niels Nielsen Obling i Sdr.Bork hans tvende til mig udgivne hååndskrifter og beviser. Den ene lydende på ti sletdaler, den anden på 15 sletdlr., han mig pligtig er. Hvilken gæld Niels Poulsen og Jep Giødsen skal have fuldmagt af ham at annamme og opbjerge med sin forfaldne rente siden breves dato, og dem det så nyttig gøre, som de bedst kan i alle måder. Des til vidnesbyrd har jeg min egen hånd her neden underskrevet. Datum Aaling den 30 . november 1651. Rasch Hansen egen håånd.

Dernæst fremlagde en dom af Nørre herredsting den 26.marts 1652 udgivet, som besluttes at efterdi har fogden da ikke vidst rettere derpå at kende, end forne Niels Nielsen Obling bør forne penge, hans breve om bemelder, til Niels Poulsen og Jep Giødsen at betale med dets rente og interesse skadesløst inden 15 dage, eller han derfor bør at lide eskning efter Rigens rets indhold, imedens samme hans fremlagte beviser og følgebreve står ved magt.

Som samme hååndskrifter, opdragelser(overdragelser) og dom videre bemelder. Og formente forne Niels Jensen det ret at være, og burde ved magt at blive, og Niels Nielsen der udinden eskning at lide. Med flere ord.

Så og, efterdi for os udi rette lægges forne Niels Oblings udgivne skadesløs håndskrifter til forne Knud Hansen og Rasch Hansen på bemeldte sum penge. Hvilke gældsbreve de igen til Niels Poulsen og Jep Giødsen, udi deres gælds betaling, har opdraget, så fogden fordi har tilfundet Niels Obling at betale Niels Poulsen og Jep Giødsen forne penge hans breve om bemelder, med rente og interesse skadesløs, eller derfor at lide eskning efter Rigens ret. Da vide vi, efter slig lejlighed, ikke imod den hans dom at sige, medens ved magt at blive. Og Niels Obling der udinden bør eskning at lide.

Viborg landstings dombog C 1656, side 208a ff.

Var skikket Niels Nielsen Obling med en opsættelse her af landstinget i dag måned udganget, lydende han da, efter andre opsættelsers indhold, at have hid i rette stævnet Christen Ibsen, tingholder til Nørre herredsting, for en dom, han den 17.april sidst forleden, imellem Niels Nielsen på den ene, og ærlig og velb. mand Tyge Below til Frøstrup, kongl: majsts: befalingsmand på Hindsgavl på den anden side, dømt og afsagt har. Udi hvilken dom han tildømmer Niels Nielsen 50 rdlr. med rente og billig skadegæld skadesløs at betale, efter en afsigelse voldgiftmændene skal have gjort imellem Niels Obling og Oluf Nielsen i Kastkjær.

Hvilke hans dom, udi efterfølgende måder, beskyldes for det første, har han ikke anset det Niels Obling residerer i Ribe, og har der sin bopæl, og Riber byting at være hans rette værneting. For det andet, er for ham fremlagt købebrev, at han sit hus og gård beliggende i Sdr.Bork, solgt og afhændet har, og ingen bopæl har haft i Nørre herred siden den 25.januar sidst forleden. Hvilket købebrev, på tinget, findes at være læst og påskrevet.

For det 3die funderet samme hans dom på en opskrift Hans Mansen, foged på Frøstrup, har fremlagt, som ikke findes under dag og dato, eller med nogen hans underskrivelse. Udi hvilke opskrift Hans Mansen, på velbemeldte sin husbonds vegne, tilregnet Niels Nielsen rente af et halvt hundrede dlr., førend han eller hans husbonds tjener bekom afsigelsen under forsegling, som var samme opskrift, grundelig eragtes kan, eftersom han også udi samme løse seddel anskriver Niels Nielsen omkost og skadegæld, formedelst han har rejst til Møgeltønder og andet steds, efter samme afsigelse. Hvilket Niels Obling intet vedkommer, det hans egne voldgiftsmænd, som han selv på sin side nævnet har, ham voldgift forholdet har. Og aldrig skal bevises, samme penge enten af Niels Nielsen at være æsket eller begæret, eller nogen har talt med ham derom, førend han af Hans Mansen, bag på en bilagt sag, af med proces overiles, udi den sted? Hans Mansen billigen havde begæret, og burde at gøre rigtig regnskab med Niels Obling, på hans husbonds tjener forskrevne Oluf Kastkjærs vegne, som endnu befindes foruden den voldgiftssag, at skal blive Niels Obling pligtig 12 sldr., hvorfor han er delt blevet, og derfor ej mægtig samme hans fordring til loven at afhænde, førend han sin gæld betaler.

Og for det sidste skal Christen Ibsen ikke have specificeret eller navnlig meldt hvor højt, eller hvor meget den skadelidelse, kan inpartiere om Niels Obling vilde rette for sig. Da kan ingen underretning haves af hans dom så vidt den skadelidelse belanger.

Menende, efter forberørte lejlighed, samme opskrift, sdvel som den dom derpå funderet ulovlig og uret at være, og bør magtesløs, og ikke at komme Niels Obling til nogen forhindring i ringeste måde.

Havde derfor hidstævnet Christen Ibsen samme sin dom at forsvare.

Deslige ærlig og velb. mand Tyge Below til Frøstrup kongl: Majsts: befalings mand på Hindsgavl, Hans Mansen på Frøstrup og Oluf Nielsen i Kastkjær, om de vil have noget dertil at svare, tagende med sig samme dom, afsigelse og opskrift.

Da, for nogen lejlighed, er sagen opsat til i dag. Og nu mødte Oluf Nielsen og fremlagde en underskrevet fortegnelse sålydende:

Fortegnelse på hvis bekostning jeg Oluf Nielsen, og min gunstige husbond fuldmægtig Hans Mansen foged på Frøstrup, har gjort og bekostet på den voldgifts afsigelse, skete i Varde den 22. februar 1654. Først samme dag udlagt og betalt til voldgiftsmænd i Varde, som blev fordrede penge 1 sldr.. Nok har jeg derefter rejst nogle gange til Varde til voldgiftsmændene samme afsigelse at affordre, nemlig 5 gange, somme tid ridende og somme tid kørende og somme tider ridende, hver rejse 3 mk. er penge 15 mk.. Anno 1655 den 20.maj rejste jeg fra Kastkjær og ud til Møgeltønder til Jens Andersen, skriver og ridefoged på Møgeltønder, som var opmand i samme afsigelse under de tvende mænds afsigelse, nemlig Staffen Nielsen i Varde og Chresten Tarp der sammesteds. Og da var jeg på henreisen såvelsom på hjemreisen seks dage såvel som 3 nætter jeg lå i Møgeltønder, og forbiede efter Jens Andersen, for han var henrejst af byen med lensmanden, til han kom hjem igen, nemlig hver dag til mig og min hest penge 2 mk. er 3 rdlr.. Nok for 2 stævningsmænd fra Lunde sogn og til Bork, for deres umage stævningen at forkynde for Niels Obling, penge 1 sldr.. Nok for opsættelse at hente, efter stævning til Nørre herredsting, både for umage og skriverpenge, penge 2 mk.. Nok 2 rejser til Nørre herredsting, opsættelse at lade forkynde, hver gang 1 1/2 mk. er penge 3 mk.. Nok for opsættelse at skrive på tvende gange, penge 12sk.. Nok rente efter afsigelsens datum, resterer for 2 år til Sct.Pedersdag sidst forleden, nemlig hver år 3 rdlr. er penge 6 rdlr.. Summa er penge 13 rdlr. 1 1/2 mk. 4 sk.

Dernæst fremlagde en dom af Nørre herredsting den 17.april sidst forleden udganget, som besluttes, at efterdi Niels Nielsen Obling der udi herredet har været en bofast mand, og ingen bevis der den dag fremlægges han sit gods eller løsøre til nogen at have solgt eller afhændet, ej heller med namb ham frataget.

Desligeste ingen bevis fremlægges fra borgmester eller byfoged i Ribe, ham der at have sin bopæl, hvormed hans egen enlig ord kunde bestyrkes.

Da, efter slig lejlighed, vidste fogden ikke andet derom at kende, end Niels Nielsen bør jo forskrevne 50 rdlr. med billig skadegæld skadesløs at betale inden 15 dage, eller hans bo og gods derfor med namb at søges, efter recessen, hvor det findes.

Som samme fortegnelse og dom i sig selv videre bemelder. Endnu fremlagde Staffen Nielsen, Christen Tharp og Jens Andersen deres underskrevne afsigt, efter voldgift imellem Niels Obling og Oluf Nielsen, gjort og oprettet, dateret Varde Sct.Peders dag 1654. Hvor de har tilfundet Niels Obling at give Oluf Nielsen halvtredsinds tyve rdlr. , dermed alting imellem dem, såvidt voldgivet var, på både sider ganske at være kasseret, død og magtesløs. Dog Niels Obling uden "thøe" og trætte, efter en fordring, at betale Oluf Nielsen forskrevne 50 rdlr. skadesløs i alle måder. Som samme afsigt i sig selv videre bemelder. Og stod påskrevet: Læst på Nørre herredsting den 14.februar 1656.

Så og, efterdi befindes Niels Obling at være tilkendt at give bemeldte Oluf Nielsen en halvhundrede rdlr. skadesløs efter anfordring i alle måder at betale, uden tõe og trætte. Hvilket dog ikke af ham er efterkommet. Så fogden fordi har tilfundet Niels Obling forskrevne 50 rdlr. med billig skadegæld at betale, eller ved namb at søges.Da vide vi, efter slig lejlighed, ej såvidt imod den hans dom at kunne sige, medens Niels Obling pligtig for skadelidelse, fra den tid samme afsigt til hjemting først er forkyndt, nemlig den 14.februar sidst forleden, at give Oluf Nielsen fire rdlr. udi rede penge at betale, og forskrevne indstævnedede opskrift dermed ingen videre magt at have.

Viborg Landsting, dombogsfragmenter 1560-1664. (B24-505). (Uden år og dag.)

Var skikket Maren Jensdatter i Obling, salig Niels Niensens efterleverske, hendes fuldmægtig ærlig og fornuftig Christen Nielsen Obling ibid., med en opsættelse her af Landstinget i dag seks uger udganget, lydende han da, efter andre opsættelsers indhold, at have hid i rette

stævnet Niels Lassen i Obling givende ham til sag det, han på Nørre herredsting skal være dom overgangen den 5. juli 1660 for gæld han hende pligtig er, efter trende hans underskrevne skadesløsbreve, som bedrager sig in alles tresindstyve og 1 rdl., 7 mark, 72 sk., og Niels Lassen til herredsting, af fogeden, tildømt forbemeldte fordrede penge at betale skadesløs inden 15 dage til bemeldte Nr. 45. Maren Nielskone, eller hun derfor bør at have udsætning af Niels Lassens bo og løsøre, og dersom det ikke kan tilstrække, da, efter lands lov og efter de gode mænd landsdommeres kendelse, ved tvende selvejerbønder at have indvisning i fornævnte Niels Lassens bondegods og ejendom. Dernæst har Maren Nielskone den 10. januar sidst forleden, ved herredsfogdens fuldmægtig, udi tvende mænds nærværelse været i fornævnte Niels Lassens gård og hus, og intet der fandtes de kunne tilvurdere Maren Nielskone, uden to "forkledning" til senge og en skive, som blev vurderet for 3 sletdlr. 8 sk., som på dommen befindes skrevet. Og ikke der befandtes videre i fornævnte Niels Lassens gård og huse ham tilhørende, som kunne sættes vurdering på.

Derfor forårsages Maren Nielskone forne herredstingsdom for lands dommer her til Landstinget at indstævne til stadfæstelse, for endelig dom, i formening at herredstingsdom bør ved magt at blive, og Maren Nielskone ved gode mænd og selvejerbønder at have indvisning og vurdering i forne Niels Lassens bondegods og ejendom, indtil Maren Nielskone bliver skadesløs, både for hovedstol, rente og skadegæld, afbetalt.

Havde derfor da hidstævnet forne Niels Lassen med hvis han sig herimod har at erklære.

Da, for nogen lejlighed, er sagen opsat til i dag. Hvilken opsættelse findes påskrevet at være læst på Nørre herredsting for dom den 11. og 25. juli sidst forleden. Og nu fremlagde forne Christen Nielsen Obling et Niels Lassens underskrevne skadesløsbrev, sålydende:

Kendes jeg Niels Lassen i Obling for alle mig af ret vitterlig gæld pligtig er Maren Jensdatter heri forne Obling, salig Niels Nielsens efterleverske, tyve enkende rigsdaler in specie. Hvilke 20 rigsdaler jeg Niels Lassen lover for mig og mine arvinger at betale forne Maren Jensdatter eller hendes arvinger, efter hendes egen gode vilje og minde; og hvis de efter denne dag bliver stående hos mig, lover jeg at give hende en billig leje og rente af dem. Og er disse penge, foruden hvis Maren Jensdatter har mit formere brev på, det af mig og mine arvinger at holde Maren Jensdatter eller hendes arvinger aldeles uden skade og skadesløs i alle måder.

Til vidnesbyrd underskriver jeg med min egen hånd, datum Obling den 13. januar 1651. Niels Lassen egen hånd.

Nok fremlagde et andet, bemeldte Niels Lassens underskrevne skadesløsbrev sålydende:

Kendes jeg Niels Lassen i Obling for alle med dette mit åbne brev, at jeg af ret vitterlig gæld pligtig er Maren Jensdatter i Obling, salig Niels Nielsens, 20 enkende rdlr. in specie, som jeg lover at betale hende efter hendes vilje og minde, og hvis de efter denne dag bliver stående hos mig, lover jeg at give hende en billig leje og rente af dem, og holde hende og hendes arvinger det aldeles skadesløs af mig og mine arvinger. Det til vitterlighed underskriver jeg med min egen hånd. Begærende Niels Christensen og Jens Jelsen med mig til vitterlighed at underskrive. Obling den 13. januar anno 1654. Niels Lassen egen hånd.

Endnu fremlagde et Niels Lassen underskrevne skadesløsbrev, sålydende:

Kendes jeg Niels Lassen i Obling for alle med dette mit åbne brev, at jeg er skyldig Maren, salig Niels Nielsens, halvtredie sletdlr., som jeg lover at betale hende til påske førstkommende uden skade og skadesløs i alle måder. Til vidnesbyrd underskriver jeg min egen hånd. Datum Obling Kyndelmissedag 1657. Niels Lassen egen hånd. Som samme skadesløsbreve i dem selv bemelder.

Samtidig fremlagde en dom af Nørre herredsting den 5. juli 1660 udganget, som så besluttes:

Da, efter slig lejlighed, vidste fogden ikke rettere derpå at kende, end forne Niels Lassen bør at betale bemeldte Maren Nielskone, som skal være hovedstol og rente, 67 rdl. 1mk. 4 sk.,

efter brevenes udvisning skadesløs inden femten dage, eller hun derfor bør at have fuld nam og udsætning af forne Niels Lassens bo og løsøre hvor det findes, efter recessen. Og dersom det ikke kan tilstrække, da, efter lands lov, og efter de gode mænd landsdommeres kendelse, ved tvende selvejerbønder at have indvisning udi hans bondegods og ejendom imedens fremlagte breve står ved magt. Som samme dom i sig selv videre bemelder.

Så er forne Niels Lassen, eller nogen på hans vegne, ikke mødt til gensvar ham herimod at erklære. Og formente forne Christen Nielsen, efterdi sagen langt over seks uger er opsat, det han nu burde at have endelig dom beskrevet.

Da, efterdi for os udi rette lægges forne Niels Lassens trende udgivne skadesløse håndskrifter på forne sum penge, hvilke til sin forfaldne terminer ikke er blevet bemeldte Maren Jensdatter betalt, så dom til hjemting derom ganget er; da vide vi, efter slig lejlighed, ikke andet derom at sige, end forne Niels Lassen jo bør at betale forne Maren Jensdatter samme sum penge med sin rente og interesse. Og, fordi tilfindes Jes Jensen i Gundesbøll og Jens Therkildsen i Oderup, selvejere, som forne Christen Nielsen, på Maren Jensdatters vegne, dertil nævnet har, med forderligste lejlighed, og inden i dag seks uger, udi herredsfogdens nærværelse at begive dem til forne Niels Lassens løsøre og selvejergods hvor det findes kan, at gøre Maren Jensdatter udlæg, og det imod gælden at likvidere, så hun for hendes gældsfordring sker nøjagtig betaling efter recessen, som de vil ansvare og være bekendt.

Viborg Landstings dombog 1631, 12/3. (B24-563, side 105b ff).

Var skikket Chresten Jessen i Quong hans visse bud Jens Nielsen i Vallund på den ene, og havde hid i rette stævnet Lisbeth Christensdatter i Vostrup og Anne Christensdatter ibid. med deres lavværge, på den anden side, for nogle uendelige landstingsdomme, de lader dem af berømme, at de skulle have ladet forhverve her til landsting kort tid siden over en uendelig birketingsdom, anlangende 17 slette daler 1 mk., som salig Chresten Pedersen af Vostrup [der skal være svoger til Oluf Clausen Borch og [Niels Nielsen Obling, der døde 1634]] skal have været Chresten Jessen pligtig, efter hans udgivne skadesløsbrevs indhold; formener samme endelig dom med vrang undervisning at være forhvervet, og ikke lovlig stævnet og varsel for givet. Hvorfor forne Jens Nielsen på forne Chresten Jessen vegne formener samme uendelig dom bør magtesløs at være, og ikke komme forne Chresten Jessen til hinder eller skade på sin retfærdige gæld i nogen måde, og forne birketingsdom og forfølgning ved sin magt at blive.

Deslige hidstævnet forne Lisbeth Christensdatter og Anne Christensdatter med deres lavværge, med hvis uendelig dom kvittans har og andet han i den sag vil nyde og undgælde. Så mødte Christen Lassen Bøel på forne Lisbeth Christensdatter og Anne Christensdatters vegne, og fremlagde samme dom her af landstinget den 12. februar sidst forleden udganget, udi hvilke samme domme er magtesløs fundet, og ikke kommer forne Lisbeth Christensdatter og Anne Christensdatter til hindring eller skade i nogen måde indtil hvem der havde udi at sige stævnedede påny. Som den dom videre bemelder, og mente samme dom ret at være.

Dertil svarede forne Jens Nielsen, at forne Lisbeth Christensdatters husbond Christen Pedersen udi Vostrup havde forne Christen Jessen i Kvong 40 dlr. skyldig, hver dlr. til fem mark; og derpå fremlagde forne Christen Pedersens forseglede brev dateret Helligtrekongersdag år 1622, som den i sig selv derom formelder. Derhos fremlagde en dom af Lønborg birketing 1630 den 9.marts udganget, udi hvilken fogden ikke har vidst andet derom at kende, end at forne Lisbeth Christensdatter og Anne Christensdatter forpligtig var samme 17 slette daler 1 mk., kost, tæring og skadegæld at betale inden 15 dage derefter, eller at have fuld nam og vurdering af deres gods og bohove ihvor det findes kan, efter kongl. maysts. forordning imedens forne brev står ved magt. Som den dom videre indeholder.

Og efter slig lejlighed forment forne Jens Nielsen samme birketingsdom lovlig og ret at være, og burde ved magt at blive.

Dertil svarede forne Christen Lassen Bøel, at forne Lisbeth Christensdatter såvel som hendes datter Anne Christensdatter efter deres salig husbond og fader Christen Pedersen lovlig til tinge har ladet forsværge arv og gæld efter forne salig Christen Pedersen, og samme undsigelsesvidne her til landstinget ved endelig dom er ved magt kendt. Og fremlagde rigtig copie af samme dom her af landstinget

år 1627 den 3.marts udganget, som så besluttet: At efterdi det befindes forne Niels Nielsen på Lisbeth Christensdatter og hendes barns vegne, at have afsagt arv og gæld efter salig Christen Pedersen, og ikke bevises hende siden noget af hans efterladende gods at have "fra røgt" (frarykket) eller sig med forfattet, da vidste fogden efter sådan lejlighed ikke imod samme undsigelsesvidne at sige eller magtesløs at dømme. Som samme copie udi sig selv formelder og indeholder.

Og efter slig lejlighed forment Christen Lassen det forne Lisbeth Christensdatter og Anne Christensdatter ikke var pligtig videre til samme gæld at svare, og at forne birketingsdom fordi ikke burde nogen magt at have.

Så og efterdi samme landstingsdom ikke lyder ydermere indtil sagen blev stævnet påny, og det nu sket er; da bør den ikke længere magt at have. Og efterdi bevisliggøres forne Lisbeth Christensdatter og Anne Christensdatter til tinge at have ladet afsige arv og gæld efter forne Christen Pedersen i Vostrup, hvilke afsigelsesvidne ved endelig dom her til landstinget er confirmeret; da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme birketingsdom bør nogen magt at have, eller komme Lisbeth og Anne Christensdatter på nogen udgift for samme gæld til hindring eller skade.

(Skifte holdt 24/2 1627, se Herredags-dombog 1636, side 391a ff. filmrulle 11533).
Anne Christensdatter d.a. Christen Pedersen og Lisbeth.

C4-912: Dokument fra 15/11 1576 med Bertel Lassen, herredsfoged i Nørre h. hans segl.

C4-912: Dokument fra 25/8 1580 med Bertel Lassen, herredsfoged i Nørre h. hans segl.

C4-912: Dokument fra 13/10 1580 med Bertel Lassen i Obling, herredsfoged i Nørre h. hans segl.

Varde bys tingbog: M-31595: År 1603, d. 10/1, Jep Nielsen borgmester et vidne:
Vidnede samme 8 mænd det Jep Nielsen fordelte Bertel Lassen i Obling for 2 skæpper byg, hans hustru for 3½ mk., 2 sk., Laurids Bodsens i Borre o.s.v.

Varde bys tingbog 1640, 3/2: Peder Byrgesen, ridefoged til Riberhus i dag for dom fremlagde et landstingsstævning hvor han på hans velbemeldte husbonds vegne havde ladet hid i rette stævne Maren Jensdatter Bandsbøl, Anne Nisdatter boende hos Maren salig Otte Rasmussens i Varde o.s.v. (sagen drejer sig om dødfunden mand).

C4-12 516 (528): Dokument onsdag efter Judica 1537, heri nævnes Las Michelsen, herredsf. i Nørre h.

B24-53, 1619, side 32: Las Vistesens og moder i en troldomssag.

B24-559=1620, 103a: Las Nielsen stævnes for han har været sin søn Visti Lassen i Vibtarp behjælpelig med et falsk vidne.

B24-559=1620, side 195a: Visti Lassen i Bindsbøl beskylder brødrene Frands og Peder Madsen, at de skal betale ham for gæld deres salig broder Christen Madsen i Kolding er Visti pligtig ifølge dom af 29/5 1616.

B24.565=1634, den 7/6, side 109a: Ulrik Sandberg stævner herredsfoged Las Lauridsen i Vestergaard for en dom han imellem K: M: tjener Las Lauridsen i Obling og hans svoger Las Michelsen i Sdr. Bork dømt har anlangende noget græs Las Michelsen skal have sigtet og beskyldt Las Lauridsen for at skulle have revet fra velb. Niels Langes eng o.s.v.

B24-573=1647, side 286b: Nævnes Niels Nielsen Obling på Lindberg og Las Michelsen i Sdr. Bork.

Film M-18490: Lundenæs lensregnskab, bilag pengeskat Michaeli og Martini 1647, bilag nr. 257: Mads Madsen i Tarm Bisgaard, herredsfoged i Nørre herred, Frands Pedersen i Tarm og Axel Nielsen i Vibtarp den dag skriver, gør vitterlig at år 1647 torsdag den 7. Okt. på forne ting var skikket Las Michelsen i Nør Bork, som der lovlig esket bad og fik et fuldt tingsvidne o.s.v. Det nævnes at Las Michelsen er gårdmand og så fattig at han ikke ken udgive den påbudte pengeskat eller nogen udi læg med ham.

B24-574=1649, side 347: Nævnes Las Lauridsen i Vestergaard og Visti Lassen.

B24-574=1649, side 349: Nævnes en Jens Vistesen [ikke Visti Lassens søn] i Stoustrup og hustru Margrete Ibsdatter.

B24-574=1649, side 481: Nævnes Christen Nielsen i Obling og hustru Kiersten Jensdatter.

Nr. 25. B24-575 12/3, side 120: Nævnes Visti Lassens arvinger, som er hans hustru Karen Vistis, Mads Vistisen, Las Vistisen, Thomas Vistisen, Christen Vistisen, nok anden Christen Vistisen, Gertrud Vistisdatter, Karen Vistisdatter, Ane Vistisdatter, Maren Vistisdatter Else [i retssag , samme år, side 114 hedder hun Elle] Vistisdatter og Anne Vistisdatter.

No.3: B24-574, 26/9 1649, side 425 nævnes Christen Nielsen Obling.

No.4: B24-574, 1649, side 377b og 395b nævnes Niels Nielsen Obling, på Lindbjerg.

Viborg landstings dombog C, 1649 side 347b:

Var skikket ærlig og velagte mand Las Lauridsen i Vestergaard på den ene og havde hid i rette stævnet Mads Madsen i Tarm Bisgaard, herredsfoged i Nørre herred, på den anden side for en dom han den 18. februar næst forlden til Nørre herredstig imellem ham og Visti Lassen i Bindsbøl dømt har anlangende 23 rigsdaler hovedstol med rente deraf, først udi 16 år, bedrager sig rente og hovedstol som til den tid 46 rigsdaler, og en sum penge siden stående fremdeles udi 5 år er rente derpå at beregne 13 rigsdlr., er så endelig tilsammen hovedsum og

rente 89 rigsdrl. Hvilke gæld Visti Lassen ej kan benægte han jo er Las Lauridsen skyldig efter skadesløs brevs indhold, at han skulle betale ham så han skulle være vel tilfreds. Hvilke forpligter Visti Lassen ikke har efterkommet, og derfor har Las Lauridsen været forårsaget ved rettens middel ham at tiltale i formening han burde at betale ham med rede penge efter sine forpligters indhold, eller han burde at lide rigens dele og forfølgning. Hvilket alt "nogtet Haffe"? Forne Mads Madsen inddømt Las Lauridsen i bemlede Visti Lassens bo, og ganske forbigangen Las Lauridsens stævning, og intet dømt hvis fra ham var indstævnet og sat i rette. Des uanset sagen var opsat i 6 uger, menende imod al billig lov og ret, som formenes dømt på det ikke for ham har indstævnet og sat udi rette. Så og ikke heller agtet en forpligt på speciel mønt, som recessen om formelder, og med nogen rørlige varer af hans bo i stedet for specierigsdlr.kunne Las Lauridsen ikke være vel tilfreds fornøjet eller skadesløs betalt efter Visti Lassens forpligts indhold. Menende samme dom imod lands lov og skadesløs forpligten dømt er, og bør magtesløs at være, og herredsfogden har gjort ham forsætlig uret og bør tilbørlig at stande ham til rette. Samldes hidstævnet Visti Lassen med forne dom, så og Mads Madsen som samme dom dømt har, samt med alt hvis de har dem herimod at "Erhelere"? Så mødte erlig og velagte mand Mads Madsen i Tarm Bisgaard på Visti Lassens vegne, og efter flere ord dem imellem var blev Mads Madsen og Las Lauridsen her i dag for retten således forenet, at bemeldte Mads Madsen på Visti Lassens vegne lovede og tilforpligtede sig nu på torsdag først kommer fjorten dage på Nørre herredsting skal betale og levere til Las Lauridsen et halvt hundrede og ni rigsdrl. Udi rigsdrl. Og gangbar mønt skadesløs. Og da Las Lauridsen at levere til Mads madsen Visti Lassens håndskrifter når penge erlagt er, og dermed samme sag ganske bilagt.

B24-577, 25/9 1653, side 374a ff: I en sag stævner Lisbeth Jensdatter Jesper Steffensen i Maegaard, Jep Jensen, Las Lauridsen, og Peder Jensen i Obling, samt vidner Las Nielsen og Niels Lassen i Nørbork.

B24-560, side 171aff: Sag mellem Las Nielsen i Bindsbøl og Las Jensen Lunderup, borger i Varde [søn af Jens Iversen i Bandsbøl].

B24-575=1651, side 322a: Nævnes Mads Vistesen Bindsbøl, skriver på Dalum og hans fuldmægtig Laurids Vistesen Bindsbøl angående udslagning af nogle vinduer i Varde.

B24-576=1652, 22/9, side 380a: Nævnes Niels Nielsen Obling i Sdr. Bork og Laurids Vistesen i Bindsbøl samt Niels Jepsen i Vium og Las Nielsen i Nørbork.

B24-578=1654, side 9b: Nævnes Las Michelsen i Obling, Maren Jensdatter [afgn. Niels Nielsen Oblings enke], deres børn Niels og Christen Obling

B24-578=1654, side 205: Nævnes Niels Nielsen Obling i Sdr. Bork og hans fuldmægtig og broder Christen Nielsen Obling.

B24-580=1656, side 961: Nævnes salig Las Michelsen i Sdr. Bork og hans søn Michel Lassen og søskende samt Michels mor.

Jydske domme og dok. side 142.

Slægten nr. 12, juli 1995, side 44-45.

Diskette E.

Wpd i drev D: Las Michelsen.

Viborg Landstings dombog 1624. B24-561, side 86a ff.

I denne sag stævner Peder Madsen i Sdr.Bork, Las Lauridsen i Vestergaard, angående et stk. Bork mark kaldet "'graabenge'. Der nævnes følgende i den lange retssag:

Niels Nielsen Obling. Et pergamentsbrev af Vardsyssel ting år 1530 den onsdag næst efter dominica lætare, hvori 8 mænd vidnede at P. Thamisen udi Varde for sig og sine søskende, Som han var fuld møndig , gjort af dem alle, Nis Degn på sin hustrus vegne og Morthen Thuesen på sin datterbørns vegne, de stod lydelig ind mellem fire stokke på forskrevne ting, og gjorde Niels Iffuersen og Sønck? Michelsen dem og deres arvinger fuld skøde og ejendom på en eng, Som hedder grob eng Som ligger imellem Niels Sørensen i Obling og Sdr.Bork kirke enge, som samme brev videre bemelder.

Las Michelsen i Sdr.Bork. Christen Adsersen i Obling. Salig Jens Nielsen havde boet i samme gård som P. Madsen. Christen Nielsen i Obling, kan mindes i en 16 års tid. Niels Sørensen i Obling, kan mindes i 30 år. Søren Ibsen i Obling, kan mindes i 30 år. Søren Madsen i Sdr.Bork kan mindes i 26 år. Niels Lassen på Nyland vidnede, .at det år Peder Madsen, salig? hustru Birgit Jensdatter i Sdr.Bork var enke, førend hun fik Peder Madsen o.s.v.

Kancelliets brevbøger 1576-1579, 5/2 1579, side 559:

Til M. Hans Svanning. Da Bertel Lassen, Herredsfoged i Nørre Herred, har klaget over, at han har meget Besvær med sin Stilling og med at underholde Kongens Folk, og at hans Jord er ødelagt af Sand, saa han maa købe Korn, har Kongen paa Begæring bevilget, at han maa faa 10 Pd. Korn af Afgiften af Kirkens Part af Korntienden af Sønder Borck Sogn og 1/2 Læst Korn, som samme Kirke har i aarlig Jordskyld og sælger, til Købs til samme Pris, som andre ville give. J. T. 2, 8b.

Viborg Landsting 2. august 1578 nævnes Bertel Lassen, herredsfoged i Obling. Se min slægtsbog side 123.

Ribe bispearkiv C4-60. Brev fra Niels Nielsen Obling til doktor ???

Ydmygelig hilsen, tjenestes erbydelse og forsikring ære og gode.

Fromme hr. doctor Kragelund. Må vide at Nørre Bork sognemænd de fleste har rakt "Hunder" fra dem på den 50 rdl., dog ligevel lader jeg stævningen forkynde, at penge kan samles. Her foruden lader jeg eders ærværdighed noget nyt forsende, over hvilke mig en stor sorg er påkommet; det er således tildraget, at des midlertid jeg nu sidst var hos eders Ehrv: i Ribe, er der en af mine svende hemmelig og fordulgtvis borttrømt af min tjeneste. Nu går her sådan et rygte over alle, at denne knægt skulle have været fordærvet på hans hemmelighed, og samme syge skulle han have fået af en pige, som er hos mig udi tredie led beslægtet, nitten år gammel; som jeg ville dø på aldrig at have beblandet sig med nogen mandspersoner endnu mens af hendes misundere løgnagtig pådigtet. Jeg kan ingen rolighed have i huset for skrigen og skrålen, det hun så inderlig begærer den hellige kristne kirkes forbøn, at såfremt hun ham sådan en smitte har påført eller haft nogen legemlig omgængelse med ham, at Vor Herre da vilde straffe hende på legemet. Og de som hende hendes ærlig rygte samt ærens i sig selv så skammelig med deres falske tunger har fraberøvet uskyldig, ilige måde må få deres tilbørlig straf på legemet dette kan bevises. Fromme hr. Doctor "Be foderer Hende fattig pige Her udi gud schall belønne eder der for" Jeg har ikke villet tale med hr. Augustinus derom, thi jeg ved

vel han gør dog intet udi sligt uden eders gode betænkende. Jeg formoder endelig eders gode betænkendeog skrivelse tilbage så vidt i kan forsvare at gøre. Jeg min skyldig tjeneste imod eder og eders igen skal bevise. Og ønsker eders ErW: vorder den gode Guds beskærmelse. Af Sønder Bork 4. juledag 1661. ET: a Niels Nielsen. Pigen hedder Anne Christensdatter.

Film M-528706 = Jyske Registre 1660-1670, side 313a:

Frands Jessen i Åsted fik brev at nogle breve på utrykt papir skal "gildig" eragtes.

G.A.V. at for os underdanigst haver ladet berette, Frands Jessen i Åsted under Riberhus amt, hvorledes han skal have forhandlet med Christen Nielsen Obling og hans medsøskende og arvinger om afgangne Niels Oblings gård, og den dem afkøbt med grund og ejendom dertil af Arilds tid har ligget. Men eftersom købet var sluttet skal Christen Nielsen imod forhåbning have taget af bemeldte gårds ager og eng derfra; hvorover bemeldte Frands Jessen bemeldte køb igen afstanden har; men eftersom alle på bemeldte køb til dem udgivne obligationer, som var fire, skal være skrevet på og ustemplet på slet papir imod forordningen, befrygter bemeldte Frands Jessen sig derover at ramme i videre proces og større vitløftighed; underdanigst derfor begærende at den forseelse som dermed imod forordningen kan være beganget, må ham nådigst være tilladt og eftergivet. Da har vi efter sådan Frands Jessens underdanigste ansøgning ham nådigst tilgivet og efterladt, såsom vi og hermed ham tilgiver og efterlader hvis forseelse som i så måde imod den udgangne forordning om det stemplede papir kan være beganget, så han derfor må aldeles være fri og utiltalt. Forbydendes etc. Hafn: d: 8. Augusti 1664.

Side 315: Frands Jessen i Riberhus Amt endnu et brev, at en forseelse er efterladt, formedelst nogle breve på utrykt papir No 90.

G.A.V. at eftersom Frands Jessen udi Åsted udi Riberhus Amt for os underdanigst har ladet andrage hvorledes han til Christen Nielsen Obling samt hans søskende og medarvinger fire obligationer på utrykt papir imod forordningen har udgivet, med underdanigste begæring, vi ham sådan forseelse efterlade ville; da har vi bemeldte Frands Jessen efter hans underdanigste ansøgning for fornævnte sin forseelse nådigst tilgivet og efterladt, så og hermed tilgiver og forlader, så at han derfor aldeles fri og forskånet, så og utiltalt må være, hvorfor og bemeldte obligationer udi alle processer hermed aldels magteløs skal være. Forbydendes etc: Hafnia d. 15. Augusti 1664.

I C 658-54 findes et tingsvidne af Ø. Horne herredsting 1510 hvor Esge Nielsen er tingholder.

Kancelliets brevbøger 1603-1608, 29/4 1608:

29. April (Kbhvn.). Aab. Brev om, at Jens Ifversen i Brandtsbøl [Bandsbøl i Nørre Horne h.] i Nør Herred i Nørrejylland nu med et af Kong Christian III udstedt Brev [af 8/3 1543] har gjort bevisligt, at afdøde Las Mikkelsen, en af hans Hustrus "Forældre", der før ham har boet paa den ham nu tilhørende Gaard i Obeling i Bork Sogn, ikke har været med i det Opløb i Skipper Clements Fejde, hvorfor ogsaa Las Mikkelsen af Kongens Farfader har faaet Brev paa, at han og hans Arvinger maa beholde Gaarden for samme Landgilde og Tynge, som der svaredes af den før Fejden. Ligeledes har han bevist, at der ikke er gjort Ægt og Arbejde af Gaarden, førend det nu for nogle faa Aar siden er blevet ham paalagt af Lensmændene paa Lundenes og deres Fuldmæg-tige. Da han nu har anmodet om at maatte blive fritaget derfor, bevilger Kongen herved, at Jens Ifversen, hans Hustru og deres Arvinger maa bruge Gaarden i Obeling, fri for Ægt og Arbejde, men mod at svare sædvanlig Landgilde i Overensstemmelse med Jordebogen til Lensmanden paa Lundenes. J. R. 6, 369b.

Kancelliets brevbøger 1603-1608, 5/2 1606, side 364:

5. Febr. (Kbhvn.). Aab. Brev om, at Søfren Frandsen i Hidsel [Hessel i Ø. Horne h.], Peder Jensen i Vestkier, Knudt Jørgensen i Boum [Bonum, Ø. Horne h.] og Bennidt Jensen i

Ansager, Sandemænd i Øster Herred i Lundenes Len, maa være fri for at gøre Ægt og Arbejde af deres Gaarde, saalænge de ere i Sandemænds Bestilling. J. R. 6, 304.

O. Nielsen: Gamle jyske Tingsvidner side 46:

3. juli 1522 nævnes Las Michelsen, herredsdommer og tingholder på Nørre [Horne] herredsting.

Side 47: 14. oktober 1533

Side 48: 30. juli 1524 er Niels Persen den tid tingholder på Nørre Horne herredsting. Bl. de nævnte er også Lass Michelsen foged udi Nørre herred, Wisty Perssen i Bindsbøll.

Landsarkivet Viborg findes i Ribe bispearkiv, B4-12 = Documenta Antiquia, nr. 486 ff:

Kundgøre wi Las Michelsen, tingholder paa Nørhærets tingh, Lauers Nielsen prest til Oddwm, Christen Vindh, prest oc capellan til Lønborg, Pally Bangh vebner, Nis Lagssen i Nørkiergord, Mats Perssen i Tarm, Nis Lagssen i Odderup oc Jørghen Jebssen i Hodde kierlig meth gudt gjøre alle witterligt i thette wort obne breff, at aar efter guts byrd mdxvii then torsdag for mitsommer paa fornefnde ting for dom oc rette war skicket beskenne mand Christiern Nielsen i Stoxstrup logligh bedis oc feck eth vwildig thingsvinte af VIII danemendh, som er Per Matssen, Jes Christenssen i Strelloff, Nis Michelsen, Michil Terchilssen, Bertill Eskilssen, Morten Nielsen, Ebbe Nielsen oc Jes Olafson, hwilke VIII danemendh saa wunte paa tro siell och sanninge, at them fuld witterligt er hørde oc sawe, at II danemend wunte for them som war Thames Anderssen i Tarm oc Anders Matssen i Oddwm, som vor fornefnde Christiern Nielsens loghøffdhøring, thii wutne paa theres tro siell oc sanninge, at them witterligt er at fornefnde Christiern Nielsen gjorde laghoffd paa Oddwn kircke gots vegne, som han war logligh tillfonden af domern paa tiingi meth danemend oc dane swene, bynder oc sielle eyger oc gode birckii tynner logtid dags och brasth enghen vern och logligh indworde thette efter screffne gotz: 1 Eng vestertz i Stoxstrup holm, item 1 engh callis smøreng leger mellwm Synderschoff eng oc Jep Nielssens eng, item 1 eng i Stoxstrup holm vesten vedkier, Ij dell till kircken oc tridi delle til Cresten Nielsens gord ...Item 1eng i Stoxstrup holm leger mellom Seyrup eng oc Jep Nielsens. Item i eng i Stoxstrup holm iiij skor mellwm Sinderscoff eng oc Seyrup eng. Item 1 eng leber paa Holmvadt. Item 1 eng i Stoxstrup holm mellwm Sinderscoff eng oc Strømersbill. Item 1eng i Stoxstrup holm hver annen aar till kircken oc annen aar till prestgard leber imellwm Jep Nielsens oc Sinderscoff eng. Item 1 eng paa Sinderscoff øffroe, item 1 eng vesten i Lindvig, som gor sex engels til skyld om aar. Item 1 eng østen udi Lindvig, item 1 eng vestertz i Lunderup. Item 1 eng i Lunderup mellwm Nis Smed oc Christen Nielsen. Item 1 eng iaffwen Sinderscoff callegord. Item 1 eng i Browig leber paa Hiwellpøtt. Item 1 eng sindøster hørnen i Browig. Item 1 eng vestertz i Østerkier, item i eng leber vesten paa vadt paa Østerkier, item 1 eng i Grønholm paa Raffbech marc. Item 1 eng paa then annen side ved aa, item 1 eng Calles Hebbelwig, annen aar till Borrigs kircke oc annen aar till Oddwm kircke, item 1 eng paa Gundesbill marc, annen aar till kircken oc annen aar til prestgard. Item 1 eng paa Stoxstrup marc i Roo .. Item 1 eng i Tarm haffwe, item 1 eng i Sloogord paa Tarm marc, item 1 eng paa Tarm marc i Rødde, item 1 eng ved kirckibeck i Oddwm sogn, item 1 eng paa Deibell toffte, item 1 eng østen Egwat kircke, item 1 eng paa Østerkier paa Tarm marc, item iiij ager paa østerwong, item iiij ager vesten Oddwm kirckegord, item ij ager paa Ørmedt oc i vester marc, item iij ager i neilletofth, item iiij ager om berighwong, item 1 ager i degntoft ned østen i .. thette forscieffne .. (Slutningen ulæselig).

O. Nielsen: Gamle Jydske Tingsvidner:

Side 46: 3. juli 1522, Skøde på enge i Sdr. Bork. Heri nævnes Las Michelsen, herredsdommer og tingholder.

Side 47, 14. okt. 1533. Forlig i Lønborg kirke. Heri nævnes Las Michelsen, herredsfoged i Nørre Horne herred.

Side 48, 30. juli 1534. Herredsmændene lover at være hr. Mogens Bille og Rigens Råd hørige og lydige. Heri nævnes Niels Persen, den tid tingholder på Nørre Horne herred. Las Michelsen nævnes som foged udi Nørre Horne herred.

Kr. Erslev og W. Mollerup: Kong Frederik den førstes danske registranter, side 174:

1528, 3. august. Las Michelsen i Obling, vor herredsfoged i Nørre herred, fik brev for sig og arvinger til evig tid på en gård i Sdr. Bork sogn (Nørherred), som kaldes Slot og som Peder Poulsen nu ibor, mod at give deraf den sædvanlige tyngge. Samme fik brev til evig tid at måtte nyde den bondegård i samme sogn, som han købte af Bunde Perssens arvinger mod sædvanlig tyngge til Os og Kronen, og være fri for en mark gæsteri årlig deraf. Kolding mandag efter Sct. Petri dag ad vine. Rel. Jens Hvass III, 55; C, 194.

E. Mollerup: Danske Kancelliregistranter 1535-1550: 8. marts, 1543, side 264:

8 Marts. Las Michelsen, Herredsfoged i Nør Herred, fik Brev, at efterdi han har bevist, at han ikke var med Skipper Clemend, Thomes Riber - eller deres Anhængere, men har vist sig tro og villig mod kgl. Maj. og dennes Krigsfolk, da maa han og Arvinger nyde den Bondegaard i Obeling i Borck sogn, som han nu selv ibor, saa fri og for saadan Landgilde, som han havde den før Fejden. Cum inhib. sol. Samme Datum, Rel. Henrich Randtzow og Claves Sestede. IV, 381 2).

Kancelliets brevbøger 1603-1608, 27/10 1608:

27. oktober (Skanderborg). Livshrev for Las Nielsen i Bindisbøl, Herredsfoged i Nør Herred, paa et øde Byggested i Odderup, hvori Børge Trolle til Trolholm, forhen Embedsmand paa Lundenes, efter det fremlagte Fæstebrev har bortfæstet Halvparten til Las Nielsen paa Livstid, og paa to Kronens øde Byggesteder, det ene kaldet Farsbøl og det andet kaldet Hus, ved Bindisbøl, hvori Ulrik Sandberg til Qvelstrup, Befalingsmand paa Lundenes, efter fremlagt Fæstebrev har bortfæstet Halvparten til Las Nielsen paa Livstid, da Las Nielsen i Forvejen havde Livsbrev paa den ene Halvpart i disse Byggesteder. Han skal svare sædvanlig Landgilde af de tre Byggesteder til Lundenes. Efter Las Nielsens Død maa et af hans Børn faa disse Byggesteder for en rimelig Indfæstning og sædvanlig Afgift og beholde dem, saalænge det svarer sin Landgilde i rette Tid. J. R. 6, 402.

E. Mollerup: Danske Kancelliregistranter 1535-1550, side 44, år 1537, 26. maj:

Niels Krag fik Ejendomsbrev pro servitio paa efterskr. Gaarde og Gods i Øster Horns Herred: Gaarden Hafve, som Niels Michelsen ibor (1/2 Td. Honning), Bredhofdt, som Las Nielsen ibor, og en øde Mark, hedder Bispholt (1 Fj. Smør), en Gaard i Lerckeholt, som Chresten Nielsen ibor, med et øde byggested dér smstds. (6 Mk. Penge), en Toft i Thistrup By, som Søren Thygesen og Thommes Lund ibo (8 Skiil.), et Bygge[sted] ved Assenbeck, som Jep Nielsen har opbyggt og ikke er sat for Skyld. Cum aliis clavs. consv. et inhib. sol. Haderslef Slot, Lørd. efter Pinsedag. Rel. Dns. Johannes Rantziw. IV, 287 b.

Kjærgaard birks tingbog 1652, side 92a ff.

Fredag den 12. november 1652.

Niels Nielsen Obling i dag for dom lod læse en underskrevet seddel lydende som følger: Eftersom min morbroder Niels Jensen af Houm udi gælds betaling til mig underskrevne har overdraget al den arvelod, ham efter sin salig fader Jens Christensen af Nebel tilfalden er, og eftersom bemeldte dannemand Jens Christensen med "al sin medel og formoue" til hæderlig mand hr. Poul Christensen sognepræst til Henne kirke skal være inddraget, og der ved den timelige død bortkaldet, så har bemeldte hr. Poul ikke, efter hans salig afgang, villet have haft vores lands lov udi tilbørlig agt, og holdt ingen registrering eller skifte efter ham, enten til 30. dagen eller seks ugers dag, ej heller nogen tid, som loven ham udførlig tilholder, men af egen privat myndighed "ophøffuede" al den salig mands formue, som efter formening kunne indeholde? nogle tusind daler, har forne Niels Jensen været forårsaget at hænde dom over bemeldte hr. Poul, o.s.v.

I Samlinger til Jydsk Historie og Topografi, bd. VII, side 42 findes følgende:

Som et Vidnesbyrd om den Frygt, Bønderne nærrede for at komme fra Kronen under en Adelsmand, en Frygt man den sidste Tid har villet benægte Tilstedeværelsen af, meddeles nedenstående Brev fra en Mand i Obling til Sekretær Erik Krag. Brevskriveren - Niels Nielsen - besad en stor Gård, som nu er delt i 4, han var Sandemand i Herredet og sikkert en meget anset Bonde. Som et Bevis på den fremragende Stilling, han må have indtaget blandt sine jevnlige, kan endvidere anføres, at de 4 af hans Døtre vare gifte med Præster, den 5te, Anna, 3die Gang med Biskop Mathias [fejl var Ancher] Ankensen i Ribe. At han var velhavende fremgår dels af Brevet, dels af den Omstændighed, at der i Kirken har været opsat et Mindesmærke over ham og Hustru Maren Jensdatter. Ægtefolkens og deres 5 Sønners og 5 Døtres Portræter vare malede på Mindetavlen. Denne er nu ødelagt og en Ligsten, som tidligere har dækket deres Grav i Kirken, er flyttet udenfor Kirkedøren. Niels Nielsen døde 7. Juli 1654, hans Hustru 3. Påskedag 1671 på Stovgård. Som bekendt havde Bønderne dengang ikke Ret til at købe sig selv, så de kunde ikke blive Selvejere, og det er derfor, han af Frygt for at komme til at gøre Hoveri til Skrumsager eller Grubbesholm beder Erik Krag at købe ham selv, hans Moder og Søkendebarn, der hver ejede en Gård i Obling, af Kongen, i det han tilbyder at betale Købesummen. Erik Krag var født på Lydumgård og har formodenlig fra Barndommen af stået i Forhold til Niels Nielsen. Brevet lyder med Nutidens Retskrivning således:

Gunstige, velbyrdige og fromme Hr. Sekretær og gode Erik Krag Gud nådelig belønne Eders Velbh. for mig meget bevist gode.

Lader jeg Eders Velb. ganske ydmygelig vide, at mig af en trofast Ven er berettet, at velb. Laurids Povisk haver hårdelig truet mig, at jeg inden Filippi Jacobi (1. Maj) skulde gøre Arbejde til Skrumsager, og er det vist, at hans Velbh. har ladet sligt Ord falde nu siden vi var i Viborg; veed mig nu ingen Råd uden Eders Velb. vil hjælpe på mig, ti eftersom Kristen Nielsen, forrige Skriver på Lundenæs, nu nylig fra Kjøbenhavn hjemkommen, beretter, at der et åbent Brev udganger, at hans kongelige Majestæt deri begærer Penge af Adelen til Skibenes Udredning og Landets Defension og derimod tilbyder at sætte til Underpant, brugeligt Pant, ja endogså bortsælge af Kronens Gods, hver Td. Hartkorn for 50 eller tresindstyve Rdl., befrygter jeg mig des højere for den gode Mands hårde Hjertelag imod mig

fattige Mand; ti havde jeg ikke bygget så meget her på Stedet, skulde jeg ikke tage mig det nær, hvorfor jeg skikker Eders Velbh. Kopi af den kongelige Bevilling, Eders Velbh. selv flyede mig. Dersom Eders Velbh. synes, at der kan være den aller ringeste Faute under, at samme Brev ikke kan fri mig for Ægt og Arbejde, om Lavrids Povisk eller velb. Jakob Grubbe købte min Gård, da beder jeg Eders Velb. på det aller ydmygeligste, at I cito cito og så snart, ja det allersnarest muligt er, selv køber mig; min Landgilde er ikke uden 3 Tdr. Byg, 4 Alb. Toftepenge og 4 Sk. Spændpenge. Hvad Eders Velb. for Td. Korn udlover, skal jeg selv, til hvilken Tid I Pengene udlover, aflægge uden al Eders Velb. Skade. Siden forlader jeg mig til, at Eders Velb. lader mig sidde rolig under Eders Velb. gode Gunst og Venskab. Her er i Obling mit Søkendebarn Niels Kristensen, som i lige Tilfælde befrygter sig for Arbejde, saa fremt Eders Velb fornemmer, enten Povisk eller Grubbe vil gøre nogen Indpas på hans Halvgård, begærer i lige Måde af Eders Velb., I og vilde købe hans Halvgård, jeg skal til den Tid I Pengene udlover dem forskaffe til al Taksigelse, og forlader os nu fuld og fast til Eders Velb. at I vil bevise os dette Venskab; i alle de Dage jeg lever skal jeg beflitte mig på at tjene Eders Velb. Jeg har afsendt et eget Bud, på det jeg kunde forvente nogen Trøst skriftlig tilbage, vil og selv med det snarest besøge Eders Velb. i Kjøbenhavn. Gud allermægtigste give, jeg måtte finde Eders Velb. glad og ved Helbred, under hvis nådige Protektion jeg med Hustru og Børn i vore Bønner Eders Velb. stedse vil have befalet. Bork den 19. November 1652.

E. Velb. Tjener al Tid Niels Nielsen mpp.

Meddelt af Hr. Arkivsekretær Mathiesen.

Viborg landstings dombog 12. marts 1651, side 114a ff = B24-575.

Var skikket fornuftige Niels Nielsen Obling i Sdr. Bork med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger udgangen lydende han da at have hid i rette stævnet Thomas Sørensen i Vallund for han den 10, februar 1648 udi Ølgod kirke skal have anvendt halvparten af Ølgod kirkes korntiendes afgift med en urigtig skæppe, skal befindes at være brændt med en falsk "brønde" og med en rigtig "brønde", som andre skæpper brøndes med når de er "krempet"? imod kobberskæppen. Hvilke "schalsche hed" [skalkhed] fornævnte Thomas Sørensen selv på Øster herredsting den 10. april samme år har vedgået, med tingsvidne at bevise. Deslige formedelst er samme skæppe så som andet falsk indlagt udi herredsfogden Visti Lassen i Bindsbøl hans forvaring. Og eftersom Thomas Sørensen på fersk fod for samme ulovlige medfart er stævnet i rette til sit værneting, og herredsfogden imod recessen ikke er mægtig at dømme på nogen deres lempes pårørelse, har han sagen til sin overdommer ham stillet. Derefter skal fornævnte Niels Nielsen tid efter anden, havde begærede tid efter anden at Thomas Sørensen skulle uden kiv og trætte betale? ham hvis korn han skal med slig underfundighed fået fra ham, ville han lade sagen falde, og aldeles intet videre befatte sig med ham. Hvilke fornævnte Niels Oblings velmente begæring fornævnte Thomas Sørensen tid efter anden spotteligen skal have opsagt? Er derfor forårsaget sagen til sin tilbørlig dommer at indstævne i formening at fornævnte Thomas Sørensen først bør at betale ham så meget korn han med sådan praktik? har sneget fra ham, så og al skadegæld og der uden at være ???? mand. Samledes hidstævnet fornævnte Thomas Sørensen i egen person, så alle afgangne Visti Lassen af Bindsbøl hans arvinger, nemlig Karen Vistiskone, Mads, Las, Christen, Thomas, anden Christen Vistissønner, Anne, Giertrud, Karen, Maren, Ane, Elle {senere kaldt Else Vistisdøtre, med deres laugværger med samme skæppe som fandtes i deres salig faders gemsel. Der imod havde Thomas Sørensen med en "festueing" hidstævnet Per Christensen i Vestkær, Ebbe Persen ibid. for et vidne de den 10. april år 1648 til Øster herredsting vidnet havde, anlangendes noget korn de skulle have set måle med en skæppe på

Ølgod kirkeloft, og fornævnte Thomas Sørensen ved sin højeste ed vil benægte, at han aldrig havde målt korn med den skæppe eller havde begæret nogen skulle måle med den skæppe, eller lade den hænte. Men han samme dag bar sin egen skæppe op til kirken, men der kornet var ikke kommet, gik han indtil Niels Knudsen, og hans skæppe blev stående der inde. Og kornet kom og det var kommet på loftet, da sendte Jens Nielsens karl, som var med kornet, en af deres egne tjenere ind efter skæppen, og sendte den på loftet til dem, og "toug Wilde schip". Hvor udi Thomas Sørensen, ved sin højeste ed vil benægte, at han uskyldig var, og formener samme vidne ikke bør at komme ham til hindring eller skade men magtesløs. Ilige måde hidstævnet Niels Knudsen ved Ølgod kirke, som i samme vidne, om samme fornævnte skæppe, vidnet har. Nok hidstævnet Niels Nielsen i "Miedomb" [Medum], Niels [Nis?] Andersen i Vognlund og hans arvinger. Deslige Frands Nielsen i Egknud for et vidne som de samme sag på fornævnte ting vidnet har anlangende at de skulle have været i Varde på torsdag sidst forleden, og der set at samme skæppe blev målt med kobberskæppen. Hvorfor fornævnte Thomas Sørensen beskylder deres vidne, at han ikke skal have fanget lovlig varsel for eller være lovlig advaret på de åsteder at svare dertil. Hvor udaf kan eragtes, og skal være Niels Nielsen på Lindbjerg til behjælpning efterdi han har taget hans egen tjener, og ikke andre fremmede mænd, at han dermed ville beholde en part af kirkens rette indkomst korn, som han ikke det år eller det andet forgangne år ikke skal bevise at være til kirken fuld ydt, men en part være ydt. Hvorfor fornævnte Thomas Sørensen mener samme deres vidne ikke bør at komme ham til hindring eller skade, men ilige måde bør magtesløs at være o.s.v.

Viborg landstings dombog 1639C = B24-570, side 9b:

Var skikket ærlig og fornuftig Niels Nielsen i Obling på den ene og havde hid i rette stævnet Anders Sørensen i Glibstrup og Dynes Pedersen i Sdr. Bork på den anden side for et vidne de til Nørre [Horne] herredsting den 20. december sidst forleden i begge deres hustruers fader Thomas Pedersen i Sdr. Bork til behjælpning vidnet har, hvilket deres vidne medfører at fornævnte Thomas Pedersen nogle åringer skal have haft sin tiende kirkens part for årlig tingsel og reen korn på skæppen, først af Niels Nielsens salig fader der han levede, og siden af fornævnte Niels Nielsen selv o.s.v. [Senere i dommen] Og nu mødte fornævnte Thomas Pedersen og fremlagde samme tingsvidne af Nørre herredsting den 20. december sidst forleden udgangen, otte mænd vidnede at have set Anders Sørensen i Glibstrup og Dynes Pedersen i Sdr. Bork der den dag med oprakte fingre og ed, at have vidnet, at det var dem fuld vitterligt at Thomas Pedersen i Sdr. Bork har haft sit tiendekorn kirkens anpart af hans kornavling i årlig tingsel for reen korn på skæppen nogle åringer, først af salig Niels Nielsen af Obling der han levede, og siden af hans søn Niels Nielsen i Obling, og ikke de udi midlertid har bekommet hans tiende udi kærven eller på marken o.s.v.

Indberetning til biskop Bloch i Ribe:

Midt i kirken hænger på muren på den højre side et epitafium sirlig forarbejdet, på hvilket står afskildret 2 gamle folk med 5 sønner og 5 døtre, skal have fået præster undtagen een ved navn Anna Obling, som 2de gange var gift, sidste gang med hr. doctor Anker Ankensen fordem biskop i Ribe, med denne påskrift:

Herunder hviler i Herren den ærlige og velagte nu Sal: Mand Niels Nielsen Obling, som bortsovede d. 7. Juli Ao 1634 i hans alder 55 aar med hans Kiære Hustrue hæderlig og Gudfrygtig Qvinde Maren Jensdaatter [datter af Jens Christensen, herredsfoged i Nr. Nebel, se min bog "Niels Pedersen og Ingeborg Christensdatter i Janderup", side 95 og 154 i bilag] som og bortsov udi herren paa Stougaard 3die Paaskedag Ao: 1671 udi hendes Alder 82 aar.

Gud give Dennem med alle tro Christne og Guds Børn en Ærefuld Opstandelse paa Dommens Dag.

Foruden bemeldte epitafium findes lige neden for på kirkegulvet en stor ligsten hvorpå står ej alene omskrevne, men også efterfølgende vers:

Vi ligger under Steen Indtil Gud Werdens Dommer Wil samle vores Been Paa Dagen naar hand kommer I himlens Skyer klar Med Engleflok og Ære Slet ingen veed hvor snar Seer I kand færdig være Wor Død er Dommen vis Uvis naar den skal blive Vor Død er Dommen vis for det vi her bedrive.

Viborg Landstings dombog 1635. B24-566 side 213a.

Var skikket Jens Nissen i Vostrup på Lønborg kirkes vegne med en opsættelse her af Landstinget den 20. juni sidst forleden udgangen lydende, han da at have udi rette stævnet Peder Hansen i Varisbøl? for en dom han den 11. marts 1634 imellem ham og hr. Oluf Clausen i Sønderbork og Niels Nielsen i Obling dømt har, anlangende Lønborg kirkes gæld, som de udi Lønborg birk har udlovet til Lønborg kirke at betale hvis gæld salig Christen Pedersen, som boede i Vostrup, var Lønborg kirke skyldig efter en registrering. Endog at Jens Nissen har tiltalt dem udi Lønborg birk, som Lønborg kirke er udi, efter deres udgivne skadesløsbrevs indhold, eller de derfor burde at lide dele og tiltale. Og Peder Hansen dog ligevel har sig tilfordristet og tildømt dem til deres værneting ved retten at overdeles, hvor udi Jens Nissen på Lønborg kirkes vegne formener han derudi uret at have gjort, og samme hans dom magtesløs at være. Havde og hidstævnet Peder Hansen, som samme dom dømt har, og hr. Oluf Clausen og Niels Christensen, som samme dom forhvervet har, med samme dom. Deslige Niels Nielsens arvinger, som er: Niels Nielsen, Christen Nielsen, Maren Niels kone, Maren Nielsdatter, Kiersten Nielsdatter, Anne Nielsdatter hver med deres lavværge og alle forskrevne folk og med alt hvis de i den sag vil nyde og undgælde.

Da, for nogen lejlighed, er samme sag opsat til i dag.

Og nu bød Jens Nissen sig udi al rette. Så er forskrevne personer ikke nu mødt, eller nogen på deres vegne derom at undskylde.

Og formente Jens Nissen: At efterdi sagen udi seks uger har været optagen, det han nu burde endelig dom at have. Da, efterdi sagen tilforn har været hidstævnet, og den da til i dag er optagen, og ingen nu er mødt nogen modsigelse her imod at gøre, vi ikke heller imod recessen uden bevilling der udinden kan gøre længere forhaling.

Da finder vi efter sådan lejlighed samme dom magtesløs at være.

I C4-60 = Nørre Horne herred 1517-1778 en pakke i Landsarkivet, Nørrejylland, findes et brev dateret 1562 hvor Hans Nielsen i Pobøl er herredsfoged i Nørre Horne herred.

Viborg landstings dombog, 1616 C, side 279a:

Kirsten Jepsdatter i Nebel og lensmanden på Riberhus Albret Skeel ved ridefogden Iver Markvordsen mod afdøde Niels Michelsen i Sædding, som Kirsten Jepsdatter beskyldte for at have besvangret hende, og hvis døde legeme ridefogden ville lade kættereri oversværge ved kirkenævn. Niels Michelsens broder Las Michelsen i Sdr. Bork havde appeleret Nebel kirkenævninges ed af 22. november 1616. Sagen opsat til snapslandsting.

Viborg landstings dombog, 1617C, side 24b ff:

Kirsten Nielsdatter født i Sønder Bork havde beskyldt Las Nielsen i Bindesbøl (Ådum sogn) for at være hendes barns fader.

Tingsvidne af Nørre Horne herredsting og brev af 18. juli 1616: Ved barnets fødsel og senere på tinge erklærede Kirsten Nielsdatter, at Las Nielsen var hendes barns fader. Den kone, der bar barnet, da det blev døbt, gjorde det samme (25v-26v). Las Nielsen benægtede og tilbød at give lov og værn mod sigtelsen.

Tingsvidne af samme herredsting 22. aug. 1616: Det bevidnedes, at Las Nielsen var beslægtet med Kirsten Nielsdatter i andet led, medens hun var beslægtet med ham i tredje led.

Dom af samme herredsting 5. dec. 1616: "Efterdi for fogeden med tingsvidne bevises Las Nielsen og Kirsten Nielsdatter at være i andet og tredje led beslægtet, som de ikke selv benægtet, deslige også med tingsvidne for fogeden bevistes, Kirsten Nielsdatter i hendes barnefødselstid, der hun havde født sit barn, skulle have udlagt Las Nielsen for hendes barnefader, som hun også selv for tingsdom har vedgået og bekræftet, uanset det kunne gå ud over hendes eget liv efter den nye reces' formelding, (recessen af 31. marts 1615 § 26), dersom hun ikke rømte, da efter slig lejlighed vidste fogden ikke at finde Las Nielsen til sin lov, imedens forne vidne stod ved magt". Las Nielsen krævede ovennævnte dom kendt magtesløs. Sagen havde været opsat 2 gange, sidste gang den 23. nov. 1616.

Landstingsdom "Så og efterdi det tillades i loven anden bogs 18. kapitel, at den som bliver sigtet for lønleje, må lovværge sig, og efterdi at, da Kirsten Nielsdatter har beskyldt og sigtet Las Nielsen for hendes barnefader, har han tilbudt sin lov og værn at ville ædle, at han ikke er hendes barnefader eller haft nogen legemsomgængelse med hende i nogen måde, og endnu i dag samme sin lov og værn tilbyder, da finder vi ham på torsdag førstkommende 6 uger til Nørre herredsting samme lov at ædle, og forne vidner og dom da ikke at forhindre ham på forne lov at give, om han den ellers ædle kan".

VLD, 1617C, side 88a:

Trætte mellem Jens Nielsen i Bjølbøl, Oddum sogn og borgmester i Varde Niels Thomsen om ejendomsretten til lodder af Jens Nielsens iboende gård.

VLD, 1617C, side 220b nævnes en Hans Vistisen i Varde. Han er fuldmægtig i sagen?

VLD, 1618C, 76b:

Niels Krag havde hidkaldt Nørre Horne herreds sandemænd, for at de skulle sværge voldtægt over Las Nielsen i Bindsbøl der havde forsøgt at voldtage Maren Niskone, der var gift med Niels Krags tjener Nis Jensen i Præstbro, Oddum sogn.

Tingsvidne af Nørre Horne herredsting 15. januar 1618: Tredie juledag, da gårdens øvrige folk var gået i kirke, var Las Nielsen trængt ind til Maren Niskone. Efter at han havde lukket både "overdør og nederdør og lagt hvirvel på dem begge", havde han, efter hvad Maren Niskone fortalte, grebet fat i hendes klæder og sagt, hun "skulle tage ham i arm, med flere ord og ville have forkrænket " hendes ære o. s. v.

VLSKP, 1631, 24/3 (Varde), side 173b: [bogens side 145]

Brev fra Erich Juel til Visti Lassen i Bindsbøl, at han har undt og forlenet ham, hans hustru Karin Chrestinsdatter, deres børn og børnebørns arvinger enhver deres samtlige livstid og så længe, der en eller alle af dem levende er, 1 gård i Nør herred kaldet Rabek; men når de ved døden afgår, og ingen mere af dem igen lever, og Erich Juel eller hans arvinger samme gård igen skal annamme, skal dem tilforne gives 150 spdl. Sig.: Jørgen Krag; Jens Jull Pederssøn.

Kancelliets brevbøger:

1608, 29/4: Åben brev om at Jens Iversen i Bandsbøl i Nørre herred i Jylland nu med et af kong Christian III udstedt brev har gjort bevisligt, at afdøde Las Michelsen, en af hans hustrus "forældre", der før ham har boet på den ham nu tilhørende gård i Obling i Bork sogn, ikke har været med i det opløb i skipper Clements fejde, hvorfor også Las Michelsen af kongens forfader har fået brev på, at han og hans arvinger må beholde gården for samme landgilde og tyngge, som der svaredes af den før fejden. Ligeledes har han bevist, at der ikke er gjort ægt og arbejde af gården, førend det nu for nogle år siden er blevet ham pålagt af lensmændene på Lundenæs og deres fuldmægtige. Da han nu har anmodet om at måtte blive fritaget derfor, bevilger kongen herved, at Jens Iversen, hans hustru og deres arvinger må bruge gården i Obling fri for ægt og arbejde, men mod at svare sædvanlig landgilde i overensstemmelse med jordebogen til lensmanden på Lundenæs. J. R. 6, 369b.

1617, 4/1: Miss. til hr. Ulrik Sandberg. Da det er berettet kongen, at der mangler en herredsfoged i Nørre herred i Lundenæs len, og at der blandt kronens bønder kun findes en, som er duelig dertil, nemlig Las Lavesen [Lauridsen] i Bork, der er udskrevet til at holde en knægt, skal Ulrik Sandberg forordne Las Lavesen til herredsfoged og siden i forening med Mogens Kaas, embedsmand på Ørum slot, kongens øverste, udskrive en anden til at holde den knægt, som Las Lavesen hidtil har holdt. J. T. 6, 195b.

1632, 8/4: Åben brev, hvorved Visti lassen, herredsfoged i Øster herred, får bevilling til at et af hans børn, for billigt fæste og sædvanlig afgift må få kirkens part af Oddum sogns korntiende til fæste, hvilken tiende Visti Lassen har fået livsbrev på af Niels Krag til Trudsholm, landsdommer i Nørrejylland og provst i Varsyssel. J. R. 8, 338b.

1632, 8/4: Kgl. konfirmation på et af hr. Ulrik Sandberg til Kvelstrup, befalingsmand på Lundenæs slot, til Visti Lassen i Bindsbøl, herredsfoged i Øster herred, udstedt fæstebrev på et øde bosted i Gråhede mark, som årlig skylder kronen 1 ørte rug, 1 mk. 5 sk. 1 alb., endvidere fjerdeparten af en øde gårds eje, kaldet Moesgårds Hussted, 1 bosted kaldet Fadersbøl [Varisbøl?] og 1 bosted kaldet Vidhus, 1 øde bols eje i Odderup, nogen stubeng på Tarm kær, 1 eng kaldet Hjortholm liggende på Tarm Holm, 2 små enge ved Groihede bæk, som årlig skylder 1/2 ørte rug og 6 mark smør, efter Vardbo mål og vægt. Visti Lassen og hans arvinger må, for at gården desto bedre kan holdes ved magt, nyde det ovennævnte for billig fæste og sædvanlig afgift, så længe han eller de årlig i rette tid yder afgifterne efter jordebogen. J. R. 8, 339b.

Hist årbog for Thisted amt 1965, side 113:

Anne Jensdatter, Peder Nørkjærs anden hustru, var født 1593 i Bandsbøl, Hemmet sogn, Ringkøbing amt. Hendes fader Jens Iversen Bandsbøl var en rig og anset selvejerbonde. Han var søn af præsten Iver Gregersen i Hemmet og Maren Claudatter [fej], se min slægtsbog side ??]

der begge døde 1601 og blev begravet samme dag i Hemmet kirke, hvor deres ligsten findes. o.s.v.

Navn Las Michelsen i Sdr. Bork.

Viborg Landstings dombogC 1624, side 80a ff.:

Var skikket Las Michelsen i Sdr. Bork med en opsættelse her af Landstinget den 6. december sidst forleden udganget, lydende han da at have hid udi rette stævnet Las Lauridsen i Vestergaard, herredsfoged i Nørre herred, for en dom han den 23. januar 1623 dømt har imellem Niels Nielsen i Obling, på ærlig og velb. hr. Ulrich Sandberg til Quilstrup ridder, hans vegne, og forne Las Michelsen, og tilfundet forne Las Michelsen at give bemeldte hr. Ulrich Sandberg kost og tæring, og derover at stande til rette for en vedkendelse han skulle have gjort til Nørre herredsting nogen tid siden, anlangende tvende agre liggende norden den gård han ibor, for Kronens og Capitels grund og ejendom. Hvilken vedkendelse forne Las Michelsen benægter sine ord ikke at have så udtrykkelig været, som forne Las Lauridsen i hans dom eller frafindelse den 27. september 1621 har ladet indføre.

Dernæst havde hidstævnet Christen Jensen i Graahede forrige herredsskriver i Nørre herred, for han slige ord i dommen har indført, videre end forne Las Michelsen ville være bestandig, eller og med tingsvidne bekræftes. Menende herredsfogden ikke burde videre i sin dom at indføre, end som skriftlig for ham i rette lagdes. Menende herredsfogdens enige(enlige?) vidne, som i dommen er indført, ikke burde at komme ham på hans pung, gods eller mandheld til nogen forhindring; og forne tvende domme med hans ord om samme vedkendelse der udi er indført, hvilke ikke med tingsvidne bekræftes, burde magtesløs at være.

Samledes havde og da hidstævnet forne Las Lauridsen for en dom han til forne ting nogen kort tid siden, imellem forne Niels Nielsen på forne hr. Ulrich Sandbergs vegne og forne Las Michelsen, dømt har, og frafundet forne Las Michelsen tvende agre, efter nogle vidner og en jordebog af Lundenæs, som skulle have om vidnet, og formelder at samme tvende agre skulle have været brugt til den gård i Obling Christen Nielsen og Jes Olufsen fradøde. Endog ingen af samme vidner skulle have vidnet, at samme agre har været brugt til den gård i Obling udi næst forgangne 30 år, uden aleneste på 7 års tid; dog samme vidnesbyrd skulle have været villig i den sag, og af de mænds egne hustruer, søskende og søskendebørn. Ikke heller deres vidne skulle heden tydes om nogen lovlig hævd efter recessen. Dernæst ikke heller samme tvende agre skulle findes afmærket med sten eller stabel eller nogen særlig grøft, som stug og enemærke bør at være afmærket efter loven. Tilmed skulle jordebogen ikke formelde samme tvende agre at være liggende på de steder, som forne vidnesbyrd har om vidnet. Deslige i samme dom at have tildømt forne Las Michelsen at føre afgrøden på forne tvende agre, med 12 mænds ed, som forgangne år skulle være groet derpå, og derover at bøde 3 mark, uanset at herredsfogden skal have dømt; dog der slet ingen bevis har været for ham, det Las Michelsen har ført nogen afgrøde af samme tvende agre siden de har ført ham trætte på. Ikke heller at have hjemlet nogen at føre nogen afgrøde af samme tvende agre. Og ved sin højeste ed benægter sig slet ingen afgrøde at have ført af samme agre forgangne år, eller at være kommet ham noget tilgode i nogen måde. Og loven formelder, at man skal dele ved dom efter tov, og ikke hans ord i dommen skulle være indført imod Niels Niensens tiltale, som de skulle være faldet for tingsdom, og forne Las Michelsen at have svaret Niels Nielsen, der han tilbød Las Michelsen, om han ville benægte at han ingen afgrøde havde ført af samme tvende agre, og ikke der han tilbød, at Las Michelsen måtte være kvit for trætte og tiltale. Forne Las Michelsen da at (have) svaret: eftersom Niels Nielsen vil gøre sin ed, at Las Michelsen havde samme afgrøde afført forgangne år, da ville Las Michelsen derfor lide alle hvis lovmål han derfor kunne påkomme. Og mente at slig tilbud, som ikke er givet varsel for, at han ingen ed var ham skyldig; og dersom herredsfogden ville benægte ved sin ed og sjæls salighed det, Las

Michelsens ord ikke så har været samme dag, da ville han derfor forpligtige sig fra sin hals. Og herredsfogden dog ligevel har sluttet sin dom efter samme tilbud. Menende herredsfogden ikke videre burde i sin dom at indføre, end som skriftligt udi rette lægges. Og at slig løse ord, som skulle være faldet for tingsdom, som ikke med tingsvidne bekræftes, burde ikke at komme ham på sin pung, gods eller mandheld til nogen forhindring.

Deslige udi samme dom at have dømt ham til at give skyld af samme tvende agre udi nogle åringer, efter et vidne forne Las Michelsen forhvervet har, at samme tvende agre skulle have været brugt til den gård han nu ibor. Hvilket vidnesbyrd og med andre adskillige vidner bekræftes forne agre at have været brugt til forne gård Las Michelsen ibor mere end 30 år siden, der hans fader boede i samme gård. Hvilket vidne Niels Nielsen og sin broder afgangne Christen Nielsen, ikke kunne benægte. Mente han ikke burde, at give anden skyld deraf som sin rette gårds landgilde. Men dersom nogen på bemeldte lensmands vegne eller nogen de folk som er boende i den gård i Obling, som de ville samme agre tilvinde, vilde gøre deres ed, at Las Michelsen ejer nogen skyld med rette, da ville han være "offerbødige" det at udgive. Menende herredsfogden udi alle forne punkter uret at have gjort, og burde derfor at stande til rette, og samme dom magtesløs at være.

Dernæst havde og da hidstævnet forbemeldte hr. Ulrich Sandberg og forne Niels Nielsen for nogle uendelige Landstingsdomme de lader dem af berømme, kort forleden her til Landstinget at være forhvervet, over nogle formere Landstingsdomme, som Las Michelsen skulle have ladet forhverve over tvende herredstingsdomme, som skulde være magtesløs dømt. Den ene anlangende noget afgrøde at føre på tvende agre, og der tilbød 3 mark. Den anden om nogen kost og tæring han skulle være tildømt at give bemeldte hr. Ulrich Sandberg. Dernæst skulle samme uendelige domme formelde på en herredstingsdom forne Las Michelsen skulde have forhvervet til Nørre herredsting over forne Niels Nielsen, hvor udi han skulle være tildømt at forskaffe Las Michelsen sin sag så fuldkommen med fylling på ejermænd, som han dem havde den 23.maj sidst forleden, og derover at stande til rette som har med været og retten forkrænket, at han ikke for samme uendelig Landstingsdomme skal være stævnet og kaldt; og efterdi samme uendelige domme ikke lyder endelig, mener han de burde magtesløs at være, og forne Las Michelsens formere landstingsdomme og herredstingsdomme ved magt at blive. I lige måde havde og da hidkaldt forbemeldte hr. Ulrich Sandberg, som samme domme har ladet forhverve, med forne domme. Dernæst forne Niels Nielsen med samme uendelige Landstingsdomme; så og Jørgen Jensen ridefoged til Lundenæs, om han har noget dertil at svare.

Da, for nogen lejlighed, er samme sag opsat til i dag. Og nu havde ærlig og fornuftig Christen Olufsen, slotsskriver til Lundenæs, på sin husbond bemeldte hr. Ulrich Sandbergs vegne der imod hidstævnet Niels Jørgensen i Sdr. Bork for et vidne han den 10.august næst forleden år til Vester herredsting vidnet har, at han alene skulle eje og tilhøre den gård i Sdr. Bork som kgl. mjsts. tjener Niels Nielsen, efter afgangne Michel Jensens fuldmagt, havde gjort vedkendelse på. Mener samme vidne usandfærdig at være, af den årsag med Niels Jørgensens eget købebrev skulle bevises, at han den samme halve gård tilforn havde solgt og afhændt til forne Niels Nielsen, og ikke forne Niels Nielsen for samme vidne skulle have fanget noget varsel; menende der fordi den burde magtesløs at være.

Samledes hidkaldt forne Las Michelsen for et vidne han den 24. maj næst forleden år i Lydumgårds borgestue forhvervet efter afgangne Michel Bonums mund, at han der skulle have svaret og bekendt, da han af forne Las Michelsen er blevet tilspurgt, at hans moders arvepart efter hendes fader Las Michelsen af Obling var i den bondegård i Bonum by. Hvilke vidne skulle være imod den fuldmagt, som Michel Jensen til forne Niels Nielsen givet har, og

han til tinge havde været bestandig, som noksom med tingsvidne skulle være at bevise, og ikke Niels Nielsen samme sit hjemmegjorte brev og vidne burde magtesløs at være.

Dernæst hidkaldt Willads Jørgensen i Bonum, Søren Jørgensen i Hindsig, Maren Pers i Bonum, Hans Poulsen i Thuorlund, Las Olufsen i Malle, Jep Christensen ibid. og Hans Bertelsen ibid. for et vidne de til Øster herredsting den 1.juli næst forleden vidnet har, at en kvinde ved navn Zidse Lauridsdatter, som for 30 år siden og mere skal være død, som var salig afgangne Las Michelsens datter af Obling, skulle have sagt for dem, at hun skulle have solgt de 3 parter af en bondegård i Bonum, under Kronen, formedelst armod, og ikke deres vidne skulle stemme overens, ikke heller på nogen visse dag eller år at være vidnet hun sligt skulle have sagt, tilmed efter en død menneskes mund. Og ikke med skøder eller noget købebrev skulle bevises hendes bondegods at være afhændt. Ikke heller deres vidne skulle formelde eller hedenstilles på den arvepart, som hun kunne arve i den gård i Sdr. Bork Niels Jørgensen ibor, som Niels Nielsen efter fuldmagt har gjort vedkendelse på. Formener samme vidne burde magtesløs at være.

Endnu hidkaldt forne Las Michelsen for en dom han til Nørre herredsting år 1622 den 7. november af kongl. majsts. tjener Niels Nielsen i Obling forhvervet, anlangende at fly forne Las Michelsen hans sag igen med ejermænd, så fersk som han havde den, der herredsfogden selv dømte ham fra ejermænd, uanset hans tjener noksom skulle have i rette lagt kongl. majsts. brev formeldende, salig afgangne Las Michelsen af Obling, som var Michel Jensens oldefader (bedstefar) skulle have igenkøbt af fald den gård Niels Jørgensen nu ibor, såvel som og med arvingers skøder, pantebreve, tingsvidner skulle være at bevise forne Las Michelsens bøndergods ikke nu til endelig ende skulle være skiftet og loddet imellem hans arvinger, og ikke han sine breve skulle have "mot. fangtt" i dommen indført. Og forne dom fordi burde magtesløs at være.

Dernæst havde hidstævnet afgangne Michel Jensens arvinger som er Chresten Michelsen i Lyne, Las Michelsen i Uldbæk og Kiersten Michelsdatter i Lyne, om de har noget dertil at svare. Så og forne Las Michelsen med samme vidner og domme som dem forhvervet har.

Så mødte forne Las Lauridsen i Vestergaard, og forment sig ingen uret at have gjort eller med sin dom at have forurettet, medens at forne Las Michelsen og Niels Nielsen på begge sider efter at de om samme agre er kommet udi trætte, adskillige sager er imellem faldet, og derover mange vidnet og domme dem er imellem gangen, som dog ikke ret hovedsagen om samme agre anlangende, som de på begge sider vel kunne forbigå, og hovedsagen med hverandre "ordele" som det sig bør.

Da, formedelst vor underhandling, blev forne Las Michelsen og Niels Nielsen nu her for retten, udi ærlig og velb. mand Hendrich Lange til Oldager, så og forne Christen Olufsens nærværelse, venlig og vel forligt og fordragen, så de på begge sider afstod al hvis "Bii Sager" dem på enten sider udi samme trætte om forne tvende agre er indeholdende, såvel som og den vedkendelse Michel Bonums sag anlangende, så alle hvis vidner, breve og domme. på begge sider udi forne bisager forhvervet eller udgivet er, skal være kasserede, død og magtesløs, og ingen til hindring eller skade at komme i nogen måde. Hvad belangende er om forne agre de omtvister, der om at gåes ved lovlig proces til deres værneting, hvis ret er som det sig bør.

Bosat i Sdr. Bork. Omtalt 6.12.1624 i Viborg Landstings DombogC 1624, s. 80a.

Dombog C 1640 = B24-571, side 159:Las Michelsen i Sdr. Bork har en bror Jørgen Michelsen, der var salig 1640 og havde boet i Vium.

Viborg landst. tingbog B24-76,

side 351b: Iver Nielsen på Nyland for et vidne de med deres svoger Las Michelsen, o.s.v.

Viborg landst. dombogC B24-565 = 1634, side 109: Las Lauridsen i Vestergård en sag imellem Kongl. Majsts. tjener Las Lauridsen i Obling og Las Lauridsen i Vestergaard hans svoger Las Michelsen i Sdr. Bork.

Kærgård birks tingbog den 27. oktober 1615.

Niels Michelsen i Sædding vidnede at for en fem år siden, da han var hjemme i Sdr. Bork hos sine forældre o.s.v. blev hans moder syg og og døde en 21/2 år derefter.

Kærgård birks tingbog den 7. marts 1617: Las Michelsen i Bork delte disse efterskrevne for gæld de var hans salig broder Niels Michelsen af Sædding pligtig o.s.v.

Ribe bispearkiv, C4-105.

Ribe hospitals papirer.

Tingsvidne 1553 af Øster Horne herred.

Vi efterskrevne Per Høst, tingholder på Øster [Horne] herredsting, Hans Smedt, præst til Ansager kirke, Jes Lassen i Lervad og Niels Sørensen i Mejls kærilig med Gud gør vitterligt for alle i dette vort åbne brev, at år efter Guds byrd MDLIII mandag næst for Sct. Johannes baptisti dag, da var skikket for os og mange andre dannemænd flere, som den dag ting søgte, den brevviser beskedne dannemand Gravers Ibsen i Mejls, som der lovlig bad og fik et fuldt tingsvidne af otte dannemænd, som var Jes Lassen i Lervad, Eske Eysen i Gødsvad, Oluf Pedersen i Hodde, Hans Thom-sen ibid., Per Joensen? ibid., Niels Pedersen i Tønding, Rasmus Jacobsen i Transbøl og Hans Joensen i Hetofte. Hvilke 8 dannemænd de alle endrægtelig vidnede på deres gode tro, sjæl og ret sande, at dem fuld vitterlig er udi sandhed det de hørte og så, at Gravers Ibsen i Mejls har været udi fire samfulde ting oppå fornævnte Øster herredsting, og har æsket ægt og arbejde udaf Jep Simensen i Stenderup og udaf Frands Iversen ibid., og sigtet udaf så mange som ikke har "talith myndhe" for ægt og arbejde (som de bør til hospitalet udi Ribe at gøre med rette), og boende udi Øster herred. Til ydermere vidnesbyrd, at så er udi sandhed som forskrevet står, trykker vi vor indsegl neden på dette vort åbne brev. Datum år oec.

Ribe bispearkiv, C4-12.

Documenta Antiqua nr. 599.

Heri skøde af 1562 på Gyris.

Bertel Lassen i Obling, herredsfoged til Nørre herredsting, gør for alle vitterligt, år efter Guds byrd MDLXXX torsdag næst efter Sct. Dionysi dag for mig her på Nørre herredsting var skikket Niels Sørensen i Gyris [C4-912 har "werup"], på hæderlig og højlærd mester Jacob Madsen, sogne-præst til Vor Frue kirke i Ribe, hans vegne, og havde tiltale og udi rette stævnet Mads Tygesen i Skøde for en gård ved navn Gyris, han for bondeejendom sig tilholder, endog samme gård skulle have været brugt for fri kronegods og fæstegods, siden godset her udi Nørrejylland blev for-brudt og dømt under kronen, og har været fæstet af en

lensmand efter an-den, som havde Koldinghus, medens det lå der til slottet. Og samme gård nu af kongl: mayst:, vor allernådigste herre, for magelaug at være skiftet til Kapitlet udi Ribe for en fri kronegård, som han, højbemeldte kongl: mayst:s mage-laugs brev, derpå fremlagde, med hvilket han beviste for-nævnte gård Gyris at findes iblandt kronebønder, og ikke iblandt jordegne bønder. Dernæst et tingsvidne i dag her af Nørre herredsting, det en dannemand, som var Nis Madsen i Tarm, for 8 mænd at have vidnet, at han hos var på Foersum mark udi salig Iver Krabbes tid, der han havde Koldinghus, og hørte det Iver Krabbe fæstede Mattis Sørensen i Gyris halve Gyris for en kronegård. Og siden nogen stund der efter var han også hos udi Påbøl og hørte det Iver Krabbe fæstede Bendt Sørensen i Gyris den anden halve part af Gyris, også for kronen. Og Iver Krabbe lovede at hjemle dem fornævnte gård på kronens vegne. Hvilket Mattis Sørensen i Gyris her i dag også bekendte på sin højeste ed.

Film S16/477 = Herredagsdombog nr. 55 = 1656: 19/6, side 176b:

For os var skicket os elskelige Niels Nielsen Obling af Sdr. Bork, som havde med en vores egen stævning for os udi rette "citerit" os elskelige Erich Kruse til Grubbesholm vor mand og tjener, underdanigst foregivende hvorledes han skal være ham en sum penge pligtig, efter hans derpå udgivne brevs indhold, dateret Amsterdam den 15. maj 1640, hvor udi han sig tilforpligter et ærlig og adelig indlagher at holde, dersom han fandtes forsømmelig og ej pengene i rette tid erlagde. Og eftersom han imod sit løfte og forpligt med betalingen har været "Nachlessigh", [efterladende, skødesløs, forsømmelig] har han trende gange været anmodet hans forpligt at holde og efterkomme, hvilket ej skal være sket; medens tvært derimod søger en anden udflugt, foregivende samme gæld udi hans umyndige år at være rejst, og ikke vil have udi betænkende, at enten han har været myndig eller umyndig, da skal befindes samme gæld uden landet at være rejst, og han samme penge i sin nød af fornævnte Niels Obling skal have annammet og opbåret, som af hans missive foruden hans rigtige håndskrift kan bevisliggøres. Og recessen sådan forstrækning uden landet, som på rejsen og studering anvendes udførlig tillader. Tilmed skal han ikke have været så ung at han jo har kunnet talt 110 rdl., og derpå hans håndskrift udgivet, og derforuden skrevet hans afgangne fader til, han penge på hans vegne skulle betale; eftersom han dem i sin nød har opbåret. Og på det han sig år efter andet, jo mer og mere for tiltale kan befri, skal han foregive "forgessede?" penge, som meldt er, ej at have bekommet, alligevel han sin håndskrift derpå skal have udgivet. Hvorimod fornævnte Niels Obling underdanigst beretter, at dersom sådant måtte anses, og han med blotte bare ord og tale, uden nogen anden bevis hans gæld på slig maner kunne blive kvit, da kunne ingen ærlig mand tro nogen på sin håndskrift. Menende han her udi uret at gøre, og bør at stande til rette efter recessen og den sidste forordning om mened?? udgangen er. Og fremlagdes os elskelige velbemeldte Erich Kruses gældsbrev de dato 15. maj 1640; hvilket fra ord til ord således er meldende:

Jeg Erich Kruse værende udi Holland under prinsen von Oranje og udi hans tjeneste, velbyrdig Gabriel Kruse til Engelstofft i Skåne hans kære søn, kendes og hermed vitterliggør for alle med dette mit åbne brev, mig af ret vitterlig gæld pligtig er denne brevviser? Niels Nielsen Obling borger udi Varde 110 enkende rigsdlr in specie, som han mig udi min store nødvendighed og pengetrang her udi en fremmed land, af sin gode vilje venlig ham med forstrakt har udi rede penge. Hvilke fornævnte 110 rdl. jeg lover og hermed bepligter mig og mine arvinger på deres gode lover, og adelige æres fortabelse, redeligen og vel at betale fornævnte Niels Nielsen og sine arvinger til den 15. juni førstkommende udi Las Jensen,

borgmester i Varde hans hus, med gode gangbare fuldgørende rdl. in specie, ligesom jeg nu annammet har. Men hvis så skete, det Gud allermægtigste forbyde, det jeg Erich Kruse blev forsømmelig, at samme penge ikke til fornævnte tid og termin bliver erlagt og betalt, da tilbepligter jeg mig fornævnte Erich Kruse eller mine arvinger at inddrage udi en "Eelligh?" herberg udi Jylland, hvor og på hvilken sted fornævnte Niels Nielsen mig enten skriftlig eller mundtlig æskende eller manende vorder?, og der at holde en ærlig og adelige indlager, og mig der ikke der ud af begive, enhver "Naagenn Rudsten?" hemmelig eller åbenbar, ej heller mig nogen forråd? på indlager, mig aldeles ingen undskyldning at gælde førend fornævnte 110 rdl. med da dishavende? eller derefter formodende skade alt udi een samlet sum bliver contenteret og skadesløs afbetalt, den de først penge med dem sidste, og dem sidste med dem første. Ydermere tilforpligtiger jeg Erich Kruse mig og mine arvinger, at dersom så skete, eftersom forbemeldt er, at pengene ikke til fornævnte bedagede tid bliver erlagt og betalt, da at stande fornævnte Niels Nielsen ---- ----- til Varde byting at hænde dom på mig udi hvad måde han efter denne min forpligt mig kan have at beskyldte eller til at svare?. Og der sammested at stande for al stævning, kald og varsel om sagen for højere dommere kan forårsages ind at komme. Alle forskrevne poster og artikler haver jeg fornævnte Erich Kruse for mig og mine arvinger at holde og efterkomme fornævnte Niels Nielsen og hans arvinger aldeles uden skade og skadesløs i alle måder. Des vidnesbyrd med egen hånd underskrevet. Datum Amsterdam ut supra. Erich Kruse Egen hånd.

Desligeste framlagdes en velbemledte Erich Kruses missive dateret Amsterdam forskrevne 15. maj 1640, hans fader Gabriel Kruse tilforskrevne under egen hånd. Hvilken til mening således medfører, at eftersom ham Niels Nielsen har forstrakt udi hans nød 110 rdl., hvorpå han sin strenge forpligt havde udgivet til den 15. maj dernæst efter at betale. Da var han samtykke begærende, hans kære fader samme penge enten til fornævnte Niels Nielsen eller hans bud, når han derom besøgt blev, vilde betale. Og findes under samme missives dato således skrevet: Nok har Niels Nielsen forstrakt mig 24 rdl.

Hvorimod og tilsagen at svare er i rettemødt os elskelige bemeldte Erich Kruses fuldmægtig som hans skriftlige forsæt og erklæring imod forhvervede stævning producerede, hvilket iblandt andet til mening formelder:

At den håndskrift hvorefter han nu af Niels Obling søges, er udgivet udi hans umyndige år, nemlig der han ikun var 15 år gammel, og da var prinsens "Laase?" af Oranje; hvilket fornævnte Niels Obling skal have ham tilbragt. For det andet benægtede han aldrig at have bekommet samme penge, som han nu af Niels Obling kræves for efter fornævnte håndskrift. Forhåbende derfor underdanigst Niels Obling for ulovlig omgængelse med ham udi hans umyndige åringer burde efter recessens C4? Anden bogs pag: 286 og 287 at lide og undgælde som vedbør, og hans mod? Ham ulovlige hårndskrifter ej at komme ham til nogen skade eller ilde påtale i nogen måde. Med videre parterne om denne sags beskaffenhed imellem er forløben, og var dom begærende.

Efter tiltale, gensvat og denne forberørte sags lejlighed og efterdi recessen klarlig formelder, at hvis gæld som af "Reigsenn" studeren eller sådan tilfald forårsages og af mindreårige bør at betales; er derpå for rette afsagt, at Erich Kruse ikke kan befries, at han jo efter sin håndskrift bør at betale eller "holde Manigh?". Datum ut supra.

Vestjyske præsteslægter.

I mit arbejde med vestjyske præsteslægter er jeg stødt på nogle uoverensstemmelser vedrørende Peder Clausen, præst i Ål sogn 1623-73.

H. H. Fussing har ret, når han i "Personalh. tidsskrift 1944 side 57 skriver at Peder Clausens første hustru hed Elisabeth.

Derimod mener Wiberg, at hun hed Maren Nielsdatter og var formandens datter. Det samme mener O. Nielsen i "Historiske efterretninger om Vester Horne herred", hvor hans begrundelse er, at Niels Madsen [fejl for Villadsen, se Kjærgård birks tingbog 15/11 1633] giver hr. Peder Clausen afkald for arv hans hustru kunne tilfalde efter hendes salig fader og moder hr. Niels Philipsen og Katerina. Dette afkald skulle være begrundelse for, at Peder Clausens hustru også var datter af formanden i embedet, men det er ikke et endegyldigt bevis herfor, men indførslen 29/11 samme år beviser, at Peder Clausens første hustru var datter af Niels Philipsen, men ikke med navnet Maren men Elisabeth. Derimod var Niels Philipsens datter Marie gift med Niels Villadsen, se Kjærgård birks tingbog 15/11 1633.

Hvad angår Peder Clausens anden hustru Maren findes følgende:

Slavs herreds tingbog den 12/1 1665, side 4b ff.:

Hans Mogensen i Galthoe et vidnesbyrd.

For retten fremstod hr. Peder Clausen i Aal præstegård for en besiddende dom og ret, gav til kende at han og hans hustru Maren hr. Peders var skyldig blevet Hans Mogensen i Galthoe fire og tyve rigsdaler, hvorfor til dets udlæg og betaling, for sig og sin hustru fornævnte Maren hr. Peders og deres arvinger, med deres fri vilje og velberåd hu har forundt og afhændet til Hans Mogensen i Galthoe og hans arvinger en gård i Vejrup i Lindknud sogn, som Chresten Pedersen påboede, og nu står ganske øde, skylder årlig en tønne rug, et svin, fire skæpper havre; hvilke forskrevne gård Maren Nielskone i Obling blev udlagt i hendes gælds betaling efter salig Erich Juels død, efter lodseddels formelding dateret Viborg den [dato ikke indført] juni anno 1657, og med commisarens velbyrdige Erich "Linqst" og Niels Parsbjergs egne hænder underskrevet. Og nu siden er hendes datter fornævnte Maren hr. Peders i Aal præstegård arvelig tilfaldet i Obling, efter lodseddels formelding dateret Obling d. 28.okt. år 1663, og underskrevet Christen Nielsen Obling på sin egen vegne, Jens Jørgensen Jelling på sin egen vegne og på Kiersten Nielsdatters vegne og Niels Nielsen Hieboe på hr. Peder Clausen i Aal præstegård hans vegne. Og til vitterlighed Aksel Nielsen "moneripp", Peder Larsen egen hånd, Niels Chrestensen egen hånd, Las Nielsen egen hånd, Claus Chrestensen egen hånd. Hvilke fornævnte gård med al sin rette tilliggelse, som dertil ligger, og af Arilds tid tilligget har o.s.v.

Samme dag skødede hr. Peder og Maren, hr. Peders, en gård i Lindknud sogn, Hovborg kaldet, til Peder Ebesen i Pugelund, til betaling af en gæld på 110 rigsdaler. Den gård de skøder var tilfaldet Maren Nielskone i Obling i hendes gælds betaling efter salig Erich Juels død efter lodseddels formelding dateret Viborg den juni 1657, og siden er hendes datter Maren hr. Peder i Aal præstegård hans hustru arvelig tilgjort, Obling den 28.oktober 1663, underskrevet af Christen Nielsen Obling på egne og broderbørns vegne, Niels Heboe på hr. Peder Clausens vegne, Jens Jørgensen Jelling på sin egen og Kirsten Hansdatters vegne.

Denne Maren Nielskone i Obling var Maren Jensdatter, datter af herredsfogden Jens Christensen i Nebel sogn. Se min bog "Niels Pedersen og Ingeborg Christensdatter o.s.v." bilag side 106. Maren Jensdatter var gift med Niels Nielsen Obling, og havde foruden Maren, Peder Clausens, en datter Anne Nielsdatter, der første gang var gift med Jens Jørgensen Jelling og anden gang med biskop Ancher Anchersen.

Om Jens Jørgensen Jelling findes en ligtale på 229 sider, holdt den 15. April 1679 i Sindbjerg kirke. Se "Biblioteca Danica" bind III, spalte 1201.

Anne Nielsdatter fik ingen børn, og 4. august 1702 anmodede hun kongen om tilladelse til at dele sine midler til bl.a. hr. Hansis i Ål [Hans Nielsen Paludan eller Kjær] hans tvende børn

nemlig Ancher og Anne Lisbeth. Se min bog "Jydske domme og dokumenter 1440-1700" side 505 ff.

Følgende tingsvidne af Kjærgård birks tingbog den 4. februar 1670, side 99b omtaler også Maren Nielsdatter i Ål præstegård:

For tingdom stod Jens Christensen Gundersbill i Borup på sine egne og sine søskende som er Mette Laskone i Obling, Johanne Houles i Toftum og Anne Bertels i Nordenaa, såvel og på Maren Nielsdatter [datter af Niels Nielsen Obling og Maren Jensdatter] i Aal Præstegaard deres vegne og begærede et uvildigt vidne af efterskrevne dannemænd, om det er dem ikke vitterligt at fornævnte Jens Christensen og bemeldte kvindepersoner er fuld trediemand til salige Cathrine Hermansdatter, salig Jens Knudsen Færgemands efterleverske af Husum, eftersom Jens Christensens moder og forne Cathrine Hermansdatters fader var født søskendes børn, som her hedder Terben Nielsen og der [i Husum] Herman Nielsen.

Da fremkom Christen Lassen i Obling, Hans Nielsen i Kjærgaard, Simon Nielsen i Grerup, Peder Nielsen ibid, Niels Nielsen i Børsmose, Hans Christensen ibid, Simon Hansen i Børsmose og Niels Hansen i Kjærgaard og vidnede endrægtig med opholdne fingre og ed, at det er dem i sandhed vitterligt at fornævnte Jens Christensen Gundersbill hans moder og hendes søskende født i Obling var fuldsøskendebørn til Terben Nielsen som i Husum kaldes Herman Nielsen murermester og er fornævnte Jens Christensen og bemeldte kvindepersoner og deres medarvinger fuld trediemand og rette fødte arvinger i bord og blod til salig Cathrine Hermansdatter salig Jens Knudsen Færgemands hustru af Husum. Jens Christensen på sin og sine medarvingers vegne var tingsvidne begærende. Og stod Laust Lassen med Jens Christensen idag til vederståls ting der dette vidne blev beskrevet.

I bogen "Slægten Aall" af Haagen Krog Steffens omtaler han på side 9 at Niels Willadsen 2. april 1612 får fæste på slæggården efter faderen. Helt nøjagtigt står der i Riberhus lens jordebog:

"1611-12. Niels Willandsen i Skjødstrup fæstede den våning, som hans fader Willandtz Søffrensen fradøde, og hans moder Jehanne Willandtz ham oplod, og skal holde hende sin ophold udi hendes livstid, gav 12 rdl." Se min bog "Kronens gårde og bol i Vester Horne herred og Kærgård birk 1562-1643", side 18.

Det er mærkeligt at Krog Steffens ikke omtaler, at Jehanne Willandtz to år senere, 30. september 1614 på Kjærgård birketing aflagde bekendelse, der sikkert var afpint hende. Hun tilstod, at hun drev sine trolddomskunster sammen med Maren Knuds i Skødstrup og Anne Thameskone i Gedbjerg; de tog livet af Oluf Knudsens søn Mikkel i Børsmose o.s.v. Hun blev samme dag brændt. Se H.K.Kristensens artikel i Fra Ribe Amt, bd. VIII side 143 ff., samt Viborg landstings dombog C 11/10 1617 side 362.

Viborg Landstings dombog C.

Landsting den 23. november 1622, side 381a ff.

Strid om jord i Sdr. Bork.

Var skikket ærlig og velb. mand hr. Ulrik Sandberg til Quilstrup [Kvelstrup], ridder, kongl. mayts. befalingsmand på Lundenæs, hans visse bud ærlig og fornuftig Niels Nielsen i Obling på den ene, og havde udi rette stævnet Christen Michelsen i Nørbork, Jørgen Michelsen i Vium, Ane Ibsdatter i Sdr. Bork, Christen Jørgensen hans arvinger, som er Jørgen Christensen, Jens Christensen og Karen Christensdatter, Søren Bendsen, Niels Graversen, Niels Lassen på Nyland, Ane Lauridsdatter i Sdr.Bork, Laurids Nielsen og Christen Christensen ibid, på den anden side for nogle vidner de til Nørre herredsting den 11. oktober

og den 26. september 1621 vidnet har, at Nr. 100. Mickel Ibsen af Sdr. Bork, såvel som Las Mickelsen ibid. skulle have brugt 2 agre, såvel som en Anders' agerende, forskrevne tvende agerender liggende i vang nør fra Las Mickelsens gård. Hvilke vidner Niels Nielsen på hr. Ulrik Sandbergs vegne beskylder villig vidne at være, efterdi Christen Mickelsen og Nr. 101. Jørgen Mickelsen skulle være Las Mickelsens brødre, og Ane Ibsdatter hans søskendebarn, og Ane Lauridsdatter og Niels Lassen hans hustru og hustrus broder. Tilmed skulle deres vidne ikke formelde på visse åringer Las Mickelsen eller hans fader skulle have brugt forskrevne agre, eller hvor længe de har været forskrevne gård til "verelse" eller og kommet derfra, som deres vidne om formelder. Tilmed skulle deres vidne ikke heller om formelde, at det skulle være gårdsjord til forskrevne gård. Deslige skulle en part af samme vidner formelde, at de ikke andet ved. Mener samme vidne at være tvært imod adskillige vidner, som om forskrevne jord skulle være udgangen, at forskrevne tvende agre og Anders' ager skal være ret stug af kronens jord, og har været brugt til den gård i Obling Christen Nielsen og Jens Olufsen er fradød, og mand efter anden det skal have fæstet af kongl: mayts: lensmand på Lundenæs, som med fæstebreve såvel som kongl: mayts: jordebog på Lundenæs er at bevise. Mener samme vidner ikke så nøjagtig, noksom sandfærdig at være, at de burde at komme ham, på kongl: mayts: vegne, på forskrevne stugjord til hindring eller skade i nogen måde. Deslige havde hidstævnet forskrevne vidnesfolk hver i egen person, som samme vidne vidnet har, så og ærlig og velb. mand Hendrik Lange til Dejbjerglund, og Las Mickelsen i Sdr. Bork, som samme vidne forhvervet har, med samme vidne, om de har noget dertil at svare.

Derimod havde forskrevne Las Mickelsen, efter en opsættelse i dag 14 dage udgangen, lydende han da at have hid i rette stævnet Knud Bertelsen i Sjælsbøl [Egvad sogn], Mattis Bertelsen i Obling, Doriche Bertelsdatter i Nørbork, Las Christensen i Sdr. Bork, Mattis Jørgensen ibid., Karen Jeskone i Obling, Anne Pers i Nørbork, Bergethe Clausdatter i Obling, Jørgen Laursen ibid., Anne Nielsdatter i Nordenaæ og Las Jensen i Lunderup for nogle vidner de til Nørre herredsting den 27. september og den 15. november forgangne år vidnet har, om tvende agre liggende norden den gård Las Mickelsen nu ibor, at skulle være brugt til den gård i Obling salig Christen Nielsen og Jes Olufsen fradøde. Og beskylder samme deres vidne, Las Jensen og sine medarvinger skal eje og tilhøre halvparten af forskrevne gård i Obling, som de fradøde, og Bergethe Clausdatter og Karen Jeskone at have været salig Christen Nielsen og Jes Olufsens hustruer, de andre vidnesfolk at være deres søskende og søskendebørn. Dernæst skulle deres vidne medføre, at skulle været givet "Seerschyld" af samme tvende agre til kronen, og ikke skal være bevist med fæstebreve eller med kongl: mayts: jordebog nogle af de mænd, som har boet i den gård i Obling, noget fæste at have på nogle af de agre liggende norden den gård Las Mickelsen ibor. Menende deres vidne usandfærdig at være, og burde magtesløs at blive.

Deslige havde da hidstævnet forskrevne vidnesfolk med deres laugværger, så og salig Christen Nielsen, Jes Olufsen og Jens Iversen deres arvinger, som er Claus Christensen, Niels Christensen, Christen Christensen, Jacob Christensen, Lisbett Christensdatter, Else Christensdatter, Kiersten Christensdatter, Maren Christensdatter, Mette Christensdatter, Ane Christensdatter, Birgitte Christensdatter og Maren Christensdatter, Mette Jesdatter, Maren Jesdatter, anden Maren Jesdatter, Las Jensen, Jens Jensen, Iver Jensen, Jacob Jensen, Envold Jensen, Iver Jensen, Maren Jensdatter, Ane Jensdatter, Lisbeth Jensdatter og Maren Jensdatter, om de har noget dertil at svare.

Dernæst Niels Nielsen Obling, som samme vidne forhvervet har med samme vidne. Udi lige måde ærlig og velb. mand hr. Ulrik Sandberg til Kvelstrup, befalingsmand på Lundenæs, med kongl: mayts: jordebog, om han har noget dertil at svare.

Da, for nogen lejlighed, er samme sag opsat til i dag.

Og nu fremlagde Las Mickelsen et tingsvidne af Nørre herredsting den 11. oktober sidst forgangen udgivet, bemeldende, Christen Mickelsen i Nørbork for 8 mænd med oprakte fingre og ed, at have vidnet, at han kunne mindes udi 26 år førend han blev gift fra hans salig fader Nr. 100. Mickel Ibsen, som boede i den gård i Sdr. Bork Las Mickelsen nu ibor, og da imidlertid brugte hans fader til samme gård de tvende agre liggende norden samme gård, som der nu om tvistes. Deslige brugte hans fader og den Anders' ager til samme gård imidlertid, liggende imellem samme tvende agres søndre ende, og forskrevne gård.

Jørgen Mickelsen i Esbøl [Vium sogn] lige det samme at have vidnet med oprakte fingre og ed, som Christen Mickelsen vidnede, undtagen han kunne ikke mindes længere end udi 20 år, førend han blev gift fra hans fader Mickel Ibsen.

Dernæst Ane Ibsdatter i Sdr. Bork, at have vidnet med oprakte fingre og ed, at hun var født udi samme gård, og kunne mindes udi 20 år førend hun deraf [kom], og da imidlertid brugte Mickel Ibsen samme 2 agre og Anders' ager til samme gård.

Christen Jørgensen i Sdr. Bork, at have vidnet med oprakte fingre og ed, at vel 35 år, da vidste han ikke, at der havde andre haft samme tvende agre og Anders' ager, end Mickel Ibsen og Las Mickelsen, undtagen på to års tid Jens Iversen i Bandsbøl havde brugt en af samme tvende agre, og i det år Christen Nielsen i Obling brugte en af dem.

Dernæst et andet vidne af forskrevne ting den 26. september sidst forleden udganget, Ane Lauridsdatter i Sdr. Bork for 8 mænd at have vidnet med oprakte fingre og ed, at pinsedag næst forleden var det 13 år siden, hun blev gift, og kom til den gård Las Mickelsen ibor, og da brugtes til samme gård de tvende agre der om tvistes, liggende norden samme gård, og siden har de og været brugt dertil, undtagen udi forgangne år 1621, salig Christen Nielsen af Obling brugte en af dem.

Dernæst Christen Hansen på Nyland at have vidnet med oprakte fingre og ed, at han tjente Las Mickelsen samme år Ane Lauridsdatter kom til samme gård, og da brugtes samme agre til forskrevne gård, og siden har de været dertil, undtagen udi forgangne år 1621 Christen Obling brugte en af dem.

Laurids Nielsen i Sdr. Bork at have vidnet med oprakte fingre og ed, at han havde tjent Las Mickelsen på to års tid siden han blev gift, og da brugtes samme tvende agre til samme Las Mickelsens gård, undtagen for-gangne år 1621 salig Christen Nielsen brugte en af dem.

For det sidste Niels Lassen at have vidnet med oprakte fingre og ed, at det var ham vitterligt, at samme tvende agre har været brugt til forskrevne gård udi 10 år, som hans forrige vidne om formelder. Som de vidner vi-dere bemelder. Og forment Las Mickelsen samme vidner sandfærdig at være, og burde ved magt at blive.

Dertil svarede Niels Nielsen, og forment samme vidnesbyrd mesten dels vildig at være, og en del selv at have lagt deres vidne udi tvivl. Mente fordi samme vidner ikke nok som "et", medens med nøjagtige vidner skulle gøres bevisligt samme jord udi langsommelig tid at være brugt til den gård udi Obling Christen Nielsen og Jens Olufsen iboede, dog for særskyld og afgift til Lundenæs.

Og fremlagde et vidne af Nørre herredsting den 15. november år 1621 udgivet, Knud Bertelsen i Sjølsbøl for 8 mænd, med oprakte fingre og ed at have vidnet, at for 36 år siden da blev han gift fra sin salig fader Bertil Lassen, som boede udi den gård Christen Nielsen og Jes Olufsen i Obling udi bor, og havde ene samme gård udi "biering", og da udi 10 år næst tilforn var han hjemme hos sin fader, og fulgte hans plov og drev hans avling, og da med andet gårdens jord brugte han hø og korn af tvende stugagre i vang, som løber fra nogle agre kaldes Gryd, og ned til Las Michelsen hans hus og kålgårdsdiger ved tager, og til sin faders gård for deres rette gårdsjord og stug ejendom, og givet sin skyld deraf til kronen.

Samledes et vidne af forskrevne ting samme år og dag udgivet Mattis Bertelsen i Obling at have vidnet med oprakte fingre og ed, at for 45 år siden da havde hans salig fader Bertel Lassen den gård ene udi "bierg", som Christen Nielsen og Jes Olufsen i Obling nu ibor; og da en tidlang brugte hans fader til samme gård tvende stugagre i vang, som løber fra nogle agre kaldes Gryd, og ned til Las Mickelsen i Sdr. Bork hans hus og kålgårdsdiger vedtager, og gav sær skyld deraf til kronen. Og [for] 34 år siden, da oplod hans fader ham samme gård og forskrevne tvende stugagre, og så stedte og fæstede han samme tvende agre af kongens lensmand, og brugte dem siden udi nogle år til forskrevne gård, og gav særskyld deraf til kronen.

Dernæst et vidne af forskrevne ting samme dag udgivet Dorethe Bertelsdatter i Nørbork at have vidnet med oprakte fingre og ed, at for 30 år siden, da blev hun gift fra hendes salig fader Bertel Lassen, som boede udi den gård i Obling Christen Nielsen og Jes Olufsen nu ibor, og havde de ene samme gård udi "bierig", og da udi nogle år tilforn, der hun var hjemme hos hendes fader, var hun med og høstede hø og korn af tvende agre, som løber fra nogle agre kaldes Gryd, og ned til Las Mickelsens hans hus og kålgårdsdiger vedtager, for hendes fader, til den gård han udi boede, og hendes fader gav særskyld af til kronen.

Iligemåde et vidne af bemeldte ting forskrevne den 15. november udgivet, Las Christensen i Sdr. Bork og Mattis Jørgensen ibid. at have vidnet med oprakte fingre og ed, at det var dem fuld vitterlig, at salig Bertel Lassen, som boede i den gård i Obling, som Christen Nielsen og Jes Olufsen nu ibor, lod bruge de tvende agre i Vang, som løber fra nogle agre kaldes Gryd og ned til Las Mickelsens hans hus, til samme gård i Obling udi nogle år førend han døde, og at Knud Bertelsen og Mattis Bertelsen har brugt samme tvende agre til forskrevne gård i Obling for deres fader Bertel Lassen, som de derom vidnede den dag, at Jens Iversen i Bandsbøl og Christen Nielsen har og brugt samme tvende agre til samme gård udi nogle år, men dog ikke samme tvende agre, også brugt noget til Las Mickelsens gård.

Endnu et vidne af forskrevne ting samme dag udgivet Karen Jeskone i Obling for 8 mænd at have vidnet med oprakte fingre og ed, at for 15 år siden, da blev hun gift og kom til den gård i Obling Christen Nielsen og Jes Olufsen ibor. Og det første år hun kom did, da brugte hun den ene af de tvende agre i Vang, som løber fra nogle agre kaldes Gryd og ned ad Las Mickelsens hus, til samme gård, og gav særskyld deraf til Lundenæs.

Dernæst Ane Pers i Nørbork at have vidnet med oprakte fingre og ed, at hun tjente Karen Jeskone det første hun kom til samme gård i Obling at bo. Og da var hun med og høste det hø af den ene af samme tvende agre for Karen Jeskone til samme gård.

Item et vidne af forskrevne ting bemeldte den 15. november næst forleden år udgivet, Ane Nielsdatter i Nordenaa at have vidnet for 8 mænd med oprakte fingre og ed, at for 21 år siden, da kom hun først til Christen Nielsen at tjene, og da udi 7 år der næstefter, da var hun med og høstede hø og korn af en af de tvende agre, som løber fra nogle agre kaldes Gryd og ned ad Las Mickelsen i Sdr. Bork hans huse, til den gård Christen Nielsen nu ibor, for Christen Nielsen. Og udi forskrevne 7 år, da blev den anden af samme tvende agre brugt til den anden halve gård, som Jens Olufsen nu ibor, og ifjor ved Sct. Mikkelsdag, da var hun med at pløje den ene af samme tvende agre for Christen Nielsen.

Dernæst et tingsvidne af Nørre herredsting samme år og dag udgangen, Bergethe Clausdatter i Obling at have vidnet med oprakte fingre og ed, at for 27 år siden da blev hun gift og kom til Obling at bo, som Christen Nielsen nu ibor. Og da fra 21 år og siden udi 7 år derefter, da blev den ene af de tvende agre, som løber fra nogle agre kaldes Gryd og ned ad Las Mickelsens hans hus, brugt til den halvgård Christen Nielsen udi bor, og givet særskyld deraf til Lundenæs.

Dernæst Jørgen Laursen i Obling at have vidnet med oprakte fingre og ed, at ved 18 år siden, da kom han til Christen Nielsen at tjene, og da udi 2 år derefter, da var han med og høstede

både h  og korn af en af samme tvende agre for Christen Nielsen. Som det vidne videre formelder. Og mente Niels Nielsen, at samme vidner med underskrevet jordebog til Lundenæs, som forbemeldte hr. Ulrik Sandberg der lenet annammede, leveret er, skulle bekræftes samme jord at være ret stugjord, og gives særlig skyld af til kronen.

Og fra den samme jordebog, som  rlig og velb. fru Anne Kaas med egen hånd underskrevet, og formelder iblandt andet:

En jordegen gård i Obling Jens Iversen, Christen Nielsen bruger. Endnu har Christen Nielsen og Jens Iversen i Bandsbøl disse efterskrevne boele, stugjorder og stugenge udi fæste, giver  rlig det efterskrevne landgilde deraf, og iblandt andet findes 3 stykker agerjord i Vang, 12 rdl, som samme jordebog derom indeholder.

Og derhos gav til kende, at samme stugjord altid, for s r skyld, skal have fulgt til Lundenæs, efter jordebogens indhold, og til en efter anden af lensmændene for s r skyld været bortfæstet, som med fæstebreve skulle bevises.

Og udi rette lagde  rlig og velbyrdige fru Anne Kaases forseglede og underskrevne fæstebrev dateret Lundenæs den den 9. april anno 1603, da hun af kongl: mayst: har været forlenet at råde over Lundenæs len. Hvor udi hun bekender sig at have stedt og fæstet Jens Iversen i Bandsbøl halvparten af et bol i Sdr. Bork ved navn Slot, halvparten af noget stugjord ved navn ""huid heffuich" jord, og halvparten af tre stykker agerjord i Vang, med mere hendes fæstebrev om formelder.

Derhos fremlagde hr. Ulrich Sandbergs forseglede og underskrevne fæstebrev dateret Lundenæs den 30. december anno 1607, som udi lige m de indeholder ham at have stedt og fæstet Jens Olufsen boende i Obling halvparten af forskrevne bol kaldes Slot, halvparten af samme stugjord ved navn ""huid hoffdz" jord, halvparten af tre stykker agerjord i Vang. Derhos fremlagde et andet hr. Ulrik Sandbergs forseglede og underskrevne fæstebrev dateret Lundenæs den 24. april sidst forleden, som udi lige m de indeholder:

Han på kongl: mayts: vegne at have stedt og fæstet Las Bertelsen i Obling efterskrevne kongl: mayts: og kronens ejendom, som er halvparten af et bol kaldes Slot udi Sdr. Bork sogn, halvparten af noget stugjord kaldes "huid hoffuid jord", s  og halvparten af tre stykker agerjord liggende i Vang i Sdr. Bork sogn. Som samme trende fæstebreve i dem selv videre derom indeholder, dem samme ejendom at skulle nyde, bruge og beholde deres livstid, dog  rlig give deraf afgift og rettighed.

Og formente forskrevne Niels Nielsen samme vidner dermed noksom at være bekræftet det, forskrevne jord kongl: mayst: og kronen skulle tilhøre, og være brugt til den gård udi Obling af dem, samme jord stedt og fæstet har, og efter jordebogens indhold. Hvortil forskrevne Las Michelsen svarede, at der skulle befindes tre stykker jord udi Vang foruden dette jord om tvistes, som skulle bruges til forskrevne gård udi Obling. Dog han ikke vil p skyde, som ham blev forlangt, at gøre bevisligt nogen anden stugjord at findes, som gaves særskyld af til Lundenæs, efter jordebogens indhold.

Og efter slig lejlighed formente Niels Nielsen samme hans fremlagte vidner, som med benævnte jordebog og fæstebreve bekræftes, burde ved magt at blive, og Las Michelsens villige vidner derimod ikke at komme hr. Ulrich Sandberg, på kongl: mayts: vegne, på forskrevne stugjord til forhindring. Gav og derhos tilkende ikke nogen vidner udi sagen den 27. september at være forhvervet, som stævnet er, medens ved dom frafunden.

S  og, efterdi Knud Bertelsen, Mathis Bertelsen og deres med følgere udi samme deres vidne  r 1621 den 15. november udgangen, udtrykkelig har vidnet samme ager til forskrevne gård udi Obling at være brugt for s r skyld til kronen, og samme vidne med underskrevne jordebog bestyrkes samme tre stykker jord udi Vang, som stugjord der udi for s r afgift til Lundenæs at være indskrevet, hvilket og med forskrevne trende fæstebreve bekræftes. Og

ikke bevises nogen anden stugjord udi forskrevne Vang at være liggende, som gives særlig afgift af til Lundenæs. Las Michelsen ikke heller vil påskyde det at gøre bevisligt. Da vide vi, efter sådan lejlighed, ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme. Og Christen Michelsen og hans medfølgeres vidner, som mesten part er vildige, og en del lagt udi tvivl, derimod ikke at komme bemeldte hr. Ulrich Sandberg på samme stugjord til nogen forhindring.

Hardsyssel Årbog 1925, side 28:

"Kundgøre wi Las Michelsen, tingholder paa Nørhærets tingh, Lauers Nielsen prest til Oddwm, Christen Vindh, prest oc capellan til Lønborg, Pally Bangh vebner, Nis Lagssen i Nørkiergård, Mats Perssen i Tarm, Nis Lagssen i Odderup oc Jørghen Jebssen i Hodde kierlig meth gudt gjøre alle witterligt i thette wort obne breff, at aar efter guts byrd m d x vii then torsdag for mitsommer paa fornefnde ting for dom oc rette war skicket beskenne mand Christiern Nielsen i Stoxstrup logligh bedis oc feek eth vwildig thingsvinte af VIII danemendh, som er Per Matssen, Jes Christenssen i Strelloff, Nis Michelsen, Michil Terchilssen, Bertill Eskilssen, Morten Nielsen, Ebbe Nielsen oc Jes Olafson, hwilke VIII danemendh saa wunte paa tro siell och sanninge, at them fuld witterligt er hørde oc sawe, at II danemend wunte for them som war Thames Anderssen i Tarm oc Anders Matssen i Oddwm, som vor fornefnde Christiern Nielsens loghøffdhøring, thii wutne paa theres tro siell oc sanninge, at them witterligt er at fornefnde Christiern Nielsen gjorde laghoffd paa Oddwn kircke gots vegne, som han war logligh tillfonden af domern paa tiingi meth danemend oc dane swene, bynder oc sielle eyger oc gode birckii tynner logtid dags och brasth enghen vern och logligh indworde thette efter screffne gotz: I Eng vestertz i Stoxstrup holm, item I engh callis smøreng leger mellwm Synderschoff eng oc Jep Nielsens eng, item I eng i Stoxstrup holm vesten vedkier, Ij dell till kircken oc tridi dell til Cresten Nielsens gord.. Item I eng i Stoxstrup holm leger mellom Seyrup eng oc Jep Nielsens. Item I eng i Stoxstrup holm IIIj skor mellwm Sinderschoff eng oc Seyrup eng. Item I eng leber paa Holmvadt. Item I eng i Stoxstrup holm mellwm Sinderschoff eng oc Strømersbill. Item I eng i Stoxstrup holm hver annen aar till kircken oc annen aar till prestgard leber imellwm Jep Nielsens oc Sinderschoff eng. Item I eng paa Sinderschoff øffroe, item I eng vesten i Lindvig, som gor sex engels til skyld om aar. Item I eng østen udi Lindvig, item I eng vestertz i Lunderup. Item I eng i Lunderup mellwm Nis Smed oe Christen Nielsen. Item I eng iaffwen Sinderschoff callegord. Item I eng i Browig leber paa Hiwellpøtt. Item I eng sindøster hørnen i Browig. Item I eng vestertz i Østerkier, item I eng leber vesten paa vadt paa Østerkier, item I eng i Grønholm paa Raffbech marc. Item I eng paa then annen side ved aa, item I eng Calles Hebbelwig, annen aar till Borrigs kireke oe annen aar till Oddwm kireke, item I eng paa Gundesbill marc, annen aar till kircken oc annen aar til prestgard. Item I eng paa Stoxstrup marc i Roo . . Item I eng i Tarm haffwe, item I eng i Sloogord paa Tarm marc, item I eng paa Tarm marc i Rødde, item I eng ved kirckibeek i Oddwm sogn, item I eng paa Deibell toffte, item I eng østen Egwat kircke, item I eng paa Østerkier paa Tarm marc, item IIIj ager paa østerwong, item IIIj ager vesten Oddwm kirckegord, item Ij ager paa Ørmedt oc i vester marc, item IIj ager i neiltoft, item IIIj ager om berighwong, item I ager i degntoft ned østen i thette forscreffne . . . (Slutningen ulæselig).

B24-558=1619, Viborg landstings dombog, side 105a ff:

Var skikket erlig og W: mand Niels Skade hans vise bud E: og f: Las Nielsen i Bindesbøl, og havde hidkaldt sandemænd af Nørherred om manddød at sværge over Staffen Albretsen, som tjente på Østergaard for Niels Envoldsen som tjente bemeldte Niels Skade han /:desværre:/ ihjelslog, mente ham sagesløs at være af dage taget. Og først fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Nørherredsting dette år den 1. April udgivet, som indeholder Ane Bangsdatter tjenende i Østergaard og Jacob Persen tjenende ibid., for 8 mænd at have vidnet med oprakte fingre og ed, at den dag 3 uger da var Michel Lassen, boende i Kiærs hus ved Urup udi Grindsted sogn, Staffen Albretsen tjenende velbyrdige Mads Nielsen til Østergaard, Jep Ibsen i Nørtarp og Oluf Jespersen i Nørhede hos fornævnte Mads Nielsen og sad og drak med ham. Og som de da de var så sammen at drikke, da hørte de, at fornævnte Michel Lassen sagde til fornævnte Staffen Albretsen, den som der vil gøre dig ondt, da skal jeg så sla på dem, det pjalterne skal flyve af dem, den det var lensmanden. Da sagde Staffen Albretsen: Vi vil ud til dem dersom de ikke vil løbe, så vil vi løbe. Og så noget derefter samme dag gik Mads Nielsen ud af Østergaard og øst på ad Vallund. Og straks efter Mads Nielsen var bortgået af gården, da hørte de at Michel Lassen spurgte Staffen Albretsen ad, om han havde hans "bescheden", da sagde han nej, og så gik de ind igen og kom straks ud, og da havde Michel Lassen en fork udi sin hånd, og noget af Staffen Albretsens klæder og bar der de kom uden døren, da sagde en kvinde, der står den karl der slog Staffen Albretsen. Da vendte fornævnte Michel Lassen sig om, "negerett med Sin hoffues truet och Resten same fork som hand haffde vdi sin hand". Og så gik de udaf Østergaard og øster på ad Vallund efter Mads Nielsen. Desligeste et vidne af fornævnte ting samme dag udgangen, fornævnte Ane Bangsdatter for 8 mænd med oprakte fingre og ed at have vidnet, at den dag tre uger noget efter som Mads Nielsen, Michel Lassen boendes i Kiærhus ved Urup i Grindsted sogn og Staffen Albretsen var bortgangen fra Østergaard og øster på ad Vallund, da kom Jep Ibsen i Nørtarp til Østergaard og sagde til hende, der ligger en karl på den søndre vej imellem Vallund og Nærild, og var stukken med en kniv, var hartad død. Hvortil Jep Ibsen svarede og bekendte, der den dag at han havde samme ord med Ane Bangsdatter, fornævnte Ane Bangsdatter og Jacob Persen tjenende ibid., at have vidnet med oprakte fingre og ed, at de samme dag, efter Niels Skades befaling kørte straks heden til samme karl, og der de kom til samme karl, da var det Niels Envoldsen, som tjente Niels Skade, og var da død. Så drog de hjem og turde ej tage ham hjem med dem førend de talte med Niels Skade, og gav ham det til kende fordi han var da død. Dernæst et vidne af fornævnte ting samme dag udgangen, som bemeldte Las Lauridsen i Vestergaard og Visti Lauridsen i Viptarp for 8 mænd at have vidnet med oprakte fingre og ed, at den dag 3 uger da var de forsamlet i Vallund, eftersom de var ombedet af Karen Karen Pers ibid, og samme tid var også Niels Skades karl Niels Envoldsen indtil Karen Pers hendes i Vallund hos dem, og der de havde siddet en liden stund tilhobe, så gik Niels Envoldsen og Jens Nielsen ud fra dem, og de biede noget derefter førend de drog bort, og Niels Envoldsen gik hjem på ad Nærild med den sønderst vej imellem Vallund og Nærild, og de drog derfra ad Nørherredsting med den noreste vej, og der de kom noget på vejen, da så de at der kom nogle karle gangendes og gik øster på med den sønder vej som løber imellem Nærild og Vallund iblandt hvilke de kendte Mads Nielsen og hans karl Staffen Albretsen, og da så de at der var en iblandt dem som gik og slog op i vejret med en værge. Fremdeles Visti Lauridsen at have vidnet at han så og hørte samme tid, som han sad på en hest, at der løb en karl efter Mads Nielsen og Staffen Albretsen og sagde, nu er karlen død. Ydermere Las Lauridsen og Visti Lauridsen at have vidnet, at det var dem vitterligt at Niels Envoldsen var udi den trøje med den "leie buol"?over sin anden klæde, og at han havde den værge udi sin hånd den dag tre uger om morgenen der han var inde hos dem til Karen Pers, som der den dag blev fremlagt o.s.v.

Hoven kirkebog, 1692, 8. juni:døbt Karen d.a. Niels Michelsen i Grimlund, faddere Simon Grimlund, Hans Hansen i Grimlund.

1692, 12/6: Inger i Lille Grimlund bar barnet.

1692, 24/6: fadder Simon Grimlund.

1693, 13/2 nævnes Hans Hansen i Grimlund som fadder.

Hoven kirkebog, begravede:

1695 30/6 begr. Niels Michelsens datter af Grimlund Inger

1697 3/2 begr. Niels Michelsens datter af Grimlund Bodel

1701 28/4 begr. Niels Simonsen af Grimlund

1701 13/5 begr. Christen Nielsen og Karen Nielsdatter af Grimlund

1701 22/5 begr. Maren Christensdatter, Niels Michelsens hustru i Grimlund

1711 11/1 begr. Christen Mattesen af Lille Grimlund

1713 29/8 begr. Simon Nielsen af Grimlund

1715 3/4 begr. Hans Thomsens barn af Grimlund, Simon

1718 27/3 begr. Niels Michelsen af Grimlund

1719 16/7 begr. Hans Thomsens barn af Grimlund, Simon

1721 7/9 begr. Michel Grimlunds barn [intet navn]

1722 23/8 begr. Jens Jensens barn af Lille Grimlund, Karen Jensdatter

1727 1/1 begr. Anne Christensdatter af Grimlund, 89 år.

1742 30/12 begr. Michel Nielsens barn af Grimlund, dødfødt

1743 16/1 begr. Karen Pedersdatter af Grimlund, 89 år

1743 13/8 begr. Hans Thomsen af Grimlund, 66 år

1748 24/5 begr. Niels Hansens barn af Grimlund, Mette

1754 2/2 begr. Maren Nielsdatter af Grimlund, 19 år

1756 28/6 begr. Michel Nielsen, 69 år [mon det er ham i Grimlund?]

1760 26/10 begr. Jens Tøgersen af Lille Grimlund, 54 år

1764 11/5 begr. Nelsted? Mejls? Af Grimlund, 56 år

1766 8/1 begr. Karen Simonsdatter af Grimlund, 83 år

1772 26/4 begr. Niels Hansens datter Karen 111/2 år [mon af Grimlund?]

Viede Hoven kirkebog:

1713 5/2 blev Jens Jensen af Develsrække og Anne Povelsdatter af Ll. Grimlund trol., viet 12/3.

1714 4/11 blev Oluf Nielsen og Bodel Pedersdatter af Grimlund trol., viet 2/12.

Døbte Hoven kirke:

1692 8/6 Niels Michelsens barn af Grimlund, Karen.

1694 29/4 Niels Michelsens barn af Grilund, Peder.

1696 28/9 Niels Michelsens barn i Grimlund, Bodel. Niels Michelsens kones søster bar barnet.

1700 6/1 Niels Simonsen i Grimlunds uægte barn af Dyrvig, moderen Leene Eskildsdatter

1706 10/2 Anne Povelsdatter af Ll. Grimlund hendes uægte barn Maren, faderen Niels Miltesen, soldat af List.

1714 5/2 Jens Jensens barn af Ll. Grimlund, Karen.

1715 10/2 Hans Thomsens barn af Grimlund, Simon.

1715 8/9 Jens Jensens barn af Ll. Grimlund Christen.

1716 26/4 Hans Thomsens barn af Grimlund, Karen

1718 12/6 Jens Jensens barn af Ll. Grimlund, Kirsten..

1719 18/6 Hans Thomsens barn i Grimlund, Simon.

1720 29/9 Hans Grimlunds barn, Niels.

1724 26/11 Hans Thomsens barn af Grimlund, Jens.

1726 11/12 Michel Niensens barn af Grimlund, Anne.
1728 10/3 Hans Thomsens barn af Grimlund, Christen.
1728 26/9 Michel Niensens barn af Grimlund, Niels.
1730 26/12 Michel Grimlunds barn, Christen.
1737 16/10 Michel Niensens barn af Grimlund, Else.
1740 13/5 Michel Niensens barn af Grimlund, Inger.
1744 5/3 Michel Niensensa barn af Grimlund, Mette Catrine.
1747 29/10 Niels Hansens barn af Grimlund, Mette.
1749 3/8 Niels Hansens barn af Grimlund, Niels.

Film M-37243 = Lundenæs-Bøvling amters konsumtions, familie og folkeskatter:

1671-72: Ølby sogn. Gregers Nielsen. Michel Nielsen ikke nævnt.
1683, januar kv.: Lundenæs tjener i Grimlund, Simon Nielsen, 2 piger.
1683, juni kv.: Hoven sogn, Grimlund, Simon Nielsen. Niels Michelsen.
Ølby sogn, Gregers Nielsen. Michel Nielsen ikke nævnt.

Film M-37244 = Lundenæs-Bøvling amters konsumtions, familie og folkeskatter:

1682-96: Hoven sogn, Grimlund, Simon Nielsen, 1 pige.
Ølby sogn, Gregers Nielsen, 1 dreng, 1 pige. Michel Nielsen, 1 dreng.
1696: Grimlund, Simon Nielsen, 1 pige. Niels Michelsen, 1 pige
Ølby sogn, Gregers Nielsen, 1 dreng, 1 pige. Michel Nielsen, 1 dreng.
1697-98: Hoven sogn, Grimlund, 1 pige.
Ølby sogn, Gregers Nielsen, 1 dreng, 1 pige. Michel Nielsen, 1 dreng, 1 pige.

Viborg Landstings dombog 1591, den 4/12:

** velb Christen Munk til Ørnoved havde stævnet Niels Hansen i Grimlund, for han nogen tid siden er ---- en gård i Bølling herred i Borris sogn kaldes ---- gård, hvilken ham i sin søskende --- er tilskiftet med hans hustru Karen Grønsdatter, og han samme gård har ladet bruge med skyld og landgilde, ægt og arbejde. sagen blev opsat til næste landsting førstkommende.

Kancelliets Brevbøger 1630-1632, side 483, 17. Juni 1631:

Miss. Til hr. Uldrik Sandberg. Han har berettet, at der i Øster Herred i Lundenæs Len ikke findes nogen blandt Kronens Tjenere, som er dygtig, forstandig eller vederhæftig nok til at betjene Herredsfogderiet i nævnte Herred, siden Niels Lauridtsen i Grimlund er død, og har begæret, at denne Bestilling maa betros til en af Kronens Tjenere i Nørre Herred, som kan befindes dygtig dertil. Det tillades ham at forordne en saadan fra Nørre Herred til samme Herredsfogedbestilling. J. T. 8, 320. K.

Film M-582478 = Matriklen 1664:Hoven sogn, Grimlund. Christen Christensen og Jens Nielsen, en selvejergård.

Ejendommen hører bemeldte Christen Christensen og Hans Christensen i Heybøl til.

Mens skylden til Lundenes. 1 fj. smør, 1/2 ørte rug, 1 svin, 7 sk. toftpenge, 1 rdl. gæsteri. 21/2 tdr. 2 skæpper, 3 fjk. På samme gårds grund er et gadehus som berettes at være fri for samme skyld..

Film M-583696, men senere i filmen M-67461 = Matriklen 1688-1691:

Hoven sogn, St. og Ll. Grimlund, Lundenes herligheden, Simen Nielsen og Niels Michelsen gl. matr. 2-6-3-0- og bondeskylden 1-4-0-0. Ny matr. 6-5-0-2.

Film M-30682 =Ø/N Horne herreds tingbog 1744-53 fortsat: 18/9 1752:

Skøde af 20. juli 1679 udgivet af Bolle Nielsdatter til Niels Michelsen i Grimlund sålydende: No 6 een mark. Kender jeg mig underskrevne Bolle Nielsdatter sal. Christen Christensens af Grimlund og gør for alle vitterlig med dette mit åbne brev, at jeg med min kære broder og rette laugværge Søren Nielsen i Ølgod by og sogn vores og samtykke har solgt og afhændet fra mig og mine arvinger til ædle og velagte karl Niels Michelsen født i Ølby og sine arvinger halveparten af den halve selvejerbondegård Grimlund jeg nu påbor, efter registrering er taxeret for 100 sldlr med 1/2 parten af halve Lille Grimlund med der underliggende og dermed iberegnet Christen Madsen på hvers? Begge dele, både med huse og bygning, ager og eng, forte og fæled, lyngslet og tørvegrøft, vådt og tørt, fiskevand og fægang, øde og bygt inden og uden al 4 markemodes, så vidt som derom tilligger og af Arilds tid tilligget har, og bør dertil med rette at ligge, intet deraf undtagen i nogen måder, for hvilke fornævnte 1/2 part af fornævnte 1/2 gård bondeejendom jeg fornævnte Bolle Nielsdatter har opbåret og annammet fuld fyldest værd og betaling efter min fornøjelse, så jeg takker ham godt for god og nøjagtig betaling i alle måder. Ydermere lover og forpligter jeg mig Bolle Nielsdatter på min egen og min arvingers vegne, at fri, frelse og fuldkommelig tilstå fornævnte Niels Michelsen og sine arvinger fornævnte partgård bondeejendom for hver mands påtale, derpå kan tale med rette i nogen måder. Men dersom så skete, imod forhåbning, det Gud forbyde, at fornævnte halve part af samme halve gård og fornævnte halve part af fornævnte 1/2 Lille Grimlund eller noget af dets tiliggende nogen sinde afvunden i nogen dom eller rettergang for..... eller mine arvingers vanhjemmsbrøst skyld, da tilpligter jeg mig fornævnte Bolle Nielsdatter og mine arvinger at igengive og vederlægge fornævnte Niels Michelsen eller sine arvinger lige så meget og lige så godt bondegods igen inden seks uger derefter, og ham og hans arvinger lige så vel beliggende inden 6 uger der næst efter, og holde ham og hans arvinger dette forbemeldte aldeles uden skade og skadesløs i alle måder. Og ydermere tilbepligtiger jeg mig Bolle Nielsdatter for mig og mine arvinger at drage til Østerherredsting hvilken mandag det begæres med fornævnte min kære broder og rette laugværge, og gøre fornævnte Niels Michelsen eller sine arvinger en fuld fast og uigenkaldende skøde ved tingsvidne efter lovlig lovbud på fornævnte halvparten af fornævnte halve bondegård og halvparten af fornævnte Lille Grimlund, som for er meldt med dets tiliggende ejendom, som det sig bør i alle måder. Alt dette forskrevne lover og tilbepligter jeg mig Bolle Nielsdatter og mine arvinger at holde Niels Michelsen og sine arvinger aldeles uden skade og skadesløs i alle måder, og det til ydermere stadfæstelse og bedre bekræftelse har jeg ombudet min kære broder og laugværge Søren Nielsen i Ølgod by og min kære svoger Peder Ibsen i "Mindom" [Medum?], item Laurids Hansen ved Ølgod kirke og Peder Sørensen i Mosbøl med mig dette med mig til vitterlighed at underskrive, Datum Grimlund d. 20. juli 1679. B: N: D: S: N: S: L: H: S: P: I: S: Til vitterlighed Peder Sørensen m:a:

Læst på Øster herredsting for retten mandag d. 22. marts 1680.

Læst i retten på Øster-Nør herredsting mandag d. 19. juni 1752. Test. I. Fischer

Film M-30776 = Øster Nørre Herreders tingbog 1709-21, den 25. Maj 1714:

For retten comparerede velagte og fornemme mand Hans Thomsen af Grimlund, som producerede en udtog af tingbogen på papir no 20 til fire skilling, dissen formelding sålydende: Ao: 1714 d. 7. maj på Øster Nør herredsting for retten comparerede velagtbar

Hans Thomsen af Grimlund, som producerede en skriftlig kaldelse på papir no. 18 til seks skilling, af den 30. April næst afvig, som skal findes folio =. Dernæst fremstod Frands Christensen af Keyel? Og Anders Pedersen af Ørbæk, som aflagde deres ed, det ---- kaldsseddel lovlig d. 30. April for alle ----- lovlig havde afkyndiget og talt med dem selv. Dernæst fornævnte Hans Thomsen efter kaldsseddels formelding første gang lovbød den halve gård Grimlund, som Simon Nielsen påboede og [fradøde], såvel som halvparten af den underliggende og til [samme] ejendom lille Grimlund, til fædrene og mødrene ----- som mest vil give og bedste betale, hvorefter et lovgyldigt lavbuds tingsvidne agtes at be[skrives]. Ligeledes befandt d. 14. og 23. Maj forbemeldte halve gård [og] den og vedhavende halve lille Grimlund lavbøden. Hvorefter [Hans] Thomsen var bemeldte lavbud ved tingsvidne begærende beskrevet, som og af retten blev sted. Hvor næst fremstod Hans Hansen af Nør Grene i Hoven sogn, på egne vegne, Christen Hansen af Dyrvig ligeledes på egne vegne, såvel på sin kære moder dydelskende dannekone Anne sal. Simon Nielsens af Grimlund hendes vegne, og det udi hendes svaghed, og Jacob Bertelsen af Ørbæk på sin hustru Anne Hansdatters vegne. Hvilke ensstemmende på egne og interesseredes vegne, som meldt er, nu i dag her for retten compareret og tog velbemeldte Hans Thomsen af Grimlund og hans hustru Karen Simonsdatter udi hånd, gav og gjorde dem og deres arvinger på fædree og mødrene side en fuldkommen tryk og uigenkaldende skøde for fødte og ufødte, og stod bemeldte Hans Hansen og Christen Hansen på egne og moders [vegne], og Jacob Bertelsen på sin hustrus vegne, at have opbåret og annammet fuld værd og betaling af fornævnte Hans Thomsen og hustru Karen Simonsdatter for samme halve gård Grimlund og vedhørende halve lille Grimlund, hvorfor de kendes herefter ingen ydermere lod, del, ret eller rettighed at have til eller i fornævnte Grimlund og vedhørende, eller noget af dets tilliggende, inden eller uden markeskel, være sig ved hvad navn det nævnes kan, intet undtaget i mindste optænkelige måder, og stod fornævnte Hans Hansen, Christen Hansen og Jacob Bertelsen for retten til vedemål med vilje, ja og som [de] "tøche", da fornævnte Hans Thomsen æskede og begærede dette skøde ved tingsvidne beskrevet, som og af retten blev sted.

Film M-30676 = Ø. N. Horne herreders tingbog 1709-21, 21. Juli 1721:

For retten fremkom Michel Nielsen af Grimlund som fremlagde en skrivelse her af retten udstedt d. 2. juli sidst, som for retten blev læst og lyder med den påskrift: Derefter lovbød fornævnte Michel Nielsen bemeldte halve Grimlund med underliggende halve Grimlund til næste frænder, hvo der meste vil give og bedst betale.

Film M-30676 = Ø. N. Horne herreders tingbog 1709-21: 4. August 1721:

På Michel Nielsen af Grimlund hans vegne mødte for retten Iver Borch og 3de tingdag laubød den halve Grimlund med underliggende halve Lille Grimlund til næste frænder, hvo der mest vil give og bedst betale, men ingen indfandt sig. Hvorefter Iver Borch på Michel Grimlunds vegne var tingsvidne begærende, som og skete.

Film M-29825 = Viborg landstings skøde- og pantebog 1681-82, side 83b:

Gregers Ølbyes pantebrev til Simon Nielsen.

Kendes jeg underskrevne Gregers Ølbye, forrige ridefoged over Handbjerg Hovgaard med dets underliggende gods, og nu sitshaftig udi Ølby, mig af en ret vitterlig gæld skyldig at være min kære broder ærlig og velagt mand, Simon Nielsen Grimlund udi Horne sogn, et hundrede og halvtredsindstve rdl., som han venligen lånt og med forstrakt har. Hvilke forskrevne 150 rdl. med dets pågående rente jeg bemeldte Gregers Nielsen belover for mig og mine arvinger, en for alle og alle for en, at betale bemeldte min kære broder Simon Nielsen eller hans arvinger til først kommende snapsting, når man skrivendes vorder den 19. Marts

1682, uden skade og skadesløs i alle måder. Og på det bemeldte min kære broder forberørte penge skal være forsikret, da pantsætter jeg ham en min gård, som jeg nu udi bor beliggende udi Ølby, udi Ølby sogn, med al dets skyld og landgilde, rette tilliggelse af ager, mark og eng, intet med alle undtaget udi nogen måder, efter min adkomsters dertil videre og udførligen forklaring. Hvilket foreskrevne jeg bemeldte Gregers Nielsen belover mig og mine arvinger, endnu som tilforn en for alle og alle for en, at skal holde forberørte min kære broder Simon Nielsen og hans arvinger uden skade og skadesløs udi alle måder. Til bekræftelse efter venlig begæring æelig og velagte dannemand Christen Christensen, ladefoged udi Gimsing præstegaard dette med mig til vitterlighed ville underskrive, under min egen underskrevne hånd og hostrykte zigneter actum Viborg den 21. Marts 1681. Gregers Nielsen. Jeg Christen Christensen ladefoged efter begæring dette underskriver Christen Christensen egen hånd.

M-37245, konsumtions, familie og folkeskat 1699: Hoven sogn, Simon Grimlund. Ølby sogn, Gregers Nielsen.

Film M-37242 = Lundenæs-Bøvling amters familie- og folkeskat 1673:
Hoven sogn, Grimlund, Christen Christensen, 2 døtre. Året efter 1674 har han 1 datter hjemme.

Film M-37244 = Lundnæs-Bøvling amters familie og folkeskat juni 1696:
Hoven sogn, Grimlund, Simon Nielsen, 1 pige, Niels Michelsen, 1 pige.

B 24-558 = 1619, side 251a ff:

Var skikket ærlig og velbyrdige mand Niels Skade på den ene og havde hid i rette stævnet Karen Peders i Vallund med hendes laugværge, på den anden side for at han tvende gange til Øster herredsting skal have hende stævnet og kaldt, og formente hende pligtig at være ham landgilde at give, så også om hun ikke burde at rømme ham gården for efterdi han selv var trængt til den at besidde. Og hendes broder Niels Lauridsen i Grimlund for vild og venskab formedelst nogle kvitteringer imod hans skøde og følgebrev skulle have fradømt ham både ved skyld og landgilde og udviselse, og samme hans tvende domme her til landstinget den 13. marts sidst forleden skal være magtesløs dømt, og Karen Peders pligtig at være ham samme gård at afvige og gøre fornævnte Niels Skade den ryddelig for, og til ham at udlægge skyld og landgilde. Dernæst skulle han have været forårsaget at stævne og kalde hid til landstinget for endelig dom den 10. april lige i den mening at sagen da udi seks uger skulle være opsat, som var til Trinitatis lørdag, som retterting og herredage skulle begå om mandagen dernæst efter, og da har kongl. mayst. og Danmarks riges råd tildømt Niels Skade samme gård i Vallund efter hans skøde og følgebrev at følge, og ikke der da for kongl. mayst. og rådet skulle være blevet anset kvitteringer fornævnte Niels Lauridsen skulle have heden sluttet sin dom på. Mener ham uret at have dømt og burde derfor tilbørlig at stande ham til rette og hans landstingsdom burde ved magt at blive efterdi den med kongl. mayst. bestyrkes, såvel som den dom af Nørre herredsting, som og for ham skulle have været i rette lagt, og ikke ville anset. Desligeste havde hid stævnet Karen Peders og hendes laugværge med hvis breve og dom som hun forhvervet har. Så og hidstævnet hendes broder fornævnte Niels Lauridsen, som samme dom hende til vilje skule have dømt.

Derimod havde Jens Lassen i Hie udi fornævnte Karen Peders hendes nærværelse hidstævnet Niels Skade for nogle uendelige domme han her til landstinget skulle have ladet forhverve

samme halve gård anlangende, over fornævnte herredstingsdom, formener samme uendelige dom burde magtesløs at være. Deslige havde hidstævnet Niels Skade med samme uendelige dom, så og Jens Nielsen i Vallund, som dem skulle have forhvervet. Så fremlagde Niels Skade en dom her af landstinget den 13. marts sidst forleden udgivet, udi hvilken Mads Nielsen er tilfundet fornævnte gård Vallund at fri, frelse, hjemle og tilstå Niels Skade, og samme skøde og følgebrev at efterkomme indtil hvem der havde udi at sige stævnede påny. Derhos fremlagde en anden dom her af landstinget samme dag udgivet udi hvilken fornævnte Karen Peders er tilfundet pligtig at være samme gård at afvige og gøre Niels Skade den ryddelig for, og til ham at udlægge skyld og landgilde, og bemeldte dom magtesløs at være indtil hvem der havde udi at sige stævner på ny. Som samme domme i dem selv bemelder, og formente Niels Skade samme dom burde ved magt at blive, og derhos berettede at samme gård for kongl. mayst. og Danmarks riges råd skal være tildømt ham at efterfølge, og fremlagde herefter bemeldte kongl. mayst. og Danmarks riges råds dom dateret Antvorskov den 8. juni næst forleden, som besluttes at efterdi befandtes fornævnte Mads Nielsen at have givet bemeldte Niels Skade en fuld-kommen skøde og følgebrev på fornævnte gård i Vallund, da er derpå således afsagt for ret, at fornævnte hans skødebrev såvel som og hvis følgebrev derefter udgivet er bør ved magt at blive og gården at følge Niels Skade efter bemeldte Mads Nielsens skøde og følgebrevs lydelse. Og dermed blev fremlagt en dom af Øster herredsting dette år den 15. februar udgivet som så besluttes, at efterdi først for fogden fremlagdes forbemeldte Mads Nielsens skøde, at han har skødet, solgt og afhændet til Niels Skade den gård i Vallund som salig Peder Frandsen og Jens Nielsen påboede. Derhos med forbemeldte Mads Nielsens følgebrev bevises at han befalede dem ikke nogen anden at skulle svare eller yde deres landgilde med forne Niels Skade. Derimod fremlagdes Mads Nielsens kvitteringer og seddel, som var udgivet siden fornævnte skøde og følgebrev at han befalede fornævnte Karen Peders at hun skulle rette sig efter og ikke yde sin skyld til nogen andre uden til ham selv. Hvilke Mads Nielsens kvitteringer og befaling fandtes at være imod forbemeldte skøde og følgebrev. Da efter sådan lejlighed vidste fogden sig ikke der udi dommer at være eller om hendes gårds fæste at turde dømme medens hvem videre på [det skete?], da det at indkomme for sin tilbørlig dommer. Derhos en anden dom af fornævnte ting år 1618 den 8. juni udgivet som indeholder Niels Skade at have ladet didstævne Karen Peders med hendes laugværge for udvisels og forbydelse han vil gøre der til tinget at udvise hende fra den halve gård i Vallund hun påbor, og da iblandt andet for fogden at have udi rette lagt Mads Nielsens skøde på samme gård han til Niels Skade gjort har dateret Øsregaard den 28. december 1615, så og følgebrev til Peder Frandsen og Jens Deigaard [Nielsen] at de skulle svare Niels Skade givende og gørende ham deres landgilde og rettighed med ægt og arbejde, dateret Østergaard anden juledag 1615, som samme breve udi dommen inddraget i sig selv bemelder. Da havde fogden så om sagt, at efterdi først for ham den dag bevises med fornævnte Mads Nielsens skøde at han har skødet og afhændet til Niels Skade den gård i Vallund som Peder Frandsen og Jens Nielsen påboede, derhos med Mads Nielsens følgebrev bevises at han befalede dem ikke nogen anden at skulle svare end fornævnte Niels Skade. At herimod bevises med Mads Nielsens brev udgivet den 27. maj år 1617, at han befalede Karen Peders, at hun retter sig efter og ikke yder sin skyld til nogen anden uden til ham. Dernæst bevistes med fornævnte Mads Nielsens brev, at han havde bevilget Karen Peders samme gård hendes livstid lige? nævnt i det fæstebrev i hendes salig husbond Peder Frandsen derpå havde. Hvilke brev findes at være imod fornævnte skøde og følgebrev. Da, efter sådan lejlighed, vidste fogden sig ikke dommer der udi at være, ikke heller Niels skade til samme udvisning at turde unde beskrevet, mens hvem der videre på esket?, da det at indkomme for sin tilbørlige dommere, som den dom videre bemeldte. Og formente det, samme dom ikke skulle være så ret at det burde at

komme ham på skyld og landgilde, fæste og udvisning på samme gård til hindring eller skade i nogen måde. Dertil svarede Karen Peders at samme gård var hendes salig husbond Peder Frandsen stedt og fæstet sin livstid af Mads Nielsen. Hvilket han og har bevilget hende samme gård efter det fæstebrevs indhold at skulle nyde og beholde så længe hun lever. Og fremlagde et Mads Niensens forseglede og underskrevne brev lydende som efterfølger: Jeg Mads Nielsen til Østergaard kendes for alle med dette mit åbne brev at jeg har stedt og fæstet til Peder Frandsen i Vallund den 1/2 gård i fornævnte Vallund som hans salig fader Frands Pedersen iboede lige så vidt udi ager og eng, forte og fællig, gård og gårdsrum? Som Frands Pedersen nogen tid over havde udi brug og de pligter? den samme efterstod? udi stolestand i Ølgod kirke, som begge hans salige forældre har haft udi brug deres tid udi. Så jeg er hans fri hjemmel dertil hans ganske livstid med så skel han årlig giver mig eller mine arvinger til skyld og landgilde 1/2 fjerding smør, 1/2 dlr. til gæsteri, 1/2 dlr. for en halv skovvogn, 1 ørte rug hver anden år, 1 skovsvin og hver anden år, "En schett faar Och inde?enn" fornævnte Peder Frandsen i laugtid udgiver det fornævnte skyld og landgilde til mig eller mine rette arvinger, da skal han ikke videre fæste sin ganske livstid og jeg eller mine arvinger ikke lægge ham eller hans efterkommere nogen videre skyld eller tyngte på i nogen måder. Til ydermere vidnesbyrd trykker jeg mit signet her neden på og underskriver egen hånd datum Østergaard den 14. juli år 1596. Mads Nielsen med egen hånd.

Derhos i rette lagde et Mads Niensens underskrevne brev lydendes som efterfølger: Jeg Mads Nielsen til Østergaard i Nærild kendes og gør hermed vitterlig, at eftersom jeg har givet Peder Frandsen i Vallund min fæstebrev på den halve Nør gård i Vallund, som han nu påbor efter fæstebrevs indhold, så lover jeg at hans hustru Karen Peders skal nyde samme fæstebrev ilige måde dersom hun overlever ham, hendes ganske livstid for mig og mine arvinger og efterkommere så Vidt samme Peder Frandsens fæstebrev om formelder udi alle ord og artikler, så jeg skal være hendes frie "in sail?" dertil i alle måder. Til vidnesbyrd underskriver jeg dette brev med min egen hånd, datum Østergaard den 7. maj 1604, Mads Nielsen med egen hånd. Og efter sliq lejlighed formente Karen Peders det hun burde samme hendes livsbrev på fornævnte gård fæstet at nyde, efterdi den findes udi lang tid førend samme skøde er gjort, og fornævnte Mads Nielsen imod hans egne breve ikke kunne bortskøde den rettighed han hende på samme gård undt og forlenet har. Formener derfor smme herredstingsdom burde ved magt at være. Så og efterdi samme tvende landstingsdomme ikke lyder ydermere indtil sagen blev stævnet påny, og det nu sket er, da bør de ikke længere magt at have.

Lundenæs lensregnskab 1650:

Af Las Christensen fæstestedsmaal af tredieparten udi Papgård, 25 rdl.

Jordebog 1650-51: Horne sogn, Bonum, Anders Knudsen 1 ørte rug, 1/2 ørte byg, 1 svin.

1651-52, regnskab: annammet lejemålsbøde, opbåret af Christen Christensen i Grimlund 12 rdl.

1656-57, fæstepenge, annammet af Ane Nielsdatter i Obling til fæste af 2 gadehuse hendes moder oplod for hende, 2 rdl.

Lundenæs lensregnskab.

Jordebog 1629-30, Grimlund, Niels Lauritsens hustru besidder. De 4 parter at udgive.

Jordebog 1634-35, Grimlund, Michel Nielsen.

Viborg Landstings dombog C. Landsting den 3. november 1632, side 322b ff.

Var skikket ærlig og velb. mand Jens Juel til Kjeldgård, Danmarks riges råd og kongl. befalingsmand på Bøvling hans visse bud Christen Christensen i Kyvling på den ene, og havde hid i rette stævnet Christen Christensen i Adsbøl på den anden side for en dom han til Nørre herredsting den 12. juli sidst forleden dømt og afsagt har imellem Las Lauridsen i Vestergård, Michel Nielsen i Grimlund og salig Niels Lauridsen ibid. på den ene, og sin tjener Hans Jensen i Odderup sin hustru og hendes børn på den anden side, og der udi tildømt dem at betale 20 rigsdaler med sin rente og skadegæld inden 15 dage, eller derfor at lide dele til namb, som den hans sentens vitløftig indeholder. Og det efter en ofringsvidne, som er ganget 1618 den 18. juli til Nørre herredsting, hvor udi salig Niels Lauridsen i Grimlund og Visti Lassen har lovet til salig Laust Nielsen i Bindesbøll, for Per Jensen i Odderup, og han til dem har lovet samme penge og forløfte, som da var 40 rigsdaler, at skulle holde dem skadesløs. Med hvilke dom han formener sin tjener at ske "møget for kort", efterdi de aldrig har bevist, at de samme penge, efter samme ofring, har betalt eller udlagt. Ikke heller samme ofring er lovlig efter talt, men skal være en "fordølt" brev, som ikke er krævet enten til 30. dag efter salig Per Jensen. Ikke heller inden år og dag, som lov og ret medfører, eftersom de burde ret. Tilmed skal befindes, at Per Jensen selv samme sin gæld til Las Bindesbøll at have betalt, og et hovedbrev fra ham at have indløst, som melder om den gæld ofring er gjort, som findes med Visti Lassens hånd bagpå skrevet, at den ganske sum med sin rente var betalt, og den forset for fogden var i rette lagt, ikke villet anseet, men ligevel tildømt sin tjeners hustru og sine børn, efter den fordølte ofringsvidne såvel som nogen sendebreve, samme gæld at betale, som salig Per Jensen selv een gang har betalt, og sit hovedbrev dermed indløst, som "'opschreffem" Visti Lassen der udenpå har afskrevet, ydermere udviser. Og aldrig for fogden skal være bevist et ord, de til Las Nielsen, på salig Per Jensens vegne, noget udlæg har gjort, eller lovlig at have været æsket. Formener, efter fornævnte lejlighed, at den hans dom burde magtes løs at blive, såvel som samme ofringsvidne og sendebreve ikke heller bør at komme dem til nogen hindring. Nok hidkaldt Christen Christensen sættefoged, som samme sin dom at "Andtuorde". Dernæst Las Lauridsen, Michel Nielsen, Las Nielsen og Niels Nielsen i Vestergård og Grimlund med dommen, ofring og sendebreve, som de til dommen har brugt, samt Visti Lassen, som slig seddel, imod sin afskrift på hovedbrevet, har udgivet.

Så mødte Laurids Michelsen i Bork, og fremlagde samme dom af Nørre herredsting den 12. juli sidst forleden udgangen, som indeholder, Laurids Lauridsen, på Niels Lauridsen af Grimlund hans børns vegne, at have hidstævnet Hans Jensen i Odderup og hans hustru Maren Nielsdatter og hendes børn Jens Pedersen og Niels Pedersen, så og Karen Pedersdatter og hendes laugværge, og givet dem til sag for 20 rigsdaler.

Da har fogden sådan om sagt, at efterdi for ham med tingsvidne gjordes bevisligt Niels Lauridsen, med Visti Lassen, at have lovet Las Nielsen 40 rigsdaler for Per Jensen i Odderup, at betale ham inden 3 uger uden Las Nielsens skade, som Per Jensen har sig og sine arvinger tilforpligtet samme deres løfte og lovning at holde skadesløs. Og af fornævnte kvittans forfares, som med Visti Lassens hånd findes skrevet, Las Lauridsen at have kvitteret Visti Lassen i sin gæld 20 "enchende" daler med deres rente fra anno 1618 den 18. juni og til den dag, som hans broder Niels Lauridsen i Grimlund har lovet Per Jensen i Odderup til Las Nielsen i Bindesbøll, så det skal være Visti Lassen uden skade. Hvilket også af Visti Lassens sendebreve for far es, ham at have begæret, at fornævnte 20 rigsdaler, med deres efterstående rente, af sin faders gæld måtte blive ham i hans gæld hos Las Lauridsen kvitteret, så Niels Lauridsen i så måde har udlagt 20 rigsdaler til Visti Lassen, som han havde lovet for Per Jensen. Da vidste fogden, efter slig lejlighed, ikke andet derom at kende, end Maren Nielsdatter, Jens Pedersen, Niels Pedersen og Karen Pedersdatter bør jo fornævnte 20

rigsdaler med deres efterstående rente og interesse skadesløs til salig Niels Lauridsens arvinger inden 15 dage at betale, eller derfor lide dele til namb imedens fornævnte breve, tingsvidne, kvittering og sendebreve stod ved magt, som den dom videre bemelder. Og formente Las Michelsen samme dom ret at være. Dertil svarede Christen Christensen, at Maren Nielsdatters børn Jens Pedersen og Niels Pedersen er umyndige, og ikke de med deres laugværger er stævnet og kaldet. Mente fordi samme dom ikke burde nogen magt at have. Så og efterdi nu gives tilkende det, Jens Pedersen og Niels Pedersen skal være umyndige, og de dog ikke med deres laugværger for samme dom er stævnet og kaldet, da finde vi, efter sådan lejlighed, denne dom at være som udømt var, og "herub Vide paa schonden"? sagen lovlig til herredsting at indstævne, og den ved endelig dom" ordeeles" som den sig bør.

Viborg landstings dombog C, 1619, side 103a ff:

Var skikket hæderlig og højlærd mand mester Christen Friis, skolemester udi Ribe hans vise bud Claus Knudsen, borger ibid., på den ene og havde hid i rette stævnet Niels Lauridsen i Grimlund på den anden side for en dom han til Øster [Horne] herredsting den 5. Oktober sidst forleden dømt har anlangende en ødegårds eje udi Hoddeskov mark, så fornævnte Niels Lauridsen velbyrdig Thomas Kaas til Ørndrup efter en gammel skøde, som han udi rette lagt har tilkendt og Ribe skole gård og ejendom udi fornævnte Hoddeskov, som Hans Smed og Christen Sørensen hidindtil påboet; igen fradømt og anset ikke for ham skulle have været bevisligt samme gårds eje nogen tid at have fornævnte Thomas Kaas og hans skøde efterfulgt, men altid har fulgt Ribe skole og hendes forstander fra tid og til tid efter hendes lovlige adkomst langt over recessen og efter hendes lovlige skøde, som salig afgangne velbyrdige frue Ide til Vesterbæk, salig og velbyrdig mand Thomas Pedersens efterleverske, med begge hendes sønners Peder Thomsens og Jens Thomsens villie og samtykke dateret ano 1519, hun fra sig og sine arvinger det hæderlige og gudelige laug og broderskab Engelgilde i Ribe, og de dannemænd og præster som perpetuivicannica? i Ribe, dem og deres efterkommere til et evindeligt ejendom derpå gjort, givet, skødet og afhændet har, og som skylder årlig efter skødebrevs indhold tre ørter korn, rug og byg, et pund smør, et skovsvin og 18 skilling gæsteri, som skødebrevet videre formelder, og ikke skulle gøres bevisligt mere deraf at være ganget eller nu deraf gå til årlig skyld end som skødebrev i sig selv formelder, hvorfor fornævnte Claus Knudsen og fornævnte mester Christen Friises vegne formener samme dom uendelig og uret at være dømt og derfor burde magtesløs at være og ikke komme ham eller hans tjener på Ribe skoles vegne på fornævnte gård ejendom til nogen forhindring eller skade, men os fornævnte gård og ejendom burde herefter at følge ham og hans efterkommere skolemestre i Ribe efter deres lovlige skøde og hævde efter recessen, og at fogden burde stande ham til rette derfor, såvel for hvis skade, kost og tæring derover lidt og fangende vorder, og formener samme fogdens forsigelse ikke at kunne regnes nogen vanvittighed eller vrang undervisen, efterdi for ham ikke at være bleven bevist nogen last eller klage at være gangen eller gjort på fornævnte skolens gård udi de tyve eller 30 vintres hævde og brug efter recessen. Uanset Søren Thomsen, mester Christens fuldmægtig sig derpå beråbt har som i samme dom er indført. Samledes da hidstævnet Søren Ebbesen i Hodde, som samme dom forhvervet har med samme dom og bemeldte Thomas Kaas om han har noget dertil at svare. Så mødte Søren Ebbesen og fremlagde samme dom af Øster [Horne] herredsting som forgangne år den 15 oktober udgivet, som så besluttet, at efterdi først for fogden bevist med salig frue Ide Jensdatters skøde, at hun har skødet og solgt salig Thomas Stygge[s?] en ødegårds eje udi Hoddeskov mark, som bruges til den gård Christen Simensen [vel Sørensen] ibor. Dernæst bevises med tingsvidne, at fogden havde tilfunden Christen Simensen at gøre sin laughævde på

den gård han iboede, da at have vedtaget ikke at skulle gøre nogen laughævd på den del og retlighed som Thomas Stygges skødebreve indeholder og udviser, og ikke det for fogden den sag beviste samme ejendom Hoddeskov mænd rolig at have efterfulgt. Da, efter sådan lejlighed vidste fogden ikke den sag forbemeldte Thomas Kaas samme ejendom imod fornævnte adkomstbreve at fradømme, som den dom videre bemelder, og formente fornævnte Søren Ebbesen samme dom ret at være, og burde ved magt at blive. Så og efterdi fornævnte herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som den udømt var, og sagen igen til herredsting at komme, og fogden, når det for ham lovlige indstævnes, dem endelig imellem at dømme og adskille som det sig bør.

Lundenæs lensregnskab 1597, Horne sogn, Bonum, Knud Jørgensen 1 ørte rug, 1/2 ørte byg, 1 brendsvin.

Sdr. Bork sogn, Bertel Lassen 4 ørte rug, 2 mk. dansk, 1 skovsvin, 4 sk. toftpenge, 4 heste gæsteri. Endnu har Bertel Lassen disse efterskrevne stugenge og jorder i fæste af Kronens, og giver årligen landgilde af en boel i Obling 11/2 mk dansk? En boel i Sdr. Bork kaldes Slot 1 mk. dansk. Hvidhovedjord, 1/2 ørte byg, 3 stk. agerjord i vang 7 sk. dansk, to engdele den ene i Høng?, den anden på skamskifte 7 sk. dansk, to stk. enge på Grobeng og Fuelkier 1 mk. dansk.

Niels Lassen i Obling 2 ørte byg, 1 skovsvin, 4 alb. toftpenge, 4 heste gæsteri. Nok Niels Lassen af en eng på Arnager 6 mk. smør.

Endnu Niels Lassen af 3 stk. enge udi Arnager, som Bertel Lassen tilforn brugte 18 mk. smør. Forne Niels Lassen er herredsfoged og haver derfor sin landgilde kvit.

Las Nielsen i Obling 2 ørte og 4 skp. byg, 1 skovvogn, 1 skovsvin, 4 alb. toftpenge, 4 heste gæsteri, endnu særskyld 4 mk. krigs. Halvparten af denne gårds landgilde har forne Niels Lassen og kvit for han er herredsfoged.

Hemmet sogn, Bandsbøl Niels Hansen i Grimlund, Visti Hansen i Vibtarp og Peder Hansen i "Paubøll" (Påbøl?) af nogen stugenge på Fulskær og Tarm enge 2 ørte rug, 2 pund smør. (Samme 3 personer i jordebog 1599).

Oddum sogn, Bindsbøl, Visti Jensen og Las Nielsen 1 fjerding smør, 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 skovvogn, 1 skovsvin, 5 skilling toftpenge, 8 heste gæsteri. Las Nielsen af nogen stugeng 1 pund smør. Endnu 3 byggesteder bruges til samme gård, en kaldes faarsbøll 24 skilling dansk, nok en kaldes Lundsby 12 sk., en ved huset 8 sk. dansk.

Vibtarp, Visti Hansen 1 fjerding smør, 1 fjerding honning, 1 skovsvin, 5 sk. 1 alb. toftpenge, 8 heste gæsteri.

Torstrup sogn, Grimlund, Niels Hansen 1/2 ørte rug, 1 fj. honning, 2 tofte 2 sk. 1 alb., 1 brendsvin, 4 heste gæsteri. Forne Niels Hansen er herredsfoged og har derfor sin landgilde kvit. (nævnes ikke som herredsfoged 1599 og 1607).

Hemmet sogn nogen stugenge ved Fuelkær og Tarm enge Nils Hansen i Grimlund bruger, rug 2 ørte, smør 2 pund.

Øster herred, Hoven sogn, en jordeggen gård Grimlund Niels Hansen ibor, rug 1/2 ørt, honning 1 fjerding, toftpenge 7 alb., brændsvin 1, hestegæsteri 4.

Horne sogn, Bonum, Knud Jørgensen ibor, rug 1/2 ørte, byg 1/2 ørte, brendsvin 1.

Lundenæs lensregnskab 1611-12: Oddum sogn, en jordeggen gård Bindsbøl, Las Nielsen ibor, rug 1 ørte, byg 1 ørte, smør 1 fjerding, skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 5 sk., hestegæsteri 8,

to fæstebyggsteder bruges til samme gård, en kaldes Farsbøl skylder penge 11/2 mk., en kaldes Lundsbye skylder penge 12 sk., endnu 1 ved huset skylder penge 8 sk., nogen stugenge på Tarm Kær Las Nielsen bruger skylder smør 1 pund, et halvt øde boels eje i Oderup Las Nielsen i Bindsbøl bruger, skylder penge 10 sk. 2 alb., toftpenge 31/2 sk.

Sdr. Bork sogn, en jordeggen gård i Obling Christen Nielsen ibor, byg 3 ørte, penge 2 mk., skovsvin 1, toftpenge 4 sk. hestegæsteri 4, endnu har Christen Nielsen og Jens Iversen i Bandsbøl disse efterskrevne stugjord og stugenge udi fæste og giver årlig den efterskrevne landgilde deraf, en boel i Obling penge 11/2 mk., en halv boel i Sønderby kaldes Slot, penge 1 mk., nogen stugjord kaldes Hvidhovedjord, byg 1/2 ørte, 3 stk. agerjord i vang penge 12 sk., tvende engdele i Høng og en på skamskift, penge 12 sk., 2 stk. eng på Grobenge og Fuelkær penge 1 mk. Se også 1615-16 hvor de begge er nævnt.

En jordeggen gård Nr. 45. Maren Nielskone ibor, byg 2 ørte, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, tre stk. enge i Arnenge på Arnager Maren Nielskone bruger, skylder smør 6 mk. Se også 1615-16 hvor hun nævnes.

En jordeggen gård Las Nielsen ibor, byg 2 ørte 4 skp., skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4. Se også 1615-16 hvor han nævnes.

Et gadehus Niels Nielsen Obling bruger, penge 8 sk., et gadehus forne Niels Nielsen bruger, penge 8 sk. Se også 1615-16 hvor han nævnes.

Hemmet sogn, nogen stugenge på Fuelkær og Tarm enge Niels Hansen i Grimlund bruger skylder rug 2 ørte, smør 2 pund. Se også 1615-16 hvor han nævnes.

Lundenæs lens jordebog 1615-16: (M-18484) Oddum sogn, en jordeggen gård Bindsbøl Las Nielsen ibor, rug 1 ørte, byg 1 ørte, smør 1 fjerding, skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 5 sk., hestegæsteri 8, to fæstebyggsteder til samme gård en kaldes Farsbøl skylder penge 11/2 mk., en kaldes Lundsbye skylder penge 12 sk., nogen stugenge på Tarm Kær skylder smør 1 pund. Et halvt øde boels eje i Oderup Las Bindsbøl bruger skylder penge 10 sk. 2 alb., toftpenge 31/2 sk.

En halv boel i Lundsbye Jens Vistisen ibor, penge 1 mk. 5 sk. 1 alb.

En jordeggen gård Vibtarp Visti Lassen ibor, smør 1 fjerding, honning 1 fjerding, skovsvin 1, toftpenge 6 sk. 1 alb., hestegæsteri 8. En øde byggested i Gråhedemark bruges til forne Vibtarp, skylder rug 1 ørte, penge 1 mk., 5 sk., 1 alb.

En jordeggen gård i Obling Christen Nielsen ibor, byg 3 ørte, penge 2 mk., skovsvin 1, toftpenge 4 sk., hestegæsteri 4. Endnu har Christen Nielsen og Jens Iversen i Bandsbøl disse efterskrevne jord og stugenge i fæste og giver årlig deraf dette efterskrevne landgilde, en boel i Obling penge 11/2 mk., en halv boel i Sønderby kaldes Slot, penge 1 mk., nogen stugjord kaldes hvidhoved jord, byg 1/2 ørte, 3 stk. agerjord i vang, penge 12 sk., 2 engdele i Hiønge og en på skamskifte, penge 12 sk., 2 stk. eng på Grobenge og Fuglkier, penge 1 mk.

En jordeggen gård Nr. 45. Maren Nielskone ibor, byg 2 ørte, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, 3 stk. eng i Arn eng på Arnager Maren Nielskone bruger, skylder smør 18 mk., endnu en eng på Arnager Maren Nielskone bruger skylder smør 6 mk.

En jordeggen gård Las Nielsen ibor, byg 2 ørte 4 skp., skovvogn 1, skovsvin 1, toftpenge 4 alb., hestegæsteri 4, endnu særskyld penge 1 mk. 5 sk. 1 alb.

En gadehus Niels Nielsen i Obling bruger, penge 8 sk., en gadehus forne Niels Nielsen bruger, penge 8 sk.

Hemmet sogn, nogen stugenge i Fuelkier og Tarm enge Niels Hansen i Grimlund bruger skylder rug 2 ørte, smør 2 pund.

B24-125: Niels Hansen i B24-125: Niels Hansen i Grimlund, tingholder til Ø. Herredst.1609. Med segl.

B24-558 = 1619, side 103a ff: Nævnes Niels Lauridsen i Grimlund., tingholder til Ø. Herredst.1609.

B24-574=1649, side 161a ff: Nævnes Visti Lassen i Bindsbøl og Michel Nielsen i Grimlund. Var skikket ærlig og velbyrdig mand Christoffer Friis til Astrup med en opsættelse her af landstinget i dag seks uger udganget, lydende han da at have hid i rette stævnet Visti Lassen i Bindsbøl, herredsfoged i Øster herred fordi at han den 16/2 år 1647 skal have været udi Grimlund med bemeldte Christoffer Friises fuldmægtig der at gøre udlæg udi Michel Niensens bo i Grimlund for 6 skp. rug og 4 skp. byg, som Michel Nielsen af gammel restance skal blive bemeldte Christoffer Friis skyldig af Hoven sogns korntiende, kongl. maysts. anpart, eftersom Michel Nielsen for restancen med retten skal være forfulgt og tiltalt, som er med Visti Lassens egen dom med at bevise. Og det uanset skal han ikke have villet gøre samme hans fuldmægtig nogen udlæg, som han formener at ville gøre bevisligt, og det af den årsag, at Michel Nielsen samme tid der udlæg skulle ske, skal have frembåret en kvittering, at samme korntiende skulle være ydt, endog samme kvittering ikke skal formelde enten på udi Christoffer Friises navn eller udi deres navne som samme korntiende har sted. Hvilke han formener med ret at burde have været, om samme kvittering ellers skulle have blevet anset for nøjagtig at være. Formener efter slig lejlighed Visti Lassen der udi uret at have gjort, og bør derfor at stande til rette og samme udlæg at forferske påny igen som han den slap. Samledes da hidstævnet forne herredsfoged med samme seddel samt Michel Nielsen i Grimlund, som samme seddel frembåret har med samme seddel, om han vil have noget dertil at svare. Da for nogen lejlighed er samme sag opsat til i dag, hvilken opsættelse findes påskrevet at være læst på Øster herredsting den 19. og 26. Februar sidst forleden. Og nu fremlagde Christoffer Friis samme dom, som bemeldte Visti Lassen ikke skulle have villet gjort udlæg efter hos Michel Nielsen; udstedt af Øster herredsting år 1643 den 21. aug. som den derom i sig selv bemelder og indeholder. Og formente Christoffer Friis det Visti Lassen derfor burde at stå til rette. Så mødte til gensvar Jep Giødsen i Galthoe på Visti Lassens vegne og derimod fremlagde hans skriftlige svar og tiende?: Bindsbøl den 12. marts sidst forleden dets indhold, det han formente sig ikke at være overbevist at have nægtet Christoffer Friis eller hans fuldmægtig, at de jo måtte få og vederfares hvis ret var efter lovlig forfølgings indhold. Mente fordi han burde for hans stævning kvit at være. Dernæst er ingen mødt med forne indstævnede kvittering at i rette lægge. Og formente Christoffer Friis at efterdi sagen udi 6 uger er optagen, det han nu burde at have endelig dom beskrevet. Så og efterdi ikke med nøjagtig tingsvidne er bevisliggjort Visti Lassen at have været fordret til at gøre udlæg efter forne dom til Christoffer Friis udi bemeldte Michel Niensens bo, og han det ikke der udinden havde villet efterkomme, da vidste vi efter slig lejlighed ikke ham derfor at kunne tilfinde noget at lide medens når han lovlig eskes, da at gøre Christoffer Friis eller hans fuldmægtig udlæg i Michel Niensens bo efter forordning, som han vil forsvare og være bekendt. Og efter forne kvittering hidstævnet er, ej er fremlagt, endog sagen udi 6 uger til i dag er optagen, så ej uden bevilling kan gøres længere forhaling, da finde vi efter sådan lejlighed den magtesløs at være.

Kancelliets brevbøger 1609-1615, 29. august 1609, side 139:

29.Aug. (Kbhvn.).Livsbrev for Niels Hansen i Grunlund [Grimlund], Herredsfoged i Øster Herred i Lundenes Len, paa nogle Stufenge i Fuelskier i Tarum Mark, i Tarum Holm og Hiortholm, nogle Stykker Eng ved Grotebæk og en Eng i Bork Enge paa Fogelskier i Lundenes Len, som han efter de i Kancelliet foreviste Fæstebreve til forskellige Tider har fæstet af Hans Lange til Brenning [Brejning] og Børge Trolle til Troldholm, medens de vare Lensmænd paa Lundenæs Slot. Han skal svare den Landgilde, Herlighed og Rettighed af Engene, som han er indskrevet i Jordebogen for. Naar Niels Hansen dør, skulle Engene igen følge Kronen. J. R. 6, 459 b.

Viborg Landstings arkiv, B24-124.

Breve og irettelagte dokumenter 1480-1600.

Heri landstingsdom af 1547.

Niels Hansen i Grimlund, tingholder til Øster herredsting, Frands Sørensen i Hessel, Laurids Jessen i Lervad, Las Jessen *ibid.*, Daniel Danielsen i Bjerremose, og Søren Sørensen kærlig med Gud gør vitterligt for alle, at år MDLXXXIX mandag efter Assumptio Mariæ var skikket for os og dannemænd flere, som samme dag ting søgte, Christen Madsen i "stendop" [Stenderup?], som der lovlige bad og fik et fuldt stokkenævn af 24 dannemænd, som var Frands Sørensen i Hessel, Laurids Jessen i Lervad, Las Jessen *ibid.*, Daniel Danielsen i Bjerremose, Thomas Jensen, Gravers Madsen *ibid.*, Thomas Hansen i Mosegård, Per Nielsen i Olling, Hans Olufsen, Mads Poulsen, Hans Nissen *ibid.*, Søren Christensen i Sig den yngre, Laurids Frandsen i Egknud, Gravers Frandsen *ibid.*, Tuor Poulsen i Bonum, Niels Christensen i Hoddeskov, Thomas Sørensen i Hessel, Hans Ibsen *ibid.*, Anders Hansen i Hodde, Morten Nielsen i Gammelgård, Hans Lauridsen i List, Per Poulsen *ibid.*, Laurids Torsen? i Asp og Jes Lauridsen i Bjerremose. Hvilke 24 dannemænd der alle endrægtelig vidnede på deres gode tro og sandhed, at de hørte og så samme dag på fornævnte ting, at Christen Madsen i Stenderup? stod lydelig inden alle 4 stokke for en besiddende tingdom og ret, og lod læse en beseglet lands-tingsdom, lydende ord fra ord, som herefter skrevet står:

Erik Skram, Jens Mogensen landsdommere i Nørrejylland, Jens Skrifer landstingshører *ibid.*, gør vitterligt, at år efter Guds byrd MDXLVII lørdagen næst efter Vor Fruedag nativitas på Viborg landsting var skikket ærlig og velbyrdig mand Iver Krabbe, høvedsmand til Koldinghus, på den ene, og Laurids Nielsen i Hesselho på den anden side, om et delsmål, som fornævnte Erik [fejl for Iver] Krabbe havde ladet Laurids Nielsen dele for et brev, som han havde købt af Simon Eysen?, som lyder noget på kronens ejendom i Stenderup?. Og beretter Iver Krabbe, at den tid Laurids Nielsen boede i Stenderup?, da delte han et brev Simon Christensen, som lyder på alle ejere i Stenderup?. Og siden den tid er bøndergodset kommet i fald under kronen ind til kongl: mayst:, og mente brevet derpå er, burde også at følge kronen. Og fremlagde en dom her af landstinget lydende, at efterdi godset følger kronen, da bør de breve der på er, at følge Iver Krabbe på kongl: mayst:s vegne.

Dertil svarede Laurids Nielsen og sagde, at de stod i trætte om de vidnesbyrd, som de havde taget imod hverandre om samme brev, og mente for-di, at han burde ikke at deles førend den sag bliver "aardielt". Dertil sva-rede Iver Krabbe, at den sag om det delsmål, kommer ikke den sag ved med de vidnesbyrd som er taget om samme brev.

Da sagde vi så på for ret, at efterdi Laurids Nielsen er tildømt at antvorde Iver Krabbe de breve på samme gods lyder, og han det ikke gjort har, da vide vi ikke, end han bliver i samme dele indtil han antvorder ham samme breve, eller han retter for sig efter loven.

At vi den i landstinget så, hørte læse her i dag for tingdom, ord fra ord ligesom forskrevet står, det vidner vi fornævnte det med vores indsegl....

..... Christen Juel til Donslunds genpart efter Christen Madsens vidne i "Stendop".

Kongens retterting.

Stævningsbog 1597-99, side 32 ff.

Christen Munk til Ørnhoved.

Citat: Fru Karine Bliksdatter til Ørnhoved med hendes lavværge, for et skøde, hun skal have givet Ove Juel til Kjeldgård på en gård i Bølling herred i Borris sogn, kaldes Sønderbygård. Hvilket skøde han [Christen Munk] formener ikke så lovlig dreven og gjort at være, at det bør ved magt at blive. Efterdi hun samme gård med al hendes gods een gang skal have afhændet, efter skiftebrevs lydelse, og efter de breve og forvaringer hende derimod på hendes ophold hendes livstid en gang gjort og givet er. Efter hvilke breves formelding, han formener hende ikke at skal have vederhæftig samme gård igen at kunne købe, efterdi hun har sig ladet fledføre en gang til hendes børn, efter recessens formelding (som han mener). Fornævnte brev også, som hende på hendes livs ophold givet er, skal af hendes lavværge være beseget, og af Christen Munk underskrevet, dateret samme dag skiftebrevet er udgivet. Og fornævnte gård med ægt, arbejde og al anden tyngede stedse, efter skiftet er ganget, har fulgt Niels Hansen i Grimlund på tolvte år, efter skiftebrevs indhold dateret Anno [15]83, indtil nu, hun skal have solgt Ove Juel den, efter samme hendes skødebrevs lydelse dateret Anno [15]95.

Hun og skal have bekendt med hendes eget brev og segl, som hr. Niels i Gødstrup med hende har beseget og underskrevet, og er dateret mere end et halvt år førend hun skal have gjort Ove Juel fornævnte skøde, at hun venligen har ombedet fornævnte Niels Hansen, at han ville vel gøre og unde Christen Munk og hendes datter Marine Grønsdatter samme Sønderbygård for en vis sum penge, som var 500 daler og tyve gylden i guld. Hun og derudinden iblandt andet består, at dersom Niels Hansen sælger samme gård til nogen anden end til Christen Munk, da det imod hendes vilje, råd og samtykke at ske.

Han og formener samme fri gård tilforn, efter recessen, forbrudt at være til Niels Hansens hustrus næste arvinger, hvilke han formener sine børn at skulle være. Og Niels Hansen, fordi ikke mægtig samme gård, efter sådan langsom hævd og brug, imod recessen til nogen lovlig at kunne oplade, og af de årsager samme opladelsesbrev, som Niels Hansen kunne have gjort hende, bør magtesløs at være, og det skøde, som hun derefter, såvel som efter det brev, hun tilforn til ham og hendes datter udgivet har, siden har gjort Ove Juel, bør magtesløs at være, og ikke at komme ham eller hans arvinger til hindring eller skade udi nogen måde.

At møde. Tagende med sig det livsbrev, som Anders Blik til Beg på hendes afgangne datters Marine Grønsdatters vegne, Niels Hansen i Grimlund og Seiger Andersen i Oustrup hende givet og gjort har, og Christen Munk har underskrevet og samtykt. Med flere andre breve og bevis, hun i denne sag imod ham har. Actum Hafnia 23. august 1599.

Idem: Citat, Ove Juel til Kjeldgård at han møder i rette med samme skøde han forhvervet har. Så og Anders Blik til Beg, Jens Juel til Jullingsholm og Niels Hansen i Grimlund, som samme skøde med hende forseget har, at de og i lige måde møder i rette. Ut supra.

Film M-30604 = Hjerm-Ginding tingbog 1690 11/4: E raf retten opnævnet efterskrevne nemlig Gregers Nielsen i Ølby, Mads Laugesen Huamgaard, Jens Lassen i Aal, Jens Jørgensen i Shichild, Peder Nielsen i Birkild, Christen Bertelsen i Haderup, Jørgen Knudsen i Hodsager, Jens Laursen i Herrup, Niels Pedersen i Hegaard, Christen Quist i Hodsager, Anders Thomsen af Mejrup og Niels Christensen i Skadborg i Fousing til at syne, besigtige tinghuset o.s.v.

Film M-30604 = Hjerm-Ginding tingbog 1690 29/8: Gregers Nielsen i Ølby antages af Birgit Albretdatter af Lindtorp at føre hendes sag.

B24-556 = Viborg landstings dombog C 1617, side 90b, 91a:

Var skikket Jens Nielsen i Bølbøl på den ene og havde hid i rette stævnet Las Nielsen i Bindsbøl på den anden side for tvende domme og tre delsvidner, som han til Nørre herredsting på fornævnte Jens Nielsen og hans søster Gertrud Vistis, værende i Skindertoft og på hans søsterdatter Anne Vistisdatter den 26. Juni anno 1614 og den 15. januar anno 1615 forhvervet har for skøder og ejendom fornævnte Gertrud Vistis og Anne Vistisdatter skulle fortrykke dem udi, og ikke ville gøre fornævnte Las Nielsen på nogen anpart, som de skulde have udi den bondegaard Bindsbøl efter salig Visti Jensens forpligt, og for en sandemænds brev og laughævd og en ridemænds brev at anvorde fornævnte Las Nielsen, som skulle være gangen imellem Faarsbøl og Bølbølklap. Fornævnte Anne Vistisdatter skal være en møebarn, som ikke må afhænde sin jordegods førend hun fanger selv en værge, og fornævnte Gertrud Vistiskone og iligemåde skulle være delt for fornævnte skøder at gøre og ejendomsbreve at anvorde fra sig. Endog der ikke skulle være gangen dom for samme dele eller til herredsting at være om kendt hvor meget hun skulle skøde og ej heller hvor af skulle være givet særlig sag, hvad de skulle være delt for. Tilmed ikke heller fornævnte Gertrud Vistis eller Anne Vistisdatter som skulle have tjent ud af boet fra sin moders og broder Jens Vistisen en tid lang, og ikke skulle findes eller bevises at de skulle have haft ejendomsbreve udi nogen gemme. Menende fordi fornævnte dom og tvende delsvidner burde magtesløs at blive og ikke at komme fornævnte Gertrud Vistis og Anne Vistisdatter til hinder eller skade i nogen måde. Samledes havde hidstævnet fornævnte Las Nielsen for den tredie delsvidne og en dom som han på fornævnte Jens Nielsen forhvervet har, for han skulle have huset og hælet forne Anne Vistisdatter hans sted "hion". Hvilken dom og delsvidne forne Jens Nielsen formener ulovlig at være drevet, og burde iligemåde magtesløs at blive og ikke at komme ham til hinder eller skade i nogen måde. Deslige havde hidstævnet fornævnte Las Nielsen med fornævnte tvende domme og 3 delsvidner og med hvis faldsdeler og alle andre delsvidner som han over dem forhvervet har, og med fornævnte salig Visti Jensens forpligt.

Så mødte Bertel Skræder, borger i Varde, og berettede på fornævnte Las Niensens vegne og berettede, at brevene på samme gård ham forholdes af fornævnte Gertrud Vistis og Anne Vistisdatter og ikke de dem vil til fornævnte Las Nielsen levere. Hvilke breve fornævnte Jens Nielsen selv tilforn til tinge skulle have opregnet, eftersom tingsvidne derom udgangen skulle formelde. Og samme breve endnu forholdes og fornævnte kvindfolk derfor er delt bleven, og fornævnte Jens Nielsen og at være delt for han huset og hælet fornævnte Anne Vistisdatter, og mente fordi samme dom og dele ret at være. Hertil svarede fornævnte Jens Nielsen og formente at fornævnte Gertrud og Anne Vistisdatter ikke burde nogen breve fra dem at lægge. Til hvilket fornævnte Bertil Skræder svarede, at fornævnte Visti Jensens forpligt skulle det tilholde, dog blev samme forpligt ikke fremlagt. Da, efter sådan lejlighed opsatte vi samme sag til i dag 14 dage og da dem da at møde og gå derom så meget som lov og ret kan sættes.

Film M-31693 = Viborg landstings tingbog 1651:

13/9 1651, side 408b: Fru Idde Grøn cit: Michel Nielsen i Grimlund for dele og vurdering. Michel Nielsen 4 sletdlr. til omkostning. Endelig dom opsat i 6 uger, dele og vurdering magtesløs.

Film M-29834 = Viborg landstings skøde- og pantebog 1706:

Side 169: Anno 1707, d. 16. marts er efterskrevne breve på Viborg landsting fremvist og af velb. Hr. Povelsen nummererede:

Gregers Nielsen i Ølbygaard hans pantebrev til Simon Nielsen i Grimlund.

Kendes jeg underskrevne Gregers Nielsen boende i Ølbye og hermed gør vitterlig, at så som min kære broder Simon Nielsen, nu boende i Grimlund i Hoven sogn, har tilstået og forstrakt mig halvanden hundrede rigsdaler af hans da betroede stifbørns middel, til min nu påboende gård, som da var øde, at opbygge og andre nødtrængende udgifter, hvilket jeg ej endnu efter min obligation og forskrivning har kunnet erlægge, enten renten fuldkommen, langt ringe hovedstolen, som han begærede, som ikke mere end billigt, nærmere forsikring og fornøjelse for samme sine havende "Kierduf"?, da transporterer og overdrager jeg hermed fra mig og mine arvinger til ham og hans arvinger forbemeldte Ølbygaard, som mig ved Kongl: Naade og højlovlige højeste retttens kendelse har tilhørt, han og hans arvinger herefter at tilhøre, dog jeg efter "Naderlig" accord og om forening, det til brugelighed og besiddelse den min livstid at nyde og beholde, imod 2.de tdr. malt og 2.de tdr. havre og 1 fj. saltet ål årligen til ham eller hans arvinger at levere og betale des til fuldkommen forsikring, har jeg dette tilligemed panteforskrivning til ham som eje og adkomst transporterer og overdraget, og til stadfæstelse min hånd og signet her neden under bekræftet. Actum Ølbygaard d. 12. marts 1697. Gregers Nielsen Høyger. Eftersom min broder Simon Nielsen Grimlund "em"? Er fornøjet med den ovenbemeldte afgift, da lover jeg at give ham den årlige landgilde, og der foruden 4 rdl. Arbejdspenge efter nu med dette fæstebrevets indhold. Gregers Nielsen Høugom.

Film M-30605 = Hjerm-Ginding herreders tingbog 1704 ff, 2. oktober 1711:

Heri retssag mod præsten Jacob Schive i Ølby. Blandt vidnerne er Niels Gregersen og hustru Inger Pedersdatter i V. Ølby. Senere samme dag nævnes Christoffer Gregersen i Ølbygaard.

Film M-30856 = Kærgaard birk tingbog 1640 ff, 12/2 1647, side 9b-10a:

Michel Lassen i Sdr. Bork på sin faders Las Michelsen I Bork hans vegne tog dom på Simon Nielsen den yngre i Grærup for 16 sltdl. efter hans brev o.s.v.

M-30856 = Kærgaard birk tingbog 1640ff, 6/11 1640:

Las Nielsen i Bork en dom over Margrete Jensdatter i Nebel for beskyldning hun på ham gjort har for 2 børns fader, og forment at hun burde ham først at sigte eller at søge. Ingen mødte til gensvar. Blev dømt fri indtil han bliver lovlig sigtet og beskyldt, som det sig bør.

Film M-30856 = Kærgaard birk tingbog 1640 ff, 24/10 1641, side 69b:

Margrete Jensdatter i Nebel stod i dag for dom og med oprakte fingre og ed sigtede Las Nielsen født på Nyland og nu boende i Sdr. Bork for at han var hendes rette barnefader til tvende børn som han havde avlet med hende på Kongl. Maysts. fiskeleje Klinthane, som var nu to år siden forgangen sommer i fiskend før midsommer år 1641. Knud Christensen i Nebel og Albret Nielsen ibid. vidnede, at de i dag 14 dage gav fornævnte Las Nielsen varsel for hans dør og bopæl for dette vidne som bemeldte Peder Stål på Kgl. Mjsts. vegne vil tage beskrevet.

Film M-30856 = Kærgaard birk tingbog 1640 ff, 12/11 1641, side 82b:

Christen Nielsen i Obling på sin broder Niels Nielsen ibid. Hans vegne tog måneds opsættelse på Anders Jessen i Ho o.s.v.

Film M-31695 = Viborg landstings tingbog 1656, 26/11, side 375 ff:

Niels Oblings opsættelse med contra opsættelse der udi af Jens Jensen Bandsbøl fremlagt ved sin fuldmægtig Niels Christensen i Strellev. Så mødte Jens Høeg, prokurator i Viborg på Niels Oblings vegne og fremlagde en underskrevet seddel så lydende: Kendes mig? underskrevne Laurids Lauridsen Obling og Søren Jensen i Sdr. Bork og gør vitterlig at vi i dag, som er den 25. november 1656 var over en venlig forlig imellem Jens Jensen i Bandsbøl og Niels Nielsen Obling anlangende den ærerørige sag, som nu til denne landsting var opsat. Så at fornævnte Niels Nielsen formedelst fornævnte Jens Jensens skrøbeligheds skyld bevilget samme sag i stilstand til snapsting først kommer, og leverede opsættelsen fra sig til fornævnte Jens Jensens hustru Lisbett Madsdatter, og intet derpå enten sider skulle bestilles ved samme sag, førend snapsting. Det til vidnesbyrd underskriver vi vores egne hænder. Datum Bandsbøl ut supra. Laurids Nielsen, egen hånd.

Film M-31695 = Viborg landstings tingbog 1656, 27/8 1656, side 214 nævnes at Niels Obling bor i Ribe.

Film M-31695 = Viborg landstings tingbog 1656, 17/1, side 234 ff:

Christen Nielsen Obling, bopæl i Søgaard i Slaugs herred, mente sig der ikke stævnet, fordi afvist.

Film M-30855 = Kærgård birks tingbog 1620 ff, 20/6 1634:

Søren Olesen i Kærgaard i dag for tingdom på hans husbond velb. Hr. Albret Skiels vegne lyste Las Nielsen, født på Nyland, en fuld vold til for Peter Jensen i Præstbøl han skal have slået, og gjort ham sår og skade i hans hoved. Christen Christensen i Holm, Søren Jensen i Præstbøl vidnede, at de i dag 14 dage gav Las Nielsen varsel på Nyland for hans faders Niels Lassens dør og bopæl. Og stod Las Nielsen i dag til vederstås ting. Søren Olesen i Kærgaard tog vidne.

Film M-30855 = Kærgaard birks tingbog 1620 ff, 18/1 1622:

Jens Sørensen, ridefoged til Riberhus i dag for tingdom fremlagde en stævning med hvilke E: V: hr. Albret Skiell her til fornævnte ting havde i rette stævnet Jens Christensen i Nebel for hans sandhed at vidne med oprakte fingre og helligånds ed efter recessen, om fornævnte Jens Christensen ikke den 8. maj sidst forleden var i Henne mølle og der talte med Hans Møller ibid. og hans hustru Anne Hanskone, begærede og bad dem, at de skulle sige det, Las Trogelsen i Vrøgum fik fornævnte Hans Møller en udkastning af en beretning, som Niels Nielsen i Obling og Christen Nielsen ibid. for beskyldes at have det og skrevet på fornævnte Las Trogelsens vegne, og om han ikke truede ham så hårdt der på, så skulle hverken de eller han skade noget derfor i nogen måde. Deslige om Jens Christensen ikke nogen tid derefter kom fra Sønderside, og da som tilforn talte med fornævnte Hans Møller og hans hustru derom, og bad dem blive hårdt ved den mundheld at Las Trogelsen fik Hans Møller udkastning af fornævnte beretning, så skulle hverken de eller han skade nogen derfor i nogen måde. Så mødte Jens Christensen i Nebel i dag for tingsdom og sagde, at han havde tit været i Henne mølle og lade male, og havde også været der og krævet Hans Møller penge for noget malt han var ham pligtig, men hvad enkend dag det var vidste han ikke, og bad Jens Christensen sig Gud til hjælp med oprakte fingre og helligånds ed, at han sagde til fornævnte Hans Møller: har Las Trogelsen fået der nogen beretning, da vidne efter sandhed derom. Ydermere tilspurgte fornævnte Jens Sørensen fornævnte Jens Christensen i dag for tingsdom

om han med oprakte fingre og helligånds ed vil benægte at han ikke bad Hans Møller, at han skulle sige at Las Trogelsen fik samme en udkastning af den beretning Niels Nielsen i Obling og Christen Nielsen ibid. beskyldes for at have det opskrevet og bad ham stå hårdt derpå, så skulle hverken han eller de skade noget derfor i nogen måde. Dertil svarede fornævnte Jens Christensen, og bad sig Gud til hjælp med oprakte fingre, at han sagde til fornævnte Hans Møller: Har Las Trogelsen fået eder nogen beretning, da vidn efter sandhed derom. Så fremkom fornævnte Hans Møller i Henne mølle og Anne Hanskone ibid. og vidnede hver med oprakte fingre og helligånds ed, at den 8. maj sidst forleden kom Jens Christensen i Nebel til dem i Henne mølle, og da bad han fornævnte Hans Møller, at han skulle bekende det, Las Trogelsen i Vrøgum fik samme udkastning af den beretning Niels Nielsen i Obling og Christen Nielsen ibid. for beskyldes at have det opskrevet, og bad han Hans Møller skulle stå hårdt derpå, så skulle han? De eller han skade noget derfor i nogen måde. Fremlagde fornævnte Jens Sørensen en stævning med hvilke hr. Albrett Skiell havde udi rette stævnet Hans Møller i Henne mølle hans sandhed med oprakte fingre efter recessen at vidne hvor han bekom den beretning som Niels Nielsen i Obling og Christen Nielsen ibid. for beskyldes at have det opskrevet. Derefter vidnede Hans Møller i Henne mølle i dag for tingsdom med oprakte fingre og helligånds ed, at han var først hos Jens Christensen i Nebel og begærede af ham, om han vidste ikke Las Trogelsen var til en beretning, da sagde Jens Christensen, at han intet vil have dermed at gøre. Så gik Hans Møller til Niels Nielsen i Obling Sct. Ibsdag 1620 og begærede at fornævnte Niels Nielsen ville fly ham en beretning på Las Trogelsens vegne. Da sagde Niels Nielsen at han vel ville fly ham en beretning, dog turde han ikke lade hans hånd se imod hr. Albrett Skiell, de kendte hans hånd, men dog ville han få råd til at lade den om skrive, så det og udkaste? fornævnte Niels Nielsen i Obling den beretning, og siden sendte Niels Nielsen bud til hans broder Christen Nielsen i Obling. Så kom fornævnte Christen Nielsen ind og renskrev samme beretning efter Niels Nielsens begæring i fornævnte Niels Nielsens hus, som fornævnte Jens Sørensen i dag for tingsdom har ladet læse og påskrive, og tilspurgte fornævnte Jens Sørensen fornævnte Hans Møller i dag for tingsdom, om han ikke også fik en beretning af fornævnte Niels Nielsen på Dorette Christensdatters vegne i Vrøgum. Dertil svarede Hans Møller og bekendte med oprakte fingre og helligånds ed, at han og samme tid fik en beretning af Niels Nielsen på Dorette Christensdatters vegne. Et vidne. Thøste Trogelsen i Vrøgum vidnede med oprakte fingre og helligånds ed, at den beretning Jens Sørensen i dag her på ting har ladet læse og påskrive, det er den samme beretning Tøste Trogelsen på Viborg landsting udi rette lagde den tid sagen med hans broder Las Trogelsen blev opsat, hvilken beretning Tøste Trogelsen siden anvordede E: og V: hr. Albrett Skiell på Riberhus, Knud

Film M-29836 = Viborg landstings skøde- og pantebog 1717-1720, side 135a-b:

Christopher Gregersen med hans moder Zidse Christensdatter deres skøde til Boe Christian Michelsen, indvåner udi Holstebro. Dat. 1. okt. 1717.

Jeg Christopher Gregersen kendes og hermed for alle vitterliggør, at jeg med min moder Zidse Christensdatters villie og samtykke har solgt, skødet og afhændet, som jeg og nu hermed sælger, skøder og aldeles afhænder fra mig og mine arvinger til velagte mand Boe Christian Michelsen, borger og indvåner udi Holstebro og hans arvinger min iboende gård, liggende udi Hjerm herred, Ølby sogn udi Øster Ølby, Ølbygaard kaldet, med der tilhørende og på samme gårds grund bygte 4 gadehuse, navnlig Store Røgelhus beboes af Christen Madsen Børing, trende huse i Øster Ølby beboes af Bertel Paaskesen, Anne Davidsdatter og Karen Olufsdatter, som udi nye matrikel udi alt er ansat for hartkorn 5 tdr. 3 skp. Hvilken gård med al dens rette tilliggelse udi skov, mark, ager, eng, fiskevand, hede, kær og moser,

tørvegrøft og lyngslet, fædrift udi enddeel og fællig, vådt og tørt, intet undtagen i nogen måde, som nu tilligger og af alders tid tilligget har, og bør dertil at ligge med rette, bemeldte Boe Christian Michelsen og hans arvinger må og skal have, nyde, bruge og beholde til evindelig ejendom angerløs, og kendes jeg mig og mine arvinger aldeles ingen ydermere lod, del, ret eller rettighed at have til eller udi samme gård og tilhørende huse i nogen måder, mens hermed for mig og mine arvinger fri hjemler og fuldkommen tilstår bemeldte Boe Christian Michelsen og hans arvinger samme gård og dens tilliggende for alle og enhvers tiltale, og om så uformodentlig skete af fornævnte gård eller noget af dens rette tilliggende blev fornævnte Boe Christian Michelsen eller hans arvinger ved rettergang og proces afvunden formedelst min vanhjemmels brøst, da bepligter jeg mig og mine arvinger at igengive og vederlægge Boe Christian Michelsen eller hans arvinger lige så god og velbejlig en gård inden 6 uger der næst efter, eftersom jeg for fornævnte gård og ejendom allerede har annammet fuldkommen fyllest, så jeg takker ham for god og nøjagtig betaling. Det til ydermere bekræftelse har jeg dette mit udgivne skøde med egen hånd underskrevet og forseglet, tillige min kære moder som med trende bogstaver underskrevet til stadfæstelse, og derhos ombedet velagte Melchor Christophersen, borger og indvåner udi Holstebro og velagte Jacob Laursen Kier, degn til Ølby, Asp og Fousing sogne med mig til vitterlighed at underskrive og forsegle. Dat. Holstebro d: 10.oktober 1717.

Kærgaard birks tingbog 6/9 1609:

Jørgen Michelsen næste søndag for Sct. Mikkelsdag holdt han ved Sønderside, da kom Niels Sørensen, født i Borup, gav ham mange onde ord. Da kom Mads Lauridsen, født i Ho, og slog ham under hans ene øre..... ned på jorden. Og jog ham fra vognen med en garnstage. Varsel for de to mænd på Sønderside.

E. Reitzel-Nielsen: Danske domme 1375-1662, bd. IV side 340:

Viborg landsting 18. januar 1589:

I en herredstingsdom var den ene parts breve ikke indført i dommen, da parten ikke ville overgive dem til retten. Det statueredes, at herredstingsdommen var magtesløs, og sagen hjemvistes til herredstinget med pålæg til herredsfogden om, når sagen på ny blev indstævnet for ham, at afsige dom og indføre begge parters breve i sin dom.

Mouritz Stygge tiill Holbeckgaard, Hans Lindenoë till Øsleff, Jørgen Friis till Krastrup, lanndzdomere y Nøriuttlandt, och Gunde Schriffuer, lanndztingshører ibidem, giøre witttherligt, att aar epther Gudz byrdt MDLXXXIX paa Viburg snaps landzting war skichitt Jens Nielsenn y Bølbøll [Oddum sogn] paa thenn enne och hagde hiidt y rette steffnitt Niels Lassen y Obling, herritzfogitt y Nørherrit, paa thenn andenn side for en dom, handt wdgiffuitt haffuer om ett hus, hanns broder och handt om tretter, och icki handt motte fange hanns breffue y samme dom jndschreffuitt, mienindis fordj samme fogdens dom icki rett att uere.

Saa møtte forne Niels Lasen och berette, att forne Jens Nielsenn icki ville andtuorde sinn breffue fra sigh, att the kunde bliffue y domenn jnddragit.

Medt fliere ordt och tale thenom ther om emellom var.

Tha epther tiltale, giennsuar och sagsens leglighedtt, saa och eptherthj forne Jens Nielsenn beklager sig, hanns breffue y forne domb icki att motte jnddragis, tha finde wy samme dom att uere och bliffue, som thenn vdømppt war, och sagenn till herritzting att komme, och fougden, nar thett for hanom loughlig jndsteffnis, thenom emellem att dømme och adtschuelle, som thett sig bør, och tha beggie parthernis breffue vdi sinn dom att lade indføre, som bliffuer fore hannom y rette lagt.

Jn cuius rei testimonium sigilla nostra præsentiibus inferius impressa.

Film M-30855 = Kærgaard birk tingbog 1622-1623 , 1/1:

Hans Vistisen fremlagde opsættelses ting samt en lydende ham at have stævnet Jens Christensen i Nebel for han skal have taget en part af den arv hans moder Kirsten Iversdatter kunne tilfalde efter hendes salig fader Iver Thomsen af Houm, og den sag at være opsat til i dag osv.

Film M-31693 = Viborg landstings tingbog 1651,-52.

1652, 27/2, side 118:Item. Cit. Niels Andersen I Bandsbøl for et bænkebrev den 12. okt. sin broder Jørgen Andersen til behjælpning, at for 27 år siden ydede tiende, indgivet. Jørgen Andersen og Ebbe Poulsen tog på deres side Christen skriver i Strellev krog, Frands Pedersen tog Mads Madsen i Tarm Bisgård osv.

Film M-31693 = Viborg landstings tingbog 1651:

13/9 1651, side 408b: Fru Idde Grøn cit: Michel Nielsen i Grimlund for dele og vurdering. Michel Nielsen 4 sletldr. til omkostning. Endelig dom opsat i 6 uger, dele og vurdering magtesløs.

Samme 13/8 1651: Mads Vistesens Bindsbøl, skriver på Dalum osv.

Samme 6/11 1651, side 506b: Christopher Schade Cit: Niels Obling. Niels Oblings broder Christen Nielsen beretter hans broder ikke kunne være tilstede. Fordi [Derfor] sagen opsat til snapsting med bevilling.

Film M-29834 = Viborg landstings skøde- og pantebog 1706:

Side 169: Anno 1707, d. 16. marts er efterskrevne breve på Viborg landsting fremvist og af velb. Hr. Povelsen nummererede:

Gregers Nielsen i Ølbygaard hans pantebrev til Simon Nielsen i Grimlund.

Kendes jeg underskrevne Gregers Nielsen boende i Ølbye og hermed gør vitterlig, at så som min kære broder Simon Nielsen, nu boende i Grimlund i Hoven sogn, har tilstået og forstrakt mig halvanden hundrede rigsdaler af hans da betroede stifbørns middel, til min nu påboende gård, som da var øde, at opbygge og andre nødtrængende udgifter, hvilket jeg ej endnu efter min obligation og forskrivning har kunnet erlægge, enten renten fuldkommen, langt ringe hovedstolen, som han begærede, som ikke mere end billigt, nærmere forsikring og fornøjelse for samme sine havende "Kierduf"?, da transporterer og overdrager jeg hermed fra mig og mine arvinger til ham og hans arvinger forbemeldte Ølbygaard, som mig ved Kongl: Naade og højlovlige højeste retttens kendelse har tilhørt, han og hans arvinger herefter at tilhøre, dog jeg efter "Naderlig" accord og om forening, det til brugelighed og besiddelse den min livstid at nyde og beholde, imod 2.de tdr. malt og 2.de tdr. havre og 1 fj. saltet ål årligen til ham eller hans arvinger at levere og betale des til fuldkommen forsikring, har jeg dette tilligemed panteforskrivning til ham som eje og adkomst transporterer og overdraget, og til stadfæstelse min hånd og signet her neden under bekræftet. Actum Ølbygaard d. 12. marts 1697. Gregers Nielsen Høyger. Eftersom min broder Simon Nielsen Grimlund "em"? Er fornøjet med den ovenbemeldte afgift, da lover jeg at give ham den årlige landgilde, og der foruden 4 rdl. Arbejdspenge efter nu med dette fæstebrevets indhold. Gregers Nielsen Høugom.

Film M-31693 = Viborg landstings tingbog 1651ff.

10/3 1652, side 141b: Item Cit: Michel Nielsen I Grimlund for en dom den 16. juni og kvit dømt Niels Blachmark for tiltale for cronens anpart. Afvist formedelst jeg af Palle Rosenkrandses arvinger unde "jed"? Byrgi fandtes stævnet.

M-528712 = Koncepter og indlæg til Jyske Registre 1664-1666:

Nr.86: Gunstig hr. obrist sekretær. Som efterfølger er dette passeret mellem mig og Christen Nielsen Obling og sine medsøskende og arvinger. Jeg forleden ved påsketid handlede med dem om salig Niels Oblings gård, og den dem afkøbte- nemlig for 427 slette daler, med bygning, grund og ejendom, som der af Arilds tid tilligget havde. Den tid købet var sluttet har Christen Nielsen taget af gårdens ager og eng der fra, imod forhåbning. Hvor udover jeg ganske afstod købet, og efter som alle de obligationer, nemlig fire tildem på fornævnte penge udgivet, er på slet papir, så er jeg ydmygelig og gerne "Anievindts"? At hr. obrist sekretær ville være mig udi råd og gerning behjælpelig, at jeg kunne nyde beskærmelse imod fornævnte breve, eftersom de mig hårdt undsiger hos Mayts: at anklage og efter forordning at føre i videre penges spild og skade.

C4-890 = Ribe Domkapitels jordebog 1669, side 11b ff:

Oddum sogn: Visti Lassen i Bindsbøl af et byggested på Gråhede, 1 ørte rug, 1 mk., 5 sk., 1 alb.. Tvende byggesteder i brug til samme gård, 11/2 mk.. Nogle stk. enge på Tarm Kier Visti Lassen bruger, 1 pund smør.

Film M-31696 = Viborg landstings tingbog 1657ff:

1/2 1662, side 81b: Niels Nielsen Obling Cit: Karen Carlsdatter i Sædding, Jørgen Christensens hustru, for hun anden fredag for set. Hans dag 1654 har taget 3 køer fra Niels Nielsen Oblings moder, efter vidners og sigtelses indhold, og for samme gerning til Kærgård birketing er indstævnet og påkendt hun uret at have gjort, medens for uhjemlet, fravist at påkende, og mener fornævnte Karen Carlsdatter at møde som uhjemlet. Efterdi med vurdering bevises samme 3 køer at være udlagt fra fornævnte Eske Hansen til Niels Oblings moder Maren Jensdatter udi fogden og dannemænds overværelse for hvis gæld han var hende skyldig. Hvilke trende køer Karen Carlsdatter siden på Obling ager, der de på hendes ager stod i tøj, har borttaget og tøjrene sønderskåret, som med vidner, syn og sigtelse er bevisliggjort. Og sagen, fordi til hjemting, såvel som her til landsting om uhjemlet der at lide, og sagen udi seks uger optaget, som ej kan gøres længere ophold, vides ikke hende at kunne befri, medens for uhjemlet efter sin "Lougen" at bøde sine 3 mk.

Film M-31696 = Viborg landstings tingbog 1657ff

20/1 1662, side 31b: Lisbeth Jensdatter i Vestergaard Cum: Citat Kirsten Pedersdatter Cum: Salig Niels Nielsens hustru og barn, for en sum penge, dennem skyldig var, og efterladt sig 1/2 selvejer bondegård Grimlund, som nu har stået øde. Begærer indstævning i samme halve bondegård og dets underliggende ejendom. Fremlagde tilfunden selvejer Niels Eskesen i Påbøl og Han Jensen i Ørbæk at gøre indvisning efter recessen. [Det nævnes i tidligere tilsigelse at Kirsten Pedersdatter da boede i Ørbæk].

Film M-31697 = Viborg landstings tingbog 1662ff.

14/10 1662, side 329aff: Laurits Powisch Cit: Niels Christensen i Obling og Michel Lassen for vidne 16. januar med Christen Nielsen Obling vidnet dem vitterligt sognemændene var tilsagt

af de Brandenborgske med vogn og fire heste at føre deres proviant til lejren som stod ved Haderslev; og Christen Nielsen ladet en vogn og to heste udgå, og dersom de ikke igen indkom, da udi freds tid at betale. Vidnet "alene"? Om vitterligt.

Item Cit: Niels Christensen i Obling og Laurids Lassen for et vidne samme dag 26. juni været udi Obling og der vurderet en brunblesset hoppe, skulle være ved 40 dlr., villig.

Item Cit: Jens Christensen Fusgaard og Oluf Lassen i Obling for vidne de med Christen Nielsen vidnet, at de skulle kørt hen med en vogn og en hest og hoppe, eller på ferske fod i fredstid gjort.

Item Cit: Niels Christensen i Obling for en lægdsseddel.

Item Cit: Jens Hansen i Nørre Bork og Eske Lassen i Obling for vidne 13. februar sidst været vidnet der rytterne rejste. Christen Obling at være aftvunget 7 rdl, som Per Sørensen i Sdr. Bork havde hos sig. Ikke set pengene udtælle mens ungefær.

Item Cit: en dom funderet på fornævnte vidner og dom. Efterdi vidner og mesten alle villige og en del enlige, tilmed ikke på ferske fod der fredelig tilstand er sket fornævnte Jens Hansen i Nørre Bork og Eske Lassens vidne ikke fremlægges, endog sagen i seks uger optaget, lægds mændenes seddel ikke heller ved år og dag er funderet og udgivet, meget mindre nogen ordre på samme vogn, hoppe og hest, eller hvor de taget er. Magtesløs såvel som den dom derpå funderet er.

Film M-31697 = Viborg landstings tingbog 1662 ff.

26/9 1663, side 213b: Aksel Nielsen i Vittarp på sin hustrus broder Christen Vistisens vegne
Cit: Jørgen Pedersen i Billund, foged i Slavs herred for en afregning på samme ting den 11. september 1662 i rette lagt, imod Axel Nielsen i mening at Peder Norbye Cum: og skulle set at salig Visti Lassen og Jørgen Pedersen skulle gjort regnskab med hverandre, og deres regnskab clareret så nær som 3 dlr. Jørgen Pedersen blev Visti Lassen skyldig, og når de 3 dlr. Blev betalt, da gældsbrevene at være kasseret, endog begge brevene forrentet og fire rdl. at være betalt, ikke heller dets afregning på brevene afskrevet. [H.K.Kristensen: Nørre Horne herred, side 47: 1660 var Aksel Nielsen, Vittarp, herredsfoged og nød sin gård fri for bestillingen.]

Film M-30855 = Kærgaard birks tingbog 1620 ff.

Fredag den 18. januar 1622: Jens Sørensen, ridefoged til Riberhus i dag for tingdom fremlagde en stævning med hvilken E. W: hr. Albrett Schiell her til fornævnte ting havde i rette stævnet Jens Christensen i Nebel for hans sandhed at vidne med oprakte fingre og helligånds ed efter recessen om fornævnte Jens Christensen ikke den 8. maj sidst forleden var i Henne mølle og der talte med Hans Møller ibid. Og hans hustru Anne Hanskone, begærede og bad dem at de skulle sige det Las Throgelsen i Vrøgum fik fornævnte Hans Møller en udkastning af en beretning, som Niels Nielsen i Obling og Christen Nielsen ibid. For beskyldes at have digtet og skrevet på fornævnte Las Throgelsens vegne, og om han ikke burde have stå hårdt derpå, så skulle hverken de eller han skade noget derover i nogen måde. Deslige om Jens Christensen ikke nogen tid derefter kom fra Sønderside, og da som tilforn talte med Hans Møller og hans hustru derom, og bad dem blive hårdt ved den mundheld, at Las Throgelsen fik Hans Møller udkastning af fornævnte beretning, så skulle hverken de eller han skade nogen derfor i nogen måde. Så mødte Jens Christensen i Nebel i dag for tingsdom og sagde, at han havde tit været i Henne mølle og ladet male, og havde også været der og krævet Hans Møller penge for noget malt han var ham pligtig, men hvad "Enekend" dag det var vidste han ikke, og bad Jens Christensen sig Gud til hjælp med oprakte fingre og helligånds ed, at han sagde til Hans Møller, har Las Throgelsen fået der nogen beretning, da

vidn efter sandhed derom. Ydermere tilspurgte Jens Sørensen fornævnte Jens Christensen i dag for tingsdom, om han med oprakte fingre og helligånds ed vil benægte at han ikke bad Hans Møller det han skulle sige, at Las Throgelsen fik samme en udkastning af den beretning Niels Nielsen i Obling og Christen Nielsen ibid. Beskyldes for at have digtet og skrevet, og bad ham stå hårdt derpå, så skulle hverken han eller de skade noget derfor i nogen måde. Dertil svarede Jens Christensen og bad sig Gud til hjælp, med oprakte fingre, at han sagde til Hans Møller har Las Throgelsen fået "???" nogen beretning, da vidn eders? Sandhed derom. Så fremkom Hans Møller i Henne mølle og Anne Hanskone ibid., og vidnede hver med oprakte fingre og helligånds ed, at den 8. maj sidst forleden kom Jens Christensen i Nebel til dem i Henne mølle, og da bad han fornævnte Hans Møller, at han skulle bekende det Las Throgelsen i Vrøgum fik ham udkastning af den beretning Niels Nielsen i Obling og Christen Nielsen ibid. For beskyldes at have digtet og skrevet, og bad han Hans Møller skulle stå hårdt derpå, så skulle hverken de eller han skde noget derfor i nogen måde. Fremlagde Jens Sørensen en stævning med hvilken hr. Albrett Schiell har udi rette stævnet Hans Møller i Henne mølle for hans sandhed med oprakte fingre efter recessen at vidne hvor han bekom den beretning, som Niels Nielsen i Obling og Christen Nielsen for beskyldes at have digtet og skrevet. Derefter vidnede Hans Møller i Henne mølle i dag for tingsdom med oprakte fingre og helligånds ed, at han var først hos Jens Christensen i Nebel og begærede af ham om han vidste ikke Las Throgelsen "var til en beretning"??, da sagde Jens Christensen at han intet vil have dermed at gøre. Så gik Hans Møller til Niels Nielsen i Obling sct. Ibsdag 1620 og begærede, at Niels Nielsen ville fly ham en beretning, dog yurde han ikke lade hans hånd se imod hr. Albrett Schiell, de kendte hans hånd, men dog vil han få til at lade den omskrive, så digtede og udkastede fornævnte Niels Nielsen i Obling den beretning, og siden sendte Niels Nielsen bud til hans broder Christen Nielsen i Obling. Så kom Christen Nielsen ind og renskrev samme beretning efter Niels Nielsens begæring i fornævnte Niels Nielsens hus, som Jens Sørensen i dag der for tingsdom har ladet læse og påskrive. Og tilspurgte Jens Sørensen fornævnte Hans Møller i dag for tingsdom om han ikke også fik en beretning af fornævnte Niels Nielsen på Dorit Christensdatters vegne i Vrøgum? Dertil svarede Hans Møller og bekendte med oprakte fingre og helligånds ed, at han og samme tid fik en beretning af Niels Nielsen på Dorit Christensdatters vegne. 3. vidne. Thøste Throgelsen i Vrøgum vidnede med oprakte fingre og helligånds ed, at den beretning Jens Sørensen i da her på tinge har ladet læse og påskrive, det er den samme beretning Thøste Throgelsen på Viborg landsting udi rette lagde den tid sagen med hans broder Las Throgelsen blev opsat. Hvilke beretning Thøste Throgelsen siden antvordede E: og W: hr. Albrett Schiell på Riberhus, Knud?? osv.

Erik Reitzel-Nielsen: Danske domme, bd.III, side 283 ff:

Heri findes en dom afsagt af Bertel Lassen i Obling, herredsfoged i Nørre herred. Nævnt er Iver Thomsen i Houm hans tjener Niels Lassen i Bandsbøl.

Film M-31698 = Viborg landstings tingbog 1663ff.

26/9 1663, side 339b: Aksel Nielsen i Vittarp på sin hustrus broder Christen Vistisens vegne, som han har været formynder for. Citat Jørgen Pedersen i Billund for en afregning fremlagt med sit gælds-brev, at Peder Nøbye? Med flere har vidnet at de havde hos været og set, at Jørgen Pedersen og Visti Lassen gjorde regnskab, og Jørgen betalte så nær som 3 sdl. Efterdi fremlægges tvende Jørgen Pedersens håndskrifter, det første udgivet ao. 1639, som er over 20 år gammelt, da bør den ingen magt at have, meden efterdi den anden befindes at være kendt? under rettergang førend den var 20 år gammel, da vides ikke Jørgen Pedersen for den

fordring at kunne fri dømme meden den anstævnedes kundskab derimod ikke så nøjagtig at den kan komme Jørgen Pedersen til befrielse, og dommen magtesløs at være.

Viborg Landstings dombog 1656. B24-580 side 88a ff.

Var skikket ærlig og gudfrygtig kvinde Lisbet Jensdatter i Vestergaard, Jens Jepsen Koldtoft, borger i Varde og Hendrich Jepsen i Wraae, deres fuldmægtig ærlig og fornuftig Niels Andersen Roland procurator udi Viborg på den ene og havde hid i rette stævnet Las Vistesens født i Bindsbøl, og nu boende i Rabech på den anden side, for han er dem enhver en sum penge skyldig, efter hans breves indhold. Hvorefter forskrevne personer, efter brev og forpligt, har ladet Las Vistesens fordele efter delsvidnes indhold, Lisbet Jensdatter for 175 dlr.rigs., Jens Jepsen for 150 rdlr., Hendrich Jepsen for 50 rdlr.. For hvilke penge, efterdi han sig forholder og ikke vil betale, de forårsages ved nam og vurdering hos ham at lade søge, og des formedelst er forårsaget ham til Landstinget at lade indstævne, at dem selvejerbønder kan tilnævnes, som med fogeden i hans bøndergods, efter recessen, skadesløs kan gøre dem udlæg, om hans løsøre ikke kan tilstrække.

Havde derfor da hidstævnet Las Vistesens med hvis han har sig her imod at erklære.

Og nu fremlagde Niels Andersen et håndskrift sålydende: Jeg Las Vistesens i Bindsbøl og hermed vitterliggør, at ret vitterlig gæld skyldig er Henrich Jepsen i Wraae tresindstyve hele rigsdlr. i specie, som han mig til min nødvendig brug lånt og forstrakt har. Hvilke forskrevne 60 rdl. jeg lover og tilforpligter mig eller mine arvinger, ærlig og vel at betale ham eller hans arvinger Sct.Hans dag midsommer først kommer. Men dersom jeg findes forsømmelig, og ikke betaler forskrevne penge til forskrevne dag, som forskrevet står, forpligter jeg mig at stande ham, eller hvem der mit brev har, dele og fjerde ting til Nørre herredsting hvilken tingdag der påæskes uden dom, varsel eller skade eller nogen forhindring i nogen måde, og for dels-tingsvidne derefter at tage beskrevet.

Al det forskrevne lover og tilforpligter jeg mig og mine arvinger at holde ham og hans arvinger det foruden skade i alle måder.

Til vidnesbyrd underskriver jeg med min egen hånd. Niels (fejl for Las?) Vistesens egen hånd. Wraae den 12.marts år 1648

Nok et andet underskrevet brev sålydende:

Las Vistesens i Bindsbøl gør vitterlig at jeg af ret vitterlig gæld er skyldig ærlig og gudfrygtig kvinde Lisbet Jensdatter afgangne Las Jensens [fejl for Lauridsen]i Vestergaard, et hundrede halvfjerdsindstyve og 5 rdlr., som hun mig af venlig

lån udi rede penge forstrakt har. Hvilke 175 rdl. med et års tilbørlig rente, jeg forskrevne Laurids Vistesens bepligter mig og mine arvinger, ærlig og vel at betale Lisbet Jensdatter eller hendes arvinger til Sct.Michels dag næstkommende. Og dersom jeg her udinden bliver forsømmelig, og ikke fornøjer og betaler Lisbet Jensdatter bemeldte 175 rdl. til forskrevne dag, og efter som forskrevet står, da lover jeg og tilforpligter hende eller hendes fuldmægtig, under dele at stande og fjerde ting, til Nørre herredsting hvilken tingdag Lisbet Jensdatter derefter påæskende eller begærende vorder, og det ved sekshøring uden nogen videre stævning, kald, varsel, skudsmål eller undskyldning i nogen måde. Og straks derefter tingsvidne at tage beskrevet, lover jeg Laurids Vistesens for mig og mine arvinger at holde Lisbet Jensdatter og hendes arvinger dette bemeldte, aldeles uden skade og skadesløs i alle måder. Og det til ydermere vidnesbyrd underskriver jeg med egen hånd.

Datum Vestergaard den 4.oktober 1654. Laurids Vistisen egen hånd.

Endnu et andet underskrevet gælds-brev sålydende:

Jeg Laurids Vistesens født i Bindsbøl kendes og hermed vitterliggør i dette mit åbne brev, at jeg af ret vitterlig gæld pligtig og skyldig er Jens Jepsen Koldtoft, borger i Varde et hundrede og halvtredsindstyve rigsdaler i specie. Forskrevne 150 rdl. bepligter jeg mig, eller mine arvinger, skadesløs at betale Jens Jepsen eller hans arvinger, nu til "sanchte Martini" førstkommende. Og dersom forskrevne penge ikke til forskrevne tid bliver betalt, lover jeg at stå ham dele og fjerde ting til Nørre herredsting hvilken tingdag derefter han påæsker, uden varsel, skudsmål, dom eller nogen undskyldning, og for dels vidne derefter at tage beskrevet. Det altsammen, som forskrevet står, lover jeg uden skade og skadesløs at holde Jens Jepsen. Det til vidnesbyrd min egen hånd underskriver. Actum Varde den 2.maj 1655. Laurids Vistisen, egen hånd.

Som samme håndskrifter i sig selv bemelder og indeholder. Derhos fremviste Niels Andersen tre delsvidner efter forskrevne udgivne håndskrifter udstedt af Nørre herredsting den 15. november og 13. december; eftersom samme dele derom bemelder og indeholder.

Så mødte ærlig og velagte mand Jacob Nielsen Schøtt indvåner udi Viborg på Las Vistesens veg- ne med hans underskrevne indlæg og svar sålydende:

Kendes jeg Las Vistesens født i Bindsbøl og gør vitterlig, at eftersom jeg er stævnet til et landsting af Lisbet Jensdatter i Vestergaard, Jens Jepsen Koldtoft og Henrich Jensen (fejl for Jepsen) i Wraae, for indførsel som de agter at have udi mit bøndergods, for gæld de har mig forfulgt for; så er jeg tilfreds, at der straks, efter stævningens indhold, går dom i sagen. Og fuldmagt giver jeg denne brevviser Jacob Nielsen, det mit svar at fremlægge og svare til stævningen, lige så fuldkommelig, som jeg selv personlig tilstede var. Til vitterlighed under min egen hånd. Datum Rabech den 27.januar 1656. Las Vistisen, egen hånd.

Som samme indlæg derom bemeldte.

Og formente Niels Andersen Roland, efter slig lejlighed, det, han på Lisbet Jensdatter, Jens Jepsen Koldtoft og Henrich Jensens (Jepsens) vegne, burde at have indvisningsdom beskrevet.

Film M-31492= Slavs herreds tingbog 1662, side 44:

Torsdag den 11. september 1662, Aksel Nielsen i Vittarp en dom.

På salig Visti Lassen af Bindsbøl hans arvingers vegne, såvel som Lisbet Jensdatters vegne, i lige måde Niels Nielsen Obling hans vegne og Jørgen Pedersen i Billund på den anden side udi dommers sted er sat Niels Klemendsen i Løvlund. For retten fremstod Aksel Nielsen i Vittarp og fremlagde en skriftlig stævning lydendes i sin mening Niels Klemendsen i Løvlund i den sag tilforordnet tingholder på Slavs herredsting gør vitterlig at for mig haver været Aksel Nielsen i Vittarp, Niels Nielsen Obling i Sønder Bork. Lisbet Jensdatter i Vester[gaard] hvorledes de haver tiltale Jørgen Pedersen i Billund, herredsføged udi Slavs herred for en sum penge han dem enhver efter hans skadesløs breves indhold pligtig og skyldig er, de er berigtiget at anamme, indkræve og opbære og sig forholder, og ikke vil betale. Hvor udi de formener han uret at gøre, og forpligtig at være dem at betale inden 15 dage, hovedsum, rente og skadegæld med al sin interesse, eller de dem på bør at have fuld tov og nam af hans bo og bedste løsøre efter recessen, indtil de skadesløst afbetalt vorder. Og hvis ikke, med nam kan søges, da derpå at lide dele og tiltale, som retten tillader, hvis lejlighed ydermere de eller deres fuldmægtige haver at berette. Thi stævnes forskrevne Jørgen Pedersen med hvis han har sig herimod at erklære at møde for mig udi rette på Slavs herredsting den næste torsdag efter denne stævnings lovlige forkyndelse. Actum Løvlund den 23. juli 1662, og fandtes bag på fornævnte stævning skrevet Ano 1662 den 23. juli er denne stævning lovlig læst og forkyndt i Laulund i Billund for Jørgen Pedersens dør og brofjæl udi hans husfrues

påhørelse. Overværende Anders Sørensen Nederby og Peder Tamsen Vittarp. Læst på Slavs herredsting for dom den 31. juli 1662. Og mødte Jørgen Pedersen og begærede at den sag måtte opsættes i 6 uger, og tilforordnet i fogdens sted Niels Klemendsen i Løvlund. Actum Slavs herredting, som er til i dag. Dernæst fremlagde fornævnte Aksel Nielsen en Jørgen Pedersens udgivne hans skadesløsbrev lydende han at være salig Visti Lassen i Bindsbøl 20 slette daler skyldig. Hvilke fornævnte tyve slette daler jeg Jørgen Pedersen bepligter mig eller mine arvinger at betale Visti Lassen eller hans arvinger om Sct. Michelsdag først kommende. Og dersom dette længere hos ham blev stående, da deraf at give årlig rente af dem, og det skadesløs at holde. Til vidnesbyrd med egen hånd underskrevet. Actum Bindsbøl den 17. oktober 1639, Jørgen Pedersen egen hånd. Dernæst fremlagde fornævnte Aksel Nielsen en anden fornævnte Jørgen Pedersens udgivne skadesløs brev lydende, han at være salig Visti Lassen af Bindsbøl tolv rigsdrl. skyldig. Hvilke fornævnte 12 rigsdrl. Jørgen Pedersen har forpligtet sig, eller sine arvinger at betale Visti Lassen eller hans arvinger de 6 rigsdrl. til fastelavn, og de andre 6 rigsdrl. til påske dernæst efter. Og fornævnte penge at betale til hver termin skadesløst Visti Lassen eller hans arvinger, og det gæld at være foruden hvis gæld jeg tilforn er Visti Lassen skyldig. Til vidnesbyrd underskriver jeg dette brev med egen hånd, actum Bindsbøl den 18. september anno 1642, Jørgen Pedersen egen hånd. Og på den brev fandtes afskrevet at være betalt fire rigsdrl., som skal afkwitteres i hovedsummen den 2 maj 1650. Nok anno 1650 den 10. april er denne brev forrentet til denne dag. Den anden Jørgen Pedersens brev fandtes og påskrevet 1650 den 10. april er den brev forrentet til denne dag. Herimod fremlagde Jørgen Pedersen en skriftlig kundskab lydende som efterfølger: Kendes vi efterskrevne Peder Norby til Urup, Niels Lauersen i Askier og Mads Tomsen i Gilbjerg at vi hos var udi Grindsted præstegård ungefær 14 dage efter Sct. Voldborg dag sidst forleden, hørte og så at Visti Lassen i Bindsbøl og Jørgen Pedersen i Billund gjorde regnskab med hverandre, og da blev al deres regnskab klart til denne dag så nær 3 slette daler blev Jørgen Pedersen Visti Lassen skyldig, og når de tre daler blev betalt lovede Visti Lassen Jørgen Pedersen sin gælds breve igen, eller at være død og magtesløs hvor de findes efter denne dag. At det fornævnte udi sandhed er og ydermere vil være bestandig om behov gøres, til vitterlighed vores egne hænder og sædvanlig mærke her underskrevet. ET. Billund den 10 anno 1650, det bekender jeg Peder Norby, egen hånd N M+S. Hvilke forskrevne kundskab her for retten aflæst og påskrevet. Og nu her for retten frembyder fornævnte Jørgen Pedersen de 3 slette daler i rede penge, hvilken Aksel Nielsen ikke vilde annamme, men Jørgen Pedersen tog dem selv til sig. Dernæst fremlagde fornævnte Aksel Nielsen en Jørgen Pedersens forpligt ham at være Niels Nielsen Obling, boende i Sønder Bork tyve rigsdaler og 2 mk skyldig som han har forpligtet sig at betale til Niels Nielsen Obling eller hans arvinger til Sct. Michelsdag førstkommende med rede penge og ingen andre varer uden fornævnte Niels Nielsen selv nøjes med dem og har lovet at holde Niels Nielsen eller hans arvinger det skadesløst af Jørgen Pedersen eller hans arvinger. Til vitterlighed underskriver jeg Jørgen Pedersen min egen hånd. Datum Sønder Bork den 14. december 1656. Disse ovenskrevne 20 rigsdaler 2 mark bekender jeg Jørgen Pedersen egen hånd. Herimod fremlægger Jørgen Pedersen en kvittering sålydende: Eftersom jeg underskrevne har givet Jørgen Pedersen i Billund min bevis på ti slette mark, og Jørgen beretter, at have forlagt samme seddel og ikke kan finde den, så skal samme ti mark kvitteres Jørgen Pedersen på hans håndskrift han mig givet har. [Og] samme seddel på fornævnte ti mark skal være død og magtesløs hvor den findes. Datum Billund 15. marts anno 1657. Niels Nielsen mpp. Som her for retten aflæst og påskrevet og nu for retten tilbyder Jørgen Pedersen fornævnte Aksel Nielsen, at dersom han vil komme hjem med ham i huset, da vil han gøre ham udsæt til Niels Nielsen Obling efter dannemænds tække, hvis den kvittering ikke kann tilstrække efter hans brev. Dernæst

fremlagde fornævnte Aksel Nielsen en fornævnte Jørgen Pedersens forpligt, lydende ham at være Bertel Hansen i Donslund halvstyttent daler skyldig, hvor udi han har forpligtet sig eller sine arvinger at betale Bertel Hansen eller hans arvinger, en for alle og alle for en, til midsommer førstkommer ar betale eller at lide dele her til Slavs herredsting uden skade og skadesløst at holde udi alle måder med videre samme brev medfører. Til vitterlighed har jeg min egen hånd underskrevet. Datum Donslund den 1. november anno 1652 Jørgen Pedersen egen hånd. Dernæst fremlagde fornævnte Aksel Nielsen en overdrags brev lydende som efterfølger: Bertel Hansen Ansager, indvåner udi Kolding, kendes at eftersom jeg er min kære morsøster Lisbet Jensdatter udi Vestergaard en sum penge pligtig er, så har jeg til samme hendes betaling overdraget til fornævnte min mors søster Lisbet Jensdatter et hans håndskrift Jørgen Pedersen i Billund på halv styttent daler, dateret Donslund den første oktober 1652. Hvilke fornævnte 161/2 slet daler bemeldte min mors søster skal have fuld hjemmel og tilstand, hos forskrevne Jørgen Pedersen i Billund ved minde eller retten at indfordre, og i alle måder gøre sig så nyttig hun bedst kan, og holde hende det skadesløs. Til vitterlighed min hånd her under datum Bandsbøl den 14. februar anno 1657. Og dermed al vores regnskab klar, til forskrevne dato. Bertel Hansen. Dernæst fremlagde fornævnte Aksel Nielsen en fuldmagt lydende som efterfølger: Hans fuldmægtig velfornemme mand Aksel Nielsen i Vittarp ved retten at tiltale Jørgen Pedersen i Billund for hvis han er pligtig mig at betale og der udi at lade og gøre ligervis som jeg selv personlig tilstede var Actum Vestergaard den 12. juli 1662. Lisbet Jensdatter salig Laurids Lauridsens. Hvilke fornævnte breve og dokumenter for retten aflæst og påskrevet, og herefter var fornævnte Aksel Nielsen på Lisbet Jensdatters vegne dom begærende. Her imod i rette mødte Jørgen Pedersen og fremlagde en skriftlig kvittering lydende anno 1657 den 18. februar gjorde jeg underskrevne og Jørgen Pedersen i Billund regnskab om alt hvis os imellem har været til denne dag, og da blev al vores regnskab klart, så vi blev hverandre intet skyldig, og hvis breve jeg har af Jørgen Pedersen død og magtesløs hvor de findes. Bertel Hansen, Ansager. Hvilke fornævnte kvitteringer her for retten aflæst og påskrevet, og derefter formener forbemeldte Jørgen Pedersen han bør for Aksel Nielsens tiltale kvit at være så vidt Bertel Hansens brev sig belanger mens jeg blev Niels Nielsen Obling skyldig over den kvittering. Dersom hans fuldmægtig Aksel Nielsen vil følges hjem med mig vil jeg gøre ham udlæg efter dannemænds tække af de bedste varer jeg har. Med flere ord og tale dem derom imellem var. Da, efter tiltale, gensvar og den sags lejlighed, da, efterdi her for mig fremlægges ærlig og velbyrdig mand Peder Norby til Donslund, såvel som Niels Laursen af Askier og salig Mads Thomsen af Gielbjerg deres underskrevne kundskab Jørgen Pedersen udi regnskab har aflagt salig Visti Lassen samme gæld så nær som 3 slet daler, ved jeg ikke rettere derpå at kende end Jørgen Pedersen jo bør kvit at være medens samme kundskabs brev står ved sin fulde magt, men hvad de 3 slette daler med sin forfaldne rente er anlangende, som Jørgen Pedersen vedgår ved ikke rettere derpå at kende end Jørgen Pedersen jo bør dem at betale til salig Visti Lassens arvinger inden 15 dage eller hans bo derfor ved nam at søges, og hvis ikke ved nam kan søges, da at lide dele. Da, efterdi her for mig fremlægges Bertel Hansens kvittering under hans hånd at ham og Jørgen Pedersen har gjort regnskab, så Jørgen Pedersen intet er blevet ham skyldig, da ved jeg ikke at til dømme Jørgen Pedersen det at betale imedens samme kvitterig står ved sin fulde magt men hvis Niels Nielsen Oblings fordring sig er belangende, da, eftersom Jørgen Pedersen fremlægger Niels Oblings kvittering på 10 mk, da ved jeg ikke Jørgen Pedersen samme 10 mk. at betale, mens hvis øvrig er af Niels Oblings fordring som er 18 rigsdrl. 4 mk. hvilke forskrevne 18 rigsdrl. og 4 mk. med sin tilbørlig rente jeg ikke rettere ved at påkende end Jørgen Pedersen bør til Niels Obling at betale inden 15 dage eller hans bo

ved nam at søges og hvis ved nam ikke kan søges, da at lide dele. Til vitterlighed undertrykker jeg Niels Klemendsen mit signet.

Film M-31492 = Slavs herreds tingbog 1662 ff
1665 12/1, side 7a:

Peder Ebesen i Pugelund et vidne efter en overdragelses brev. For retten fremstod hr. Peder Clausen i Aal præstegård og gav tilkende, at han og hans hustru Maren hr. Peders var skyldig bleven ærlig og velagte mand Peder Ebesen i Pugelund et hundrede og ti rigsdrl. hvorfor han til dets udlæg og betaling for sig og sin hustru og deres arvinger med deres fri villie og velberåd hu har forundt og afhændet til fornævnte Peder Ebesen i Pugelund og hans arvinger en gård i Lindknud sogn i Hovborg som Jørgen Jensen og Jep Sørensen sidst påboede, efter en overdragelsesbrevs videre bemelding lydende ord efter anden som efterfølger: Jeg hr. Peder Clausen i Aal præstegård og Maren hr. Peders ibid. kendes og hermed for alle vitterliggør udi dette vort åbne brev, at vi af ret vitterlig gæld er skyldig ærlig, velagte Peder Ebesen i Puglund et hundrede rigsdrl. og ti rigsdrl., hvorfor vi til forbemeldte et hundrede og ti rigsdrl. fuldkommen udlæg og betaling har for os og vores arvinger med vores fri villie og velberåd hu har forundt og afhændet og med dette vort åbne brev forunder og afhænder til fornævnte Peder Ebesen og hans arvinger den østerste gård i Hovborg liggende udi Lindknud sogn, som Jørgen Jensen og Jep Sørensen ibid. sidst påboede og nu stander øde ganske, og har skyldt årligen en fjerding smør, 1 svin, 1 rigsdrl. gæsteri. Hvilke fornævnte gård Maren Nielskone i Obling blev udlagt i hendes gælds betaling efter salig Erik Juels død, efter lodsedlers formelding, dateret Viborg den juni anno 1657, og med commisarens velbårne Erik Lmovst? og Niels Parsbergs egne hænder underskreven, og nu siden er hendes datter fornævnte Maren hr. Peders i Aal præstegård arveligen tilgjort i Obling efter lodsedlers formelding, dateret Obling den 28. oktober anno 1663 og underskrevet Christen Nielsen Obling på sin egen og salig broderbørns vegne, Niels Heebo på hr. Peder Clausens vegne, Jens Jørgensen Jelling på sin egen og Kirsten Hansdatters vegne, og til vitterlighed Aksel Nielsen monerpprr. Peder Torsen egen hånd, Niels Christensen egen hånd, Las Nielsen egen hånd, S N Claus Christensen egen hånd o.s.v.

Peder Christensen: Ølby, Asp og Fousing sogne, side 315:

"Kjendes jeg underskrevne og hermed vitterliggør, at have stædt og fæst, som jeg herved stæder og fæster til Christoffer Gregersen en min Gaard i Hjerm Herred, Ølby Sogn, navnlig Ølbygaard, som hans Fader, Gregers Nielsen, sidst beboede og fradøde af Hartkorn 5 Td., 3 Skp., hvilken Gaard, undtagen de 4 Huse og Afbygder paa Gaardens Grund, han skal nyde ombemeldte Gaard sin Livstid, med al dens rette Tilliggelse, som nu tilligger og af Arilds Tid tilligget haver og hans Formand før hannem har brugt og bjerget. Er Conditioner, at han aarlig til hver Martini yder og leverer i Stedet for Arbejdspenge og Landgilde elleve Slettedaler Gaarden lovlig bebygger og forbedrer og ikke noget derfra bortflytter eller formindsker, og udi rette Tider svarer og udreder de kongelige allernaadigst paabydende Contributioner og i øvrigt efter Loven og Forordningen sig forholder og mig som Husbond at være hørig og lydig

alt under dette Fæstebrevs Fortabelse.

Holstebro, 12. Oktober 1717. Bo Christian Michelsen."

Peder Christensen: Ølby, Asp og Fousing sogne, side 315:

Christopher Gregersens søster Kirsten var gift med Jens Christensen der købte Ølbygård til selveje. Side 316: Gregers Niensens søn Jens, som en tid boede i Rettrup i Fabjerg, og hvis hustru, Sidsel, var datter af Forpagter Zakarias Thomsen på Søndervang i Stadil.

Side 342: Gregers Niensens datter Kirsten blev 1729 gift med Niels Madsen fra Foldgaard. Hun døde efter kun 2 års ægtekab og efterlod sig en søn.

Side 364: Niels Gregersen og Inger Pedersdatter forsøgte omkring 1712 at få Øgaard til at fungere.

Side 376: 8. april 1750 blev møllen [Kærgårds mølle] og fornævnte gårde købt af Christen Jensen fra Ølbygaard, og nu begynder Kjærgårds mølles stortid. Christen var ikke for intet dattersøn af Gregers Nielsen.

Poul Rasmussen: Viborg landstings skøde- og pantebøger, 1653-1657, side 118:

Landsting 22/11 1654: 1654, 30/10 (Estvadgaard) Skøde fra Erich Rosenkrantz til Tosenholm til Johann Brochenhuss til Sebber closter på flg. Gods i Hardsyssel i Hierum h. i Ølby s. Ølbygaard (Oluf Jensen) , i Handbergh s. i Synder by 1 gd. (Peder Tygesen og Laurids Schreder) o.s.v.

Film M-29827 = Viborg landstings skøde- og pantebog 1684-1686, side 208:

Christopher Philip Curtzer hans pantebrev til Else Lauridsdatter, salig Christen Nielsen af Obling.

Jeg Christopher Philip Curtzer til Mølbygaard kendes og hermed for alle vitterlig gør, ret vitterlig gæld skyldig at være ærlig og gudfrygtig matrone Else Lasdatter, salig Christen Niensens af Obling et hundrede og tyve rigsdrl. i specie, som reistes sig af min kære søster, salig velbyrdig jomfru Ide Lange til Lydumgaard, hendes til bemeldte Else Lasdatter, salig Christen Nielsen Oblings udgivne obligationer, og jeg såvel som salig Jørgen Rostrups børn, hvis formynder jeg er, som hendes ævinger er skyldig at betale, thi bepligter jeg mig og mine arvinger, een for alle og alle for én, på adelige ære, tro og love, edeligen og vel at contentere og fornøje velbemeldte Else Lasdatter, salig Christen Niensens, forskrevne 120 rigsdrl. til førstkommende Sct. Hansdag midsommer, med et års da forfalden rente seks procent efter et fjerdingårs opsigelse, som af enten parterne kan ske, udi rede penge, og ingen andre varer, og på det mere Else Lasdatter, salig Christen Niensens, des bedre kan være forsikret på sin skadesløs betaling pantsætter jeg hende hermed en mig på min kærestes vegne og salig Jørgen Rostrups børns, efter forskrevne salig velbårne jomfru Ide Lange arveligen tilfalden, en halvgård i Rerup, som Niels Hansen påbor, og ej tilforn enten er pantsat eller i andre måder afhændet, skylder årlig 8 tdr. hkorn. Hvilke forskrevne halvgård af Else Lasdatter, salig Christen niensens til brugelighed eller ejendom, hvilken af parterne hende behager uden nogen proces eller rettergang må tiltræde og beholde, om jeg enten med renters årlig erlæggelse udi rette tid, eller kapitalen og forfaldne renters afdragelse efter lovlig opsigelse, bleven forsømmelig, hvilke forskrevne jeg på min egen og mine myndliges vegne lover uden argelist at forholdes og efterkommes, så bemeldte Else Lasdatter, salig Christen Niensens og hendes arvinger af mig mine arvinger, som forskrevet står, skal holdes skadesløs. Til ydermere bekræftelse har jeg dette med egen hånd underskrevet og med mit signet stadfæstet, og venlig ombeder jeg ærlig og velbyrdig mand Henning Pogwisch og Niels Pogwisch til Skrumsager me mig til vitterlighed at underskrive. Datum Sdr. Bork 4. juli 1685. Christopher Philip Curtzer. Henning Pogwisch og Niels Pogwisch.

Film M-31187 = Nørvang herreds tingbog 1671, 28/11, side 70b:

Erlig agtbare og velfornemme mand Jens Jørgensen, forpagter på Stougaard esket. For retten fremstod efterskrevne personer, nemlig erlig agtbare og velfornemme mand Christen Nielsen Obling på sin egen og sin salig broderbørns vegne nemlig Kirsten, Margrete og Maren Nielsdatter, som bemeldte Christen Nielsen Obling er rette fødte værge for. Ilige måde for retten fremstod hæderlig og vellærd unge mand Laurids Nielsen Borch på sin egen og sin kære broder Niels Nielsen Borch hans vegne, og efter hans fuldmagt i bemeldte deres værge fornævnte Christen Nielsen Oblings nærværelse er og samtykker. Nok for retten fremstod bemeldte Christen Nielsen Obling på sin svogers hæderlig og vellærd mand hr. Peder Clausen i Aal hans hustru hæderlig, dyderig og gudfrygtige matrone Maren Nielsdatter hendes vegne, og efter hendes mands fuldmagt dateret Aal præstegård den 14. nov. 1671, som her i dag blev læst og påskrevet. Nok for retten fremstod hæderlig og vellærd mand hr. Rasmus Olufsen udi Aale på sin hustrus hæderlig, dyderig og gudfrygtige matrone Kirsten Hansdatters vegne, som alle samtlige en efter anden udi hånd tog bemeldte Jens Jørgensen på Stougaard i dag inden tinge for retten, gjorde og gav ham en fuldkommen tryg og uigenkaldende afkald for al den arvelod som de enhver kunne være tilfalden efter deres salig moder og oldemoder salig Maren Jensdatter, som døde på Stougaard. Nok ilige måde udi hånd tog fornævnte hr. Rasmus Olufsen udi Aale bemeldte Jens Jørgensen og ilige måde gjorde og gav ham en fuldkommen tryg og uigenkaldende afkald for al den arvelod, som hans hustru Kirsten Hansdatter var tilfalden efter skiftebrevets formelding dateret Obling den 27. oktober 1663, som fornævnte Jens Jørgensen har haft inspection til, det være sig udi gods og ejendom, tiltroendes? visse og uvisse gæld, bo og boskab, kobber, messing, tin, sengeklæder, livskårne klæder og al anden levende og døde, rørende og urørende, vare, det være sig ved hvad navn det med nævnes kan udi nogen måde, og kendes alle forskrevne personer dem enhver for sig og sine arvinger samme arvegods til dem at have annammet af bemeldte Jens Jørgensen. Så de takkede ham godt for god rigtig rede og regnskab i alle måder, og hermed lovede og tilforpligtede enhver raf forskrevne personer dem på deres egne vegne, såvel på deres vegne som fuldmagterne om formelder, og deres samtlige arvingers vegne at holde bemeldte Jens Jørgensen og hans arvinger af fødte og ufødte for samme arv for al ydermere krav, eftermåning og tiltale, kvit, fri og kravsløs, så det skal være og blive Jens Jørgensen og hans arvinger af dem og deres arvinger aldeles uden skade og skadesløs, som det sig egner og bør i alle måder, og han eller hans arvinger af dem og deres arvinger aldrig mere skal kræves for hvis han har haft under hænder af bemeldte salig kvinde Maren Jensdatters midler og formue i hvad navn det have kan som forskrevet står. Og stod bemeldte Christen Nielsen Obling på sin egen og forskrevne personers vegne som fuldmagten om formelder, Laurids Nielsen Borch på sin egen og sin broders Niels Nielsen Borchs vegne, og hr. Rasmus Olufsen udi Aale på sin hustrus Kirsten Hansdatters vegne her i dag for retten til vedermåls ting med fornævnte Jens Jørgensen og denne afkald fuldkommelig gjorde og gav som forskrevet står. Hvorefter fornævnte Jens Jørgensen dette afkald skriftlig var begærende, at således i dag for retten gik og for. Det til vitterlighed under vores forseglinger actum amodie et loco ut supra.

Film M-29836 = Viborg Landstings skøde og pantebog 1720-24, side 180:

Boe Christian Michelsen hans skøde til Jens Knudsen på Øgelstrup, dat. Holstebro 1/5 1721. Dette skøde er på kærugaards mølle i Ølby sogn. Medunderskriver på skødet er hans fader Michel Boesen.

Film M-29831 = Viborg landstings skøde og pantebog 1694-96, side 372b:

Jens Nielsen og hustru Mette Christensdatters skøde til Jens Christensen Møller i Holstebro på Kærgårds mølle.

Viborg landstings dombog C 1654 = B24-578, side 9b:

Var skikket ærlig og fornuftig mand Las Michelsen i Sdr. Bork med opsættelse her af landstinget den 23. november sidst forleden udganget, lydende ham da at have hid i rette stævnet Jep Sørensen Kroehus i Obling, Christen Andersen ibid., Christen Gregersen i Vium, Christen Sørensen, tjener i Obling og Las Lassen i Bandsbøl, for et vidne de til Nør herredsting udi nærværende år den 24. marts med Niels Nielsen i Sdr. Bork efter hans begæring vidnet har, indholdende, at det var dem fuld vitterlig, at Las Michelsen ikke har ydt nogen afgift af den kirkens eng, han har udi fæste, til Maren Jensdatter udi Obling udi 14 år, og at tit og ofte har hørt, at Maren Jensdatter har beklaget sig for dem, at Las Michelsen ikke har villet ydt eller have ydt nogen afgift af forskrevne eng. Hvilke deres vidne Las Michelsen højlig benægter. Beskylder samme deres vidne som hver ærlig mand kan betænke, at en part har været nogen husmænd, Jep Krohus ofte at have faret omkring at betle. Christen Gregersen at have været bosat udi Vium udi tre års tid, som er en stor mils vej fra Obling. Christen Andersen har været bosat i Obling, Christen Sørensen og Las Lassen at have tjent på adskillige steder, både udi Nørreherred og Vesterherred, og noksom kan erfares af hver ærlig mand at de fornævnte personer ikke kunne vidne hvad Maren Jensdatter og hendes tvende sønner Niels og Christen Obling kunne opbære af kirkens indkomst udi fjorten år, men fornævnte personer at have vidnet usandfærdig af dumdristighed, eftersom de har været hertil skyndet, og Niels Nielsen til vilje, og ikke deres usandfærdige vidne på ferske fod eller visse dag at være vidnet, ikke heller bevises Maren Jensdatter på så langsommelig tid skal have æsket eller krævet, ikke heller skal findes udi Sdr. Bork, kirkens bog ham at restere, som de om vidnet har. Menende samme deres vidne usandfærdig og løgnagtig at være og bør magtesløs at blive. Samledes hidstævnet fornævnte Jep Sørensen Krohus, Christen Andersen, Christen Gregersen, Christen Sørensen og Las Lassen, hvad "heller" [enten] de er inden- eller udenlands, hver udi egen person, så og Maren Jensdatter med hendes rette laugværge, så og Niels Nielsen i Sdr. Bork, som samme vidne forhvervet har og ladet forhverve, med fornævnte vidner. Derimod havde ærlig og velagte Niels Nielsen i Obling i Sdr. Bork, efter en stævning i dag hidstævnet Las Michelsen i Sdr. Bork og givet ham til sag, at han ved tyve års tid har påført hans salig fader Niels Nielsen af Obling stor unødigt trætte, som af adskillige gode mænds afsigelser og underhandlings er at bevise. Og der hans bemeldte salig fader er ved den timelige død bortkaldet, har han mesterlig begyndt en ny proces med hans fattige moder, mod fornævnte Niels Nielsen selv, og flere hans søskende alle deres umyndige år. Hvilket af adskillige breve, domme og dokumenter er at erfare. Men på det sidste er al deres kiv og trætte på dannemænd indstillet og voldgivet. Men efter at Las Michelsen har fornemmet at voldgiftmændene fornævnte Niels Nielsen forsvarlig og billigt anvendt kost og tæring. Med mere retmæssig fordring ville have tilkendt, lader dette sig anse, at han med dem sig artig har underhandlet, så tre af samme voldgiftsmænd sig samme sag har frasagt, og det heden fundet til ny proces, trættes oprør, kiv, klammeri og trætte at stifte, og ikke i ringeste måde har agtet samme voldgift. Da, eftersom fornævnte Las Michelsen nu til hjemtinget på ny sagen oprippet har, og bemeldte Niels Obling, hans fattige gamle moder og alle hans søskendemed rigens dele på deres "frelløs maal" for den gamle sag /: som han selv på landsting :/ " dødid och dempiti" har, angriber skal fornævnte Niels Nielsen endelig være tilfreds til hans trættekærlighed må påkendes og sig over ham i efterrørte måde besværges. For det første har han udi nærværende landstingsstævning forment at de fem vidnesbyrd Niels Nielsen forhvervet har skulle være løgnagtige. Dernæst angivet at Niels Nielsen dem dertil har "Instigerit" at vidne ham til vilje, ligeså ment som Niels Nielsen af dumdristighed skal have dem tilskyndet at vidne løgn. Hvorimod Niels Obling beretter at have fanget skrivelse

fra deres :/: samplige tiltagen voldgifts opmænd, nemlig Niels Poulsen i Thynding, formeldende at der skulle falde tvist imellem voldgiftsmændene indbyrdes belagende om noget byg, som Las Michelsen skulle yde hans moder af en del kirkeeng, og desformedelst begærer voldgiftsmændene at fornævnte Niels Nielsen skulle forhverve vidner hvor mange år det efterstod, sandhed til oplysning, og dem i deres afsigt til efterretning, som med hans skrivelse er at bevise. Deraf erfares det ikke har været fornævnte Niels Nielsens tilskyndelse, men efter voldgiftsmændenes begæring. For det andet foregiver han, at det er en af vidnesfolkene, som skal være en betler, og kaldes Jep Krohus, det beretter han usandfærdig, mens blandt samme fem vidnesbyrd er en dannemand hvis navn er Jep Sørensen i Obling, som er en ærlig dannemand, og ikke mindre ærlig end Las Michelsen, hvilket med sognepræsten, sandemænd og de fornemste i Sdr. Bork og Obling deres kundskab kan med bekræftes. Har dog som en vederdøber i så måde hans næste med vedernavn imod hans dåb og kristendom udi landstings stævning skanderet og foragtet. For det tredje foregiver han sig ikke med det korn at restere, som de om vidnet har, efterdi det ikke i kirkens bog findes indført til nogen rest antegnet. Hvorimod fornævnte Niels Obling beretter hans bemeldte moder samme korn i mindelighed har ladet hedenstå, formedelst al deres tvistighed henstod til de dannemænds afsigt, som samme sag med flere deres sager var henstillet på. For det fjerde ville han samme sin retmæssig skyldig gæld med sin betegnelse og en blodig ed fragå, ikke udi agt havende, at hans betegnelse ikke bør at agtes eller anses, som Niels Nielsen nu forårsages at oppippe, og med velbårne gunstig landsdommers underhandling bevisliggøres anno 1647 den 4. august. Har Niels Nielsen været forårsaget fornævnte Las Michelsen til landsting at lade indstævne for han år 1637 den 16. november udførlig for tingsdom har beskyldt et tingsvidne som 6 dannemænd samme dag med ed og oprakte fingre har afvidnet, for løgnagtig. Hvilket vidne fornævnte Niels Nielsen samme dag har taget beskrevet. Nok da hidstævnet fornævnte Las Michelsen for den 8. maj 1645 har beskyldt en kvittering for løgnagtig, som Niels Nielsen har givet en dannemand i Bork på hans skat han har betalt. Og har begæret samme segl indlagt i god forvaring, lige så ment som den skulle have været løgnagtig og falsk, endog Niels Nielsen vedstår samme kvittering og er gestændig at have skrevet og underskrevet. Ilige måde også da hidstævnet ham for han den 16. april 1646 sidst forleden beskyldte Niels Nielsens opskrift på fordring de penge hos Las Michelsen for løgnagtig des uanset samme opskrift nøjagtig skal bevises med fornævnte Las Michelsens skrivelser og underskrivelser. Item og da hidstævnet fornævnte Las Michelsen for han den 7. november 1644 har for tingsdom berettet at have betalt hans skat såvidt derpå bøden i næste svenske fjende tid, des uanset Las Michelsens egen hånd og underskrivning findes tvært imod samme hans beretning. Hvorfor han skal have sagt til Las Michelsen, at han samme sin foregivende aldrig nøjagtig skulle bevises, men at være løgn Las Michelsen sagde. Hvortil Las Michelsen svarede han skulle bevise det med ærlig skattefolk, at det var løgn Niels Nielsen sagde i hans hals. Så, at når Las Michelsens underskrivelse var? Ret og fornævnte vidne for retten fremlægges skulle noksom gives til kende, hvad for en mand han er. Fremdeles og da hidstævnet fornævnte Las Michelsen for han udi anno 1643 og 1645 imod Niels Nielsens vilje har indhøstet halvparten kirkens anpart korntiende, som fornævnte Niels Nielsen i fæste har, uden hjemmel og forlov. Dog ikke desmindre har fornævnte Niels Nielsen for slig en trættekær mand at svare, ville være forskånet. Erbøden sig deres tvistigheder på dannemænd at voldgive, hvilket dog så som altid spotteligen af ham har været udslagen, med tingsvidne er at bevise, og derfor ham jo mere og mere unødigt trætte og bekostning forårsaget. For disse usandfærdige beskyldninger skulle Las Michelsens lov og ret gemmes, da haver blevet til minder. Man har derfor samme tid her på landsting fremkommen og taget hans egne ord og beskyldninger udi hans egen hals, og erklæret fornævnte Niels Nielsen og i så måde gjort sig

selv til en løgner, og ikke endnu ville lade fornævnte Niels Obling og hans fattig gamle moder være umalleteret, sig på ny imod de velb. Gode landsdommeres underhandling på dem med unødvendighed indviklet. Hvorfor fornævnte Niels Nielsen formener fornævnte Las Michelsen bør at pådømmes efter hans egne ord for de første beskyldninger han da var stævnet for, og derforuden at give til de fattige 100 rigsdlr., formedelst han samme sag imod hans egen forpligt han for retten gjort har, som med landsdommers underforsegling er bekræftet, har oprippet. Samledes da hidstævnet fornævnte Las Michelsen i egen person. Og nu udi rette lagde fornævnte Niels Obling en voldgift her af landsting år 1647 den 4. august udgangen imellem fornævnte Niels Obling og Las Michelsen, som besluttes dem da her for retten deres da indstævnedede tvistige sag at have indgivet på fire dannemænd, fornævnte Las Michelsen på sin side tog Mads Madsen i Tarm Bisgaard og Visti Lassen i Bindesbøl, hvorimod Niels Nielsen tog på sin side Peder Friis i List og Jep Gjødsen i Galtho, de og samtlige tilnævnte Niels Poulsen i Tønding. Hvilke fem dannemænd skulle forsamles til bemeldte Visti Lassen, da på fredag først kommer 14 dage, og da have fuldmagt parterne om al deres gælds fordring og tvistighed, som dem til denne dag har imellem været, såvel som og om hvis irring bemeldte Las Michelsen og Niels Oblings moder Maren Jensdatter har imellem været, det være sig om tiende eller andet, og hvo som befindes af dem at have givet årsag til deres trætte og uenighed, da den af fornævnte voldgiftsmænd at tilsiges billig kost og tæring, og hvad de samtlige, eller og de fleste parten imellem sigendes vorder, skal stå for fuldt af dem påtalt i alle måder, og dermed erklærer fornævnte Las Michelsen bemeldte Niels Obling sig ikke andet at være med ham end al ære og godt, og deres tvistighed bilagt, så vidt udi sagen gangen er, skal være kasseret og ingen af parterne videre til skade. Og dersom nogen af dem samme sag igen oppripper eller hinanden utilbørlig skælder, eller og uden billig årsag den anden unødigt trætte påfører, da den som her imod forbryder sig at give til de fattige 100 rigsdlr.

Humlum kirkebog 1718. Sidetal og dato mnångler.

Nr.18. Christopher Gregersen, Ølby og Elin Jensdatter viet. Forlovere Peder Bjerg i Mølbjerg, Ølby og Jens Christensen, degn i Resen.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, den 16. februar:

For tingdom stod Laurits Lassen guldsmed og Jens Andersen, begge borgere ibid. vidnede og kundgjorde med opholdne fingre og ed efter recessen, at de den 16. januar sidst forleden var med Anders Svane til Iver Christensens udi Uldbæk, og da samme tid tilspurgte Anders Svane fornævnte Iver Christensen hvorledes det kom sig, at hans svoger Las Michelsen i Bork sagde nej for de penge Anders Svane leveret og tiltalte fornævnte Iver Christensen, på Las Michelsens vegne, i Kolding Francissi marked 1643. Da svarede Iver Christensen Anders Svane; siger Las Michelsen nej for dem, da er dette underligt, det tror jeg ikke. Da spurgte Anders Svane ham ydermere til, om han ikke havde anvordet ham 90 sltdlr. i Ribe en gang på Las Michelsens vegne. Da svarede Iver Michelsen, det nægter jeg ikke, det er sanden. Da sagde Anders Svane, den tid troede jeg eder såvel, at jeg ingen kvittering tog af eder der på. Dernæst ved i også ret vel, at jeg leverede og talte eder til i Kolding Francissi marked anno 1643 på mit kammer udi Peder Olufsens nærvær 200 slette daler. Da spurgte Iver Christesen..... vidste vel, han samme tid annammede en penge af Anders Svane på Las Michelsensdem leverede han sin "kun"? kones? fader, mens mange penge det var vidste han ikke eller mindes. Da bad Iver Christensen at Anders Svane ville drage over med ham til Las Michelsen, så kom de vel til rette om deres tvistighed.. Da spurgte Anders Svane, om han ville straks drage med derover. Da svarede Iver Christensen, jeg har

lidet at bestille, jeg vil vel komme der så snart som i, og den tid de da var færdig og ville drage derfra, da sagde Iver Christensens hustru til Anders Svane, at hun havde sagt til hrndes fader, at han skulle slå sig til rette, Anders Svane havde vel intet andet skrevet i hans bog end som den del ret var. Så drog Anders Svane derfra, og på anden dag dernæst efter, som var den 17. januar, var de i Las Michelsens hus med Anders Svane, og da hørte de, at Anders Svane tilbød Las Michelsen at ville gøre rigtig regnskab med ham, og hvis han da blev ham skyldig, ville han straks rigtig betale ham. Da svarede Las Michelsen, at han ikke da kunne gøre regnskab med ham fordi hans breve var ikke hjemme, men de var i Ribe, men sagde, det første han kom til Ribe, ville de vel komme til rette, han ville voldgive hans sag på begge borgmestre, og hvad de sagde der udi ville han nøjes med. Da sagde Anders Svane, jeg forundrede mig på at i ville gøre eder "Willd" på de 200 daler jedg leverede eders svoger i Francissi marked i Kolding, thi den tid ii ry derefter, da takkede i mig fordieder dem. Da spurgte Anders Svane, ad om han kunne benægte at han ... havde annammet tvende gange penge af Iver Christensen, på Anders Svanes vegne. Hvortil Las Michelsen svarede, at han ikke kunne benægte, han jo havde annammet tvende gange penge af hans svoger, på Anders Svanes vegne, og forment de var de 90 sletdaler, som han havde annammet tvende gange, som var afskrevet i hans brev. Da sagde Anders Svane, hvor kan det være muligt de første penge er annammet udi februar i Ribe, og de andre den anden gang i Francissi marked der næstrefter. Og da tilspurgte Anders Svane Iver Christensen i Las Michelsens nærværelse, om han ikke har leveret ham en gang på Las Michelsens vegne udi Ribe 90 slette daler, og siden i Kolding Francissi marked derefter igen 200 sletdaler. Hvortil han svarede, at han kunne ikke nægte at han jo havde annammet af Anders Svane på en gang i Ribe 90 slette daler, også siden i Kolding på Francissi marked derefter havde han også annammet en sum penge af Anders Svane, på hans kones faders vegne, men hvor mange de var vidste han ikke, eller kunne mindes, og samme penge havde han straks derefter leveret konens fader igen. Da bad Anders Svane forbævnte Las Michelsen, han skulle dog uden videre trætte slå sig til rette, og gøre ham samme 200 dlr."garitten"? Vilde han straks betale ham resten hvis han med rette var ham skyldig. Hertil vilde Las Michelsen.....sig bruge, da sagde Anders Svane da ikke fortænke mig, jeg lader "Saug's"og dermed skiltes de ad. Hjemledecob Pedersen og Jacob Lauridsen at de langi dag 14 dage sidst forleden har givet Las Michelsen i Sønder Bork og Iver Christensen i Uldbæk 14 dages varsel for denne vidne ar tage beskrevet til Ribe gæsteting på fornævnte Anders Svanes vegne. Dog ingen af dem er mødt til vederståls ting at svare hertil. At så er gangen og faren.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, 18. februar:

For tingdom stod Anders Jensen guldsmed, borger ibid. så og Niels Hansen her samme sted, vidnede med opholdne fingre og ed efter recessen, at de var i Peder Pallesens hus forgangen anno 1641, den 15. oktober. Da hørte og så de, at Peder Pallesen og Niels Obling gjorde rigtig og fuldkommen afregning med hverandre om alt hvis dem havde været imellem til den dag, det være sig på Peder Pallesens egen såvel som på hans salig brødrers vegne i bøger, breve og veksler, intet undtaget. Da af alting blev Peder Pallesen skyldig Niels Obling 10 rigsdaler. 1 mk. 10 sk., som han skulle betale ham til snapsting der næst efterstraks at betale. Hvorpå Peder Pallesen gav Niels Obling hans revers, og da samme tid hørte de, at Peder Pallesen eskede af Niels Obling sin vixelbrev igen, som han havde klargjort og betalt, så nær som de 10 rigsdaler. 1 mk. 10 sk. Da svarede Niels Obling han skulle få den igenhave "fiffschafft" [firskaft] til en klædning eller en anden foræring, så skulle han få den igen. Hvortil Peder Pallesen svarede, at han intet videre var ham skyldig end som de 10 daler. 1 mk. 10 sk.. og ikke vidste ham videre til vilje derfor. Og dermed skiltes Niels Obling og Peder fra hverandre. Hjemlede Hans

Pedersen og Niels Hansen ibid. med opholdne fingre og ed efter recessen, at de lovlige den 14. januar, som var i dag 5 uger, var i Bork præstegård, og samme tid gav Niels Obling 14 dage, 3 uger 4-5 og seks ugers varsel til Ribe gæsteting for vidne, spørgsmål, eskning, dom og dele, og des videre lovmål han imod bemelte Niels Nielsen Obling har at pretentere i lovens "gemes". og talte mundlig med hans hustru. Dog Niels Obling ikke selv, ej heller nogen anden på hans vegne er mødt til vederståls ting at svare.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, 25. februar:

For tingsdom stod Hans Nielsen Glud på Peder Pallesens vegne, og gav tilkende, eftersom han har den tilforn inden tinge for dom og ret tre så var det i dag lovlige hans fulde fjerde ting, han fremeskede på Peder Pallesens vegne, af Niels Obling i Bork, hvis breve han hos sig har beholdt af Peder Pallesens eller hvis ham angældende er, som han ham hidtil har holdt ham for, og ikke, efter eskning, ville fra sig lægge. Hjemlede Hans Pedersen og Niels Hansena af Ribe, med opholdne fingre og ed, at de den 14. januar var i Bork præstegård, og der samme sted gav Niels Obling 14 dage, 3 uger, 3-5 og 6 ugers varsel til Ribe gæsteting for vidne, spørgsmål, eskning, dom og dele og des videre lovmål, og talte med hans hustru. Dog Niels Obling ikke mødte til vederståls ting.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, den 4. marts:

For tingsdom stod Hans Glud og begærede dom på Niels Obling på Peder Pallesens vegne, for en vaxelbrev han ham forholder, så og for 48 dlr. 2 mk. 3 sk. Slette penge han befinder at være Peder Pallesen pligtig efter hans fremlagte regnskabsbogs formelding og tvende tingsvidner, den første udstedt den 18. febr., og den anden den 25. dito, samt for tingsdom i Niels Oblings påhør, blev læst og påskrevet. For tingsdom stod Niels Nielsen Obling og svarede Peder Pallesens tiltale og dom, som han ved sin fuldmægtig Hans Glud agter nu at forhverve, først hvad sig den gæld er belangende, som Peder Pallesen efter bog fordrer kunne Niels Obling sig ikke vider siden deres sidste regnskab at have fået af Peder Pallesen for en dansk skilling. Og var derpå ved Gud og hans salighed og formentede slige bøger, som ikke efter kongl: maysts forordning lovlige, som det sig burde er renouvent, ikke bør nyde? hans benægtigelse at komme ham til nogen hindring eller skade. Anlangende det vaxelbrev som Peder Pallesen ham tiltaler for, som han havde forhvervet vidne på efter Niels Oblings ord og mundheld, at skulle have lovet ham igen, formentede samme vidnespersoner ikke "Mands" nok at fravinde ham enten hånd eller mund, og sagde ydermere, at alle de vaxelbreve han havde haft af Peder Pallesen, dem havde han ham igen leveret, som han ville bevise med Peder Pallesens egen hånd, som han lagde i rette, og blev læst og påskrevet. Men hvis vitterlig gæld Peder Pallesen ham efter samme udgivne rigtige håndskrift ham pligtig var, som Niels Obling ham af sin gode vilje, efter Peder Pallesens egen begæring, hidindtil for rente havde "tøffuitt" ham. Hvad med slig vidne således ville besvige og fravende ham hans gæld, om den med slig åben udgivne håndskrift bør at agtes. Det er Niels Oblings ord imod Peder Pallesens fuldmægtig Hans Glud, dog Niels Obling ingen håndskrift lagde i rette af Peder Pallesens, undtagen en udtog af Peder Pallesens bog, han begærede i dommen at måtte indføres, som for tingsdom blev læst og påskrevet.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, 19. marts:

For tingsdom stod Niels Nielsen Obling og lod denne varsel afhjemle ved byens tjener Knud Nygaard og Christen Detlefsen, som hjemlede med opholdne fingre og ed, at de lovlige i dag 3 uger sidst forleden havde givet Peder Pallesen 14 dage, 3 uger, måned, 5 og 6 ugers varsel for dom, og gav Niels Obling fornævnte Peder Pallesen til sag for 150 rigsdaler in specie efter

Peder Pallesens udgivne brev dateret den 26. november 1640, og begærede dom herpå. Herimod i rette mødte Peder Pallesen og svor ved Gud og det hellige evangelium, sjæl og salighed, at samme gæld og håndskrift han nu kræves efter, var betalt og inddragen i deres sidste afregning, som han med tingsvidne beviste udstedt af Ribe gæsteting onsdag den 18. februar sidst forleden, og er afregningen sket dem imellem den 15. oktober 1641 og betalt så nær som 10 rdlr. 1 mk. 10 sk, som Peder Pallesen skal have givet Niels Obling sin revers på. Hertil svarede Niels Obling, at han for sin person ingen vitterlig gæld, som han efter rigtig håndskrift er godtfolk skyldig kunne svare? sig fra. Formente en anden ikke heller at kunne gøre hvad den tingsvidne sig belanger eragtes noksom utrolig og usandfærdig, og med tiden derfor også skal blive beskyldt den ikke den sag vedkommer.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, 6. april:

For tingdom stod Knud Nygaard og Christen Detlevsen med opholdne fingre og ed efter recessen, at de nu 19. marts sidst forleden, efter Peder Pallesens begæring og borgmester Morten Lassens forløb, havde forbudt Niels Nielsen Obling at fare af byen under en vold at forrejsse af byen førend fornævnte Niels Obling betalte Peder Pallesen, efter en doms indhold, han på ham havde forhvervet. Og var det i dag hans første krav til sandemænd ved Agerbrogade, som skal gøre tov i denne sag.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, 8. april:

For tingdom stod Niels Poulsen, tjenende Peder Pallesen, vidnede med opholdne fingre og ed efter recessen, at han har skrevet den håndskrift, som Niels Obling har af Peder Pallesens, og kræver efter? lyder på 150 rdl, dateret den 26. november 1640, og samme håndskrift er kommet af en vixel, som Peder Pallesen samme dag gjorde med Niels Obling på 250 rdl. til Robert Palmer i Hamborg. Hvorpå Peder Pallesen da straks betalte Niels Obling med vare og penge, 100 rdl. og resten, som var 150 rdl., har Niels Obling bekommet vare og penge for, efter Peder Pallesens bogs formelding, som er udgjort i bogen, og en del af samme gods har han selv leveret ham af Peder Pallesens bo. Og dermed skulle samme håndskrift være betalt. Hjemlede Knud Nygaard og Christen Detlevsen, at de lovlig den 19. marts sidst forleden har givet Niels Obling 14 dages varsel og siden til hver gæsteting i seks uger for vidne, spørgsmål og eskning herimod i rettte møde. Peder Friis i List på Niels Oblings vegne og begærede genpart ved dette vidne.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, 9. april:

For tingdom stod Peder Friis af List med skriftlig og underskrevet fuldmagt af Niels Nielsen Obling, og udi rette lagde et håndskrift, Peder Pallesen borger ibid. har givet Niels Obling på 150 rdl., dateret den 26. november anno 1640 og på Niels Oblings vegne efter lovlig kald og varsel nu i dag, som er sjette ugers dag, begærede og fik dom på. Derhos udi rette lagde et udcopi af Peder Pallesens bog formeldende om nogen regnskab Niels Obling og Peder Pallesen imellem været har fra ao. 1640 den 27. november og til den 15. oktober 1641 formeldende in alles summa 209 sletdlr. 2 mk. 6 sk.. Herimod i rette mødte Peder Pallesen med fire tingsvidner, den første udstedt den 18. februar, den anden den 25. dito, den tredje den 19. marts, den fjerde den 8. april alle udsted i nærværende år 1646, som han begærede i dommen måtte indføres, og ilige måde med hans skriftlige forsæt begærede dom.. Hvilket håndskrift udtog af bogen og fornævnte 4 tingsvidner for tingdom blev læst og påskrevet. Og begærede Peder Friis, og Peder Pallesen i lige måde et genpart deraf. Hjemlede Knud Nygaard og Christen Detlevsen, at de lovlig har givet Peder Pallesen varsel herfor, som Peder Pallesen selv var stendig og ibid. gik lovlig at være givet. Og gav dem med hverandre under

denne, og begærede på begge sider deres dokumenter at indføres, som samme dom ydermere i den sag skal forklare og med første tilstilles dem efter begæring. Ut supra.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, 11. april:

For tingsdom stod Anders Henningsen og Gregers Pedersen, vidnede med opholdne fingre og ed efter recessen, at de, efter Peder Hansen Splid hans begæring var nu nedskikket af tinget til Bold Meilvangs, som var ilde tilpas, at hun ikke selv kunne gå herop på tinget. Og tilspurgte de hende, om hun ikke vidste noget at sige af den køb Niels Obling og Peder Splidsens hustru har gjort tilsammen om en kiste forgangen år 1644. Da svarede hun dem, at hun sad i hendes dørnse samme tid, da kom Maren, Peder Splidsens hustru af hendes gård og sagde, nu er jeg og Niels Obling forligt om den kiste. Så gik Peder Splidsens hustru hjem i hendes eget hus og kom straks igen og talte Niels Obling penge til, (for samme kiste) overstreget, men hvorfor det var eller hvor mange penge det var vidste hun ikke. Og stod Jørgen Jensen Meilvang og vidnede med opholdne fingre og ed efter recessen, at Niels Obling kom til deres i det år 1644 med en stor egekiste og solgte den samme kiste til Peder Splidsens hustru, og hun gav ham penge for den i vores dørnse, men hvor mange penge det var vidste han ikke. Ydermere vidnede Laurens Tanch, mønsterskriver under kaptejn Schades compagni og Anders Lauritsen her ibid., med lige svoren ed, at det skete sig den 12. marts sidst forleden, da stod Niels Nielsen Obling ved Peder Splidsens dør og snakkede med Peder Splidsens hustru og Peder Splidsen selv, og imidlertid kom de tilgangendes og hørte, at Niels Obling selv bekendte, at han havde solgt Maren, Peder Splidsens den kiste, og hun havde selv betalt ham den, da han solgte hende den i det år 1644. Hjemlede Knud Nygaard og Christen Detlevsen, at de lovlige den 19. marts sidst forleden har givet Niels Obling til på lørdag derefter 14 dage, 3 uger, 4 uger, 5 og 6 ugers varsel til Ribe byting for vidner, spørgsmål og hjemmel, og talte mundtlig ved ham i B. Morten Lassens hus. Dog han ikke eller nogen anden på hans vegne mødte at svare hertil til vedersmåls ting, undtagen Christen Ibsen af Strellev Kærgaard, som begærede genpart af dette vidne.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1646, 11. maj:

For tingdom stod Niels Ibsen med skriftlig fuldmagt af Laurits Baggesen, borger ibid., og i rette lagde en opsættelsesdom her af Ribe rådhus udgivet den 20. marts sidst forleden imellem Hans Guldager, borger ibid., og Niels Obling anlangende en anker fransk brændevin, som Niels Nielsen Obling skal have købt og bekommet af Hans Guldager for 10 rdl. efter Hans Guldagers bog. Hvilket Niels Obling med hans højeste ed benægter ikke at have købt eller bekommet efter videre samme opsættelsesdoms indhold, som Hans Guldager har opladt og leveret til Laurits Baggesen, hvilken opsættelsesdom Niels Ibsen begærede på Laurits Baggesens vegne at måtte få tingsvidne efter. Derhos fremlagde Niels Ibsen et missive og en liden seddel, som Niels Obling har skrevet Kirsten Tomisdatter, Hans Guldagers steddatter til, om samme anker brændevin. Hvilken seddel er dateret Varde den 6. december 1642 med Niels Nielsens egen håndskrift og underskrevet. Hvorefter Niels Ibsen i lige måde særdeles begærede tingsvidne efter hvilken opsættelsesdom, samt det missive og den lille biseddel om samme anker brændevin indeholder, som for tingsdom blev læst og påskrevet, og tingsvidne derefter. Hjemlede Knud Nygaard og Christen Detlevsen med opholdne fingre og ed efter recessen, at de lovlige har Niels Nielsen Obling 14 dages varsel den 23. sidst forleden og siden derefter til hvert Ribe gæsteting i seks uger på fornævnte Laurits Baggesen og hans fukdmægtigs vegne for vidne og dom, og talte mindelig ved ham her i byen, dog han ikke mødte til vedersmåls ting at svare hertil.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1647, 19. august:

For tingsdom stod Peder Pallesen, borger i Ribe og Niels Nielsen Obling og havde nogen tvistighed tilsammen. Så fik de hverandres hænder og på begge sider voldgav alle sager de med hverandre havde haft til denne dag på efterskrevne fire dannemænd, nemlig Hans Vilslev og Anders Jacobsen på Peder Pallesens side, Clemend Madsen og Hans Wandel på Niels Oblings side. Hvis fornævnte 4 dannemænd dem imellem sagde skulle de på begge sider være tilfreds med, og aldrig mere efter denne dag derpå tale eller tale lade, men være hverandres venner som tilforn, og stod Niels Nielsen Obling og Peder Pallesen med hverandre til vedermålsting.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1647, 11. april:

Niels Nielsen Obling hændet dom på Rasmus Hatstaferer for 11 rdl., som resterer af hans udgivne skadesløs brev dateret den 7. juni 1639, afskrevet samme med dets efterstående rente.

Niels Nielsen Obling hændet dom på Dorette sal. Benit Benitsens efter 3 håndskrifter, den første dateret Ribe den 18. maj 1631, hvoraf resterer af hovedsummen 13 sletdlr. 3 mk. 4 sk. Den anden lyder på 20 rdl., dateret Ribe den 13. april 1637, hvoraf resterer hovedsummen, og den tredje håndskrift 45 1/2 rdl., dateret Ribe den 12. april 1638, resterer deraf 321/2 rdl. af hovedsummen med dets interesse. Hjemlede Knud Nygaard og Christen Detlevsen, at de den 1. marts har givet Dorette, Benits med hendes laugværge, så og Rasmus Jacobsen 8 dages varsel for dom og dele på Niels Oblings vegne og siden givet hver til ting i 6 uger. Dog ingen af dem mødte til vedermåls ting at svare hertil.

Film M-31267 = Ribe byfogeds tingbog 1649, 25. april:

For tingdom stod Knud Nygaard og Christen Detlevsen, hjemlede med opholdne fingre og ed efter recessen, at de den 22. februar efter en skriftlig varselseddel på Peder Pallesens vegne har givet Niels Obling 8 dage, 14 dage, 3 uger, 4-5 og 6 ugers varsel til Ribe gæsteting hver dag i ugen for dom og dele og hvis anden lovmål han imod har her sammested agtet at føre. Den 22. februar 1649,

Item afhjemlede de at have givet Hans Vilslev, Anders Jacobsen, Hans Wandel og Clemend Madsen 3 ugers varsel den 14. marts sidst forleden til Ribe gæsteting for deres afsigt de imellem Peder Pallesen og Niels Obling gjort og afsagt har, om de noget dertil har at svare, efter en skriftlig varselseddel under dato den 14. marts 1649. Peder Pallesen.

Og sagen først den 14. marts, som var i dag 6 uger, kom i rette, og gav Peder Pallesen Niels Obling til sag /efter hans skriftlige indlæg han i rette lagde i dag 6 uger sidst forleden for tingsdom blev læst og påskrevet, eftersom Niels Obling og jeg underskevene Peder Pallesen har voldgivet vores tvistighed os langsommelige tider har imellem været, på 4 uvildige dannemænd efter voldgifts vidnes videre formelding. Så, efterdi de 3 af voldgifts mændene, efter afsigts videre formelding har mig bifalden og den fjerde, som er en af Nielses mænd er mig frafalden, hvorfor jeg i dag satte udi rette for Hans Detlevsen, byfoged, om Niels Obling mig ikke efter bemeldte tre voldgifts mænds afsigelse, bør skadesløs inden trende solemærker at betale, eller også at lide dele, og herpå dom begærende. Ribe den 14. marts 1649. Peder Pallesen. Og udi rette lagde samme voldgifts vidne af Ribe ting udstedt den 19. august 1647 formelder i meningen, at Peder Pallesen og Niels Obling da voldgav deres tvistige sager på fornævnte 4 mænd, som den videre indeholder, og i dag for tingdom blev læst og påskrevet. Nok udi rette lagdes den voldgifts afsigt, formelder som følger:

Eftersom Peder Pallesen, borger her udi Ribe, og Niels Obling på Lindbjerg en tvistig sag dem nogen tid imellem været har, på os underskrevne, har voldgivet efter et voldgifts vidnes

indhold, dateret Ribe gæsteting den 19. august 1647. Så har vi nu i dag været forsamlede sagen og dens dokumenter for os taget, og eftersom vi befinder byfogdens domme, borgmester og råds "Confirmads" Peder Pallesens regnskabsbog, "æid"[ægte?] og udi sagen førte vidner, alt sammen står urykket og ved magt, kunne vi ikke gå forbi, jo at tilfinde Niels Obling at betale Peder Pallesen de fordrende penge efter hans regnskabsbog, nemlig 48 sltdlr., 2 mk., 3 sk., og ingen anden interesse eller ukost, og dermed alle breve, dokumenter og anden tvistighed dem hidindtil imellem været har at være kasseret, død og magtesløs, og de at være venner som tilforn. Under vores egne hænder skrevet. Ribe den 25. september 1648 Hans Vandel, egen hånd, Hans Vilslev, egh. Anders Jacobsen, egen hånd. Som samme dokumenter indeholder, og i dag for tingsdom blev læst og påskrevet. Og udi rette mødte Niels Obling og svarede hertil, at han ikke har hans breve og dokumenter i dag tilstede, og begærede, at sagen endnu noget måtte opstå, hvilket Peder Pallesen ikke ville bevilge, efterdi det var i dag sjette ugers dag, men var endelig dom begærende, hvoraf Niels Nielsen Obling var genpart begærende. Med flere ord og tale dem herom imellem faldt, da, efter tiltale, gensvar og denne sags lejligheder ??? [intet mere].

Viborg landstings dombog C = 1623. B24-560, side 171a ff:

Var skikket Las Nielsen i Bindsbøl med en opsættelse her af landstinget i dag måned udganget lydende han da at have ladet hid i rette stævne Las Jensen Lunderup, borger i Varde, for han den 20. september sidst forleden til Nørre herredsting har ladet ham fordele for 84 gode fuldgørende daler hovedstol, som Las Jensen af hans fader Jens Iversen i Bandsbøl ved fuldmagt og følgebrev skulle have bekommet i sin mødrene arv, og for efterstående rente deraf efter samme delsvidnes indhold. Endog fornævnte Jens Iversen selv at skulle have annammet og opbåret af Las Nielsen fuld værd og nøjagtig betaling, og for al den gæld de har været imellem, være sig i hvad måde det nævnes eller tænkes kan, såvel som også at have gjort klart rede og regnskab med hverandre, så de intet skulle være hver andre skyldig, og hvis breve eller sedler, som formelder på den anden, har de kendt død og magtesløs, og ikke skulle komme dem enten til hindring eller skade i nogen måde, som med Jens Iversens underskrevne kvittering skulle være at bevise. Formener samme dele burde magtesløs at være og ikke komme Las Nielsen til hindring eller skade i nogen måde, og Jens Iversen pligtig at stande Las Nielsen til rette for hvis skade, kost og tæring han herpå hidindtil har lidt eller fangende vorder. Deslige havde da hidstævnet Las Jensen med samme dele, så og Jens Iversen, om han har noget dertil at svare. Da for nogen lejlighed er sagen opsat til i dag. Så mødte Las Jensen og formenter samme dele lovlig at være. Da, efter flere ord dem imellem var, blev det så forhandlet at Las Jensen afstod samme dele, og de på begge sider indgav samme deres sag og trætte om hvis gæld og regnskab dem på trøgges?? Såvel som Las Nielsens afgangne sønners vegne imellem er, på ærlig og velbyrdig mand Niels Krag til Agerkrog, og mig fornævnte Gunde Lange, dem derom at skal imellem sige og til ende gøre, og hvis vi dem imellem "giøringh" vorder, skal stande for fuld og uigenkaldet.

Viborg Landstings dombog C.

Landsting den 2. august 1637, side 207a ff.

Sag fra Sdr. Bork sogn.

Var skikket Maren Nielsdatter og anden Maren Nielsdatter i Sdr. Bork deres vise bud Anders Hansen i Sdr. Bork med en opsættelse her af landstinget i dag 14 dage udganget lydende, de da med en seks ugers stævning at have hid i rette stævnet Niels Nielsen af Obling

hans arvinger nemlig Maren Nielskone³, Niels Nielsen, Christen Nielsen, Maren Niels-datter, Anne Nielsdatter og Kirsten Nielsdatter *ibid.*, for et tingsvidne Niels Nielsen 1630 den 23. december til Nørre herredsting, efter Thomis Pedersen i Sdr. Bork hans mund, som boede på Anne Nielsdatter og Maren Nielsdatter og deres medarvingers bondegods, i den mening, at Thomis Pedersen skulle have sagt, at han har ydt Niels Nielsen skyld af hans bondegods han brugte, og Niels Nielsens arvinger med samme snapvidne ville bekræfte en gammel kontrakt, som ved 40 år siden skulle være gangen om otte skæpper korn, som skulle udgives af deres forældres bonde gods. Så og den ville bekræfte med et bænkebrev, Jens Pedersen skulle have lovet at fæste af Niels Nielsen, uanset begge Maren Nielsdøtre deres fader skulle have boet i forskrevne bondegård ved 20 år efter samme kontrakt skulle være ganget. Og ikke skal bevises de imidlertid nogen afgift af samme gård, efter samme kontrakt, skulle have udgivet. Og beskylder de samme vidne først, at den ikke navnlig formelder hvad afgift det skulle være, eller hvad det var af deres og deres medarvingers bondegods, som Thomis Pedersen, som en "brydie" da brugte, ikke heller, om det kunne have været noget af Niels Nielsens egen særlig bondeejendom, som han for "schippe" skyld kunne have lejet af ham. Tilmed mener end også samme vidne ikke sådan i tingbogen skal være inddraget. Mener, efter slig lejlighed, samme snapvidne og bænkebrev ikke er så lovlig taget og forhvervet, at det bør at komme dem på deres bondeejendom til hindring eller skade, men magtesløs at være.

Dernæst hidstævnet Niels Nielsens arvinger med deres laugværger og samme snapvidne og bænkebrev og hvis andre breve de udi den sag vil nyde og undgælde. Så og Las Lauridsen i Vestergård, som samme vidne har udstedt, så og Thomis Pedersen, som samme ord til tinge skulle have sagt og samme bænkebrev har udgivet, dem til skade og Niels Nielsen til vilje.

Så og de otte mænd, som var tinghørere samme dag, nemlig Jens Lassen i Hie, Las Ibsen i Sjølsbøl, Peder Frandsen i Tarm, Christen Persen i Fo-ersum, Christen Christensen i Adsbøl, Niels Hansen *ibid.*, Las Mickelsen i Uldbech og Jørgen Mortensen på Lundsmark. Så og ærlig og velb. mand Iver Vind til Nørholm K: M:s befalingsmand på Lundenæs og Christen Jensen af Graahede, formere herredsfoged i Nørre herred hans arvinger Jens Christensen og Sidsel Christensdatter med forskrevne tingbog af Nørre herredsting Anno 1630.

Da, for nogen lejlighed, er sagen opsat til i dag. Og nu mødte Niels Nielsen og fremlagde samme vidne af Nørre herredsting år 1630 den 23. december udgivet, som indeholder, forskrevne Niels Nielsen at have stået der den dag for dom, og havde dele og tredie ting til Thomis Pedersen i Sdr. Bork for bondeskyld og landgilde af hans bøndergods, han bruger og besidder. Da at være fremkommet der den dag Thomis Pedersen, og bedt sig Gud til hjælper, at han havde ydt og betalt Niels Nielsen selv, og hvem han af ham befalet at yde forskrevne skyld hvert år, han har brugt den gård han ibor, så nær til den skyld, der nu i høst skulle have været ydt. Og dermed afstod Niels Nielsen samme tiltale.

Som det vidne bemelder, og forment Niels Nielsen samme vidne ret at være, og burde ved magt at blive.

Så og efterdi ikke befindes Maren Nielsdatter og anden Maren Nielsdatter eller deres medarvinger for samme vidne at have fået noget varsel, end-dog de der udinden skal være interesserede. Da kunne vi, efter sådan lejlighed, ikke kende samme vidne så noksom, at den bør nogen magt at have, men magtesløs at være.

Film M-31264 = Ribe tingbog, 14. februar 1618:

For tingsdom stod Jens Iversen udi Bandsbøl og lovlig solgte, skødede og i alle måder afhændede fra sig og sine arvinger, og ind til Jesper Knudsen, borger *ibid.*, til ham og hans

arvinger et hans hus, gård, grund med tilliggende gårdsrum, portrum og tilliggende kålgårdsjord, bygning og ejendom, som beliggende er her udi Ribe på Badstuegaden osv.

Film M-31266 = Ribe tingbog, 13. december 1633:

Forskrevne 8 mænd vidnede, at ærlig og velagte mand Las Jensen Bonum, rådmænd og borger *ibid.*, han stod her i dag inden alle fire stokke for tingsdom og tog fornævnt Las Michelsen udi hånd og kendte sig af ret vitterlig gæld skyldig Las Michelsen en sum halvtrediehundrede og syv rigsdaler. in specie og to mark. Dansk. Hvilke forskrevne hovedstol Las Jensen Bonum lover og tilbepligtede for sig og sine arvinger ærlig og vel til al nøjagtighed og "goud" rede at fornøje og betale Las Michelsen eller hans arvinger til dets efterskrevne tider og terminer/ nemlig til fastelavn næstkommende 1634 at betale 50 rdl. in specie, og til fastelavn 1635 at betale 50 rdl.. Dernæst til fastelavn 1636 at betale 50 rdl., og til fastelavn 1637 at betale 50 rdl., og resten som er 57 rdl., to mk., at betale på fastelavn 1638. Dog alle disse forskrevne terminers sum imidlertid renteløs og her for til et frit og fuldkommeligt pant og fuld forvaring, da lovlig da pantsatte Las Jensen Bonum fra sig og sine arvinger og ind til Las Michelsen og hans arvinger dette efterskrevne Las Jensen Bonums huse, bygning og ejendom, som først et hans store nye stald, som er 12 fag hus, dernæst et porthus, som er 9 fag hus, og et lavhus?, som er 7 fag, som er tilsammen beliggende udi Hordfeld ved sønderporten imellem Oluf Hansen, borger *ibid.*, hans hus, jordsmons bygning og ejendom på den østre side og Simon Nielsens hus jordsmon bygning med kålgårds jordsmon på den vestre side, og strækker sig ned til slottets abildgård osv.

Film M-31266 = Ribe tingbog, 27. juni 1633:

Las Michelsen i Bork dom på Las Bonum, rådmænd og borger *ibid.*, og gav ham til sag for 138 rigsdaler og en sletdaler hovedstol, som ----- af Las Bonums udgivne brev, somi dag for tingsdom blev læst og påskrevet, og forment at Las Bonum bør at betale hans forskrevne hovedstol skadesløst inden trede solemærker skadesløs eller udsat ----- bo og gods. Herimod udi rette forskrevne Las Jensen Bonum og erbød sig, efterdi han ikke havde rede penge at betale med, da tilbød han Las Michelsen at ville rette for sig og gøre ham udlæg at betale ham med hvis jord og ejendom efter uvildige dannemænds set og vurdering. Han vilde ikke stande Las Michelsen for nogen dom eller forfølgning i nogen måde. Da, efter berørte lejlighed blev Las Bonum tildømt at betale inden trede solemærker eller 15 dage efter kongl. maysts. Forordning eller at have udsat af hans hus og gods.

Udi lige måde Las Michelsen på Lauge Christensen og Anne Nielsdatters vegne, salig Christen Laugesens efterleverske, boende på Nyland udi Sønder Bork sogn, dom på forskrevne Las Jensen Bonum for 72 rigsdaler. efter hans udgivne brevs indhold. Deslige på Lauge Christensens vegne for 70 sletdaler., også efter hans udgivne brevs indhold. Las Jensen Bonum i dag udi rette mødte og tilbød i lige ovenskrevne måde at rette for sig med hus, jord og ejendom efter uvildige dannemænds set og vurdering, efterdi han havde ikke rede penge at betale med. Efter berørte lejlighed Las Bonum tildømt at betale inden 15 dage efter kongl. maysts. Forordning eller udsat af hans bo og gods.

Udi lige måde Las Michelsen udi Bork dom på Niels Oxsen? Borger *ibid.*, og gav ham til sag for 13 daler 2½ mk. dansk at være ham med rette pligtig. Niels Oxsen tildømt at betale inden i dag 15 dage eller trede solemærker eller da at have udsat af hans bo og gods.

Ifølge Abildtrup II, s. 75, død 1630

2) Faste til professor Ole (Oluf) Borch. Se retssag her 23/11 1622 side 192.

3) Hun var datter af herredsfoged Jens Christensen i Nørre Nebel.

Se Kjærgård birks tingbog 12/11 1652, side 92a ff.